Primorski DNEVNIK

št. 91 (14.487) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1200 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

PETEK, 2. APRILA 1993

7096 AA 60090201
OSREDNJA KNJIŽNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P.132
66001 KOPER

BCTKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Nova agencija "Mitnica - Barriera"
Ul. Carducci 41 - Korzo Saba 1
Trst - Telefon 040/636311

RIM / NEZASLIŠANO DEJANJE OB BREZBRIŽNOSTI SIL JAVNEGA REDA

Fašisti obkolili poslansko zbornico
Ogorčenje vseh političnih strank

VOJMIR TAVČAR

RIM - Pred nekaj dnevi so razmišljali o Aventinu, včeraj pa je očitno prevladalo mnenje, da je bolje, če se zgledujejo po svojem "očetu" Benitu Mussoliniju. In tako so obkolili poslansko zbornico.

Ko se je v sredo vrnil s Kvirinala, kjer se je srečal s predsednikom republike, je tajnik MSI Gianfranco Fini poudaril, da je zahteval takojšen razpust parlamenta, dodal, da bi vladne stranke hotele do referenduma zapreti parlament in poudaril, da se parlamentarci njegove stranke ne bodo pustili utišati. Besede so zvenele nedvomno grozeče, kaj je imel Fini v mislih pa se je izkazalo včeraj popoldne, ko so misovski poslanci v spremstvu nekaj desetin mladih skvadristov organizacije Fronte della gioventù dobesedno zasedli prve stopnice stopnišča, ki vodi v poslansko zbornico. Prvič v povojni Italiji je bil za dobre pol ure onemogočen izstop in vstop v palačo Montecitoria.

»Okoli 16. ure,« je zvečer poročal notranji minister Nicola Mancino, »je krepka skupina misovskih poslancev pritekla iz bližnjega Trga Capranica in se ustavila pred vhodom v poslansko zbornico. Ob njih je bilo okoli 60 pripadnikov mladinske organizacije Fronte della gioventù, oblečenih v bele majice z rdečim napisom "Vdajte se, ker ste obkoljeni". Akcija je presenetila odgovorne za varnost na Trgu Montecitorio. In medtem ko so manifestanti kričali gesla proti parlamentu ter metali svežnje letakov z napisi "predajte se" in z zahtevo po takojšnjem razpustu parlamenta in predčasnih volitvah, je nekaj kovancev priletelo tudi v vhod. Eden od teh kovancev je oškrnil steklena vrata v notranjosti palače. In ko se je odgovorni za javni red približal manifestantom ter zahteval, naj se razidejo, so misovski parlamentarci s poslanskimi izkaznicami v rokah ščitili mlade skvadriste. Šele potem, ko jim je odgovorni drugič ukazal, naj se razidejo, so se v vrsti umaknili od koder so prišli.«

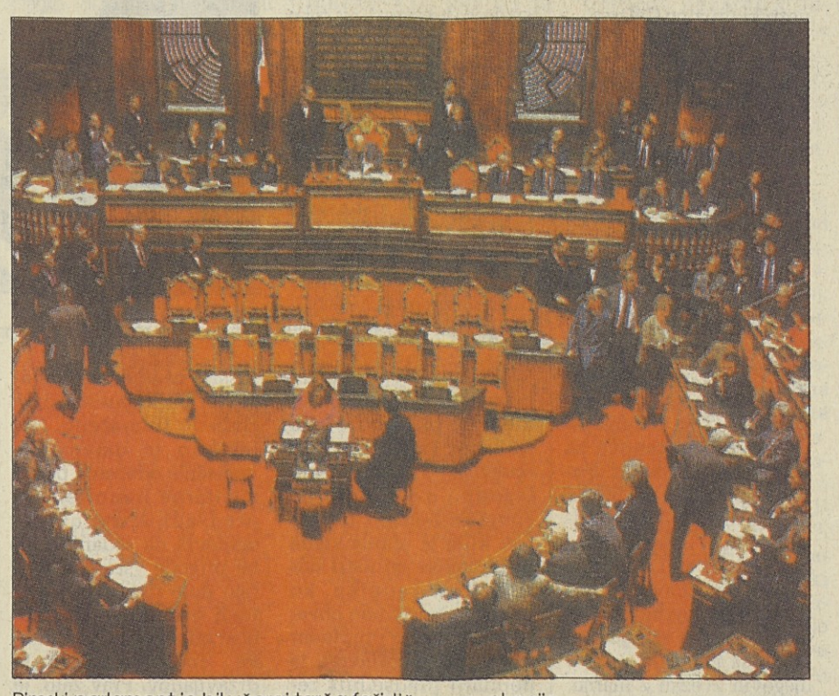

Rimski parlament je bil včeraj tarča fašistične provokacije

Po pričevanju poslancev in novinarjev, ki so bili priča napadu, pa je notranji minister omilil dogodke. Ni poudaril, da so skvadristi streljali kovance s fračami, sicer ne bi bilo mogoče, da bi eden poškodoval debelo steklo notranjih vrat palače Montecitoriio. Prav tako ni omenil, da medtem ko so se nekateri poslanci in uslužbenci zbornice na vhodnih vratih zoperstavili manifestantom, so sile javnega reda posegle šele po dobri pol uri. In to kljub dejstvu, da je bila krepka skupina karabinjerjev na komaj sto metrov oddaljenem Trgu Colonna pred predsedstvom vlade, kjer je bedela nad manifestacijo brezposelnih sardinskih rudarjev, ki so manifestirali sicer bučno, toda urejeno in brez vsakršnega znaka nasilja. In ravno to je izzvalo najhujše ogorčenje poslancev, saj ni pojmljivo, da je nad mirno delavsko manifestacijo bedelo na desetine karabinjerjev, nihče pa za okoli pol ure ni posegel, ko so misovci dobesedno oblegali parlament.

Sicer pa je bil v obsodbi dogodka notranji minister izredno oster, saj je dejal, da gre za »nesprejemljive skvadristične metode, za katere smo po tolikih letih demokracije mislili, da so odpravljeni kot sistem političnega boja«. Se posebej pa je obsodil misovske poslance, ki so sodelovali na manifestaciji in ščitili skvadriste, ki so se s tem dejanjem odpovedali poslanstvu predstavnikov ljudstva in zastopnikov demokracije.

Mancinove besede so odmevale v izredno pozorni in tihi skupščini, ki jo je predsednik Napolitano vodil z železno roko in jo opozoril, naj z umirjeno razpravo podčrta izredno dramatičnost dogodka. »Potrebna je umirjenost čustev glede na hud trenutek, zagotavljam pa vam, da predsednik ni manj ogorčen nad tem, kar se je zgodilo, kot vsakdo v tej dvorani.«

Dramatičnost trenutka je prišla do izraza v razpravi, v kateri so vse sile odločno obsodile dogodek z izjemo misovcev, ki so seveda hoteli prikazati vse le kot "mirno manifestacijo ljudskega ogorčenja". Vsi diskutanti so obenem tudi opozorili na to, kaj se lahko zgodi v naslednjih dveh tednih referendumske kampanje.

Medtem pa se tudi na političnem področju situacija slabša in ob včerajšnjih posvetovanjih predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro ni zabeležil nobenega koraka naprej. Vožnjo je zavrl tajnik KD Mino Martinazzoli, ki kot kaže ne namerava pristati na institucionalno vlado, še zlasti ne, če naj jo vodi bivši komunist kot je predsednik zbornice Giorgio Napolitano.

UVODNIK

Tako se je začelo ...

BOJAN BREZIGAR

Ne bomo pisali zgodovine, tudi navajali datumov ne. Ne bomo govorili o tem ali onem dogodku izpred sedemdesetih let. Rekli bomo samo: »Tako se je začelo. V Italiji sporov in nezmožnosti vladanja, v neurejenosti, skoraj kaosu, je fašizem najprej dokončno diskreditiral institucije in nato prevzel oblast. Ko so tolpe mladih fašistov razgrajale po ulicah in trgih, po mestih in vaseh, je policija gledala. Tako, kot je gledala, kadar so požigali Narodni dom...«

Notranji minister Mancino je včeraj v parlamentu povedal, da policija ni posegla, ker so ji poseg preprečevali misovski poslanci. Nekaj desetin metrov stran pa so številne policijske sile »čuvale« sardinske delavce, ki so demonstrirali proti odpustom. V parlamentarni razpravi, ki je sledila sinoči, je bila obsodba početja neofašistov sicer odločna in enotna, vendar so si bila izhodišča posameznih strank zelo narazen, tako da ni mogoče govoriti o enotnosti, razen pri ugotovitvi, da je šlo za obsodbo fašističnega početja.

To pa je sedaj premalo. Država v razsulu, gospodarstvo v nazadovanju, vlada brez večine, parlament, ki ne odraža več razmerja sil v državi, in se bi lahko naštevali. Ob vsem tem pa spori in sporčki med strankami, ki nikakor ne morejo najti skupnega jezika in se še oklepajo modelov in sistemov, ki ne veljajo več. To je stanje, v katerem živimo. Podobno je onemu izpred sedemdesetih let. Državljani se tega zavedamo. Dogodki nič ne kažejo, da bi se tega zavedali tudi oblastniki.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Uvedli preiskavo proti dvema sodnikoma

Zaenkrat je Višji sodni svet uvedel začetne korake v zvezi s preiskavo na račun dveh sodnikov, ki naj bi imela stike s kamoro. Gre za Alfonsa Lambertija, svetnika pri prizivnem sodišču v Neaplju in Cona Lancubo, trenutnega državnega pravdnika v Melfiju.

..... stran 2 .....

Zakaj referendum o državnih soudeležbah?

V nedeljo, 18. aprila bomo glasovali tudi o ukinitvi ministrstva za dravne soudeležbe. O tem vprašanju smo se pogovarjali z inž. Aljošo Veselom.

..... stran 3 .....

Lloyd Triestino na robu katastrofe

Pomorski družbi Lloyd so najbrž šteti dnevi. Iz Rima namreč prihajajo le skrajno negativne vesti, delavci in sindikati pa napovedujejo nove protestne korake in manifestacije.

..... stran 4 .....

Gorica: Graziato že pred sodnikom

Inženir Gelserino Graziato se je včeraj zgodaj popoldne iz varnega skrivališča v Lipici vrnil v Gorico in se predal. Policijski funkcionarji so ga takoj pospremili v zapor, kjer ga je sodnik dr. Trotta zasliševal skorja pet ur.

..... stran 7 .....

Nogometaš Rome jemal kokain?

Na protidoping kontroli po prvensvteni tekmi med Romo in Napolijem (21. marca) so v krvi enega od igralcev Rome izsledili kokain. Kaže, da sta se kontrole udeležila Argentinec Caniggia in Nemec Hässler, sumijo pa, da je kriv prvi. Počakati je sicer treba še na dodatno analizo.

..... stran 21.....

GORICA

Sinoči odprli Film Video Monitor

GORICA - V kinu Vittoria na goriškem Travniku so se sinoči prižgali reflektorji 8. FILM VIDEO MONITORJA, ki bodo do ponedeljka osvetljevali slovensko filmsko, video in televizijsko produkcijo v zadnjem letu. Revijo prireja goriški Kinoatelje, ki ponuja slovenski javnosti z obeh strani meje možnost srečevanja in dialoga ob izboru najboljšega, kar je bilo na Slovenskem uresničeno na tem ustvarjalnem področju.

Senator Darko Bratina je v uvodnem nagovoru poudaril pomen FVM kot priložnost za razmišljanje in razgled naokoli, ki je še zlasti pomemben v sedanjem obdobju velikih sprememb.

Sinoči se je pregled začel s predvajanjem filma Francija Slaka Ko zaprem oči in z odprtjem razstave slovenskih filmskih publikacij 1990-92. Danes se nadaljuje ob 15.30 s sekcijo Krizna območja bivše Jugoslavije zvečer pa s prvim filmom hommagea Petru Handkeju.

AVSTRIJA / ZAGOTOVILO

Slovenija že maja polnopravna članica Sveta Evrope

IVAN LUKAN

CELOVEC - Predsednik za človekove pravice pri svetu Evrope v Strasbourgu, dr. Peter Leuprecht, je dejal, da bo Slovenija »zelo verjetno že maja letos sprejeta kot polnopravna članica Svete Evrope«. Leuprecht, ki se je v Celovcu udeležil seminarja SE in celovške univerze o temi »Medkulturni koncepti za uveljavitev človekovih pravic«, je svoji oceni še dodal, da sprejem Slovenije po vsej verjetnosti tudi ne bo mogel ovirati iniciativni predlog skupine italijanskih poslancev, ki je bil vložen na zasedanju parlamentarne skupščine Sveta Evrope pretekli vikend v La Valetti na Malti.

V zvezi z napovedi, da Italija ne bo privolila v sprejem Slovenije, dokler zanjo ni razčiščeno vprašanje spoštovanja pravic italijanske manjšine v Sloveniji, pa je ugledni predstavnik Sveta Evrope dobeseno dejal, da bi ga »tako zadržanje začudilo in da bi bilo tudi nerazumljivo«. S tem v zvezi pa je Leuprecht še poudaril, da tudi v primeru, da bi Italija vztrajala pri svojem negativnem stališču, to še ne bi pomenilo nesprejem Slovenije v Svet Evrope. »Za sprejem namreč ni potreben soglasen sklep, zadostuje dvotretjinska večina!« je dejal predstavnik SE.

Po mnenju Leuprechta bo sklep o sprejemu Slovenije kot polnopravni članici v Svetu Evrope sprejet med 10. in 14. majem letos, ko bo najprej zasedala parlamentarna skupščina SE in potem predsedniki vlad članic SE. Hrvaška po oceni direktorja za človekove pravice pri Svetu Evrope na majskem zasedanju ne more pričakovati podobno pozitivno odločitev.

NEW YORK / GROZILNE IZJAVE RADOVANA KARADŽIĆA

Članice NATO bodo skrbele za spoštovanje sklepa VS

NEW YORK - Varnostni svet Združenih narodov je na sredinem zasedanju sprejel resolucijo o prisilnem izvajanju prepovedi poletov nad Bosno in Hercegovino. Kot je povedal poveljnik ameriške vojske general Colin Powell, naj bi ameriška in zavezniška letala sklepe VS začela uresničevati čez dva tedna. Članice zveze Nato, ZDA, Francija, Velika Britanija in Nizozemska, naj bi za izvajanje resolucije že ponudile 50 do 100 letal, ki bodo za vzletanje uporabljala italijanska letališča. Britanski obrambni minister Aitken je novico o sodelovanju britanskih letal potrdil med govorom poslancem na zasedanju parlamenta. O sodelovanju nemške vojske pa bodo danes glasovali poslanci nemškega parlamenta. VS ZN je tudi zahteval, da vse sprte strani zagotovijo varnost osebja ZN in da države, katerih vojaki sodelujejo v mirovnih silah ZN v Bosni, sodno preganjajo tiste, ki so odgovorni za napade na njihove pripadnike. Vodja Srbov v BiH Radovan Karadžić je v četrtek opozoril, da bo odločitev VS o prisilnem izvajanju prepovedi poletov nad BiH le še okrepila srbsko nasprotovanje mednarodnemu mirovnemu načrtu. O resoluciji VS naj bi danes razpravljal tudi parlament samozvane Republike srbske na Palah. Srbski poslanci pa bodo spregovorili tudi o Vance-Ownovem mirovnem načrtu. »Enostransko kaznovanje Srbov ima lahko samo negativne posledice,« je opozoril Karadžić, ki je dejal, da lahko poslanci danes zavrnejo nadaljnje sodelovanje za vzpostavitev miru v BiH.

Sopredsednika mirovne konference za nekdanjo Jugoslavijo Cyrusa Vancea bo najverjetneje zamenjal norveški zunanji minister Thornvald Stoltenberg, ki se je v sredo že sestal z generalnim sekretarjem ZN Butrosom Galijem. 76-letni Vance je dejal, da bo svoje naloge posrednika nehal opravljati iz zdravstvenih razlogov. (Reuter)

Glasovanje o uporabi sile v varnostnem svetu OZN (Fotokolor AP)

RIM / BOLJ ALI MANJ USPELE

Prvoaprilske šale povsod

RIM - Letošnje prvoaprilske potegavščine v Italiji niso bile kdove kako odmevne. Med najuspešnejšimi je bila tista v Pizi, kjer se je nenadoma razširila vest, da bo slavni filmski igralec Kevin Costner snemal reklamni spot pod znamenitim visečim stolpom.

Dokaj duhovita je bila tudi rimska prvoaprilska šala. Mesečnik »Giornale dell'arte« je objavil vest, da bodo prodali na dražbi umetnine tistih politikov in poslovnežev, ki so vpleteni v razne podkupninske afere, ki ta čas pretresajo Italijo. Umetnin sicer ne bi prodali takoj, temveč bi jih dali prej na ogled javnosti

Tudi eden od dveh tržaških italijanskih dnevnikov je skušal potegniti za nos svoje bralce in na prvi strani objavil vest, da je znameniti miramarski grad kupil finančni mogotec Berlusconi, ki naj bi ga spremenil v turistični objekt in to že od včeraj. Nekateri naši bralci so šli v Gabrovec na merjasca in teran v neobstoječo osmico. Tistim, ki so nasedli, in upamo, da jih je bilo še kar, se opravičujemo.

V Ljubljani pa je Republika včeraj objavila vest, da bo srbski predsednik Milošević prišel na prijateljski obisk v slovensko glavno mesto. Odveč je reči, da Slobodana ni bilo od nikoder.

V Veliki Britaniji je Indipendent obvestil svoje bralce, da so odkrili prav v Angliji vas, v kateri je nekoč živel Asterix, junak iz stripov, v Nemčiji so svetovali bralcem, naj hranijo pse s fluorescentno hrano, da bi jih lahko videli ponoči, Japonci pa so lahko brali vest, da so aretirali poslanca, ki ni hotel prejeti podkupnine. Skratka, prvi april so počastili po vsem svetu.

RIM / POVEZOVANJE S KAMORO IN MAFIJO

Zaenkrat osumljena korupcije dva sodnika

Obtožuje ju mafijski skesanec Pasquale Galasso

RIM - Dva sodnika iz neapeljskega okrožja sta zaenkrat osumljena, da sta bila vpletena v protizakonite dejavnosti. Prva poročevalna komisija Višjega sodnega sveta se je namreč odločila, da bo začela preiskovalni postopek na račun Alfonsa Lambertija, svetnika Prizivnega sodišča v Neaplju, in Cona Lancube, državnega pravdnika v Melfiju. S tem postopkom pristojna komisija Višjega sodnega sveta želi ugotoviti, če obstajajo pogoji, da Lambertija in Lancubo prisilno premestijo. Hipoteza, ki jo morajo preveriti člani komisije, govori o korupciji v obtežilnih pogojih in to v zvezi s sodelovanjem s kamoro. Glede na številne govorice in tudi na precej resnične možnosti, da so kamori "na roko" tako ali drugače šli tudi drugi visoki predstavniki sodne oblasti v Kampaniji, se je Gianfranco Viglietta, predsednik prve poročevalne komisije odločil, da od generalnega pravdništva v Salernu zahteva celostno poročilo s posebnim poudarkom prav na zadržanju posameznih sodnikov. Lamberti in Lancuba sta včeraj prejela uradno obvestilo o začetku preiskave na njun račun, ni pa še znano, kdaj bosta morala na razgovor s komisijo. Prej bo namreč komisija poslušala izjave namestnikov državnega pravdnika v Neaplju Mancusa, Robertija in Gaia, katerim se je najprej "izpovedal" nekdanji veliki boss kamore in sedanji "najodličnejši" skesanec Pasquale Galasso.

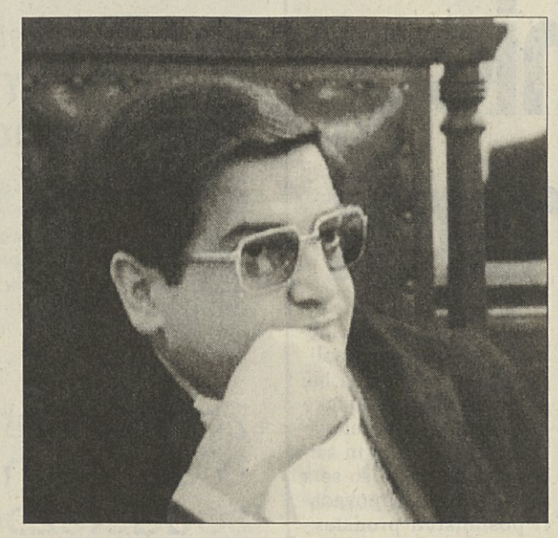

Sodnik Armando Cono Lancuba (telefoto AP)

Člani komisije se bodo tudi v najkrajšem času sestali z namestnikoma državnega pravdništva v Salernu Enniom Bonadiesom in Adolfom Izzom, ki trenutno sledita preiskavi o odnosu med kamoro in sodniki. Predstavniki Višjega sodnega sveta niso pojasnili, kaj je natančno povedal Pasquale Galasso, zvedelo se je samo, da je kamorist na splošno govoril o vrsti primerov korupcije, natančneje pa naj bi opisal primer, v katerega naj bi bila vpletena omenjena sodnika.

Alfonso Lamberti trenutno ni opravljal nikakršne zadolžitve, ker ga je sodišče v Salerno začasno suspendiralo, in sicer pod obtožbo obrekovanja in zlorabe funkcije na račun kolegov svoje bivše žene Angele Procaccini. Proti njemu pa so začeli tudi preiskavo zaradi dveh napadov na nekega profesorja, ki je bil po njegovem mnenju ljubimec njegove bivše žene. Zato so mu marca lani poslali jamstveno obvestilo. Maja '82 pa so Lambertiju v kraju Cava dè Tirreni postavili zasedo, njega so ranili, njegovo 11-letno hčerko pa ubili, storilcev niso našli. Armando Cono Lancuba pa je bil dolgo časa namestnik državnega pravdnika v Neaplju in v tem svojstvu je tudi bil v skupini, ki je vodila preiskavo proti kamoristom zaradi pokola, do katerega je prišlo 26. avgusta '84 v kraju Torre Annunziata. Takrat je bilo ubitih osem oseb, ki so pripadali klanu Valentina Gionte, za obračun pa naj bi bil kriv boss Carmine Alfieri, ki je bil med zavezniki družine Galasso.

O disciplinskih ukrepih na račun sodnikov pa se govori tudi na Siciliji: zaenkrat naj bi Višji sodni svet uvajal preiskavo o predsedniku sekcije porotnega sodišča v Palermu Pasqualeju Barreci, ki je v preteklosti že bil vpleten v slično preiskavo zaradi bega mafijskega bossa Pietra Vernenga iz bolnišnice. Sedanja preiskava bi se nanašala tudi na Carmela Contija, bivšega predsednika prizivnega sodišča v Palermu, ki pa je trenutno predsednik ustanove za vodovode na Siciliji. Povod za postopek naj bi bila preiskava sodnikov v Caltanissetti, ki poleg omenjenih zadeva še Domenica Signorina, namestnika državnega pravdnika v Palermu, ki se je samomoril, ko so se razširile vesti o njegovih zvezah z mafijo. Nekateri skesanci so namreč zatrdili, da so vsi trije imeli stike z mafijci, med temi tudi s Totojem Riino.

PREDSEDNIK REPUBLIKE NA SEJI VIŠJEGA SODNEGA SVETA

Scalfaro: Čim bolj omejiti »obdobje negotovosti«

»Demokracija je zdrava, ker sloni na ogromni množici državljanov«

RIM - »Treba je čim bolj omejiti čas negotovosti, predvsem kar se tiče osrednjih organov države,« je dejal predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro med svojim krajšim nastopom na včerajšnjem zasedanju Višjega sodnega sveta. Državni poglavar se je obrnil neposredno na sodnike, ki opravljajo svojo dolžnost »na bojni črti« in »pod reflektorji«, in jim izrazil svojo solidarnost »v tako delikatnem trenutku življenja republike«.

Dejstvo, da morajo sodniki delati »pod reflektorji«, ustvarja seveda določeno napetost, to pa še stopnjuje odgovornost in težavnost njihovega dela, pri čemer pa je Scalfaro še dodal, da prav to dejstvo ustvarja tudi nevarnost pretiravanja oziroma enfatizacije.

Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro (telefoto AP)

Scalfaro je tudi izrekel priznanje članom parlamentarnih odborov za odvzem imunitete, ki opravljajo težavno in nelagodno delo, nato pa »povsem osebno« podprl pot, ki jo je ubrala vlada in po kateri ministri odstopajo v trenutku, ko prejmejo jamstveno obvestilo. Tu pa gre predvsem za osebno občutljivost, je poudaril predsednik republike, kajti z juridičnega vidika so stvari drugačne: jamstveno obvestilo je namreč nastalo za zaščito osumljenca, mnogokrat pa je povsem izkrivljeno tolmačeno. Potem ko je omenil še vprašanje odvzema parlamentarne imunitete, je predsednik republike ugotovil, da sedanje sodne prigode vsekakor ovirajo delo državnih institucij in njihovo sposobnost odgovarjati na zahteve in pričakovanja državljanov. Prav zato, je dejal Scalfaro, je nujno, da je to oviranje čim bolj kratkotrajno, pri čemer je tudi pojasnil, da nikakor ne misli na kakšno spreminjanje obstoječih procedur. Nujno pa je, da je »obdobje negotovosti« čim bolj omejeno.

V svojem posegu na seji Višjega sodnega sveta je predsedmik republike podprl zahtevo, da bi bili sodniki deležni ustrezne pomoči, zaključil pa je z optimistično noto: demokracija je zdrava, pa čeprav lahko ima tudi nekatere bolne osebe, saj sloni na ogromni množici občanov, ki vanjo verjamejo in so zanjo plačali.

Podkupovanje: aretacije in cena

MILAN - Milanski sodniki, ki vodijo preiskavo o skritih fondih ustanove Eni so izdali odlok o varnostnem priporu na račun Francesca Chiarella, pooblaščenega upravitelja družbe Snamprogetti Italia. Po oceni sodnikov naj bi bil Chiarello, ki je istočasno tudi predsednik družbe Snamprogetti S.A. s sedežem v Ženevi, v prvi vrsti vpleten v ustvarjanje skritih fondov in to preko operacij tujih družb, ki pa so tesno povezani z Enijem. Vendar pa Chiarella zaenkrat niso priprli, ker ga ne najdejo.

Agenti letečega oddelka pa so aretirali podjetnika Gianfranca Fagiolija, ki je vpleten v preiskavo o podkupninah. Obtožujejo ga, da je skupaj s komercialistom Robertom Araldijem, ki so ga zaprli dan prej, aktivno sodeloval pri "podeljevanju" podkupnin v višini treh milijard lir.

V zaporu ostaja Antonio Mosconi, pooblaščeni upravitelj zavarovalnice Toro Assicurazioni, ker so člani seste kazenske sekcije kasacijskega sodišča zavrnili njegovo prošnjo. Francesco Paolo Mattioli, upravni direktor Fiata pa je od srede v hišnem priporu.

Medtem ko se cela Italija sprašuje o obsegu pojava podkupovanja, pa v tujini računajo, koliko je ta "razvada" stala italijanska podjetja. Po izračunu milanske filjalke britanske poslovne banke SG Warburg Securities, s katero je sodeloval tudi raziskovalni center Luigi Einaudi, naj bi letni obračun "nečednega poslovanja" presegal dva tisoč milijard lir. Podatke je objavil pariški dnevnik "La Tribune Desfosses". Če letni obračun raztegnemo v desetletje oziroma v zadnjih dvanajst let je korupcija Italiji odjedla izredno visoko vsoto, ki se suče med 10 in 20 milijardami dolarjev, kar v letnem povprečju znese 1, 25 milijard dolarjev. Pariški dnevnik dodaja, da se navedene vsote nanašajo na "previden" izračun.

NOVICE

Uspešna protimafijska akcija okoli Trapanija

PALERMO - Na območju Trapanija je štiristo policistov in karabinjerjev s pomočjo izurjenih psov in ob zaslombi helikopterjev zajelo 26 mafijcev. Operacijo so izvedli na podlagi sklepa palermskih sodnikov o varnostnem priporu 45 zločinskih elementov - od tega jih je šest že v zaporu, 12 pa jih je pobegnilo. Do uspešne akcije je prišlo po dolgi preiskavi, a tudi po zaslugi sedmih »skesanih« mafijcev, ki so tvorno sodelovali s sodstvom. Na podlagi njihovih izpovedi je bilo mogoče zaslediti krivce štirih umorov na območju med Marsalo in Mazaro del Vallo, kjer je bilo sicer od januarja lani ubitih vsega skupaj dvanajst oseb, k čemur gre prišteti še šest poskusov uboja (tudi proti policijskemu komisarju Rinu Germanàju). Med žrtvami je tudi Giovanni Zichittella, katerega brat Carlo je zdaj zaprt in sodi v gori omenjeno sedmerico »skesancev«. Vse te spopade gre pripisati boju za obvladanje omenjenega teritorija med Coso nostro in tako imenovanim klanom »stidda«. Hkrati s to akcijo so funkcionarji protimafijske področne direkcije našli dokaze o tesnem sodelovanju med mafijci in številnimi krajevnimi upravitelji. V zadevo so vpleteni tudi nekateri občinski svetovalci v Marsali in celo nekaj pripadnikov policije.

Predsednik SKP Cossutta danes na Tržaškem

TRST - Predsednik Stranke komunistične prenove Armando Cossutta bo danes v Trstu nastopil na shodu svoje stranke, ki zagovarja NE na obeh volilnih referendumih. Senator Cossutta bo govoril ob 18. uri na shodu na Goldonijevem trgu. Govorila bosta tudi Fausto Monfalcon in v slovenščini Sergij Lipovec.

V nedeljo pa bosta v Furlaniji-Julijski krajini poslanca Mario Segni in Marco Pannella, ki sta oba zagovornika DA. Segni, ki je pred kratkim izstopil iz Krščanske demokracije, bo govoril v Vidmu. Prvak radikalne stranke pa bo sodeloval na manifestaciji tržaških pristašev DA, ki bo v nedeljo zvečer na bivši Pomorski postaji.

Senator Di Benedetto ne bo šel pred sodnike

RIM - Senat je včeraj na plenarni skupščini zavrnil zahtevo sodnikov po sodni preiskavi na račun senatorja Krščanske demokracije iz Pordenona Giovannija De Benedetta. Skupščina je torej zanj potrdila parlamentarno imuniteto, kar je pred dnevi že naredila pristojna komisija.

Parlamentarca iz Furlanije-Julijske krajine so "rešile" večinske politične sile, medtem ko je za odvzem parlamentarne imunitete enotno glasovala vsa (desna in leva) opozicija. Di Benedetto je vpleten v preiskavo o ilegalnem finansiranju strank in v nekatere podkupovalne afere v pordenonski pokrajini.

Sodnik Michele Tito vsekakor nadaljuje s svojo preiskavo. Včeraj je kot prico zaslišal videmskega župana in nekdanjega deželnega tajnika socialistične stranke Piera Zanfagninija.

Protest krošnjarjev na Trgu sv. Marka

Beneški krošnjarji so jezni na ministra za okolje Roncheya, ki je odredil, da ne smejo več postavljati svojih stojnic na kraje, kjer so v napoto turistom, ki si ogledujejo znamenite spomenike. Iz protesta so včeraj postavili svoje stojnice prav pred znamenito Doževo palačo na Trgu sv. Marka (telefoto AP)

KREDIT / ITALIJANI V SLOVENIJO PO OVINKU

Naveza šestih ljudskih bank v Slovenijo

Odkupile naj bi 10 odst. delnic, s katerimi namerava avstrijska Volksbanken na Vzhod

PORDENON - Pred tremi tedni je bil v Celju občni zbor tamkajšnje Stajerske banke, na katerem so sprejeli novega večinskega delničarja, zvezo avstrijskih ljudskih bank Volksbanken A.G., ki je odkupila kar 73 odstotkov delnic in tako postala dejanski lastnik zavoda z novim imenom Ljudska banka. To je že četrta avstrijska banka, ki prihaja v Slovenijo, vendar z njo ne prihaja samo avstrijski kapital: v navezi z dunajsko centralo ljudskih bank so tudi ljudske banke z italijanskega severovzhoda. To so banke iz neformalno povezane skupine ljudskih bank, katerih delokrog je predvsem v deželi Veneto, nekaj pa jih je tudi iz sosednih dežel Lombardija in Emilija.

Že lani jeseni so tri ljudske banke - Banca Popolare Veneta iz Padove, Banca Popolare Vicentina iz Vicenze in Banca Popolare di Asolo e Montebelluna - sklenile, da skupaj odkupijo 10 odst. delnic, s katerimi namerava avstrijska Volfsbanken v Slovenijo in na evropski Vzhod. Nosilec akcije je banka v Vicenzi. Sedaj se za to ogrevajo še tri druge ljudske banke, in sicer Banca Popolare di Verona, Banca Popolare Mantovana in Banca Popolare dell'Emilia iz Reggio Emilie. Vsaka naj bi kupila 5 odst. delnic dunajske pobude, tako da bi si 6 italijanskih ljudskih bank zagotovilo 25 odst. delnic, ki jih je Volksbanken porabila za prodor na Vzhod. Vse morajo prejeti še privoljenje nadzornega organa Banca d'Italia. Ni pa izključeno, da se bodo navezi pridružile še druge italijanske banke, pa čeprav je na dlani, da Avstrijci ne nameravajo spustiti vajeti iz rok.

Dodajmo še, da so Dunajčani vstopili tudi v Ludovo banko v Bratislavi in v Magyarozsagi Volksbank v Budimpešti. Zveza avstrijskih ljudskih bank je tako segla v za Avstrijce gospodarsko zelo zanimiv prostor. Dunajčani bodo te banke brez dvoma izkoriščali predvsem za zunanjetrgovinski promet s sosednjimi državami. Isto pa velja tudi za Italijane, saj je v Venetu, Lombardiji in Emiliji veliko industrijcev in trgovcev, ki imajo poslovne stike s Slovenijo, Madžarsko in Slovaško. (M.W.)

OPČINE / DESET LET RADIA OPČINE

»Tistega dne, ko sem na vrtu pral avto in...«

Igor Malalan, mikrofon Radia Opčine

MARJAN KEMPERLE

OPČINE - »Bilo je nekega popoldneva pred desetimi leti. Na vrtu sem pral avto, ko pride k meni Zoran Malalan, Žilca po domače, in mi veli: "Prižgi radio na tej frekvenci". Storim, in slišim glasbo; bolj kot glasbo je bilo resnici na ljubo slišati škrtanje, piskanje, brnenje, žvižganje. Zoran pa: "To kar slišiš, je Radio Žilca." Prisluhnem bolje, nato pa jaz njemu: "S tem bi se pa dalo kaj lepega storiti." Rečeno - storjeno: teden kasneje se je v zamejstvu prvič oglasil Radio Opčine.«

Igor Malalan, »mikrofon Radia Opčine« se takole spominja spočetja prve zamejske zasebne radijske postaje, ki bo v nedeljo z veliko kulturno prireditvijo v Zgoniku proslavila 10-letnico delovanja.

Če ima Zoran Malalan največ zaslug za rojstvo »svojega« radia, saj je njegov materialni oče, pa ga je drugi Malalan, Igor, vsa leta od rojstva sem krmil s svojo neusahljivo fantazijo, delavnostjo, trudom, požrtvovalnostjo. V začetku, ko je Radio Opčine še deloval v prvem manjšem studiju na domu Zorana Malalana, je bil koordinator programov, vodja oddaj, pisec tekstov, vodja sestankov vse bolj številnih sodelavcev. Skratka, pravcat factotum. Bil je priča rasti Radia Opčine od zametkov, ko je bilo njegov glas slišati le na Opčinah in so se začeli prvi poslušalci oglašati po Glasbi po željah, pa vse do razširitve signala daleč v notranjost Slovenije.

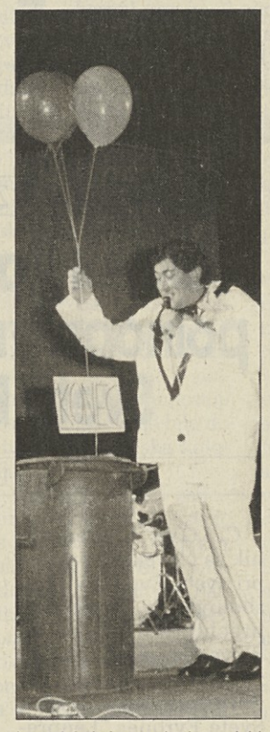

Igor Malalan v kabaretski preobleki (foto Križmančič/KROMA)

»Radio ima sedaj od 20 do 30 sodelavcev, vsi so prostovoljci,« poudarja Malalan. »Vrata radia so odprta vsem, vsakdo lahko stopi pred mikrofon, le da se pred njim dobro vede in da poslušalca ne žali. Vsak nov glas pomeni osvežitev za radio, popestritev, ki jo znajo poslušalci dobro ceniti, saj bi se sicer lahko naveličali vedno enih in istih ljudi,« razlaga.

Verjetno zvest tej maksimi (dobrodošle novosti!) je Igor Malalan zadnji dve leti zmanjšal svoj nekdanji »monopol« nad oddajami: sedaj vodi le še športno oddajo. Sam pravi, da je preveč zaposlen z drugimi zadevami, da bi zmogel vse tisto, kar je lahko opravljal dotlej. Vsekakor pa se še vedno zelo veseli trenutka, ko stopi pred mikrofon, saj mu mikrofon pomeni stik z ljudmi.

Ta stik je zanj opojen in mamljiv kot časa pristnega. Drži se ga že od mladih let, od prvih otroških igric (»Prvo, priredbo Rdeče kapice, samo s sestro in bratranci pripravili in igrali kar v kleti tete Valerije,« se spominja). Sledili so otroški pevski zbor, delovanje v domačem društvu Tabor, gledališka šola, kraški pustni odbor kabaret, zadruga Ars Nova, petje in glasba v skupini Happy day. Ko sem ga včeraj »prestregel« po telefonu, me je takoj opozoril, da ima »malo časa«, saj je moral z Borisom na vajo za nedeljski nastop na prireditvi ob 10-letnici Radia Opčine.

O prireditvi v Zgoniku je povedal le, da bo »luštno«. Morda Jureta Koširja ne bo, ker naj bi moral pogodbeno slediti Rossignolu na Dunaj. Zato pa bo prisoten direktor slovenskih smučarskih reprezentanc Tone Vogrinec, in seveda Mateja Svet. Ostalo bomo od Igorja izvedeli v nedeljo v Zgoniku, kot vedno - po mikrofonu.

INFLACIJA / PODATKI ISTAT

Življenjski stroški vztrajno počivajo

Letna inflacijska stopnja 4,2 odstotka

RIM - Osrednji statistični zavod Istat je včeraj potrdil projekcijo izpred deset dni, po kateri se je v marcu tendenčna letna inflacijska stopnja znižala - od 4,5% v februarju - na 4,2 odstotka, medtem ko je mesečna znašala komaj 0,2 odstotka. S tem se je krivulja italijanske inflacije vrnila na raven, na kateri je bila spomladi leta 1987. Največ so k takemu rezultatu nedvomno prispevale stabilne cene v živilskem sektorju, medtem ko so državljani daleč najgloblje segli v žep pri zdravstvenih storitvah.

Tendenčno gibanje cen v živilskem sektorju je torej zdrsnilo na raven »legendarnih« šestdesetih let. V mesečni primerjavi so se cene živil, vključno s sadjem in zelenjavo, v marcu dvignile za komaj 0,2 odstotka, v letni pa so dozivele 1,7-odstotno zvišanje. Dovolj zgovoren je že podatek, da se je inflacijska stopnja prehrambenih izdelkov konec lanskega decembra ustavila pri 2,2 odstotka, medtem ko je v začetku leta 1992 znašala še 7 odstotkov. To pa hkrati pomeni, da so bili učinki jesenskega razvrednotenja lire resnično skromni. Med razlogi, ki jih ekonomisti navajajo za tako ohlajevanje cen v porabi na drobno in ki ga med drugim spremlja enako ohlajevanje na področju grosističnih cen, so sporazum o ceni dela iz lanskega julija in posebno depresivni pogoji ekonomske dejavnosti. Res je sicer - ugotavljajo analitiki - da je postopno razvrednotenje lire povečalo stroške nakupa uvoženih surovin z lirami, vendar je po drugi strani dejstvo, da se je samo del tega razvrednotenja odrazil na dejansko plačane cene živilske industrije. Področja, ki so v največji meri občutila tovrstna gibanja, so mlekarstvo in sirarstvo in mesni sektor nasploh, kjer so uvozne kvote še posebno velike.

Toda vrnimo se k zdravstvu, ki postaja pravi žulj italijanskega davkoplačevalca. Glede na februar so se izdatki za zdravje v marcu povišali za pol odstotka, glede na lanski marec pa za kar 11,9 odst., kar je skoraj trikrat toliko, kot znaša povprečna letna inflacija. Daleč bolj skromna je bila rast izdatkov za prevoz in komunikacije in za stanovanje, ki so se v letnem povprečju povišali za 5,2 oziroma za 5,1 odstotka. Na tretjem mestu najdemo izdatke za obleko, sledijo prireditve in kultura ter energija, na zadnjem mestu pa, kot rečeno, najdemo prehrano.

Pri Kokovem aretirali Bosanca z večjo količino orožja in municije naslov

VIDEM - Na italijansko-avstrijskem mejnem prehodu pri Kokovem blizu Trbiža so agenti Finančne straže aretirali 58-letnega Bosanca Nikola Đapa, na čigar furgonu so našli večjo količino orožja, ki je bilo verjetno namenjeno eni od vojskujočih skupin na ozemlju bivše Jugoslavije. Na furgonu s francosko registracijo, na katerem se je peljal Bosanec, so našli pištolo Tokarev ruske izdelave, municijo za topništvo in brzostrelke, nože in drugi vojaški material.

Na novinarski konferenci je odgovoren za Finančno stražo v videmski pokrajini polkovnik Mario Frailis poudaril, da je mejni prehod pri Kokovem postal eno poglavitnih »vrat«, skozi katera mednarodni kriminal tihotapi orožje, municijo in mamila. Aretiranega Bosanca so medtem pospremili v zapor v Tolmeču, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

PRED JUNIJSKIMI DEŽELNIMI VOLITVAMI

Na Videmskem že predvolilna klima

Stiska furlanske KD zaradi koncentričnega pritiska Severne lige, Segnijevih pristašev in mreže

RUDI PAVŠIČ

VIDEM - Severna liga 30%, PSI 10%, KD 20%, DSL 10%. To niso rezultati volitev v kakšni zakotni furlanski občini, so »projekcije« vidnih predstavnikov štirih omenjenih strank v zvezi z morebitnimi rezultati, ki naj bi jih na Videmskem dosegli ob skorajšnjih deželnih volitvah. S takšnimi rezultati bi predstavniki omenjenih strank bili zadovoljni, vprašanje pa je, če jih bodo tudi dosegli. Možnosti drugačnih razmerij je vsekakor več, za nekatere ob dodatnem uspehu, za druge pa ob še hujšem nazadovanju.

Eno je gotovo: predvolilna klima je zajela nemala vse stranke in gibanja, ki se mrzlično pripravljajo na deželne volitve, ki bodo v teh nevihtnih časih veliko pomenile tudi na vsedržavnem merilu.

Generalna vaja bo sicer že 18. aprila, ko se bomo odločali za referendume. Če je res, da skoraj vsi zagotavljajo, da bodo zmagali pristaši referendumov, vprašanje je, kolikšen bo ta uspeh. Tudi od tega bo odvisno, kakšen žalet bodo imele volilne in institucionalne reforme.

Kaj pa bo referendum pomenil v odnosih znotraj strank? Na Videmskem je Segnijeva odločitev, da zapusti stranko, povzročila splošen preplah in vse več je takih, ki mislijo skočiti z voza KD in se priključiti gibanju »Popolari per le riforme«. To je že storil tržiški župan Calzolari, to so že storili nekateri vidni predstavniki furlanske KD, kar pa je najhujše za demokristjane, obstaja celo možnost, da se bo to gibanje samostojno predstavilo na deželnih volitvah in s tem »odščipnilo« KD več tisoč glasov.

»V deželi nas je veliko, ki se prištevamo k Segnijevemu gibanju in to bomo dokazali v nedeljo, ko bo naš lider obiskal Videm,« je dejal mladi deželni kordinator gibanja Lorenzo Magagnotti. »Popolari« so se kasno začeli organizirati, saj do zadnjega niso znali, če bo prišlo do odločilne odcepitve od KD. V deželi so odprli kakih 30 krožkov in sedežev, največ v Furlaniji.

Njihovo avtonomno sodelovanje na volitvah pogojujejo z rezultati na referendumih. »Če bodo 18. aprila močno zmagali pristaši DA, potem ni razlogov, da se ne bi samostojno predstavili na volitvah. Sprico pozitivnega rezultata smo namreč prepričani, da bi bili uspešni tudi na volilni preizkušnji,« zaključuje Lorenzo Magagnotti.

Kaj pa k vsemu temu pravi furlanska KD? »Bojijo se jih kot hudič žegnane vode,« zatrjujejo nekateri politični komentatorji. To je sicer razvidno tudi iz samih posegov nekaterih veljakov videmske KD, ki za takšno stanje (Segni, Orlandova mreža, Severna liga, itd.) krivijo samo Cerkev, češ da se ni primerno opredelila v korist KD.

Pokrajinski tajnik Missera dodaja olje na ogenj in ugotavlja, da furlanska Cerkev ni nič storila, da bi preprečila razkroj. Da bi poiskali skupni jezik, so furlanski demokristjani evidentirali katoliškega sociologa Bruna Tellio za prihodnjega pokrajinskega tajnika. Gre za politika, ki je pogodu Cerkvi in je zelo blizu škofijskemu tedniku "La Vita Cattolica". V kolikšni meri bo ta naveza pomagala furlanski KD, bomo izvedeli 6. junija. V soboto in nedeljo pa bomo s prihodom Maria Segnija v Videm izvedeli, kaj se nam novega obeta na prevetrenem furlanskem političnem prizorišču.

Visok obisk v šolskem centru v Špetru

ŠPETER - Vsedržavni predsednik Confemili (Comitato federativo europeo minoranze linguistiche) prof. Leonardo Sole iz Sassarija je obiskal dvojezični šolski center v Špetru. V pogovoru z upravitelji središča in samim osebjem se je pobliže seznanil z učnimi načrti in z dejavnostjo centra, ki je zaradi svoje dvojezične specifike med redkimi v državi. Gosta evropskega urada za manjše jezikovne skupnosti so upravitelji šole seznanili tudi s stvarnostjo Slovencev na Videmskem predvsem kar zadeva kulturno in šolsko dejavnost.

Ob zaključku obiska je prof. Sole napovedal, da bodo v kratkem, v okviru Confemili, sestavili komisijo, ki bo skrbela za vprašanja šolske vzgoje v manjšinskih jezikih in povabil je tudi zastopnike špetrske šole, da bi sodelovali pri delu komisije. Sicer bo prvo uradno srečanje ta delovna skupina imela v Sassariju, kjer bodo pripravili srečanje z vzgojitelji iz Sardinije. (R.P.)

NOVICE

Čedajska bolnica naj bi služila potrebam vsega Gornjega Posočja

ČEDAD - Sila kola lomi. Stari slovenski rek velja za zamisel, ki jo je predlagal čedajski pokrajinski odbornik za šport Giovanni Pelizzo (KD). Sprico nevarnosti, ker novi deželni zdravstveni načrt predvideva zaprtje čedajske bolnišnice, je demokristjanski veljak, ki doslej ni bil kdove kaj naklonjen sosedom, predlagal, naj bi bolnišnica služila za potrebe širšega območja in samega Gornjega Posočja. Pelizzo namreč ugotavlja, da od Kranjske gore do Nove Gorice nimajo bolnišnice in zato bi kazalo doseči dogovor, po katerem bi bolnike z onstran meje sprejemali v čedajski bolnišnici.

Bolj kot tehnične narave, gre za politično voljo, da se tudi na takšen način premostijo težave. Ne glede, od kod prihajajo takšni predlogi, so povsem dobrodošli in v bistvu uresničujejo zamisel o skupnem dogovarjanju in sodelovanju vzdolž meje. Na nekaj podobnega je pred leti že opozoril bivši novogoriški župan in zdajšnji minister za kulturo Sergij Pelhan, ko je predlagal načrt za skupno upravljanje nekaterih infrastruktur med Gorico in Novo Gorico. (R.P.)

Park Julijskih predalp postaja stvarnost

REZIJA - Naravni park Julijskih Predalp postaja stvarnost. Pred dnevi so namreč na Ravenci ustoličili koordinacijski urad, ki bo skrbel za izvajanje načrta o parku, ki se bo razprostiral na območju občin Pušja ves, Moggio Udinese, Resiutta, Rezija in Kluže.

O njem je tekla beseda tudi na predstavitvenem večeru, ki so ga pripravili v Pušji vesi, kjer so predstavili publikacijo z naslovom »Geografia e paesaggio del Parco naturale delle Prealpi Giulie«, ki jo je izdala občinska uprava iz Pušje vesi. (R.P.)

Na Ravenci v Reziji srečanje z Merkujem

REZIJA - »V Rezijo me je predvsem privabila ljudska glasba«, je na nedavnem srečanju v avtorjem povedal muzikolog in velik prijatelj doline pod Kaninom Pavel Merkù. Srečanje, ki je potekalo v kulturnem domu na Ravenci, je organizirala gorska skupnost za Kanalsko dolino ob sodelovanju krajevne občinske uprave.

Gosta je uvodoma pozdravil župan iz Rezije Luigi Paletti, ki se je spomnil prvih Merkujevih obiskov, ki segajo v leto 1967. Na večeru je sodeloval tudi glasbeni kritik Miran Košuta. Ženski pevski zbor Vesna pa je zapel nekaj skladb, ki jih je Merkù sestavil upoštevajoč rezijansko glasbeno tradicijo. (R.P.)

REFERENDUM / PO STROKOVNEM MNENJU INŽ. ALJOŠE VESELA, S KATERIM SMO SE POGOVARJALI VČERAJ

Razlogov za razpustitev ministrstva za državne soudeležbe je več - tudi korupcija in lotizacija

DRAGO GAŠPERLIN

TRST - Na ljudskem glasovanju 18. aprila se bo treba izreči tudi za ali proti ukinitvi zakona št. 1589 iz dne 22. decembra 1956, s katerim so ustanovili ministrstvo za državne soudeležbe. Zakaj je ta resor nastal in zakaj naj bi ga zdaj razpustili? O tem smo se pogovorili z inženirjem Aljošo Veselom, ki problematiko temeljito pozna, saj je bil v letih 1973-77 eden od petih direktorjev avtomobilske družbe Alfa Romeo v Pomiglianu, ki je sodila v sistem državnih soudeležb; mnogo poprej je bil zaposlen pri turinskem Fiatu in raznih zasebnih podjetjih, tudi ameriškem, nazadnje pa je vse do upokojitve leta 1990 vodil proizvodni sistem v Tovarni velikih motorjev pri Boljuncu. Danes ima visoke funkcije v raznih ustanovah, tako denimo pri deželni finančni družbi Friulia in Tržaški kreditni banki, katere je podpredsednik.

Inž. Vesel odločno zagovarja odpravo omenjenega ministrstva. Prvič zaradi tega, ker bi njegovo vlogo lahko prevzelo zakladno ministrstvo in tako razbremenilo državno blagajno. Drugič zato, ker je ministrstvo za državne soudeležbe že dolga leta odstopilo od prvotne naloge - podpiranja strateško pomembnih dejavnosti - in se spolitiziralo - v podjetjih so začeli ukazovati politiki, izbruhnila je korupcija, razbohotila se je lotizacija, kar je prispevalo k nastanku zdajšnjih hudih afer in narekovalo nastop sodstva. Tretjič pa, ker se začenja privatizacija, ki pomeni dejanski razkroj sistema državnih soudeležb. Sicer pa so bile zagrešene tudi hude programske napake, tako na primer v ladjedelstvu in pomorstvu.

Poglejmo, kakšen je ustroj državnih soudeležb. Deli se na dva velika holdinga - IRI (Zavod za industrijsko obnovo) in ENI (Vsedržavna ustanova za tekoča goriva).

V sklopu zavoda IRI deluje vrsta podholdingov, ki gredo od velikih bank (Credito Italiano, Banca Commerciale Italiana in Banca Nazionale del Lavoro) in radiotelevizijske ustanove RAI do letalske družbe Alitalia, Fincantierija (vanj sodita tudi Tovarna velikih motorjev pri Trstu in ladjedelnica v Tržiču), jeklarskega velikana ILVA (prej Finsider), družb Finmare (semkaj spada tudi propadajoči Tržaški Lloyd), Finmeccanica, Italstrade, Società Autostrade idr. Ustanova ENI pa nadzoruje med drugim družbe Agip (prvenstveno prodaja petrolejske izdelke), Saipem (iskanje naftnih polj in vrtanje), Snam (zemeljski plin) in dobro uspevajoči Nuovo Pignone. Mimogrede: privatnega kapitala je v njih bolj malo.

Toda poprej je bil tudi še tretji holding in sicer EFIM, ki je združeval poleg drugega razne finančne družbe, znano in dobro uspevajočo tovarno orožja Oto Melara in prav tako poznano Bredo, a so ga lansko leto razpustili, saj si je nakopal nič manj kakor 10.000 milijard lir izgube. Ne samo, zdaj so prišle na plan še nepravilnosti oziroma zakonski prekrški, zaradi česar sedi zdaj v zaporu sin nekdanjega državnega poglavarja Mauro Leone.

Stanje državnih soudeležb je obupno, je naglasil inženir Vesel, toda spočetka ni bilo tako. Nasprotno, takrat so podjetja, ki so delovala na strateških področjih, vodili sposobni ljudje, resnični menedžerji, in to je trajalo nekje do konca šestdesetih let. Tedaj so začele državne soudeležbe absurdno razširjati na neprimarne dejavnosti, na panoge brez vsake strateške veljave - od izdelovanja sladkarij (Motta in Alemagna) pa do pripravljanja globoko zamrznjenih jedil (SME). Skratka, sistem se je preoblikoval v nekakšen rešilni splav, na katerega so se povzpenjali vsi, ki so bili iz tega ali onega razloga v finančni stiski. Hkrati z reševanjem podkapitaliziranih podjetij pa se je prikradla v sistem lotizacija, začeli so se nečisti finančni posli - zlasti znotraj ENI-ja, ko je šlo za operacije tujina za tujino - utajevanje davkov in odmerjanje utajenih skladov političnim strankam po skritih kanalih. Ti pojavi so postali praksa že pred petnajstimi leti, šele zdaj pa tudi javno znani.

Potreba po državni pomoči strateško važnim strokam, zlasti jeklarstvu, se je pokazala že po prvi svetovni vojni, ko je vojaška industrija zašla v krizo. Tako je prof. Saraceno ustanovil v začetku tridesetih let zavod IRI z namenom, da se strateške dejavnosti podprejo delno z državnim, deloma pa privatnim denarjem - toda v glavnem je ostalo pri državnem, kajti za privatnike so bila podjetja premalo donosna. No, poskus je dobro uspel, saj je IRI izvlekel iz kaše številna podjetja, ki bi drugače propadla. Leta 1956 pa so končno ustanovili, kot rečeno uvodoma, ministrstvo za državne soudeležbe.

Inž. Aljoša Vesel

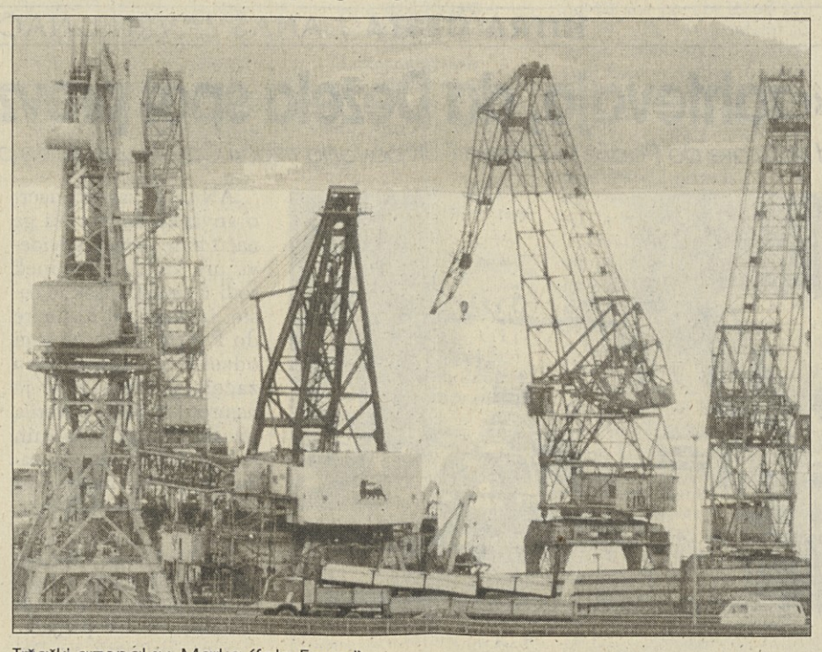

Tržaški arzenal sv. Marka (foto Ferrari)

Deset glasovnic za referendume

V nedeljo, 18. aprila se bomo na voliščih izrekli o desetih ljudskih referendumih. Na volišču bomo dobili deset glasovnic, na katerih bomo lahko prekrižali znak DA (to pomeni, da smo za ukinitev določenega zakona ali dela zakona) ali pa znak NE (če hočemo, da zakon ostane v veljavi). Od desetih referendumov je v dvomu edinole referendum o sistemu izvolitve občinskih svetov. o katerem se mora izreči kasacijsko sodišče.

1) PRISTOJNOSTI KZE NA PODROČJU ZAŠČITE OKOLJA: pobudniki referenduma se zavzemajo za ukinitev zakona, kidoloča pristojnosti KZE za zaščito okolja.

2) MAMILA: ljudsko glasovanje se zavzema za ukinitev členov zakona Vassalli-Jervolino, ki določa zaporne kazni za narkomane. Zmaga DA pa ne pomeni legalizacije mamil.

3) BANKE: Odbor Corid predlaga ukinitev zakona, po katerem zakladno ministrstvo imenuje voditelje hranilnic. Referendum je namenjen proti lotizaciji bančnega sektorja.

4) TURIZEM: pet deželnih uprav predlaga ukinitev ministrstva za turizem in predstave. Njegove dosedanje pristojnosti bi prevzele dežele.

5) DRŽAVNE SOUDELEŽBE: deželne uprave predlagajo ukinitev ministrstva za državne soudeležbe.

6) POSEGI NA JUGU: Corid predaga ukinitev zakonov za izredne posege v južnih deželah.

7) KMETIJSTVO: dežele predlagajo ukinitev ministrstva za kmetijstvo. Njegove pristojnosti bi prevzele deželne uprave.

8) JAVNO FINANSIRANJE STRANK: ljudsko glasovanje se zavzema za odpravo nekaterih bistvenih členov zakona o državnem finansiranju strank. V primeru zmage DA bi stranke ostale brez javnih prispevkov, ki bi bili v glavnem omejeni na vrnitev stroškov za volilne kampanje.

9) IZVOLITEV SENATA: odbor Maria Segnija predlaga ukinitev nekaterih členov zakona o izvolitvi senata. V primeru zmage DA bi uvedli večinski sistem (238 senatorjev bi izvolili v uninominalnih okrožij, preostalih 77 sedežev pa bi razdelili po sedanjem sistemu). V primeru zmage NE bi ostal v veljavi proporcionalni sistem.

10) IZVOLITEV OBČIN: pobudniki referenduma predlagajo razširitev večinskega volilnega sistema na vse občinske uprave. O tem referendumu bo, kot rečeno, sklepala kasacija.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506
Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publiest
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943
Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%
Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

GOSPODARSTVO / VSE HUJŠA KRIZA

Lloyd na robu katastrofe 500 delavcev brez službe?

Delavci in sindikati igrajo še zadnje karte za rešitev družbe

Lloyd Triestino ima verjetno štete tedne ali celo dneve. Družbi IRI in Finmare namreč vztrajata pri načrtu za privatizacijo vseh državnih pomorskih družb, ki bi v sedanjih razmerah predstavljala za Lloyd smrtno obsodbo, saj ni med zasebniki doslej nihče pokazal pravega zanimanja za to pobudo. Družba krvavo potrebuje sveže kapitale, ki jih ni videti na obzorju, v velikem dvomu pa je tudi poseg Dežele, ki bi s svojo finančno družbo na nek način lahko prispevala k premostitvi sedanje hude krize. Položaj Lloyda je torej dramatičen. Uslužbenci in sindikati igrajo še zadnje karte za rešitev te prestižne tržaške gospodarske ustanove, čas pa ne igra v njihovo korist.

Delavci so z veliko grenkobo sprejeli vest iz Rima, da je Finmare na srečanju s sindikati potrdil svojo dosedanjo usmeritev, ki pelje v totalno privatizacijo celotnega državnega ladjevja. IRI bo - kot kaže - plačal vse dosedanje dolgove, za naprej pa ne jamči več ničesar. Vse državne družbe bodo tako prepuščene milosti in nemilosti dogajanj. Najbolj donosne trgovske linije bodo najbrž združili v enotno družbo s sedežem v Genovi, vse ostalo pa bodo prodali, seveda če bodo našli kupce.

Uslužbenci Lloyda (delovno mesto tvega približno 500 ljudi med uradniki in pomorščaki) so se včeraj zbrali na sindikalni skupščini, nato so za nekaj ur zasedli urade predsedstva družbe. Nekateri od njih so šli na bližnjo ulico in za nekaj časa ustavili promet. Sindikalna zveza CGIL, UIL in CISL je izdala javno sporočilo, v kateri toplo poziva vso tržaško javnost, naj se konkretno mobilizira za rešitev Lloyda in naj se množično udeležili današnjega protestnega shoda ob splošni stavki. Sindikati kličejo na politično odgovornost deželno upravo in vse odgovorne tržaške politične kroge.

O agoniji LLoyda se je včeraj na zahtevo tržaškega odbornika Tersarja ukvarjala deželna vlada, ki se bo v ponedeljek srečala z vrhovi pomorske družbe. Perspektive morebinega posega deželne finančne družbe Friulie pa so vse prej kot jasne, tudi zato, ker Finmare doslej ni pokazal nobene konkretne razpoložljivosti za pomoč, ki jo ponuja deželna uprava.

A to velja tudi za ministra za prevoze Tesinija in še posebno za njegovega pomočnika Camberja, ki je na vladni ravni neposredno zadolžen za vprašanja trgovske mornarice. Listarski podtajnik je doslej zganjal le demagogijo, z bojem, ki ga vodi za obrambo italijanstva Trsta, pa ne bo rešil ničesar. O dramatični situaciji Lloyda bo na jutrišnji izredni seji razpravljal tudi tržaški občinski svet, ki ga je župan Giulio Staffieri sklical po nujnem postopku.

Politične korake napoveduje tudi Demokratična stranka levice. Njen deželni svetovalec Ugo Poli je posegel pri parlamentarnni skupini DSL in zahteval od nje takojšnjo politično akcijo v korist ohranitve vsaj dela javnega ladjevja. DSL podpira morebitni poseg deželne finančne družbe, zato poziva predsednika Turella, naj pohiti z ustreznimi koraki, saj bi bilo vsakršno zavlačevanje za Lloyd v tem trenutku usodno. Poli je glede tega napovedal obisk nekaterih senatorjev in poslancev Occhettove stranke, ki se direktno ukvarjajo s problemi pomorstva in ladjevja.

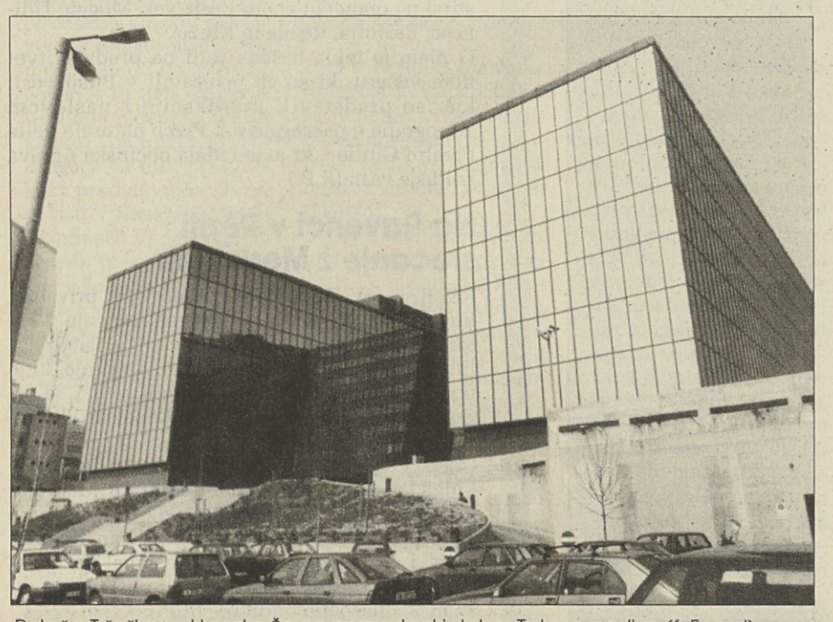

Palača Tržaškega LLoyda: Še en gospodarski steber Trsta se podira (f. Ferrari)

DANES / SPLOŠNA STAVKA IN ZBOROVANJE V TRSTU

Za pravičnost in demokracijo

Globoka solidarnost iz vrst DSL in SKP

DRAGO GASPERLIN

Današnja štiriurna splošna stavka v Trstu, deželi in vsej državi se uokvirja v istočasni vseevropski protest delavcev, ki se borijo za službo in socialne pravice, zadobiva pa še globlji pečat, ker se v Italiji zaposlenostna kriza prepleta z moralno ter institucionalno krizo, ta zmes pa je za republiko in ves demokratični sistem sila nevarna. Sindikalisti CGIL, CISL in UIL bodo na današnjih shodih v vseh večjih mestih zahtevali od rimske vlade korenit zasuk njene gospodarske politike oziroma zagotovitev delovnih mest, zaščito plač in pokojnin pred inflacijo, odpravo krivičnih ukrepov na davčnem in zdravstvenem področju, pa tudi preosnovo pogajalskih mehanizmov za obnavljanje delovnih pogodb v demokratičnejši smeri.

S pobudniki stavke in delovnimi ljudmi so solidarne vse napredne sile, tako tudi Stranka komunistične prenove, ki trdi, da se je demokratični sistem ohranil in razvil predvsem po zaslugi delavstva, in Demokratična stranka levice, ki je mnenja, da bi lahko stavka pripomogla k demokratičnemu preobratu na tržaškem političnem prizorišču oziroma k oblikovanju nove večine na Občini.

V Trstu bo sindikalni shod ob 10.15 na Borznem trgu, kamor bodo delavci, upokojenci in študentje prihodili s Trga Unità, od koder se bo ob 9. uri razvil sprevod po Korzu, Goldonijevem trgu in Ulici Roma. Glavni govornik bo Luciano Kakovich (CISL), nastopila pa bosta še Antongiulio Bua (CGIL) in Adele Pino (UIL).

Stavka bo povzročila seveda marsikatero težavo: avtobusi bodo na primer ustavljeni od 9.30 do 11.30 (pač pa bodo redno vozili taksisti); na šolah bo prekinitev učnih ur odvisna od sindikata, kateremu pripada dotični šolnik - Snals, Cisas in Cisnal so proti stavki, tržaško tajništvo Sindikata slovenske šole pa je povabilo člane, naj se je udeležijo (odpadla naj bi zadnja ura); železničarji bodo ostali križem rok štiri ure, vendar ne vsi hkrati, zato se ne ve, kako bo z odhodi in prihodi vlakov; bančni uslužbenci ne bodo delali prve štiri ure, prav tako tudi nameščenci zavarovalnic; poštni uradi bodo ostali zaprti ves dan, le na glavni pošti bodo sprejemali priporočene pošiljke ter oddajali brzojavke in fakse; osebje telefonske družbe SIP in Iritela, kakor tudi Enela bo prekrižalo roke prve štiri ure vsake izmene, uslužbenci podjetja Acega pa zadnje štiri ure, kar utegne prekiniti nekatera predvidena dela - okenca za občinstvo bodo zaprli ob 8.45; uslužbenci državnih in poldržavnih ter krajevnih ustanov (torej tudi občin) bodo stavkali vseskozi.

Spomin na 71 talcev

Jutri bo obletnica smrti 71 talcev, ki so jih nacisti postrelili na openskem streliscu v odgovor na partizanski atentat v openski kinodvorani. Od tistega tragičnega dogodka je poteklo že 49 let, spomin pa je še vedno živ med slovenskimi in italijanskimi antifašisti, ki se vsako leto ob tem času vračajo k spomeniku padlim talcem, da bi izpričali svojo navezanost na nekdanje ideale ter s to svojo vsakoletno gesto posvarili javnost pred vedno prisotno nevarnostjo fašističnih idej in metod. Sprico vsega tega, kar se v teh časih dogaja okrog nas, zlasti v zvezi z nevarnim bohotenjem nacionalizmov, nasilja, rasističnih teženj in raznih revanšističnih apetitov, ki zadobivajo v sedanji splošni družbenopolitični in gospodarski krizi še posebno nevarne in nepredvidljive razsežnosti, je tokratna komemoracija nadvse aktualna in torej trenutek, ob katerem bi se morali res globlje zamisliti nad prihodnostjo pri nas in v svetu.

Na svečanosti, ki jo prirejajo borčevske in druge antifašistične organizacije, bosta govorila deželni predsednik VZPI-ANPI Federico Vincenti in predsednik NSK Milan Pahor. Predsedoval bo Drago Gorup, pel pa bo openski moški zbor Tabor.

Priprave na proslavo 25. aprila

Na sedežu tržaške pokrajine se je včeraj pod predsedstvom komisarja dr. Maria Marrosuja sestal pokrajinski odbor za obrambo vrednot odporniškega gibanja in demokratičnih institucij. Na dnevnem redu je bila kot glavna točka proslava obletnice odporniškega gibanja, ki bo tudi letos na dan 25. aprila potekala v tržaški Rižarni. Slovesnost tudi tokrat predvideva govora vidnih krajevnih predstavnikov v italijanščini in slovenščini, v teku pa so tudi dogovori o prisotnosti predstavnika odporniškega gibanja iz državnega vodstva. Proslava predvideva nadalje še tri verske obrede, židovskega, katoliškega in pravoslavnega ter nastop slovenskega zbora s krajšim programom slovenskih in italijanskih partizanskih pesmi.

Odbor je tudi sprejel sklep, da se na predlog predstavnika instituta za zgodovino odporniškega gibanja preverijo možnosti o ponovni izdaji dokumentacijske knjige o tržaški Rižarni, ki je že dolgo tega posla.

NOVICE

Drevi skupščina KGS

V dvorani športnega centra v Vižovljah bo drevi ob 18. uri zasedala glavna skupščina Kraške gorske skupnosti, ki bo morala potrditi nekatere važne sklepe odbora v zvezi z dodelitvijo finančnih prispevkov. Govor bo seveda tudi o prizadevanjih, da bi preprečili deželno namero o okrnitvi ozemeljske celovitosti ter predstavniške ustanove kraškega prebivalstva. (-bs-)

Obvestilo Kmečke zveze

Kmečka zveza obvešča vse prijavljene za izlet na sejem VINITALY v Verono, da bo avtobus odpeljal izpred palače Trgovinske zbornice na Borznem trgu, 5. aprila ob 7. uri zjutraj, s križišča na Opčinah (gostilna Diana) ob 7.15 in izpred gostilne Silvester v Nabrežini ob 7.30. Prevoz in vstop na sejem sta brezplačna, večerja pa je na lastne stroške. Ker je na razpolago še nekaj prostorov, se interesenti še lahko prijavijo pri Kmečki zvezi.

V Sesljanu srečanje o upravljanju teritorija

V bivšem družbenem centru v Naselju San Mauro se danes zaključuje niz predavanj, ki so bila posvečena vprašanjem okolja in ki jih je priredilo kulturno združenje Krožek 1991 iz Devina - Nabrežine. Današnje, zadnje srečanje bo ob 20. uri, prav tako v bivšem sesljanskem družbenem centru in bo imelo naslov »Upravljanje teritorija v Italiji, v deželi F-Jk in v devinsko nabrežinski občini«. Govorila bosta predsednik pokrajinske sekcije Italia Nostra dr. Franco Zubin in arh. Dušana Valečič.

Zahteva po otroških jaslih

Med sindikatom uslužbencev javnih ustanov CGIL in devinsko nabrežinsko upravo je spet čutiti določeno trenje. Te dni so se namreč predstavniki sindikata sestali s starši in nestalnim občinskim osebjem ter med drugim ugotavljali pomanjkanje otroških jasli v občini. Na seji so sklenili, da bodo začeli zbirati podpise, da bi uprava končno zadostila tej potrebi.

Tepel in kradel v piceriji

Znani tržaški prestopnik, 21-letni Massimiliano Bray, se ni dolgo veselil zlatih predmetov, ki jih je prejšnji petek ukradel v piceriji »Tuborg« v Ul. Alpi Giulie. Na podlagi prijave, ki jo je na komisariatu pri Sv. Soboto vložil upravljalec picerije, katerega se je srboriti mladenič poleg vsega še fizično lotil, so agentje mladeniča kaj kmalu izsledili. Odpeljali so ga v koronejske zapore, kjer so ga tudi zadržali.

Skočil skozi okno 3. nadstropja

Na oddelku za oživljanje katinarske bolnice so včeraj s strogo pridržano prognozo sprejeli 35-letnega C. B., ki je skočil skozi okno 3. nadstropja zavetišča Gaspare Gozzi. Mladenič, ki se je rodil v Limi v Peruju, a je prebival v našem mestu, je imel zlome po vsem telesu. Domnevajo, da je dejanje storil v trenutku obupa.

VZHODNI KRAS / METANOVOD IN NJEGOVE NEVŠEČNOSTI

Perelli predsedniku ACEGA: »Omiliti težave prebivalstva«

Občini manjka 6 milijard lir za prenovo javne razsvetljave

Podjetje ACEGA naj posveti večjo pozornost javnim delom na Vzhodnem Krasu. Kopanje jarkov za postavitev metanovoda in ojačenje vodovoda povzročata veliko težav tamkajšnjemu prebivalstvu, zato gre narediti vse, kar je v takih razmerah možno, da bi domačinom čimbolj olajšali sedanje nevšečnosti.

Tako je v skopem povedal tržaški občinski odbornik za javne in industrijske službe Alessandro Perelli predsedniku podjetja ACEGA Sergiu Coviju na srečanju, na katerem sta predvsem razpravljala o skorajšnji privatizaciji občinskega podjetja za elektriko, plin in vodo. Perelli je s tem držal obljubo: v tretji občinski komisiji se je namreč obvezal svetovalcu SSk Samu Pahorju, da bo posegel pri predsedniku ACEGA, prav tako pa je zadostil zahtevam ustrezne resolucije, ki jo je predložila svetovalka DSL Anamarija Kalc.

Perelli je predsednika Covija seznanil s težkimi življenjskimi pogoji tamkajšnjega prebivalstva, s težavami, ki jih imajo s prometom, odkar so se začela dela na pokrajinski cesti, ki povezuje Padriče in Bazovico. Covi je v tem pogledu zagotovil, da se bo zavzel za pospešitev del, da bi tako sedanje težave trajale čim manj časa, obenem pa se je obvezal, da bo »pregledal vse operativne možnosti za omejitev sedanjih negativnih pogojev, ki bremenijo domače prebivalstvo.«

Med srečanjem sta občinski upravitelj in prvi mož ACEGA spregovorila tudi o delih za izboljšanje javne razsvetljave, in to predvsem v nekaterih mestnih predelih in v kraški okolici. Dela so sedaj ustavljena, ker Občina nima možnosti, da bi dobila ustrezno posojilo v višini šestih milijard lir. Gre torej poiskati «tehnično rešitev«, ki bi odprla Občini pot do posojila, sta menila Perelli in Covi.

Prvoaprilska potegavščina

Očividci vedo povedati, da je bilo včeraj v Gabrovcu nenavadno živo. Hudomušni prvoaprilski tiskarski škrat jo je posteno zagodel številnim brezplačnega prigrizka merjaščevega prsuta željnim ljubiteljem domače kapljice, ki so sicer prečesali vas na dolgo in počez, lov na zaklad pa je bil neuspešen. O najavljeni osmici ni bilo ne duha ne sluha, pa tudi Gašperjevih in neobstoječe številke 125 niso našli. Edini dve brsljanovi »fraski« na križišču na zahodni strani Gabrovca kažeta smer osmic v Zgoniku oziroma v Šempolaju. Tako je pač, učinkovita agroturistična promocija zahteva svoje žrtve. Pa brez zamere! (-bs-)

ŽAVLJE / NOVE TRAČNICE

Do poletnih mesecev bo vlak vozil do Oreha

Istočasno urejajo kanalizacijo, a Italgas postavlja plinske cevi na odseku ceste od Žavelj proti Miljam

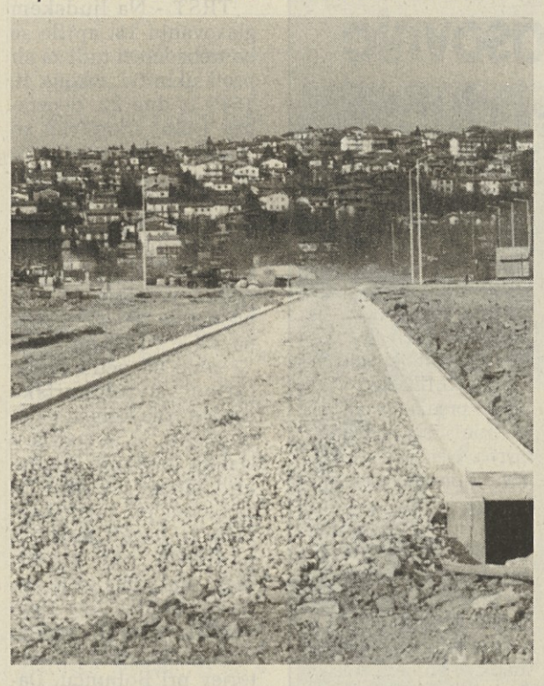

Če ne bo prišlo do kakšnih posebnih zapletljajev, bodo do začetka poletja dokončali železniško progo do industrijske cone pri Orehu. Kot je povedal direktor del Paolo De Alti, so tračnice že postavili do nadvoza pred Žavljami, nakar bodo nadaljevali po obeh predorih (prvi je dolg okrog 280 m, drugi 850 m) do same struge Ospa. Skupaj z železniško progo pa EZIT (Ustanova za tržaško industrijsko cono) urejuje tudi tamkajšnje cestne povezave, plinsko, vodovodno ter kanalizacijsko omrežje.

Proga je predvidena za tovorni promet, vendar jo lahko brez velikih stroškov usposobijo tudi za potniški promet, ki razumljivo zahteva višje hitrosti.

Obenem skušajo uresničiti načrt, da bi jo vzporedno s strugo Ospa podaljšali do njegovega izliva v morje. Na tem odseku bi uredili železniški park s štirimi tračnicami. Načrt bo izdelan do konca leta, nakar bo treba priti do potrebnih finančnih sredstev.

Večja dela istočasno potekajo na cesti od Žavelj proti Miljam: EZIT urejuje kanalizacijo, za pol metra pa bodo tudi dvignili cestišče, in sicer od mostu pri izlivu Ospa v smeri proti Žavljam, do ovinka, kjer se cesta prične vzpenjati, a Italgas postavlja plinske cevi. Kanalizacijsko omrežje iz Žavelj in Milj bodo zatem povezali z novo čistilno napravo. Računajo, da bodo dela na tem odseku ceste dokončali do konca meseca.

HITRA CESTA / ANAS ZAVRNIL NAČRT

»Zeleni« zahtevajo, da Dežela spet prevzame načrtovanje

Gradnjo odseka od Katinare do Padriča je Dežela F-JK poverila tržaški Občini, zataknilo pa se je pri dražbi in zatem pri »ovinku smrti«

ANAS je zavrnil načrt o »ovinku smrti«, ki ga načrt hitre ceste predvideva pri Katinari. Ovinek sodi v zadnji odsek te ceste, in sicer od Katinare do Padriča. Dela na tem odseku se sploh niso začela. Dežela F-JK je namreč koncesijo poverila tržaški Občini, izdelanih je bilo pet načrtov, a zadnji je šel na dražbo. Tedaj so se začele tudi težave.

Na dražbi je zmagalo podjetje Grassetto skupaj z De Echerjem, vendar se je tretjeuvrščeno podjetje, Cogeco, pritožilo na Deželno upravno sodišče (TAR), češ da dražba ni bila regularna. TAR je januarja letos vse akte predal sodstvu, do katerega se je obrnilo tudi nekaj članov dražbene komisije in občinski svetovalec »zelenih« Ghersina.

Kaj sedaj? Deželna svetovalca »zelenih« Giorgio Cavallo in Andrea Wehrenfennig zahtevata, da Dežela znova vzame v roke načrtovanje tega odseka. »Pripombe ANAS-a ter Deželnega tehničnega urada (slednji je že junija lani zahteval popravke, česar pa Občina ni upoštevala, op.ur.),« pravita Cavallo in Wehrenfenig, »se nanašajo na iste točke, ki so jih WWF in "zeleni" kritizirali že pred petimi leti. Načrt hitre ceste, ki ga je izdelal inž. Malaspina, namreč ni odpravil kritičnih točk. To se je zgodilo, ker je Občina proti vsakemu pričakovanju zagovarjala absurden in zgrešen načrt.«

»Za tržaško hitro cesto,« pravita še oba svetovalca, »se zanima tudi sodstvo (podjetji Grassetto in De Echer sta vpleteni v razne preiskave o podkupninah). Upati je, da vztrajanje tržaške Občine pri obrambi načrta Malaspina ne skriva kaj drugega.«

GLASBENA MATICA

Kako do dodatnih sredstev?

JOŽE KOREN

Upravni odbor Glasbene matice Marij Kogoj je na svoji seji 29. marca pod predsedstvom Adrijana Semna imel na dnevnem redu odobritev obračuna za leto 1992 in proračuna za leto 1993. Oba je odobril, pri tem pa je ponovno moral ugotavljati, da sedanja finančna sredstva, na katera lahko Glasbena matica računa, ne zadoščajo za pokrivanje vseh potreb. Zato je upravni odbor razpravljal o raznih predlogih za zagotavljanje dodatnih sredstev in je v ta namen sprejel tudi nekatere predloge, ki se nanašajo tako na notranje delovanje kot na zunanje dejavnike. Soglasal je tudi s predlogom, da bi bil letošnji občni zbor ustanove sklican prej kot običajno, po možnosti vsaj v maju.

Vršilec dolžnosti direktorja glasbene šole Glasbene matice prof. Bogdan Kralj je poročal o izdelavi novega statuta ustanove, ki je bil zdaj prediskutiran z izvedenci in bo predan notarju za njegovo dokončno formuliranje v skladu z obstoječimi zakonskimi normami.

Prof. Kralj je tudi poročal o letošnjih zaključnih akademijah gojencev glasbene šole GM. Zaradi obnovitvenih del v luteranski cerkvici na Trgu Panfili, ki je doslej dajala gostoljubje Matici za te prireditve, bo potrebno poiskati druge primerne prostore, ki naj bi bili tisti muzeja Revoltella v Ul. Diaz.

Vseh predvidenih zaključnih akademij bo pet, na programu pa bodo v drugi polovici maja.

Upravni odbor je razpravljal tudi o prošnji nekaterih naših godb na pihala, v okviru katerih delujejo šole za njihove mlade člane, da bi ti lahko opravljali ustrezne izpite na šoli in s pedagogi Glasbene matice. Upravni odbor je načelno soglašal, da se prošnji v okviru možnosti ugodi.

Uvodni del seje pa je upravni odbor namenil razpravi in sprejemu stališča do nepredvidenih težav v odnosih med Glasbeno matico in Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo »Emil Komel« v Gorici oziroma za poenotenje glasbenega šolstva obeh ustanov v Gorici.

GOSTOVANJE / ANTWERPEN V BELGIJI

Enkratno doživetje nabrežinske godbe

Po nastopu na mednarodni reviji

V ponedeljek pozno ponoči so se vrnili v Nabrežino člani nabrežinske godbe na pihala, ki so sodelovali, kot smo že pred njihovim odhodom na gostovanje poročali, na mednarodnem srečanju godb v Antwerpnu v Belgiji.

Karlo Gabrovec, predsednik godbe je kljub utrujenosti izredno navdušen in se ves pod vtisom tega, kar so na mednarodni prireditvi doživeli. Poslal nam je tudi fotografijo, ki je bila posneta na glavnem trgu velikega belgijskega mesta, kjer so v soboto 27. marca korakali v svojih lepih uniformah po glavnih ulicah in kjer jih je navdušeno pozdravljala nepregledna množica ljudi.

»Predstavili smo se kot slovenska godba na pihala iz Nabrežine ter smo v svojem programu izvajali pod taktirko prof. Sergia Gratona samo slovenske skladbe in koračnice, ki so bile občinstvu zelo všeč. Moram reči, da smo zaigrali zelo dobro, da smo se izkazali kot dober ansambel. Po nastopu posameznih godb in sprevodu je sedem godbenih ansamblov, med temi tudi naš, odigralo navdušenemu občinstvu še himno, posvečeno Antwerpnu in letošnjemu srečanju. Skladbo so nam že prej poslali in smo se jo tako že doma naučili. Bilo je nekaj enkratnega, kar ne bo nihče od nas pozabil.«

V nedeljo, 28. marca so si godbeniki ogledali še Bruselj ter se naslednjega dne odpeljali proti domu.

»Res je bilo potovanje naporno, saj smo skoraj povsod naleteli na sneg in slabo vreme, toda izplačalo se je. Spoznali smo godbenike iz raznih delov sveta. Za sklepanje prijateljstev je bilo premalo časa, a prepričani smo, da se bodo udeleženci in organizatorji spomnili nas, kot se bomo tudi mi še dolgo spominjali njih. Gostovanje je bilo skratka edinstveno doživetje.« (nl)

10. OBLETNICA RADIA OPČINE
90,6 90,8 100,5 100,6 Mhz

Športno-kulturni center *ZGONIK*
Nedelja, 4. aprila 1993, ob 18. uri

Gostujejo: AGROPOP, BIG-BEN, PRIZMA (samo za to priložnost), HAPPY DAY, VERČ IN KOBAL, MEF, MATEJA SVET, JURE KOŠIR, SAMO KOKOROVEC, predsednik slovenskega olimpijskega komiteja JANEZ KOCJANČIČ, SAŠO HRIBAR, MARKO BAN, ARIANNA BOGATEC, MATJAŽ ŠERCER

Podelitev priznanj radijskim sodelavcem.
Finale najboljših vicarjev »POVEJ TA ZADNJO«
DRUŽABNOST . . . ZABAVA . . .
VSTOP PROST!

DRUŠTVO GLASBENIH PEDAGOGOV PRIMORSKE
GLASBENA MATICA TRST - ŠOLA »M. KOGOJ«

MLADI KONCERTANTI

Danes, 2. aprila 1993, ob 20. uri
v Prosvetnem domu na Opčinah

Vabljeni!

petka od 8. do 13. ure. - tel. 39911.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Sommersby«, r. Jon Amiel, i. Jodie Foster in Richard Gere.

EXCELSIOR - 20.00 , 22.15 »La moglie del soldato».Jutri ponovitev ob 16.00, 18.00, 20.00, 22.15.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.30, 22.00 »Casa Howard», r. James Ibory, i. Ema Thompson. Jutri ponovitev ob 16.45, 19.30. 22.00.

NAZIONALE 1 - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Gli spietati«, i. Clint Eastwood, Gene Hackman, Morgan Freeman, Richard Harris.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Trauma«, r. Dario Argento, i. C. Rydell, A. Argento.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Fuga dal mondo dei sogni«, i. Kim Basinger.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.10, 22.15 »Arriva la bufera«, r. Daniele Luchetti, i. Diego Abatantuono.

GRATTACIELO - 17.45, 19.50, 22.00 »Eroe per caso«, i. Dustin Hoffman, Geena Davis, Andy Garcia.

MIGNON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »La notte e la città», i, Robert De Niro in Jessica Lange..

EDEN - 15.30, 22.10 »Analmente tua, Jacqueline», porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.30, 19.45, 22.00 »Guardia del corpo», , Kevin Kostner in Whitney Houston..

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Il grande cocomero».

ALCIONE - 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Orlando«, r. Sally Potter, i. Tilda Swinton.

RADIO - 15.30, 21.30 »Diavolerie di femmine focose», porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

SLOVENSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA in ROD MODREGA VALA vabita na ogled razstave SKAVTI IN GOZDOVNIKI NA SLOVENSKEM v Kulturnem domu v Trstu. Razstava je odprta vsako soboto od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob predstavah in po dogovoru z organizatorji.Šole se lahko dogovorijo za voden obisk z organizatorji (tel. št. 215086 za SZSO in 632663 za RMV).

ŠKD CEROVLJE-MAVHINJE priredi jutri , 3. aprila, ob 20.30 v gostilni Al Carso v Mavhinjah KULTURNI VEČER ob gostovanju dramske skupine KD Repentabor z dramskim delom Stane Milič-Lazar KDO JE KRIV. Vljudno vabljeni!

ŠKD BARKOVLJE, Ul. Cerreto 12 prireja jutri , 3. aprila KONCERT. Nasopili bodo Raphael Kiefer-violina, Annalisa Clemente-violina, Luisa Scattarregia-cembalo. Na pogramu Mazas, Viotti, Quantz in Haendel. Začetek ob 20. uri.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB - ul. Donizetti 3 v Trstu vabi jutri , 3. aprila , ob 18.30 na večer z naslovom VPOGLED V SVET JUDOVSKE KULTURE. Po uvodni predstavitvi prof. Mirjam Bratina - Pahor si bomo ogledali film The chosen (Izvoljeni).

ŠKD PRIMOREC Trebče vabi na ČLOVEČERNI KONCERT MPZ SKALA - GABRJE jutri , 3. aprila, ob 20.30 v Ljudskem domu.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE priredi jutri, 3.aprila, ob 20. uri na sedežu društva PREDAVANJE NOVINARJA WALTERJA SKRKA o svojih doživetjih v Bosni. Prikazal bo posnetke agencije Videoest.

ANPI-VZPI, ANPPIA IN ANED vabijo na KOMEMORACIJO 71 talcev v nedeljo, 4. aprila, ob 15. uri na strelišču na Opčinah. Na slovesnosti bosta govorila Federico Vincenti, predsednik ANPI F-JK in Milan Pahor, ravnatelj Narodne in študijske knjižnice. Sodeloval bo openski MPZ Tabor.

AMATERSKI ODER J. ŠTOKA vabi na ogled igre GENIJI V KRATKIH HLAČAH - režija E. Frančeškin. Izvaja mladinska skupina ŠKD Tabor v nedeljo, 4. aprila, ob 18. uri v Kulturnem domu na Proseku.

ŠKD BARKOVLJE vabi na PREDSTAVITEV ZBIRKE MAŠ UBALDA VRABCA. Pevci zbora M. Pertot, pod vodstvom Aleksandre Pertot, bodo izvajali mašo v Es-duru v čast sv. Antonu. Organist Stefan Bembi, predstavitev Zorko Harej. V nedeljo, 4. aprila, ob 19. uri v barkovljanski cerkvi.

ŠKD TABOR - Openska glasbena srečanja. V nedeljo, 4. aprila, ob 10.30 v Prosvetnem domu na Opčinah KONCERT GODALNEGA KVARTETA GLASBENE MATICE. Žarko Hrvatič in Stefan Iob - violini, Marko Biteznik - viola in Peter Filipčič - violončelo. Na sporedu: Mendelssohn, Merkù, in Tekasakov.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV TRST prireja PREDVAJANJE FILMOV Alojse Žerjala v sredo, 7. aprila, ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, ul. sv. Frančiska 20. Predvajani filmi bodo: Štiri zlata dekleta s Krasa, Tibet in tibetanske steze in Avignone - evropski teater. Vljudno vabljeni!

OBVESTILA

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM SREČKO KOSOVEL sporoča, da je v teku vpisovanje za poletno središče v Trstu, za letovanje v Ptuju in v Zelenem centru v Vrhpoljah. Poletno središče bodo lahko obiskovali otroci od 3. do 14. leta starosti, letovanje v Ptuju od 6. do 17. leta starosti in letovanje v Vrhpoljah od 6. do 14. leta starosti (tel. 573141).

IZLETI

KRIŠKA SEKCIJA upokojencev SPI CGIL priredi v nedeljo, 18. aprila izlet v Sacile ob priliki razstave rastlin in ptic. Cena 46.000 lir. Vpisuje Mario Turel - tel. št. 220266.

ŠK BRDINA sporoča, da bo odhod avtobusa za izlet v Sappado v nedeljo, 4. aprila, ob 5.45 z Opčin.

ŠKD Cerovlje - Mavhinje priredi v nedeljo. 25. aprila pomladni regolacijski pohod po Mavhinjah in okolici. Odhod od 8.30 do 10.30 iz Mavhinj. Vabljeni posamezniki in skupine.

KRUT obvešča, da je še nekaj mest na razpolago za 10- dnevno zdravljenje v zdravilišču Radenci od 2 do 12. 5.1993 in v zdravilišču Terme Čatež od 16. do 26.5.1993. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. št. 360324.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE vabi vse šolnike in neučno osebje, da se danes udeležijo vsedržavne stavke za zaščito delovnih mest. Na šolah bo osebje stavkalo zadnjo delovno uro.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE obvešča profesorje nižjih in višjih srednjih šol, da so od 25. t.m. na šolskem skrbništvu objavljene lestvice šolnikov, ki so v dopolnilnem organiku (DOA).

Interesenti lahko vložijo morebitne pisne pritožbe v roku petih dni po objavi lestvice.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE obvešča nestalno nameščene profesorje višjih in nižjih srednjih šol, da 30. aprila zapade rok za vložitev prošenj (za vstop v pokrajinske lestvice, ki so izčrpane), za poučevanje v prihodnjem šolskem letu. Morebitna navodila in obrazci so vam na razpolago na sedežu sindikata, Ul. Carducci 8, tel. 370301, v torek 11.30-13.00, sreda 17.00-18.30, četrtek 9.30-11.00 in petek 15.30-16.30.

NA SEDEŽU ZAVODA J. STEFAN bo v ponedeljek, 5. aprila roditeljski sesanek s sledečim urnikom: ob 17. uri vsi 1. in 2. razredi ter ob 18.30 vsi 3., 4. in 5. razredi.

ČESTITKE

Danes se sreča z Abrahamom CLAUDIO. Mnogo zdravja in srečno tako naprej mu želita žena Boža in sin David.

CLAUDIO OTA se sreča z Abrahamom. Teta Ivanka, svak Vittorio , Savica in Neda z družinama mu želijo vse najboljše in mnogo zdravja.

MALI OGLASI

BERTO TONKIČ je v Doberdobu na Tržaški ul. št. 25 odprl osmico. Toči belo in črno vino ter nudi domač prigrizek.

PRI PIŠČANCIH ima odprto osmico Sergio Ferfolja.

OSMICO ima odprto Diko v Borštu .

OSMICO je odprl Ivan Budin v Zgoniku št. 50.

OSMICO je odprl Alojz Milič v Repnu št. 49. Toči belo in teran.

OSMICO je odprl Jurij Stubelj v Sempolaju.

OSMICO ima Ivan Antonič, Cerovlje 34. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Ladi Kocjan v Dolini št. 147.

DOBRO BELO VINO iz kontovelskega brega prodajam po ugodni ceni. Tel. št. 225304.

LADA NIVA 4x4, bele barve, letnik 1990 v odličnem stanju prodam. Draga 31 - tel. št. (040)228932.

PRODAM alfa Giulia 1.6 I.E. v odličnem stanju. Cena po dogovoru. Tel. št. 225742.

Y10, rdeče barve, prevoženih 33.000 km v odličnem stanju, prodam. Tel. št. (040) 226180 od 13.30 do 15. ure ter od 19. do 20. ure.

PRODAM fiat 127, letnik 1986, v dobrem stanju, prevoženih 59.000 km. Tel. št. 226274.

UGODNO prodajamo iz družinskih razlogov dobro upeljano trgovino sadja in zelenjave na obrobju mesta. Tel. št. 828988.

NA FERNETIČAH prodam hišo z vrtom. Tel. št. 826084.

ŠUKANEC za kvačkanje in še kaj nudim pridnim ženskim rokam. Tel. št. (0481) 533960.

ZARADI preselitve prodam moderno črnobelo lakirano dnevno sobo: miza s štirimi stolicami, omaro z vitrino, z naslanjačem, dve mizici. Tel. št. 767724 ali 390558.

NUDIM lekcije iz slovenščine, italijanščine, prava in matematike za nižje stopnje. Tel. št. 213837 ali 371019.

IŠČEM zaposlitev v gostinstvu, trgovini ali gospodinjstvu. Tel. zvečer na št. (0481) 82165.

PRISPEVKI

V počastitev spomina Barbare Gregorič daruje Pierina Masè 10.000 lir za ŠKD Barkovlje.

V počastitev spomina Barbare Gregorič daruje Giuliana Zavaldi (trgovina jestvin) 30.000 lir za ŠKD Barkovlje.

V spomin na drago teto Kitty darujejo Annamaria, Elder, Miriam, Danilo, Lorena, Sandor, Denis in Deo 240.000 lir za Združenje za raziskavo rakastih obolenj.

V spomin na Karlo Malalan darujeta Anica in Justina Daneu 50.000 lir za ŠD Polet.

V počastitev spomina Lidjine mame Marije Valenčič daruje Silvana Malalan 25.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost.

Ob prvi obletnici smrti Alojzija Hrovatiča darujejo žena Roza ter sinova Boris in Branko z družinama 25.000 lir za repentabrsko cerkev in 25.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na padlega brata daruje Lidia Šemec (Slivno) 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

Ob 18. obletnici smrti mame in none France (4.4.) darujejo Pierina Sedmak in družina Sossi 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Nosilci krste Romana Stoke darujejo 300.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na Vido Pahor-Werk daruje Udovič-Brajkovič 25.000 lir za KD Ivan Grbec in 25.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

†

V 80. letu starosti je preminila naša draga

Štefanija Coretti vd. Lorenzi

Pogreb bo jutri, 3. aprila, ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Katinaro.

Žalostno vest sporočajo hči Lilijana, brat Mirando, snaha Magda, zet Pino, vnuki Roberto, Elena in Tamara, sestra Nacija in sorodniki.

Lonjer, 2. aprila 1993

†

Zapustil nas je naš dragi

Mario Prodan

Pogreb bo danes, 2. t. m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Za njim žalujejo žena Dragica, brat, sestri, svaki, svakinje, nečaki in ostalo sorodstvo.

Namesto cvetja, darujte v dobrodelne namene.

Trst, Branik, 2. 4. 1993

Ob nenadni izgubi žene oz. mame Mire izreka iskreno sožalje dr. Dragu in Alenki Stoka

dr. Boris Čok

Dragu Stoki in hčerki Alenki izraža globoko sožalje

upravni odbor Sklada Mitja Čuk

ZAHVALA

Ob izgubi najinih dragih

Cirila in Milana Conta

se iskreno zahvaljujemo za sožalja sosedom, prijateljem in vsem Križanom, posebno pa sekciji VZPI-ANPI.

Družine Conta in Savi

Križ, 2. 4. 1993

GLASBA

Natečaj Mesto Trst posvečen komorni glasbi

Sredi maja se bo sestala strokovna žirija mednarodnega glasbenega natečaja Mesto Trst (Città di Trieste), ki bo pregledala dela, ki bodo odposlana v roku. Letošnja, ki je že 39. izvedba natečaja, je prvič posvečena komorni glasbi. Žirijo, ki jo sestavljajo Carlos Roqué Alsina (Argentina), Stanko Horvat (Hrvaška), Zoltan Jeney (Madžarska), Gerard Zinsstag (Švica) in trije predstavniki Italije Franco Donatoni, Adriano Guarnieri in Riccardo Malipiero, so imenovali v skladu s pravili Svetovne federacije mednarodnih glasbenih natečajev s sedežem v Ženevi, prav tržaški natečaj pa je med najstarejšimi člani tega mednarodnega organizma.

Tokrat so predvidene tri denarne nagrade: prva v višini petih milijonov lir, druga bo znašala polovico, tretja pa je posebna nagrada Alpe-Jadrana v višini milijona lir. Prvouvrščeno skladbo bodo med drugim izvedli 11. oktobra letos v okviru festivala Trieste Prima, v vlogi izvajalca pa bo nastopila najbolj znana avstrijska skupina sodobne glasbe, in sicer Klangforum iz Celovca.

JUBILEJ

80 let učiteljice Viktorije Skok

NEVA LUKEŠ

Jutri praznuje svojo 80-letnico naša učiteljica Viktorija Skok. Upravičeno lahko zapišemo "naša", saj je v svojem poklicu vzgojila in pripravila za bodočnost številne učence na naših šolah - od Šempolaja, Saleža in Domja do Barkovelj in Sv. Jakoba - zadnjih 12 let pred upokojitvijo leta 1978 pa na šoli Karel Širok v Ul. Donadoni.

»Živeli ste za našo šolo, ji posvetili vse svoje moči in znanje. Ob slovesu Vam izrekamo prisrčno zahvalo za vse, kar ste storili in Vam kličemo - na mnoga leta - prijatelji s šole Karel Širok,« so ji zapisali kolegi ob njenem odhodu in ji podarili lepo sliko.

»Tako sem bila vesela tega lepega posvetila; s takšno ljubeznijo se spominjam svojega dela na vseh šolah, posebno seveda še na šoli Karel Širok, kjer sem preživela tudi največ let. Srečanje z mojimi nekdanjimi učenci mi je še danes v veliko veselje in tudi v moralno oporo, saj vidim, da me niso pozabili, da so me imeli kot učiteljico radi, kot sem jih imela rada tudi sama.«

Naši jubilantki, ki bo svoj rojstni dan preživljala v družbi svojega sina in njegove družine v Trentu, ni bilo v življenju lahko. Že v rani mladosti je doživela smrt očeta, nesrečo brata, ki mu je vlak odrezal nogo in nato še nesrečo matere, ki ji je bilo komaj 26 let in je bila nosečа, pa je tudi izgubila nogo. Ker pa je morala nekako preživljati sebe in otroke, je šla mati, čeprav težek invalid, v službo v tobačno tovarno.

Viktorija Skok je začela svoj poklic učiteljice še v času osvobodilnega boja, ko je kot mlado dekle, polna ljubezni do svojega naroda in slovenske besede, začela s

Viktorija Skok

poučevanjem na takratni partizanski šoli, kot so jo imenovali, v Skocjanu pri Divači. Lepi spomini vežejo jubilantko na tiste čase, ko ni bilo na razpolago knjig, niti izkušenj, ali strokovnega in pedagoškega znanja. Pa vendar so se učiteljice lotile dela z navdušenjem, v prepričanju, da izpolnjujejo nalogo do svojega naroda, vse brez plačila.

Leta 1949 je položila učiteljski izpit na tržaškem učiteljišču, ker ji v Italiji ni bila priznana matura, ki jo je prej opravila v Portorožu.

»Živela sem za mamo in za sina Lina, ki je danes primarij - nevrolog v bolnišnici v Trentu in vodi posebno ekipo za zdravljenje epilepsije. Vabijo ga na številna zasedanja strokovnjakov, na številne zdravstvene ustanove od Amerike, Japonske, Indije, Nepala, do vseh evropskih držav. Predaval je tudi na Kliničnem centru v Ljubljani.«

Tako kot na sina je Viktorija ponosna tudi na svoji vnukinji Barbaro in Elisabetto, ki jo imata radi, kot ju ima rada tudi sama.

»Nič ne tožim nad svojim položajem, saj imam svojo penzijo in tudi stanovanje. Le preveč sama sem in samota me ubija. Če le morem, hodim še na razne prireditve, rada srečujem naše ljudi, se z njimi kaj pogovorim in vesela sem vseh dobrih novic o naši šoli.«

Naši dragi Viktoriji želimo, da bi svoj jubilej preživela res dobro, v družbi svojih najdražjih, da bi ji zdravje še tako služilo, kot doslej, da bi jo še srečevali, da bi se še kaj pogovorili o tem, kako je bilo včasih, pa tudi o sedanjosti in prihodnosti. Še na mnoga zdrava leta.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 2. aprila. 1993

FRANCE

Sonce vzide ob 6.43 in zatone ob 19.34 - Dolžina dneva 12.51 - Luna vzide ob 14.26 in zatone ob 3.57.

Jutri, SOBOTA, 3. aprila 1993

RIHARD

VREME VČERAJ: temperatura zraka 10,2 stopinje, zračni tlak 1020,6 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 54-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 8,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Elisa Baracchini, Federico Vascotto, Diletta Zumin, Marco Corsani in Ana Zetko.

UMRLI SO: 90-letna Stefania Francovich, 68-letna Ottavia Sellitri, 39-letni Luciano Franzutti, 78-letni Enrico Molteni, 89-letni Aldo Ceschini, 83-letni Carlo Carboni, 77-letni Mario Prodan, 53-letni Riccardo Cescutti, 68-letni Giuseppe Brandelli, 65-letna Anna Tomasi, 75-letni Folro Corti.

LEKARNE

Od ponedeljka, 29. marca, do nedelje, 4. aprila 1993

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Cavana 1 (tel. 300940), Miramarski drevored - Barkovlje (tel. 410928).

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Cavana 1, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Oriani 2.

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2 (tel. 764441).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 39911.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do

SDGZ / ODBORNIK ERVIN MEZGEC O KRIZI TRGOVINE NA DROBNO

Boj za preživetje

Član odbora sekcije za trgovino na drobno meni, da imajo rajonske prodajalne še vedno prihodnost in važno socialno vlogo

Gospodarski zastoj ne prizanaša niti trgovini na drobno, čeprav posamezne branše občutijo posledice upadanja prometa sicer v različni meri, skupen pa jim je boj za preživetje v teh neugodnih razmerah. Trgovine z živili npr. tarejo specifični problemi, o katerih smo se podrobneje pogovorili z Ervinom Mezgecem, ki vodi družinsko živilsko trgovino v Trstu, in sicer nekje na stičišču šentjakobskega okoliša in območja Sv. Justa.

»Korenine naše trgovine, ki jo je postavil na noge oče Pino, segajo 55 let nazaj Vsak dan imam priložnost ugotoviti, kako je za odjemalca poleg blaga, ki ga nakupi, prav tako pomemben človeški stik, ki ga dnevno neguje tako z osebjem prodajalne kot z ostalimi klienti. Morda še bolj kot ekonomska računica, ima svojevrstno težo človeški feeling. Ob nakupovanju lahko sosedje pokramljajo med seboj, za toliko starih oseb, ki živijo same, pa je to ena redkih, če že ne edina priložnost za družbo. Ne gre torej le za nakup hrane, saj socialni aspekti včasih celo prevladujejo.«

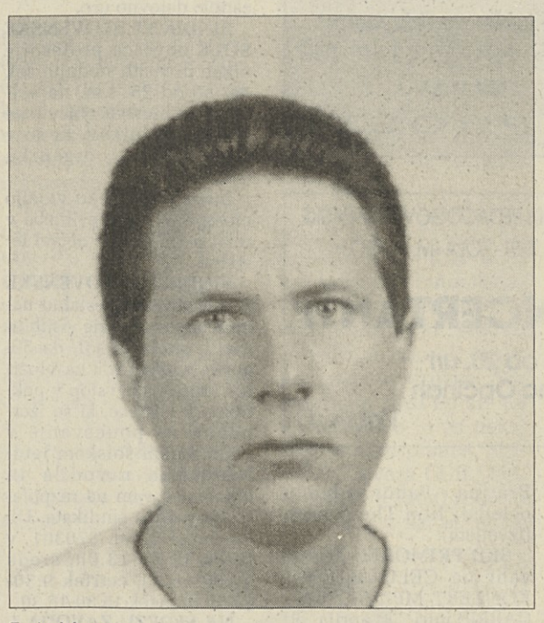

Ervin Mezgec

Ohranili ste tradicionalni videz trgovine. Je to naključje?

»Že večkrat sem razmišljal o prenovi in posodobitvi trgovine, vendar sem raje ohranil staro ureditev, in to prav zaradi omenjenih družbenih razlogov. Tako ohranja čar in toplino krakteristične prodajne točke, v kateri je nakupovanje neke vrste ritual. Tudi okolje, pravšnja atmosfera igra važno vlogo.«

Padec prometa je opazen tudi v vašem sektorju, konkurenca supermarketov pa neizprosna.

»Po mojih ugotovitvah kriza sploh ni odraz konkurence vse številnejših velikih trgovskih centrov, temveč je glavni vzrok negativnega trenda - vsaj v tržaški mestni realnosti - demografsko upadanje. Povprečna starost naših odjemalcev se tradicionalno suče okoli 65-70 let in če upoštevamo, da se število prebivalcev vsako leto zniža za 2000 enot, ki so potencialno naši najboljši klienti, prav trgovine z živili najbolj občutijo zmanjševanje potreb tržišča. Zanimivo je, da kar 90 odst. naših odjemalcev pripada starejšim slojem, ki so navajeni in navezani na male trgovine. Mlajši ljudje, ki so in zaposleni so torej v časovni stiski, pa iz udobnosti in drugačnih navad raje zahajajo v supermarkete. Tudi padec kupne moči opravlja svoje: še pred nekaj leti so starčki že ob osmih zjutraj čakali pred vrati trgovine, sedaj pa jih pogrešamo...«

Kakšne so potemtakem perspektive manjših trgovin, kakršna je vaša?

»Menim, da rajonske trgovine bodočnost imajo. V boju za preživetje se moramo prilagoditi času, poslov ne moremo graditi več le na starejši populaciji, saj smo v zadnjem desetletju priča velikim družbenim in miselnim spremembam. Ker moram po zakonu prilagoditi električne napeljave strožjim zakonskim predpisom, bom tudi jaz posodobil svojo trovino in iskal nove razvojne možnosti. V razmerah, v kakršnih živimo danes, pa je težko delati dolgoročne načrte, saj zaradi tolikih neznank in od naše volje neodvisnih zunanjih vplivov ni mogoče planirati dejavnosti niti za leto naprej. Po mojem bo treba "držati trdo" kaki dve leti, nato bo šlo lažje, čeprav verjetno dobrih starih časov ne bo več...«

Gospod Mezgec, ste tudi odbornik sekcije za trgovino na drobno pri SDGZ, ki bo imela v ponedeljek občni zbor. Zgočih tem bo gotovo na pretek.

»Finančna kriza je neizbežno prizadela tudi operaterje v trgovini na drobno, čeprav je ne čutijo vse kategorije enako (poleg živil sodijo v ta sektor še drogerije in parfumerije, sadje in zelenjava, oblačila in tekstil, čevlji in usnjeni izdelki, železnina in rezervni deli, mlekarne, trovine s kmetijskimi potrebščinami, pohištvo, gradbeno-električni material, radiotehnika, gospodinjski stroji, trafike in knjigarne, ribarnice, cvetličarne in delikatese). Davčni pritisk, še posebej pa minimum tax, oškoduje zlasti male trgovce, ki so v veliki meri že, drugi pa se bodo zaprli svoje obrate. V najhuši stiski so verjetno mlekarne, ki zaradi omejene možnosti zaslužka zelo težko shajajo. V našem sektorju so nekateri skupni imenovalci, vendar se posamezne kategorije soočajo z različnimi interesi in problemi, ki jih je treba razčleniti in obravnavati ločeno.«

Kakšna naj bi bila vloga vaše sekcije?

«Izdelati bi morali večletni razvojni program za vse kategorije in imeti jasne pojme, kaj hočemo. Še bolj se moramo uveljaviti navzven, ob okrepljeni prisotnosti moramo aktivno prispevati svoj delež v raznih predstavniških organizmih. V odbor bi morali pritegniti nove kadre in pomladiti naše vrste, nato pa uveljaviti našo strategijo na vseh ravneh.« (-bs-)

KMETIJSTVO / SREČANJE O POLOŽAJU MLEKARNE NA COLU

Zadružna mlekarna še naprej v težavah

Kljub pozitivni bilanci 92, jo bremenijo stari primanjkljaji

Iz Zadružne kraške mlekarne na Colu prihaja odličen in cenjen sir tabor (Arhivski posnetek)

Na pobudo predsednika upravnega odbora Zadružne mlekarne Daria Zidariča so se pretekli torek v prostorih mlekarne na Colu sestali predstavniki Kmečke zveze, Zveze neposrednih obdelovalcev (Coldiretti) in Zadružne mlekarne same.

V uvodu je predsednik Zidarič podal podroben prikaz položaja mlekarne na osnovi že skoraj dokončane bilance za leto 1992, iz katere je razbrati (kot je Dario Zidarič povedal tudi na nedavnem občnem zboru Kmečke zveze), da je bila dejavnost mlekarne v lanskem poslovnem letu sicer pozitivna, da pa je finančno stanje zadruge na splošno vzeto negativno, če se upoštevajo tudi finančna bremena iz prejšnjih poslovnih let.

Zaradi bremen in tudi zato, ker ta bremena ni mogoče sanirati iz javnih sredstev, je po predsednikovi oceni položaj mlekarne zelo resen. Nujno bo zato treba najti rešitve, ki bi omogočile ohranitev mlekarne, saj je ta zelo dobro prodrla na tržišče s sovjimi proizvodi, še zlasti s sirom Tabor, poleg tega pa tudi sicer predstavlja pomemben dejavnik za domačo govedorejo.

Problem, s katerim se po izvajanju predsednika Zidariča sooča Zadružna mlekarna, je tudi v iskanju in zbiranju zadostnih količin mleka, ki so potrebne, da bi mlekarna delala s polno zmogljivostjo, kar bi ji omogočalo tudi zmanjšanje sedanjih režijskih stroškov. Žal pa je količina domačega mleka omejena, mleko, uvoženo iz EGS, pa je predrago, da bi prihajalo v poštev.

Po zelo poglobljeni in zavzeti obravnavi perečega vprašanja mlekarne na Colu, sta tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec in ravnatelj Zveze neposrednih obdelovalcev (Coldiretti) dr. Rupert izrazila Zadružni mlekarni vso podporo, obenem pa tudi veliko zaskrbljenost, saj preprostih rešitev za izhod iz finančne krize očitno ni na obzorju. Zato so se sogovorniki dogovorili za čim prejšnje sklicanje predstavnikov naših denarnih in gospodarskih ustanov, da bi poiskali možnosti za izhod iz tega težkega položaja. Obenem pa je treba iskati rešitve tudi iz javnih sredstev, kot je npr. Sklad za Trst in tim. »bencinski sklad«. (-en)

KZ / URBANISTIČNA VPRAŠANJA, RAZLASTITVE, ODŠKODNINE

Poseg tajnika KZ Bukavca pri pristojni tržaški odbornici

Soglasje o neustreznosti tržaškega regulacijskega načrta

Tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec se je te dni sestal s tržaško občinsko odbornico za urbanistiko arh. Eleno De Comelli, za kar je Kmečka zveza občinsko upravo zaprosila že pred časom v zvezi z vrsto aktualnih vprašanj. Gre zlasti za vprašanja urbanističnega značaja in za problem razlastitev in torej obveznosti, ki jih je Občina sprejela in ki bi jih morala tudi spoštovati oziroma izvajati.

V ta okvir sodi revizija splošnega občinskega regulacijskega načrta in načrta za ljudske gradnje, zaščita pridelovalnih kmetijskih površin in izgradnja potrebnih infrastruktur, ustanovitev občinskega odbornistva za kmetijstvo ali, v prehodnem razdobju, vsaj ustanovitev posebne komisije za kmetijstvo (ki je bila sicer pred časom že ustanovljena, a je potem zamrla) in nenazadnje izplačevanje odškodnine za razlastitve, ki so lani prizadele Kolonkovec.

Odbornica De Comelli je z zanimanjem sledila prikazu vprašanj, ki jih je nanizal tajnik Bukavec in poudarila, da je stališče Kmečke zveze utemeljeno, saj zlasti tržaški regulacijski načrt niti približno ne ustreza krajevnim družbenim in gospodarskim potrebam občanov, med drugim tudi zato, ker je bil izdelan v preveč optimistični perspektivi, po kateri na bi se o Trst razvil v mesto s pol milijona prebivalcev, dejansko pa njihovo število iz leta v leto nazaduje.

Odbornica je soglašala tudi o ustanovitvi občinske komisije za kmetijstvo, glede ustanovitve odborništva pa je menila, da najbrž ne bo uresničljivo, saj je sedanja občinska vlada pred zaključkom svojega mandata z že napovedanim odstopom odbora. Zagotovila pa je svoje zanimanje za izplačilo odškodnin za razlaščeno posest in izrazila mnenje, da do novih razlastitev nikakor ne bi smelo priti, čeprav se nekateri zanje zavzemajo. Gre konkretno za regulacijski načrt, ki ga je Deželno upravno sodišče (TAR) razveljavilo, in tudi za to, da je v teku priprava novega regulacijskega načrta, ki bi moral biti izdelan zdaj, odobren pa skoraj gotovo šele po volitvah.

Drugega dela srečanja z občinsko odbornico so se udeležili tudi podpisniki sporazuma o sinhrotronu, da bi z njo podrobno preučili vse vidike in možnosti za uresničevanje pobud, ki jih je kraško prebivalstvo zahtevalo ob podpisu sporazuma in ki so sedaj v izvajanju. Dogovorili so se, da bi se v najkrajšem času srečali vsi zainteresirani predstavniki Občine, Pokrajine, Kraške gorske skupnosti in predstavniki slovenskih organizacij, ki naj bi skupaj globalno pregledali celotno problematiko tako iz finančnih kot iz urbanističnih zornih kotov v smislu zakona št. 16 o razvoju Krasa iz leta 1992. (jk)

Tudi tržaški vinogradniki na Vinitaly

Danes se v Veroni odpirajo vrata sejma Vinitaly 93, na katerem bo na pobudo tržaške Trgovinske zbornice tudi letos poseben paviljon za vinogradnike iz tržaške pokrajine. Le-ti, člani vseh treh stanovskih organizacij, si bodo sejem, prav tako na pobudo zbornice tudi ogledali. V Verono bodo odpotovali z avtobusom v ponedeljek, 5.4. Od članov KZ se bodo izleta udeležili: Raja Glavina-Petaros (Borst), Alojz Milič (Repen), Andrej Milič (Zagradec), Stanko Milič (Zgonik), Kosuta (Križ), Martin Usaj (Nabrežina), Danilo Lupinc (Praprot), Boris Škerk (Praprot), Silvano Ferluga (Lajnarji) in Anton Bole (Piščanci). Vsi ti bodo na razstavi sodelovali tudi z vzroci svojih vin za pokušnjo, kot samo obiskovalci sejma pa se bodo izleta udeležili še drugi vinogradniki Kmečke zveze.

KMEČKA ZVEZA / POSEG PREDSEDNIKA PATRONATA INAC ROBIJA SMOTLAKA

Razvejana dejavnost patronažne službe INAC

Leto preizkušenj za patronate - S pokojninsko reformo med novostmi tudi očitna krivica za tržaške kmete

Na nedavnem občnem zboru Kmečke zveze je v razpravo posegel tudi predsednik upravnega odbora patronata INAC Robi Smotlak, ki je orisal vlogo te pomembne patronažne službe, ki sicer deluje v okviru Kmečke zveze, vendar svoje storitve namenja tudi drugim članom naše skupnosti.

Po sklepu upravnega odbora je služba INAC aktivna na vseh področjih sociale, torej ne samo na pokojninskem, pač pa tudi na zdravstvenem in na področju socialnih storitev sploh. Prav tako razvejano delo je omogočilo, da se storitev patronata poslužuje vse večje število strank, saj gre v bistvu - ob reševanju sicer neizbežnih administrativnih zadev - za življenjsko konzulenčno-socialno službo. Patronat se je aktivno vključil v sistem socialnih služb, ki si prizadevajo najti najustreznejšo rešitev za vsakega posameznika.

Zlasti letošnje je za vse patronate leto preizkušenj, leto, posvečeno strokovnemu izpopolnjevanju in normativnemu prilagajanju na pokojninskem področju. Znano je namreč, da je bila pred kratkim sprejeta pokojninska reforma, ki je prinesla precejšnje novosti in spremembe za vse davkoplačevalce, tako v odvisnem kot v samostojnem delu. Kmetijska stroka sodi med samostojne poklice, ki so bili s pokojninsko reformo precej prizadeti. Res je sicer, da se trenutno še nič ne dogaja, saj se bo zakon začel dejansko izvajati januarja 1994, vendar to stvari ne spreminja. V tekočem letu so vsi pokojninski postopki, razen starostnih pokojnin, zamrznjeni, po 1. januarju 1994 pa se bomo soočali z novo zakonodajo, ki uvaja postopno zvišanje minimalne delovne dobe od 15 na 20 let (razen za tiste, ki so dopolnili 15 let delovne dobe do 31.12.1992), postopno zvišanje pokojninske dobe na 60 let za ženske in na 65 let za moške (sicer samo pri odvisnem delu) in povečanje odstotka prispevka stopnje pokojninskega sklada, kar je velja že od lani. Pogoj za upokojitev kmetov ostaja 35 let zavarovalne dobe, vendar samo v primeru, da ne obdelujejo več zemljišč, kar bo začelo veljati 1. januarja 1994. Ta sprememba je novost za kmetijsko stroko, ker v bistvu pomeni, da bo treba nadaljevati s plačevanjem vseh obveznosti za pridobitev enake pokojine, ki je za tržaške kmete - glede na to, da razen redkih sodijo vsi v prvi dohodkovni razred - vedno minimalna, ne glede na to, ali plačujejo SCAU oziroma INPS 15 ali 40 let. Gre za očitno krivico, ki jo bo treba popraviti. Vprašanje je seveda kako, saj reforma ne predvideva sprememb. Robi Smotlak je zato poseg zaključil z ugotovitvijo, da bo moral patronat INAC voditi boj ne samo v imenu članov KZ marveč v interesu vseh kmetovalcev v tržaški pokrajini.

PODKUPNINE / V GORIŠKI ZAPOR JE VSTOPIL OB 14. URI

Graziato od včeraj odgovarja sodnikom

Z dr. Trotto ga je zasliševal tudi dr. Tito iz Pordenona

MARKO MARINČIČ

Inženir Gelserino Graziato se je včeraj v prvih popoldanskih urah predal agentom goriskega Digosa. Približno deset minut pred 14. uro so ga policijski funkcionarji pospremili v goriški zapor v Ul. Barzellini, kjer se je kmalu zatem začelo zasliševanje. Kot smo lahko preverili, je Graziato kmalu po poldnevu zapustil Lipico, kjer je v hotelu Maestoso preživel skoraj en teden po begu iz Gorice ob izdaji zapornega naloga proti njemu. Namestnik državnega pravdnika dr. Matteo Trotta, ki ga je najbrž že nestrpno pričakoval, je inženirja zasliseval skoraj pet ur. Malo pred 19. uro je namreč sodnik zapustil zapore, odkoder je tik pred njim odšel tudi odv. Livio Lippi, ki v Gorici navadno nadomešča tržaškega odvetnika Enzia Vollija, ki je Graziatov glavni zagovornik.

Pomembna okoliščina je, da je Graziata skupaj s Trotto zasliseval tudi dr. Raffaele Tito iz Pordenona, ki vodi vse bolj odmevno preiskavo glede podkupnin oz. protizakonitih zvez med posli in politiko v naši deželi. Navzočnost dr. Tita, ki naj bi po nekaterih informacijah celo vodil včerajšnje zasliševanje, je dovolj zgovoren dokaz, da so pod drobnogledom preiskovalcev številne Graziatove dejavnosti in politične zveze in torej ne samo dela, ki naj bi jih konzorcij Atig med gradnjo avtoporta nelegitimno izvajal za goriško občino.

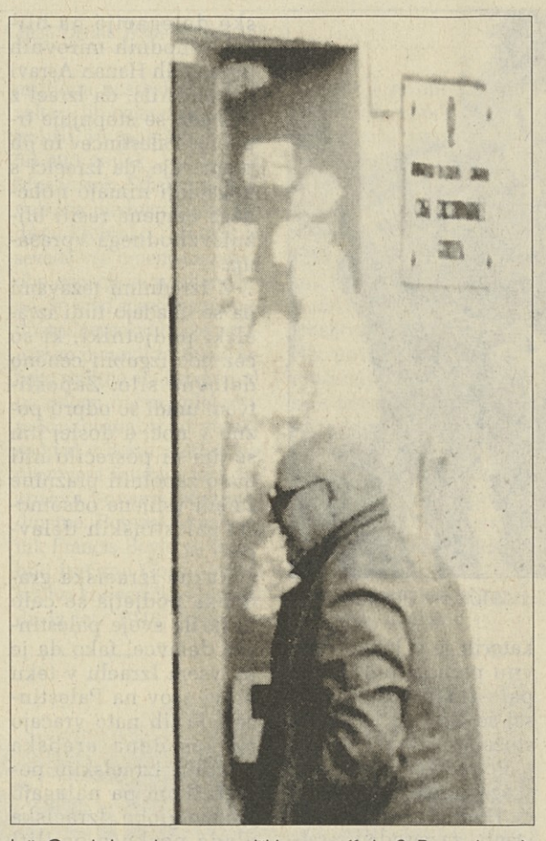

Inž. Graziato vstopa v goriški zapor (foto S. Reportage)

Kot smo poročali, so bila ta dela formalni povod za podpis zapornega naloga, ki ga je proti načrtovalcu izdal sodnik za preliminarne preiskave dr. Gorian prejšnji petek na zahtevo namestnika državnega pravdnika dr. Trotte. Že od vsega začetka se je zdelo vsaj nekoliko čudno, da bi sodniki izdali zaporni nalog zaradi prekrškov (govor je o goljufiji), ki so navsedanje precej manj hudi od korupcije, podkupnin in podobnega. Morda je torej zaporni nalog zaradi teh zadev bil le ključ za odpiranje drugih vrat, ki naj bi sodnike pripeljala mnogo dlje. Vez s Pordenonom, ki bi upravičevala navzočnost dr. Tita, bi utegnila biti v zvezah Graziata s senatorjem Di Benedettom (prav včeraj je večina senatorjev zavrnila prošnjo za kazensko postopanje proti njemu). Ta naveza naj bi zajemala še druge vidne Andreottijevce, začenši z bivšim županom Scaranom. To so seveda le domneve o eni od možnih niti, ki jim sledijo sodniki. Sicer pa ima Graziato, ki je več desetletij igral nekoliko odmaknjeno vendar vplivno vlogo v goriski politiki in bil izvajalec mnogih pomembnih javnih del, gotovo marsikaj povedati preiskovalcem.

Bo v zameno za sodelovanje dobil namesto zapora hišni pripor? Do trenutka, ko zaključujemo redakcijo, še ne, v teku današnjega ali jutrišnjega dne pa je to zelo verjetno. Kot je zelo verjetno, da bodo sodniki kmalu podpisali vrsto novih zapornih nalogov.

SOVODNJE / SEJA OBČINSKEGA SVETA

Ostra polemika po zavrnitvi priziva

Manjšina je vložila priziv po proračunski seji, toda nadzorni odbor je odobril vse sklepe

Ostra polemika med večino in opozicijo v zvezi s poročilom župana glede zavrnitve priziva SSk zoper odobritev proračuna in drugih sklepov je predsinoči osredotočila pozornost na seji občinskega sveta v Sovodnjah. Polemika je v bistvu bila nadaljevanje ostre konfrontacije na seji 30. novembra lani. Takrat so se svetovalci SSk po začetku seje in po protestih načelnika Černica zaradi domnevne nerazpoložljivosti dokumentacije o dnevnem redu umaknili iz sejne dvorane, da bi preprečili nadaljevanje seje zaradi nesklepčnosti (v tistem trenutku je bilo navzočih le sedem predstavnikov večine). Sejo je takrat župan prekinil, dokler ni prišlo še nekaj svetovalcev večine, ki so v nadaljevanju odobrili vse sklepe.

Černic je naknadno pisal nadzornemu odboru in, skupaj z drugima dvema svetovalcema opozicije, goriškemu prefektu z zahtevo, da se razveljavijo na tisti seji sprejeti sklepi. Kot razloge je navedel, da uprava ni ponudila vse po zakonu predvidene dokumentacije, nadalje neveljavnost seje zaradi nesklepčnosti in pa dejstvo, da je župan po prekinitvi napovedal nadaljevanje seje samo v slovenščini.

Župan Primožič je predsinoči prebral daljšo izjavo v zvezi s tem dogajanjem in ugotovil, da je nadzorni odbor zavrnil priziv in potrdil legitimnost poteka seje ter vseh sprejetih sklepov. S tem, je ugotovil, so se kritike na račun uprave, ki so odmevale tudi v tisku, izkazale za neutemeljene. Župan je manjšini očital neodgovorno ravnanje, češ da je izvajala destruktivno opozicijo s ciljem, da bi spodnesla upravo in z neodobritvijo proračuna povzročila prihod komisarja.

Županova izjava in branje obeh navedenih prizivov je seveda izzvalo navzkrižni ogenj med bojevitim načelnikom SSk na eni strani in nič manj odločnimi predstavniki večinske liste na drugi strani. Nemogoče bi bilo podrobno navajati vse argumentacije, obtožbe in celo grožnje o sodnih prizivih, ki smo jih slišali v polemični razpravi. Predstavniki večine so v bistvu podkrepili argumentacije župana glede veljavnosti sporne seje, ki jo je potrdil nadzorni organ, in očitali načelniku SSk nekorektno in destruktivno obnašanje. S svoje strani je Černic zavrnil te očitke in ponovil že v prizivu navedene obtožbe o nekorektnosti vodenja seje in neveljavnosti sprejetih sklepov.

Razprava ni zbližala stališč, zaključila pa se je celo s polemiko med Černicem in občinskim tajnikom v zvezi z zapisnikom s sporne novembrske seje.

Občinski svet je nato soglasno odobril prilagoditev tarif za občinsko telovadnico od sedanjih 8 na 13 tisoč lir na uro. Občutna podražitev je bila obvezna, ker morajo po zakonu uporabniki kriti 36 odstotkov stroška za občinske storitve. Svet je soglasno odobril tudi pravilnik za pogodbe in nekaj sprememb k letošnjemu občinskemu proračunu.

Župan je tudi poročal o delih za javno razvestljavo, ki se bodo začela v kratkem in zajela sovodenjski del, medtem ko bo za Gabrje in Vrh treba počakati na dovoljenje z dežele, ker sodi to območje v kraški park. Omenil je tudi začetek del za ojačenje vodovoda, pojasnil, da je do težav z dobavo vode na Vrhu prišlo zaradi del konzorcija Cafo vkopavanje vodovodnih cevi čez Sočo in spregovoril še o težavah s službo za odpadke, ki naj bi jih rešili z nabavo novega občinskega vozila.

NOVICE

Alpinist Jože Šerbec predava o Cerro Torre

Alpinist inž. Jože Serbec bo drevi, ob 20.30 gost Slovenskega planinskega društva v Gorici. Na večeru, ki bo v čitalnici knjižnice D. Feigel v Križni ulici (via Croce) st. 3 bo prikazoval barvne diapozitive o lanskem poskusu vzpona na Cerro Torre v Patagoniji. Na to goro, ki še zmeraj predstavlja močan izziv za vrhunske alpiniste, sta se namenila s Petrom Podgornikom, ki se bo predvidoma tudi udeležil večera v Križni ulici.

Odbor za NE prireja zborovanje

Kampanja za referendume se bo v prihodnjih dneh zgostila. Danes bo v pokrajinski konferenčni dvorani, s pričetkom ob 18. uri, zborovanje, ki ga prireja SKP, ki, kakor znano, nasprotuje Segnijevi pobudi (referendum o spremembi volilnega zakona). Na zborovanju bo govoril Antonino Cuffaro, član vsedržavnega vodstva stranke.

Pokrajinski kongres KD

V dvorani Fogar se danes začenja 34. pokrajinski kongres KD, ki se bo zaključil jutri zvečer. Danes bodo delegati in gosti prisluhnili poročiloma dosedanjega tajnika Roberta Griona in novega, pred kratkim izvoljenega tajnika Micheleja Luise. Razprava se bo v glavnem odvijala jutri. Kongres se bo sklenil z izvolitvijo članov pokrajinskega odbora. Današnje zasedanje se bo pričelo ob 18. uri, jutrišnje pa že ob 9.30.

Briški letnik "Etnologa"

V gradu na Dobrovem bodo drevi ob 20. uri predstavili "briški letnik" Etnologa 2/1 in 2/2, publikacije Slovenskega etnografskega muzeja, ki je posvečen prav Brdom. Program bo s petjem zaokrožil Briški nonet, prisluhnili bomo pesmim Dore Obljubek in glasbi Mire Omerzel - Terlep (igranje na oprekelj). Sledil bo pogovor o Brdih.

Mestni avtobusi do Moša

Jutri stopa v veljavo sporazum med goriško občino, občino Moš in goriškim mestnim podjetjem za prevoze. Avtobusno progo, ki je doslej segala do kraja San Roc di Lucinis bodo podaljšali, tako, da bodo avtobusi vozili v središče Moša in seveda v obratni smeri. Vozovnica za Moš stane 1300 lir, v začetni fazi bodo uporabljali vozovnice, ki so že v obtoku in ki omogočajo prestop na avtobuse na različnih progah. Abonmajske vozovnice veljajo 28 tisoč lir in veljajo za prevoz na celotnem omrežju.

Požar v stari tovarni v Tržiču

Nekaj pred 15. uro so ognjeni zublji zajeli del poslopja nekdanje oljarne Gaslini v Tržiču. Zaradi posebne plastične kritine je bilo delo gasilcev precej oteženo. Poslopje je bilo že dalj časa opuščeno.

SITE / VIŠEK DELOVNE SILE

Od 18. marca brez dela 54 uslužbencev

Med podjetji na Goriškem, ki jih je zajela kriza, je tudi zadruga SITE, pravzaprav podružnica podjetja, ki ima sedež v Bologni in ki zaposluje okrog 2.800 uslužbencev. Štiriinpetdeset uslužbencev goriške podružnice je od 19. marca vpisanih v posebnih seznamih brezposelnosti.

Tako odločitev v podjetju utemeljujejo z dejstvom, da se je v prvih letošnjih treh mesecih znatno zmanjšal obseg naročil, oziroma dela. Podjetje je v vseh teh letih dobro sodelovalo predvsem z družbo SIP, pa tudi z drugimi zasebnimi in javnimi podjetji, na področju telekomunikacij. In prav na tem področju se je znatno skrčil obseg investicij. Položaj, v katerem se je znašla goriška podružnica SITE je paradoksalen: medtem ko imajo v videmski podružnici premalo osebja in so primorani posegati po nadurnem delu, je v Gorici ravno obratno. Zadruga ima podružnico tudi v Trstu.

Predsednik pokrajine Gino Saccavini se je te dni s pismom obrnil na vodstvo zadruge SITE v Bologni ter na osrednjo upravo SIP s prošnjo, da skušata čimprej poiskati primerno rešitev. Pismo so poslali tudi raznim drugim ustanovam, z njim pa so seznanili tudi koordinatorja vladnega kriznega štaba za gospodarsko problematiko Borghinija.

SINDIKATI / MANIFESTACIJA V TRŽIČU

Splošna stavka za zaposlovanje

VLADO KLEMŠE

Za delovna mesta in razvoj je geslo današnje vsedržavne stavke, ki se odvija tudi v okviru vseevropskih prizadevanj proti brezposelnosti in gospodarski recesiji. V nekaterih sektorjih bodo danes stavkali ves dan (tako bodo na primer ves dan stavkali uslužbenci krajevnih ustanov), v glavnem pa bo stavka v industriji in drugih dejavnostih štiriurna, izvajali pa jo bodo dokaj različno. V podjetjih, kjer delajo v izmenah, bodo delavci prekrižali roke zadnje štiri ure vsake izmene. Gradbinci na Goriškem bodo stavkali od 8. do 12. ure, zelo razčlenjeno se bodo stavki pridružili delavci na področju prevozne dejavnosti. V zdravstvu bodo stavkali eno uro, zadnjo v vsaki izmeni, prav tako v šolstvu. Odpadla bo zadnja ura pouka. Štiri ure, v glavnem od 8. do 12. ure bodo stavkali delavci v kemični industriji. Avtobusi v mestnem prometu bodo ustavljeni od 9.30 do 12. ure.

Na Goriškem bo v okviru stavke tudi sindikalno zborovanje in sicer v Tržiču. Udeleženci iz vse pokrajine se bodo zbrali ob 9.30 pri športni hali, od koder bodo v sprevodu odšli na Trg Republike.

Splošno stavko so oklicali konfederalni sindikati 15. marca po ugotovitvi, da se gospodarska in družbena kriza zaostrujeta, da vlada nima jasno izdelanega koncepta, kako se takemu neugodnemu razvoju zoperstaviti. Zaposlovanje, izhod iz gospodarske krize, davčna reforma, socialno skrbstvo, zdravstvo bodo vprašanja, na katera bodo danes opozorili na vseh sindikalnih shodih. Vprašanja, ki se po škandalih in zapletih zadnjih dni vse bolj poglabljajo.

Na Goriškem bo seveda v ospredju tudi pereča krajevna gospodarska problematika, ki je vzrok globoke zaskrbljenosti.

KRIZA / ZADOLŽENOST

Pred ukinitvijo Zelenega križa

Danes sestanek na Deželi - Ustanova je delovala od 1922

Po več kakor sedemdesetih letih bo Goriški zeleni križ prenehal delovati. Razlog je v izredno težavnem finančnem položaju v katerem se je ta humanitarna ustanova, ki deluje že od leta 1922, znašla. O težavah, zlasti o neplačanih obveznostih do zadruge Nuova frontiera, smo pisali pred dnevi. Šlo naj bi za okrog 300 milijonov lir in sicer za storitve, ki so jih člani zadruge opravljali v zadnjih nekaj mesecih. Na podlagi konvencije so člani zadruge zagotavljali službo za hitro pomoč, (v okviru deželne mreže te službe), skrbeli pa so tudi za prevoze pacientov, ki opravljajo dializo.

Težavno finančno stanje naj bi nekoliko omilili s prispevkom Dežele, o čemer smo pisali včeraj in tudi z najetjem premostitvenega posojila pri Goriški hranilnici. Zadeva pa se je prav zadnje dni zapletla. Prvič ker Goriška hranilnica menda ni več pripravljena dajati kreditov, drugič, ker bo Dežela denar menda nakazala pod zelo točnimi pogoji.

Iz tega sledi, da bo Zeleni križ moral takoj prenehati opravljati storitve, za katere je skrbel dolga desetletja. Menda bodo dejavnost prekinili že jutri. Danes napovedujejo sestanek v Trstu, na deželi, zadnja stopnja pa je najbrž likvidacija ustanove in prodaja premoženja. Že nekaj let je ustanovo vodil izredni komisar dr. Marino Marin. Glede težkega finančnega stanja ustanove je bil svojčas sprožen sodni postopek.

KINO

GORICA

VITTORIA Film video monitor: 15.30 Krizna območja bivše Jugoslavije; 19.00 Omizje; 21.00 Oči Bosne, 22.00 »Bolezen smrti« (Hommage Peter Handke).

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Eroe per caso».

VERDI 20.30 gledališka predstava Teatro giovani.

TRŽIČ

COMUNALE 20.30 Baletni festival.

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 17.30 - 22.00 »Trauma«. D. Argento.

OBVESTILA

KD BRIŠKI GRIČ priredi v torek, 6. aprila, večer v znamenju starih velikonočnih običajev. Poleg pevskih točk in recitacij pripravljajo razstavo velikonočnih jedi, mladino pa vabijo k sodelovanju pri natečaju v barvanju pirhov. Pirhe naj do 19. ure v torek prinesejo na sedež KD na Bukovju.

RAZSTAVE

V KATOLIŠKI KNJIGARNI V GORICI je še do 3. aprila odprta skupinska razstava desetih goriških likovnikov.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147

POGREBI

Danes ob 11.30 Mario Kobal iz splošne bolnišnice v cerkev v Standrežu iob 12.45 Giovanni Foladore iz bolnišnice Janeza od Boga, ob 13.15 Felice Quatrocchi iz splošne bolnišnice v Foljan.

Sporočava, da je preminil najin mož in oče

Mario Kobal

(star 50 let)

Pogreb bo danes, ob 11.30 iz mrliške veže glavne bolnišnice v Gorici, v cerkev v Standrežu in na domače pokopališče.

Namesto cvetja, darujte v dobrodelne namene.

Žena Ana in sin Mitja

Standrež, 2. aprila 1993

Sportno društvo Juventina izreka iskreno sožalje Mitji Kobalu in družini ob boleči izgubi očeta Maria

Ravnatelj, osebje in dijaki oddelka za zunanjo trgovino priključenega zavodu Ivan Cankar, sočustvujejo z gojencem Mitjo Kobalom ob težki izgubi

UNIVERZA / NA POBUDO ZDRUŽENJA ŠTUDENTOV IN ZVEZE AEGEE

Posvet o kooperaciji z afriškimi državami

Dvodnevno posvetovanje se bo zaključilo danes popoldne z okroglo mizo

Na pobudo združenja študentov mednarodnih in diplomatskih ved in v sodelovanju z evropsko študentsko zvezo AEGEE se je včeraj v predavalnici goriške univerze začel dvodnevni posvet o novih pogojih in perspektivah za kooperacijo z Afriko. Sodelujejo univerzitetni profesorji, predstavniki mednarodnih organizacij, diplomati in predstavniki nekaterih afriških držav, ki iz raznih zornih kotov obravnavajo probleme odnosov med razvitim in nerazvitim svetom. Posvet se nadaljuje danes ob 9. uri.

Posvetu sledijo študentje raznih narodnosti (foto Studio Reportage)

GORICA / KONEC MESECA

Mednarodni blagovni sejem Expomego 1993

Dober teden, od 24. aprila do 2. maja bo na razstavišču ob ločniškem mostu odprt letošnji goriški mednarodni blagovni sejem Expomego. Tudi letos bo prireditev imela precej splošen značaj, s poudarkom na gradbenem sektorju, notranji in zunanji opremi, vrtnarstvu itd. Precej razstavnega prostora bodo namenili industrijskim vozilom in strojem. Prireditelji razmišljajo tudi, da bi v sejemskih dneh pripravili prodajno razstavo starin. Na odprtem bodo uredili tudi razstavo in prodajo cvetja in raznih pripomočkov za vrtnarstvo.

Tako kakor že lani in prejšnja leta, bo sejem zanimiv tudi za ljubitelje hobijev, za športnike in popotnike. Poleg športne opreme, oblačil, orodja in nasploh vsega kar sodi v koriščenje prostega časa pa bo na sejmu tudi dovolj zanimiva turistična ponudba. Tudi letos pričakujejo udeležbo razstavljalcev iz Avstrije, oziroma Koroške, Slovenije in Hrvaške ter Madžarske. Največ razstavljalcev pa bo seveda iz FJK.

KULTURNI DOM GORICA

Kulturni dom Gorica v sodelovanju z Goriško pokrajinsko upravo prireja *danes, 2. aprila 1993 ob 18.30* v dvorani pokrajinskega muzeja na goriškem gradu predstavitev zadnje knjige poezij pesnika

CIRILA ZLOBCA

»LJUBEZEN DVOEDINA«

Uvodne misli bo podal

dr. MATJAŽ KMECL

Vabljeni

NOVICE

Hurd v Parizu

LONDON - Britanski zunanji minister Douglas Hurd se v petek v Parizu namerava prvič sestati z Alainom Juppejem, zunanjim ministrom pred nedavnim sestavljene francoske vlade, je v torek sporočilo francosko zunanje ministrstvo. Hurd je pri tem navedel, da bi se želel pogovoriti tudi z Jacquesom Chiracom, nekdanjim francoskim zunanjim ministrom in Valeryjem Giscardom d'Estaingom, prejšnjim fracoskim predsednikom vlade. Dodal je še, da je Pariz le vmesna postaja, saj namerava odpotovati tudi v Moskvo, kjer bo obiskal ruskega zunajega ministra Andreja Kozirjeva, nato pa obiskati še Japonsko in Južno Korejo. (Reuter)

Pakistanska vlada se spopada s terorizmom

ISLAMABAD - Pakistanska policija je prijela devet domnevnih arabskih teroristov, je v torek sporočil pakistanski notranji minister Shujaat Hussain. Vlada se bo ta mesec poskusila dogovoriti o njihovi usodi. Pakistan s tem poskuša oprati svoje ime, potem ko so ga ZDA uvrstile na seznam držav, ki znotraj svojega področja podpirajo terorizem. Kot trdijo na pakistanski policiji, je bilo vseh devet osumljencev že zaprtih. Pakistanska vlada pa je napovedala, da ni izključeno, da bodo vsi Arabci, ki bodo spoznani za teroriste, izgnani iz države. (Reuter)

Patten v Bruslju

BRUSELJ - Hongkonski guverner Chris Patten je v torek prispel v Bruselj, kjer se je z evropskim trgovinskim komisarjem sirom Leonom pogovarjal o prihodnjem sodelovanju, so sporočili bruseljski viri. Patten se bo srečal tudi s predsednikom komisije Jacquesom Delorsom, potem pa še odpotoval v London na pogovore z britanskim premierom Johnom Majorjem. (Reuter)

ZDA- RUSIJA / PRED VRHUNSKIM ZASEDANJEM

Clinton obljublja obilno pomoč Rusiji

V Vancouvru ima Jelcin zadnjo priložnost, da dobi pomoč Zahoda pred referendumom

MOSKVA - Boris Jelcin, ki odlično zaznava naraščajoče protiameriško razpoloženje doma, si bo prizadeval za kar najhitrejšo pomoč, s katero želi ohraniti rusko industrijo in svoje predsednisko mesto do prvega srečanja na vrhu z ameriškim predsednikom Billom Clintonom v tem tednu.

Jelcinova opozorila o možnosti državljanske vojne in razpadu države so v Washingtonu povzročila alarm. Zdaj pa Jelcin potrebuje otipljive dokaze pomoči ob hrabrilnih besedah, ki so ga spremljale pri prizadevanjih, da bi se obdržal na krmilu, ko so mu v parlamentu skušali spodnesti tla.

Dvodnevno srečanje v Vancouvru je morda Jelcinova zadnja priložnost za pridobitev zahodne pomoči, še preden utegne aprilski referendum končati njegovo politično pot. Nasprotovanja in odkrita protiameriška stališča niso več domena starejših in najglasnejših udeležencev protestnih demonstracij, ki so Jelcina razglašale za »ameriškega zombija«, zunanjega ministra Andreja Kozirjeva pa za »agenta CIE«. Ruski konservativni kongres ljudskih odposlancev, ki je vrhovno zakonodajno telo, je prejšnji mesec ameriškega predsednika odkrito izzval s trditvijo, da jih Washington ne jemlje zares, kar ni v njegovo korist.

Kljub obljubam o pomoči v višini 24 milijard dolarjev, zahodne finančne ustanove niso bile pripravljene odvezati svoje mošnje za vlado, ki je zapletena v hud spopad s konservativnimi nasprotniki. Prva žrtev pri tem so bili odnosi z Japonsko v zvezi z zahtevo po štirih otokih, ki so jih sovjetske sile zasedale od leta 1945. Moskva teh ozemelj ni hotela vrniti, s tem pa so postale neuresničljive tudi vse obljube o japonski pomoči. Pristaši trde linije so zahtevali tudi konec sankcij proti Srbiji, z utemeljitvami, da so Srbi njihovi zgodovinski slovanski zavezniki.

Z izgubo takšnih zaveznikov, kot sta bila Irak in Libija, je Rusija izgubila svoj ključni vir prihodka, kakor tudi naročila za svojo obrambno industrijo. Če bodo Jelcinova pooblastila še naprej vse manjša, se vsa ta vprašanja kljub morebitni obnovi prijateljskih vezi z Irakom utegnejo kmalu prebiti v ospredje, tudi zaradi vse glasneje izražene želje parlamenta po oblasti. Posledice tega utegnejo biti za odnose z Ameriko katastrofalne. Usoda Starta II utegne biti pomemben preizkusni kamen na vrhu, prvega po Clintonovi izvolitvi. Vendar utegnejo ratifikacijo tega sporazuma zavrniti pripadniki trde linije v ruskem parlamentu.

Uradni Washington je sporočil, da Clinton razmišlja o povečanju pomoči za Rusijo z več kot 700 milijoni dolarji, ki so za letos že odobreni. Številni senatorji dvomijo, da se bo to Clintonu posrečilo zaradi hudih finančnih omejitev doma. Zahod je na Jelcina dolgo časa gledal, tudi po padcu Gorbačova, kot na povsem nepredvidljivega politika. Zdaj, ko je njegova moč omajana in ni jasno, kdo naj bi ga nasledil, pa Washington vidi v njem zadnje upanje za demokracijo. Pričakovanja, da bi ZDA res lahko zagotovile pomoč, ki bi bila učinkovita v celotnem razponu ruskega industrijskega kaosa, so povsem nestvarna. Dokler se ne bo konflikt med Jelcinom in parlamentom razpletel, verjetno ne bo prostora za znatnejšo pomoč.

Srečanje na vrhu v Vancouvru bo obema voditeljema omogočilo izmenjavo strateških pogledov v zvezi z viharno pomladjo in poletjem v Rusiji. Povsem zunaj tega pa ostaja dejstvo, da bo moral Jelcin po vsej verjetnosti sam opraviti s tisto opozicijo, za katero se ne zdi verjetno, da bi utegnila spraviti na kolena njega samega.

IZRAEL /PRED VELIKONOČNIMI PRAZNIKI

V Cisjordaniji in Gazi se napetost stopnjuje

Blokada je prizadela tudi izraelsko gospodarstvo

Premier Rabin je obiskal cisjordanski Tulkarm (Telefoto AP)

JERUZALEM - Blokada zasedenih arabskih ozemelj se bo nadaljevala vsaj do konca praznovanja židovske velike noči, ki se bo začelo 5. aprila in se nadaljevalo vse do 12. aprila.

Po pisanju včerajšnjega Maariva skušajo oblasti s tem ukrepom preprečiti, da bi palestinski skrajneži izrabili velikonočna praznovanja za novo ofenzivo tako imenovane »intifade nožev«, ki je samo marca terjala 15 življenj.

Že štiri dni trajajoča blokada povzroča izredno napetost na zasedenih arabskih ozemljih, s katerih je v Izrael dnevno prihajalo 130.000 palestinskih delavcev, saj so zdaj ob borni zaslužek.

Po trditvah palestinskega ekonomista Samirja Hleilija znaša dnevna izguba za zasedena arabska ozemlja kar 2, 6 milijona dolarjev. Če bo blokada trajala več kot dva tedna, bodo gospodarske posledice dramatične, saj je že zdaj na območju Gaze 27 odstotkov, v Cisjordaniji pa 30 odstotkov brezposelnih. Kmalu bodo pošli prihranki, kar lahko še poveča palestinski obup. Glasnica palestinske delegacije na bližnjevzhodnih mirovnih pogajanjih Hanan Asravi je poudarila, da Izrael z blokado še stopnjuje trpljenje Palestincev in jih prepričuje, da Izraelci s pogajanji nimajo nobenega namena rešiti bližnjevzhodnega vprašanja.

Z izrednimi težavami pa se ubadajo tudi izraelski podjetniki, ki so čez noč izgubili ceneno delovno silo. Zaposlitveni uradi so odprti pozno v noč, a doslej jim se jim ni posrečilo niti malo zapolniti praznine zaradi vsiljene odsotnosti palestinskih delavcev.

Razna izraelska gradbena podjetja so celo poskrila svoje palestinske delavce, tako da je po vsem Izraelu v teku pravi »lov na Palestince«, ki jih nato vračajo na zasedena arabska ozemlja, izraelskim podjetnikom pa nalagajo visoke globe. Izraelska vlada poskuša omiliti zaposlitvene težave s pomočjo vojske.

Poveljnik južnega vojaškega območja general Matan Vilnaj je svojim vojakom in vojakinjam ukazal, naj pomagajo židovskim kolonom pri kmečkih in drugih opravilih. Židovska mirovniška organizacija Peace now je že obsodila ta sklep kot nedopustno »politizacijo vojske«.

Kljub blokadi pa je tudi včeraj prišlo do novega nasilja. Neznani Palestinec je z nožem zabodel dva Tajca, ki sta bila zaposlena v naselju Hamras pri Jerihu (Cisjordanija). Eden od ranjenih je v kritičnem stanju, drugi pa je le lažje ranjen. Pri Han Junisu in v begunskem taborišču Džabalija so Palestinci odprli ogenj na izraelski vojaški izvidnici.

Novice o morebitnih žrtvah in ranjenih so zaradi stroge cenzure in blokade ozemelj do skrajnosti protislovne. Palestinski krogi navajajo, da so izraelske okupacijske oblasti v zadnjih štirih dneh aretirale in priprle skoraj tisoč Palestincev.

O dramatičnosti sedanjega položaja priča tudi novica, da je izraelski arabski poslanec Vahab Daruše sinoči odpotoval v Tunis, kjer bo Arafatu predložil načrt »za zaustavitev nasilja«.

V njem je predvideno šestmesečno premirje, med katerim bi se tako Palestinci kot Izraelci odpovedali uporabi orožja. Včeraj pa je iz Damaska v Tel Aviv prispela »trojka« Evropske skupnosti, ki jo sestavljajo zunanji ministri Danske, Nizozemske in Belgije. (voc)

NEMČIJA / STAVKE

Delodajalci ponujajo premalo?

BERLIN - V Nemčiji so v četrtek zgodaj zjutraj začeli stavkati delavci v strojni in železarski industriji. Zahtevajo že obljubljeno 20-odstotno povečanje plač, za katero pa delodajalci pravijo, da ga zaenkrat ne morejo zagotoviti.

Opozorilne stavke bi lahko pozneje ta mesec postale prva splošna stavka od 30. let, razen če se sindikatu kovinarjev, ki je največji nemški sindikat, ne bi posrečilo najti kompromisa z delodajalci. Z utemeljitvijo, da si vzhodna podjetja ne morejo privoščiti visokih povečanj, ki si jih je sindikat izboril pred dvema letoma, so dogovor odpovedali in ponudili le 9-odstotno povečanje, kar je ravno dovolj, da bi bilo doseženo rahlo ravnotežje z inflacijo na vzhodu dežele.

Karl Kornawitter, vodja pogajalcev kovinarskega sindikata v Turingiji, je ostro zavrgel argument delodajalcev, da je produktivnost rasla prepočasi, da bi bilo mogoče občutneje dvigniti plače.

»Takrat so delodajaci trdili, da želijo dogovor, da ne bi ljudje migrirali na zahod, da bi kvalificirani delavci ostali na vzhodu in da ne bi bilo nikakršnih socialnih problemov«, je izjavil za televizijo ZDF. »Ali jim to, kar so takrat trdili, nič več ne pomeni samo zato, ker vidijo, da gre tudi gospodarstvu na zahodu slabo in da ljudje ne morejo več oditi?«

Namestnik predsednika sindikata kovinarjev Klaus Zwickel je pozval 300.000 vzhodnonemških delavcev v jeklarski in strojni industriji, naj gredo v četrtek in v petek protestirat »s ciljem, da se delodajalci spametujejo in se morda izognejo stavkam in splošni stavki.« Sindikalni dogovor je bil naravnan tako, da bi bile plače v vzhodni Nemčiji izenačene z dohodki v zahodnem delu dežele do leta 1994, pri čemer bi dobili delavci v strojni industriji 96-odstotno povečanje, železarji pa 21- odstotno povečanje, če bi bil začel veljati v četrtek, kot je bilo načrtovano. Toda tretjina vzhodnonemških podjetij zaenkrat načrtuje celo manj kot 9-odstotno povečanje plač, medtem ko si jih le prgišče lahko dovoli celotno 26-odstotno povečanje, je dejal predstavnik združenja delodajalcev Hartmann Kleiner.

Delodajalci so v sredo dobili moralno podporo od dveh vodilnih razikovalnih inštitutov na področju gospodarskih gibanj, ki trdita, da bi imelo zvišanje plač v višini 26 odstotkov katastrofalne posledice. Podjetja, ki se spopadajo z gospodarskimi težavami, bi morala odpustiti celo več delavcev, kot so jih že nameravala, investitorji pa bi od takšne ravni plač bežali celo bolj kot v produktivnejšem zahodnem delu države. Neuspeh načrta postopne izenačitve plač bi bil grenak udarec za vzhodnonemške delavce, ki še vedno zaslužijo 70 odstotkov manj od povprečne zahodne plače, večino blaga pa kupujejo po enakih cenah kot na bogatem zahodu.

(Reuter)

NIZOZEMSKA / DVE LETI PO »MAASTRICHTU«

Združena Evropa le na papirju

Kljub rojstvu Združene Evrope je v obmejnem nizozemskem mestu vse po starem - Pri združevanju Amerike so imeli težave tudi ameriški očetje združevanja - Skupne evropske valute še ne bo

BARABARA KRAMŽAR / MAASTRICHT

MAASTRICHT- Skoraj poldrugo leto po zgodovinskem podpisu sporazuma o evropski politični, finančni in varnostni zvezi je »kraj zločina« še naprej prijetno obmejno nizozemsko mestece s številnimi koledarji in nakupovalci v starodavnih ulicah ob ostankih mestne trdnjave.

Ob reki Maas mirno plovejo tovorne ladje, tako kot ob številnih lepih nizozemskih ali nemških mestih severno in južno od Maastrichta. Kdo ve, ali se domačini zavedajo, da tako rekoč nihče ne pozna njihovih mestnih znamenitosti. Vsi Evropejci in mnogi drugi vedo samo to, da je bila tam decembra 1991 podpisana pogodba o politični, gospodarski in finančni uniji Evrope. Pogodba iz Maastrichta naj bi zakoličila štiri desetletja združevanja, ki je Staro celino uspešno dvignilo iz ruševin druge svetovne vojne in vseh tisočerih spopadov med tekmujočimi evropskimi narodi in ljudstvi pred tem.

Prav nesposobnost enotne vladavine nad kontinentom je nekoč Evropo povzdignila visoko nad druge. Če so si še tako želeli, si regionalni vladarji zaradi zemljepisnih danosti niso mogli podrediti kaj več od dolin do prvega visokega gorovja.

Zato so v Evropi nastale samo močne nacionalne države, ki so povrh vsega z medsebojno tekmovalnostjo spodbujale druga drugo k razvoju. Osrednjih diktatur azijskega kova Evropa ni poznala in noben samoljuben vladar z alergijo na vse, česar ni mogel nadzorovati in obdavčiti, ni mogel preprečiti na primer čezoceanske plovbe, kar naj bi po mnenju britansko-ameriškega profesorja Paula Kennedyja v daljnem 16. stoletju pokopalo razvitejše kitajsko, japonsko ali arabsko carstvo. Toda v 20. stoletju so postale nacionalne države evropskega sloga premajhen trg za uspešen razvoj in politični voditelji so prisluhnili sanjam o združeni Stari celini, ki jih je širil Francoz Jean Monet. Zato je general de Gaulle leta 1950 soglašal s ponovno oborožitvijo tradicionalne francoske sovražnice Nemčije, zato so leta 1958 Belgija, Francija Italija, Luksemburg, Nizozemska in tedanja Zahodna Nemčija ustanovile evropsko gospodarsko skupnost in jo pozneje razširile in spremenile v Evropsko skupnost. Leta 1979 so ustoličili skupni monetarni sistem EMS, devet let za njim podpisali temeljno evropsko listino in po rimskem vrhu 1990 končno prišli do velikega kompromisa v Maastrichtu. Decembra 1991 naj bi se v tem obmejnem nizozemskem mestecu rodile Združene države Evrope. Toda v Bruslju, če že ne duhovnem, pa zanesljivo birokratskem središču evropskega združevanja, je videti vse po starem. Tisočev možakarjev s kravatami, ki se zdijo kot s tekočega traku, nihče ne zmerja z nazivi po ameriškem zveznem vzorcu uprave. Za običajnega državljana Stare celine so navadni evrokrati lokalnega porekla, ki prekladajo gore papirja brez pravega učinka. Ko so odkrili, da je slavna tridelna zgradba evropske uprave v Bruslju pravzaprav zdravju nevaren rudnik azbesta, so se hahljali po vsej Evropi.

Deloma z razlogom. Štirje meseci so že minili od dneva, ki naj bi po sedmih letih napornega dela evrokratov uvedel Evropo brez meja od Arktike do Mediterana in Atlantika do Odre ter ustanovil najbogatejši svetovni trg s 375 milijoni izobraženih prebivalcev in z več kot 6, 5 trljoni dolarjev letnega trgovinskega finančnega in drugačnega prometa. Evropejci menijo, da se ni nič spremenilo. Državne meje so še vedno enako prehodne kot prej, toda če cariniki hočejo, vas še vedno lahko ustavijo na prehodu med državami. Letališča naj bi uvedla enake postopke za vse Evropejce šele do konca leta ali celo kasneje. Še dolgo ne bo enotne telefonske številke za nujne primere in državne kode bodo različne. Na obzorju še ni skupne evropske valute in celo vtičnice za elektriko se razlikujejo. Če bodo prebivalci ene evropske države kupili avto v drugi, kjer je cenejše, bodo morali doma razliko poravnati s posebnim davkom. Ljubitelji nogometa ne bodo videli svojih ljubljencev prestopati brez težav iz kluba v klub in prenos živali iz ene države v drugo bo še naprej potreboval karanteno. Res pa je, da so imeli pri združevanju Amerike velike težave tudi ameriški ustanovitveni očetje, čeprav se Združene države Amerike niso nikoli tako zelo razlikovale med seboj kot evropske. Maastricht pa je v svoji spoštovanja vredni zgodovini preživel že hujše udarce od zasednja Sveta Evrope. Zaradi ugodne prometne lege ob reki Maas so našli prva naselja že 50 let pred našim štetjem, zaradi njegovega strateškega položaja pa so ga izmenično rušili in zavzemali Nizozemci, Španci, Francozi in Belgijci. Po letu 1830 je general Dibbets potreboval dolgih devet let, da je Maastricht naredil spet nizozemski. Zato bo mesto najbrž preživelo tudi udarec združevanja Evrope. Če bo Evropa seveda preživela svoje združevanje.

Maastricht (Foto: Srđan Živulović / TRIO)

HAAG / MEDNARODNO SODIŠČE

Beograd »ne ve«, kaj se dogaja v BiH

Šačirbej ne prosi za obsodbo zločincev, ampak za pomoč, da bi zaustavili poboje

CHRISTOPHRE WILSON / REUTER

HAAG - Bosanski predstavniki so Srbe obtožili najhujših zločinov proti civilnemu prebivalstvu, kar jih je bilo storjenih po nacističnem holokavstu med drugo svetovno vojno. Zato so od mednarodnega sodišča zahtevali, naj nemudoma pritisne na oblasti okrnjene Jugoslavije, da prenehajo s poboji in rušenjem mest v Bosni in Hercegovini. »Po drugi svetovni vojni še ni bilo tako neposrednega napada na civilno prebivalstvo, kot je srbski napad na Bosno,« je stirinajstčlanskemu mednarodnemu sodišču dejal bosanski predstavnik v ZN Muhamed Šačirbej. Z domov so Srbi v Bosni pregnali več kot dva milijona nesrbskih prebivalcev, jih najmanj 250.000 pobili in posilili blizu 50.000 žensk, predvsem Muslimank. Srbski predstavnik na mednarodnem sodišču Ljubinko Živković je seveda vse omenjene navedbe označil za neutemeljene. Se pred zasedanjem mednarodnega sodišča je novinarjem ponovil že znano srbsko stališče, da Beograd ni na noben način vpleten v mednacionalni in verski spopad v Bosni, zato so po njegovem mnenju take razprave povsem brezpredmetne. Bosanski zagovornik Francis Boyle pa je Srbijo in Črno Goro obtožil kršitve konvencije o genocidu iz leta 1948, štirih ženevskih konvencij, listine Združenih narodov in mednarodnega prava o človekovih pravicah. Dejal je, da je samozvana jugoslovanska oblast izvedla načrtno in sistematično čiščenje nesrbskega prebivalstva v Bosni. Potem ko je Muhamed Šačirbej sodišču predstavil grozljiva pričevanja o umorih, posilstvih, pregonih, mučenjih in koncentracijskih taboriščih, je dejal, da ne zahteva, naj mednarodno sodišče obsodi povzročitelje teh strahot: »Na sodišče in mednarodno javnost se obračamo predvsem s prošnjo, da nam nudite pravno in moralno oporo, ki bi nam to nečloveško početje pomagala zaustaviti.«

Begunci iz Srebrenice (Telefoto: AP)

BRUSELJ / SVET EVROPE O NEKDANJI JUGOSLAVIJI

Se bo Srbija mirno odrekla Kosovu?

Ćosić o pravicah narodov do samoopredelitve

ZORAN JELIČIĆ / BEOGRAD

BEOGRAD - Kot je videti, evropski parlamentarci v torek v Bruslju zares niso imeli razumevanja za govor vodje jugoslovanske države Dobrice Ćosića. Poglaviten očitek Ćosiću je bil namenjen njegovemu zamolčevanju Kosova, tako da se je vsul cel plaz vprašanj o tem, kdaj bodo Kosovu vrnili demokracijo, kdaj bodo Albanci dobili svoje državljanske in človekove pravice, kdaj se bodo njihovi otroci v šolah učili v materinem jeziku, kdaj bodo spet začeli delati albanski zdravniki po kosovskih bolnišnicah ... Očitki so neutemeljeni samo toliko, ker je prvič kak uraden srbski predstavnik javno ponudil ločevanje Kosova, da bi trajno rešili srbsko-albanske spore. Zaradi jasnosti velja navesti končni del Ćosićevega govora: »Nujno je, da mednarodna skupnost pri svojem angažmaju v Jugoslaviji in na Balkanu in ob svoji politiki nujnih ukrepov in začasnih rešitev pokaže tudi pogum za podporo radikalnemu pristopu, ki bi temeljil na doslednem uvajanju pravice slehernega naroda do samoopredelitve, kar bi pripeljalo do korenite državno-politične preobrazbe jugoslovanskega in balkanskega prostora, seveda izključno po mirni in dogovorjeni poti. Ta državno-politična preobrazba bi morala potekati ob spoštovanju svobodne politične volje slehernega naroda in ob spoštovanju načela, ki ga je v mirovnem procesu konec prve svetovne vojne izoblikoval in zastopal veliki predsednik ZDA Woodrow Wilson«.

Po vrnitvi v Beograd je bil Ćosić s pogovori v Bruslju očitno zadovoljen. Znano je, da se je pred potovanjem dolgo pogovarjal z Miloševićem, o izidu tega srečanja pa lahko samo ugibamo. Ponudba iz Beograda, skoraj do pičice natančno ustreza napovedi Newsweeka leto pred izbruhom vojne v Jugoslaviji, pri čemer ni težko ugotoviti, kaj si želijo namesto Kosova: Jugoslavija bo razpadla na Slovenijo, Hrvaško in Srbijo, Kosovo pa se bo priključilo Albaniji. Vojna, zlasti pa še svetovni pogled na vlogo Srbije sicer zmanjšuje stvarnost takšne napovedi, a prav zato je umestna ugotovitev, da si Srbija zdaj želi trgovati z nečim, česar pravzaprav nima.

Mogoče je čudno spomniti, da je davnega leta 1968 Ćosić izpadel iz partijskega vodstva prav zaradi svojih prizadevanj za srbsko Kosovo. V začetku 80. let je Taras Kermauner svetoval prijatelju Ćosiću, naj se znebi zgodovinskih mitov in naj srbski narod usmeri v Evropo, državo pa razume kot servis državljanov. Ali je zares pri vsem nujen tako nazoren pouk s poskusi, ki potekajo v živo?

Albanci s Kosova branijo »ogrožene« Srbe v Kninu

BEOGRAD - To ni prvoaprilska šala. Pri Kninu Albanci branijo Srbe. Novico so prvič objavili v sredo zvečer na beograjskem radiu. Iz vrste agencijskih novic smo izvedeli le, da se skupina Albancev »pogumno bori« in da jih je pohvalil sam general in poveljnik Ratko Mladić. V četrtek sta izpred cerkve svetega Marka v Beogradu odpeljala še dva avtobusa z Albanci, ki so se pripravljeni boriti za »pravice Srbov v Kninski krajini«. Odhod albanskih borcev je organiziralo Združenje Albancev, Srbov in Črnogorcev iz Prištine, ki mu predseduje Plana. Novosti so poročale, da je Plana dejal, da se bo združenje postavilo po robu albanskim nacionalistom in politiki, ki jo vodi Rugova. »Če se bo Rugova spustil v odprt boj s srbsko politiko, se bomo postavili na stran Srbije, ker je ona naša domovina,« je dejal Plana na konferenci.

Albanci se bodo z ramo ob rami s srbskimi vojaki bojevali proti Hrvatom v Dalmaciji. Pospremil jih je Fatmi Seholi, ki se mu vse to zdi povsem normalno. »Nimamo iluzij. Živeli smo in bomo živeli v Jugoslaviji,« pravi Fatmi.

Od sodelavca v Prištini sem izvedel ozadje zgodbe. Najprej je bilo čudno to, da niti tisti, ki živijo tam, niso vedeli, kaj se dogaja. Ko so temeljito premislili, so enoglasno ugotovili, da je vse skupaj maslo Željka Ražnjatovića-Arkana, ki je zvezni poslanec s Kosova. Ni mu bilo težko, da za nekaj sto mark mesečne plače privabi na bojišča lačne Srbe in Albance. Tako si je Arkan za majhen denar pridobil nove točke popularnosti, srbski režim pa bo pripovedoval, kako Srbe branijo tudi Albanci.

Žarko Rajković

NOVICE

Srbi ropajo tuje novinarje

ZAGREB - Tuji novinarji so v torek ostro protestirali, ker Srbi, utaborjeni na barikadah v okolici Sarajeva, ropajo njihovo opemo in imetje. Številni novinarji in televizijski poročevalci so bili prisiljeni na barikadah pustiti svoje avtomobile, opremo in denar. Največ takšnih primerov so zabeležili na poti od Sarajeva do področja, ki je pod hrvaškim nadzorom. Predstavnik Združenih narodov John Mills je na konferenci v Zagrebu povedal, da je poveljnik Unproforja v BiH Roddy Cordy-Simpson poveljstvu bosanskih Srbov na Palah že poslal protestno pismo.

Bolgarska vlada o proračunu

SOFIJA - Bolgarski proračun za leto 1993 bo vladno soglasje dobil konec aprila, je v torek sporočil bolgarski finančni minister Dimitar Kostov. Vsi predlogi v zvezi z novim proračunom bodo vladnemu kabinetu priloženi v torek. Kostov je poudaril, da je večina nesoglasij med ministri razrešenih. Prihodnji teden naj bi bil s proračunom seznanjen celoten parlament. Sprejetje proračuna je izpolnjevanje enega od pogojev, ki ga je postavil Mednarodni monetarni sklad pred novimi pogajanji o sodelovanju z bolgarskimi kreditnimi bankami. (Reuter)

Zapleti med HVO in TO BiH pri izmenjavi ujetnikov

SARAJEVO - Izvršni odbor stranke demokratične akcije (SDA) Gornjega Vakufa je v sporočilu za javnost opozoril, da HVO ne uresničuje dogovora med poveljnikom vojske BiH Seferjem Halilovićem in poveljnikom vrhovnega štaba HVO Milivojem Petkovićem v dogovorjenem obsegu in roku. Med drug pisa dogovora nasprotna stran še ni izpustila vseh muslimanskih ujetnikov. (Reuter)

Özal bo obiskal pet nekdanjih sovjetskih republik

ANKARA - Turški predsednik Turgut Özal bo v kratkem začel turnejo po nekdanji Sovjetski zvezi. Do 15. aprila namerava obiskati Uzbekistan, Kirgistan, Kazahstan, Turkmenistan in Azarbejdžan.

Od osamosvojitve 1991 so vse omenjene nove države okrepile odnose s Turčijo, ki temeljijo na etničnih in verskih povezavah. Turski predsednik vlade Sulejman Demirel je že lanskega aprila petim nekdanjim sovjetskim republikam obljubil pomoč v znesku 1, 1 bilijona dolarjev. V težkih časih, ki jih omenjene republike preživljajo po razpadu Sovjetske zveze, jim je takšna pomoč nadvse potrebna. (Reuter)

ZRJ / CENTRI MOČI V SRBIJI

Beograd je vse bolj podoben Sarajevu tik pred vojno

ŽELJKO VUKOVIĆ / BEOGRAD

BEOGRAD - Beograd čedalje bolj spominja na Sarajevo pred vojno. Glavna ulica je polna prekupčevalcev, cene dramatično rastejo (za nekatere izdelke in storitve dvakrat na dan), hiperinflacija je razvrednotila vsakršno delo, strah pred jutrišnjim dnem in depresija sta vidna celo v vedno bolj praznih kavarnah, oboroženi civili vse bolj sproščeno hodijo po mestu, beograjski naglas zveni vse redkeje, z avtobusi vsak dan odhajajo uspešni in nadarjeni z vozovnico v eni smeri.

Tudi na političnem prizorišču je Beograd čedalje bolj podoben predvojnemu Sarajevu, predvsem zato, ker se je že ustalila »predvojna zakonitost«, po kateri imaš lahko politični center moči samo, če imaš tudi lastno vojsko. Politične moči brez oboroženih formacij nimajo resnejšega vpliva na dogajanja.

To se je jasno izkazalo v Sarajevu in Bosni. Zato analiza političnih razmer v Beogradu, ki ne bi upoštevala omenjenega dejstva o nujni vojaški sili, ne more prikazati tukajšnje stvarnosti, še manj pa predvideti prihodnje dogodke.

Koliko centrov moči je trenutno v Beogradu in kakšni so, kakšna je njihova medsebojna zveza in kako se utegnejo razvijati njihovi odnosi? Celovit odgovor bi odločilno odgovoril na dilemo, ali bo in kdaj bo (ter v kakšni obliki) vojna zajela tudi »državo, ki ni v vojni«.

Najvplivnejši center moči je seveda še vedno tisti, v katerem vlada in ga pooseblja Milošević. Ocenjujejo, da je večina vojske pripravljena iti pod njegovim poveljstvom do konca. Poleg tega je njegova dodatna vojska še 50.000 izurjenih miličnikov, ki so mu še posebej vdani in zvesti, kot nekakšna osebna garda.

Drugi center moči bi lahko imenovali »bosanski«. V njem so politiki, ki menijo, da boj in po potrebi tudi vojna za združitev vseh »srbskih držav« nimata alternative. Neuradno je tu prvak Radovan Karadžić. Vojaška sila tega centra moči je predvsem v vseh tistih vojskah, ki se trenutno vojskujejo po Bosni in na Hrvaškem, pa tudi v 10.000 oboroženih civilih, ki so pripravljeni »v odločilnem trenutku« oditi v vojno »na vse ali nič«. Tretji center moči pooseblja vojvoda Šešelj. Njemu vdane paravojske, ne bi zavrnile niti povelja, ki bi pomenilo »osvoboditev Beograda«.

Željko Ražnjatović-Arkan je prvak v četrtem centru moči. Njegovo moč in pomembnost ustvarjajo posebej izurjeni borci. In njegova moč je tolikšna, da nikomur ni vseeno, na čigavi strani je.

Peti center moči so oboroženi delavci. O nastanku tega centra se je zvedelo ob nedavni stavki delavcev Mestnega prevoznega podjetja v Beogradu. Blizu 1.000 delavcev tega podjetja z osebnim orožjem je oblikovalo lastno enoto, da bi se postavila po robu napovedani akciji Miloševićevih policajev in specialcev. Odločili so se, da bodo z orožjem branili svoje pravice in da jih bodo z orožjem tudi osvajali. Večina jih je vedela, kaj je vojna, saj so bili bodisi vpoklicani kot rezervisti ali pa so odšli kot prostovoljci. Vrnili pa so se domov in jim ni do vojne, vendar računajo na lastno silo v boju za boljši socialni položaj.

Podobne »delavske vojske« obstajajo po številnih srbskih podjetjih. Zastavlja se vprašanje, katera politična sila bo izrabila socialni upor oboroženih delavcev in jih usmerila po svoji volji. Kakšna se bo zagotovo našla. Zaenkrat je zanesljiva samo negotovost. Gre pa za center moči, ki je vsekakor zelo močan (ki pa je seveda potencialen in se še vedno oblikuje).

Dogodki na političnem prizorišču pričajo, da obstaja med omenjenimi centri moči v Srbiji soglasje (oboroženih delavcev se ne prištevamo sem). Vendar pa so med njimi že čutiti »razpoke«. Spor med Miloševićem in Šešljem je iz dneva v dan očitnejši, opazna pa je tudi ohladitev »bosanskega centra« do »vožda«. Spopadi na političnem prizorišču se bodo nujno preselili tudi na teren, med oborožene pristaše sprtih političnih sil. Glede na trenutni položaj bi lahko spori dobili obliko boja domoljubov proti izdajalcem. To bi bil lahko začetek notranjega kaosa in vojne.

Milošević ne bo mogel več dolgo obvladati vseh veljakov. Če naj se obdrži na oblasti, se bo nekaterim moral odpovedati. Težava pa je v tem, da je ločitev zelo težko izpeljati mirno in brez posledic, še zlasti, če dotlej »oboroženi delavci« postanejo dejansko center moči. Zaenkrat lahko samo splošna vojna celotnega sveta proti Srbiji prepreči bližajoče se notranje spopade. Beograd sicer ne bo doživel usode Sarajeva, iz tisoč razlogov ne. Toda to ne pomeni, da bi bili nemiri in vojni kaos manj tragični od tistega, kar se dogaja v Bosni

Otroci v Beogradu ostajajo brez prave prihodnosti (Telefoto: Marlin)

HRVAŠKA / SKUPINSKE GROBNICE

V Ovčari odkopavajo grobišče 200 Hrvatov

Odkritja mednarodne komisije za vojne zločine

ZAGREB - Veliko skupinsko grobnico, v kateri je približno 200 nasilno pobitih Hrvatov iz vukovarske bolnišnice, bodo preiskovali od 1. maja do 30. junija. Enajst trupel v ostankih bolniških oblačil so že izvlekli. V lobanjah dveh ubitih so luknje, ki so jih izvrtali streli iz malokalibrskega orožja. To je potrdil ameriški kriminolog Clyde Snow iz Chichaga. Hrvaški zunanji minister Škrabalo je dejal, da ima Hrvaška po 17-mesečnem preiskovanju vse podatke o vojnih žrtvah iz Vukovarja. Med njimi naj bi bilo 500 Hrvatov.

Potem ko je padla obramba mesta, ki se je pod poveljstvom Mileta Dedakovića-Jastreba upirala pritiskom srbske vojske, naj bi po posredovanju mednarodnega rdečega križa v začetku novembra leta 1991 omogočili umik civilistov in ranjencev. ZN imajo seznam z 294 moškimi, ki so izginili iz bolnišnice, saj je major JLA Šljivarčanin ranjence in vojake prepustil na milost in nemilost četnikom. Raziskave so potrdile, da so deset vojakov ustrelili v vojašnici JLA, preostale pa so dve uri pozneje pretepli in jih na pol nezavestne prepeljali nekaj kilometrov južneje od Vukovarja v Ovčaro. Četniki so jih pričakali pred že izkopano grobnico, jih pretepli in kasneje postrelili.

Ivica Kostović, poslanec za človekove pravice v hrvaškem ministrstvu za zunanje zadeve, je poudaril, da so 27. novembra 1991 po padcu Vukovarja podpisali Hrvaška, Srbija, JLA in ostanek Jugoslavije v navzočnosti Mednarodnega komiteja Rdečega križa sporazum, ki je podpisnike zavezoval, da bodo omogočili dostop do dokazov o usodi izginulih in ubitih v vojni. Seznam izginulih so izročili generalu JLA Raseti. Srbi na hrvaške zahteve niso odgovorili, po 17 mesecih raziskav so najnovejši dokaz največjega srbskega vojnega zločina na Hrvaškem videoposnetki žrtev Ovčare. Reporter britanske televizijske mreže ITN je na hrvaški televiziji objavil oddajo o zločinu v Ovčari, našel pa je edinega preživelega. Dvajsetletni Hrvat Žarko Kozić, ki so ga Srbi prav tako odpeljali iz bolnišnice, je preživel samo zato, ker ga je eden izmed Srbov prepoznal.

GRČIJA / SOJENJE

Atensko sodišče obtožilo Grka, ki trdita, da sta Makedonca slovanske manjšine

ATENE - V četrtek je atensko sodišče obsodilo dva moška na 5 mesecev zapora, ker sta javno trdila, da sta Makedonca slovanske manjšine, ki je Grčija ne prizna. Tričlanski senat je obsodil Christosa Sideropoulosa (makedonsko: Sidovski) in Anastasiosa Poulisa (makedonsko: Bulijevski) zaradi širjenja lažnih novic in spodbujanja k narorodnostni delitvi. Poleg zapora sta bila obsojena tudi na plačilo kazni v znesku 150.000 drahem (680 dolarjev).

Obtožnica je temeljila na intervjuju v grški reviji Ena, v katerem sta grška državljana obdolžila državo, da krši človekove pravice slovansko govoreče manjšine v severni Grčiji. Atene zanikajo obstoj te manjšine in štejejo takšne zahteve za propagando iz sosescine, predvsem iz Makedonije. Obtoženca pa sta zahtevala, da Atene makedonsko manjšino v Grčiji priznajo.

Zunanje ministrstvo Združenih državah Amerike v svojem poročilu o človekovih pravicah iz leta 1992 trdi, da je po neuradnih ocenah na severu Grčije slovansko govorečega prebivalstva med 10.000 in 50.000, medtem ko nekateri drugi viri navajajo, da jih je celo 100.000. Poročilo navaja, da se le majhno število slovansko govorečega prebivalstva čuti kot del makedonske manjšine. Lanskega maja so bili štirje Grki obsojeni na 19 mesecev zapora na podlagi podobnih obtožb, ker so delili letake o nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji, ki je leta 1991 razglasila neodvisnost. Najnovejšo obsodbo dveh Grkov je organizacija Amnesty International označila kot napad na svobodo izražanja. (Reuter, AFP)

VLADA / DENACIONALIZACIJA

Nepredvidljive posledice odločitve ustavnega sodišča

Četrto poročilo o izvajanju denacionalizacije - 16021 zahtevkov

MAJDA VUKELIĆ

LJUBLJANA - V dobrem letu dni, od kar je slovenska skupščina sprejela zakon o denacionalizaciji, so pristojni organi prejeli 16021 zahtev za denacionalizacijo, od katerih je bilo 8576 popolnih. Izdali so 2771 odločb, od tega 2000 pozitivnih, 617 zahtev je bilo zavrženih, 144 pa zavrnjenih. V 3131 primerih pa, kljub popolnim zahtevam, niso mogli izdati odločb, saj še niso bili sprejeti ustrezni zakoni. Do zdaj je bilo denacionaliziranih skoraj 19 tisoč hektarov gozdov, nekaj manj kot devet tisoč haktarov kmetijskih površin, 26 kmečkih gospodarstev, 198 stanovanj, 83 stanovanjskih hiš, 238 poslovnih stavb in prostorov in nekaj več kot 600 tisoč kvadratnih metrov stavbnih zemljišč.

To so podatki, ki izhajajo iz četrtega poročila o uresničevanju zakona o denacionalizaciji, ki ga je na včerajšnji tiskovni konferenci po seji vlade predstavil pravosodni minister Miha Kozinc. Najnovejši podatki znova potrjujejo oceno predhodnih poročil, da uresničevanje zakona poteka zadovoljivo, posebej glede na možnosti in razmere. Čeprav so sprejeti vsi najpomembnejši zakoni, ki omogočajo celovito uresničevanje denacionalizacije, pa to še ne pomeni, da bo v naslednjih šestih mesecih denacionalizacija potekala bistveno hitreje. To se bo kvečjemu zgodilo potem, ko bosta začela delovati Slovenski odškodninski sklad in Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov in ko bodo sprejeti podzakonski akti, ki jih določa zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij. Lastninska zakonodaja pa hkrati spodbuja sklenitev poravnave med upravičenci in udeleženci, kar bo po pričakovanjih pravosodnega ministrstva denacionalizacijo pospešilo. Na vprašanje, kako bo nedavno sprejeta odločba ustavnega sodišča, po kateri so upravičenci do denacionalizacije vse pravne osebe in ne le cerkev, zadruge in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je Miha Kozinc odgovoril, »da bo na dinamiko uresničevanja zakona ta določba nedvomno vplivala, učinkov pa še ni mogoče oceniti«. Že zdaj pa je jasno, da odločba ustavnega sodišča prinaša nepredvidljive posledice, saj se bo število zahtevkov nedvomno povečalo in da je odgovor na vprašanje, kje bo Slovenski odškodninski sklad za to vzel denar, povsem neznan. Kot pa smo izvedeli od naših italijanskih sosedov, ti z naklonjenostjo sprejemajo odločitev ustavnega sodišča, saj so po tej odločbi tudi pravne osebe italijanskega porekla upravičenci do denacionalizacije. V času pogajanj o reviziji osimskih sporazumov in zahtevah optantov po vrnitvi nepremičnin, ima tako vsa zadeva tudi politične razsežnosti.

Tudi dvemesečni rok, ki ga je določilo ustavno sodišče, v katerem naj bi državni zbor eventuelno spremenil zakon o denacionalizaciji, je v vsakem primeru prekratek, je še dodal Miha Kozinc.

Miha Kozinc (Foto:Jože Suhadolnik/TRIO)

Le tehnični zaplet?

LJUBLJANA - »Uredba o činih v TO res ni bila že pred sejo vlade dostavljena predsedniku republike iz preprostega razloga, ker je bila ta točka dana kot razširitev dnevnega reda na sami seji in takrat je bilo razdeljeno tudi gradivo, je na včerajšnji tiskovni konferenci po seji vlade dejal direktor urada za informiranje Mile Setinc. Ta uredba zaradi pravnih nejasnosti še ni operativna, saj se je pojavila težava v zvezi z razlago ustavnih in zakonskih pristojnosti Milana Kučana in Janeza Janše pri napredovanjih, je dodal Setinc. Po naših informacijah naj bi po tem, ko je vlada prvič zavrnila uredbo, Janezu Janši in Lojzetu Janku naložila, naj jo uskladita z zakoni. Ob drugem glasovanju o uredbi naj bi obrambni minister predložil enako uredbo kot prvič, kar so nekateri člani vlade opazili šele nekaj minut po glasovanju, zaradi česar naj bi se temperatura v vladnem poslopju bistveno dvignila. Mile Setinc naših informacij ni niti potrdil niti zavrnil. Dejal je le, da gre zdaj pri uredbi samo še za nekaj tehničnih zapletov. (M.V.)

Zelena luč za gospodarske družbe

LJUBLJANA - Slovenska vlada je na včerajšnji seji sprejela predlog zakona o gospodarskih družbah, h kateremu v dosedanji parlamentarni razpravi ni bilo bistvenih pripomb, saj je po mnenju večine zelo dobro pripravljen. Eno od vprašanj, ki ga je izpostavila vlada ob tej temi pa je bilo, ali so lahko tuji državljani v upravnih odborih, saj sta državni svet in poslanec LDS Janez Kopač predlagala amandma, po katerem bi morala biti večina članov upravnega odbora slovenskih državljanov. Vlada temu amandmaju ni pritrdila, saj bi bilo takšno določilo preveč restriktivno in bi omejilo interes tujih vlagateljev. Zato je po prepričanju vlade boljša prejšnja rešitev, in sicer da mora biti v upravnem odboru vsaj eden od članov naš državljan.

Vlada je sklenila, da bo državnemu zboru predlagala tudi sprejem posebnega zakona o poroštvu republike Slovenije za obveznosti iz pogodbe o najetju kredita za obnovo verige dravskih elektrarn, ki pokrivajo 25 odstotkov elektroenergetskih potreb države. Gre za kredit v višini 73, 5 milijona ECU.

Vlada ni podprla predloga Združenja lastnikov razlaščenega premoženja za podaljšanje roka (za tri mesece) za zavarovanje zahtevkov za vračanje premoženja v postopkih lastninskega preoblikovanja podjetij, ki je potekel 5. marca. Ta sprememba bi preveč otežila položaj podjetjem pri izdaji privatizacijskih načrtov. Vlada bo zato v parlamentu podprla tisto spremembo zakona, ki ta rok podaljšuje do 5. maja.

Obravnavala je tudi informacijo o podpisu svežnja sporazumov naše države z Evropsko skupnostjo. Podpis sporazumov bo 5. aprila v Luxemburgu. (M.V.)

Pocenitev elektrike za 4,3 odstotka

Državni sekretar za energetiko Boris Sovič je včeraj po seji vlade dejal, da je ta sprejela spremembe tarifnega sistema. Uporabnikom bodo od 1. aprila spet obračunavali moč za nizko napetost. Ker pa prične s 1. aprilom, veljati tudi za približno tretjino nižja, poletna cena elektrike, to pomeni, da bodo gospodinjstva s povprečno mesečno porabo (275 kilovatnih ur) kljub temu za april plačala 4, 3 odstotka manj kot za enako marčno porabo. Ni pa prišlo do spremembe cene kilovatne ure električne energije, čeprav je bilo precej takšnih zahtev, glede na to, da položaj v elektrogospodarstvu ni rožnat, saj je lani imelo izgubo. Vladna cenovna politika je zelo restriktivna in naravnana stabilizacijsko, zato ni mogoče računati na večje cenovne skoke, je še dejal Sovič.

SLOVENSKO - HRVAŠKI POGOVORI

Neurejena državna meja povzroča nevšečnosti

Posvetovanje s predstavniki obmejnih občin - Zahtevajo več informacij in sodelovanje pri konkretnih pogajanjih

BOŠTJAN LAJOVIC

Nejasnosti in vprašanj meje s Hrvaško je predvsem za mejaše še precej (Foto:Aleš Pavletič/TRIO)

LJUBLJANA - Ker iz Ljubljane ni mogoče videti vsega, kar se dogaja na terenu, so predstavniki slovenske vlade oziroma zunanjega ministrstva včeraj pripravili posvetovanje z vodilnimi ljudmi v občinah, ki mejijo na sosednjo Hrvaško. Na srečanju je uvodoma sodeloval tudi zunanji minister Lojze Peterle, ki je opozoril, da so bili stiki med strokovnjaki obeh držav v zadnjem času precej živahni in izrazil upanje, da bo tako tudi po zamenjavi hrvaške vlade. Predstavniki občin so pojasnili svoje pripombe na dosedanje delo: predvsem želijo biti redno obveščeni o delu strokovnih komisij in predlagajo, da bi bili v njihovo delo vključeni tudi predstavniki obmejnih občin, ki bolje poznajo lokalno stanje.

Peter Toš, vodja delegacije za pogovore s hrvaško stranjo, je skupaj z izvedenci predstavil rezultate dosedanjih pogajanj. Po dogovoru obeh komisij je osnova za določanje državne meje stanje, kakršno je bilo ob osamosvojitvi držav junija 1991, ter meje katastrskih občin. Državno mejo so strokovnjaki razdelili na 11 sektorjev, pri 4 se njihova mnenja - razen v nekaj podrobnostih - ujemajo, kategorizirali so tudi že mejne prehode, kar pa še ni čisto usklajeno, predstavniki občin pa so že opozorili na konkretne posledice.

Predstavniki občin so tudi govorili o vsakdanjih težavah, s katerimi se srečujejo ob meji s Hrvaško. V Lendavi nasprotujejo katastrskim mejam, ki potekajo precej tostran reke Mure, občina pa je vzdrževala rečne nasipe. V Črnomlju opozarjajo, da je meja zavrla vse projekte za razvoj turizma v njihovi občini, v sosednji Metliki pa zahtevajo moratorij na izkopavanje peska v Kolpi, kar Hrvatje počno brez dovoljenja in tako premikajo strugo. V vseh občinah imajo težave zaradi dvojnega lastništva. Občutljiv je primer tovarne Kovinoplastika Lož, ki je na ozemlju obeh držav, Hrvaška pa si prisvaja del, ki je na njihovi strani. Slovenski delavci, ki so zaposleni na Hrvaškem, zaslužijo pičilih 2000 do 6000 tolarjev, zato so seveda velik socialni problem, težave pa imajo tudi pripadniki italijanske manjšine, ki jih je meja prepolovila. Peter Toš je na koncu obljubil, da bo vse konkretne težave in predloge v obmejnih občinah posredoval na pristojna mesta, zagotovil pa je tudi sprotno obveščanje o pogovorih s Hrvati.

UNIVERZA / ZNANSTVENO-PEDAGOŠKI SVET

Fakultete naj postanejo samostojni pravni subjekti

Oddelek za kemijo in kemijsko tehnologijo bo fakulteta

LUCIJA GROBLER

LJUBLJANA-Zakon o visokem šolstvu naj vsebuje tudi določilo o tem, da so fakultete samostojni pravni subjekti, je včeraj sklenil Znanstveno-pedagoški svet Univerze v Ljubljani, vsekakor pa mora Univerza o tem zakonu prispevati svoje mnenje in se aktivno vključiti v njegovo oblikovanje.

Člani sveta so se še strinjali z gradnjo novega univerzitetnega središča na Obali, saj je to nujno za oblikovanje kulturne identitete slovenskega Primorja.

Na seji so sprejeli poročilo delovne skupine za organiziranost univerze, pri čemer so poudarili pomen reintegracije, potrebo po odpravi navidezne razdvojenosti pedagoškega in raziskovalnega dela, tesnejše sodelovanje med sorodnimi fakultetami in, kot podlago vsega, enotnejšo organizacijsko shemo. Pri primerjavi naše Univerze s tujimi so ugotovili, da je število fakultet znotraj tujih univerz manjše kot pri nas, po številu učiteljev, sodelavcev in študentov pa je naša univerza blizu evropskega povprečja.

Člani sveta so podprli aktivnosti Oddelka za kemijo in kemijsko tehnologijo Fakultete za naravoslovje in tehnologijo, da postane samostojna fakulteta znotraj Univerze. Te težnje je podprla tudi sedanja matična fakulteta, argumenti za osamosvajanje pa so: veliko število rednih profesorjev in asistentov (45/19) ter mladih raziskovalcev (-okrog 110 med leti 1985-1992) in zaokroženost znanstveno- pedagoških programov, ki »presegajo kritično mejo«.

Precej burna razprava pa se je razvnela ob obravnavi pritožb nekaterih profesorjev, ki niso bili še enkrat izvoljeni na mesto rednih profesorjev. Ob tem se je pokazalo, da si člani sveta pravzaprav niso na jasnem, kakšne so njihove pristojnosti odločanja.

Glavno vprašanje je bilo, ali imajo pravico razsojati poleg korektnosti postopkov tudi o vsebinskih vprašanjih posameznih primerov. Nekateri so menili, da Znanstveno pedagoški svet kot Univerzin najvišji organ to pravico ima, drugi pa, da odločanje o vsebinskih vprašanjih pomeni vmešavanje v notranje zadeve fakultet. Na koncu so sklenili, da je treba v najkrajšem času oblikovati pravilnik, ki bo natančno določal pristojnosti sveta.

ZSSS PRI IVANU KRISTANU

Sodelovanje državnega sveta in sindikatov je uspešno

MIJA GAČNIK

LJUBLJANA - Predsednik državnega sveta Ivan Kristan je včeraj sprejel delegacijo ZSSS. Dušan Semolič je pojasnil, da težava v odnosih sindikata z državo vedno nastane v tistem trenutku, ko eni in drugi opisujejo življenje. Sindikati se ukvarjajo s podpovprečji, vlada pa vedno le s povprečji. Sanacija gospodarstva je za sindikate sprejemljiv cilj. »Pripravljeni smo pomagati pri izbiri poti za dosego tega cilja, vendar ne izključno na račun delavstva,« je dejal Semolič. In čeprav so se sindikati kar nekajkrat srečali s predstavniki oblasti, opozarjajo, da je še vedno čutiti premajhno pripravljenost za sodelovanje . Sistem odpuščanja delavcev je ocenil kot najbolj liberalen, saj se z največjo lahkoto meče delavce na cesto. Dodal je, da bi z večjo pomočjo države lahko uspešneje ohranjali zdrava jedra v podjetjih. ZSSS ima splošno stavko še vedno za skrajno sredstvo boja. Tako nameravajo najprej prevzeti iniciativo za oblikovanje socialnega pakta, katerega osnutek besedila bodo predstavili v kratkem. Ivan Kristan je dejal, da bodo to iniciativo v državnem svetu z vso odgovornostjo podprli, saj je to edina pot, da najdejo izhod iz krize. Albret Vodovnik, predsednik SKEI, je opozoril na alarmantno stanje v slovenski industriji, predvsem v podjetjih, ki so v lasti tujcev, kjer se po njegovih besedah ne da več govoriti v slovenskem jeziku. Kot primer je navedel Revoz - Novo Mesto in Henkel Zlatorog. Opozoril je tudi na propadanje tehnične inteligence ter Kristana seznanil z dejstvom, da se SKEI pripravlja na splošno stavko.

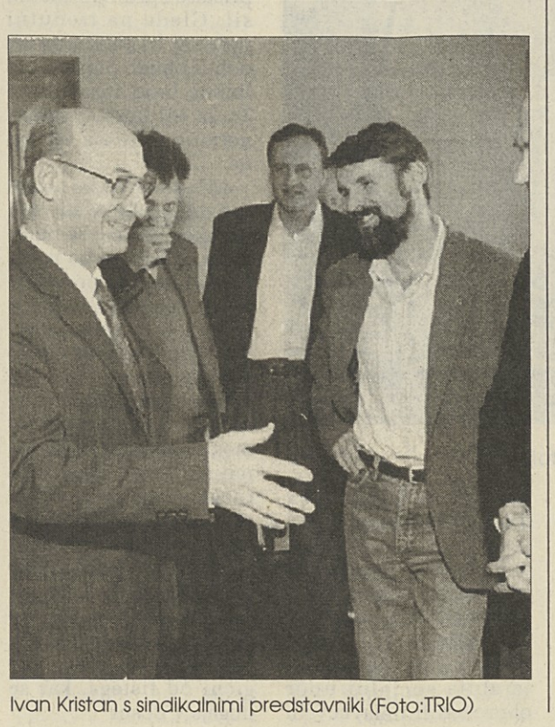

Ivan Kristan s sindikalnimi predstavniki (Foto:TRIO)

DOPISOVANJA / DRŽAVNI SVET - VLADA - DRŽAVNI ZBOR

Vlada je odobrila okrog 3, 5 milijona tolarjev za nadomestila plač članom državnega sveta v marcu

IVANKA MIHELČIČ

LJUBLJANA - Dopisovanje je postalo izjemno modna zadeva v slovenski prestolnici.Tako se zadnje čase ne dopisujejo le politiki med seboj, temveč tudi institucije kot take. Tako je brž, ko se je bližal konec marca in aprilski izplačilni dan, postala živahnejša tudi korespondenca med slovensko vlado in državnim zborom, in sicer - o državnem svetu. Državni svetniki so namreč zahtevali od vlade plačilo nadomestil za njihove marčevske osebne dohodke. Glede na to, da v sedanjem začasnem proračunu ni postavke, namenjene državnemu svetu, je vlada zato pisala državnemu zboru, naj se že enkrat opredeli glede državnega sveta in svetniških dohodkov. Vsak proračunski odhodek je pač potrebno nekje knjižiti in je za zdaj tako, da ga vlada lahko knjiži le na račun državnega zbora. Zbor je vladi odpisal, da za zdaj svetniških plač ne bo obravnaval, hkrati pa je vladi svetoval, naj se zgolj ravna v skladu z 62. členom zakona o državnem svetu, ki pravi, da imajo svetniki pravico le do nadomestila za čas opravljanja funkcije in pravico do povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije. Po tolikšnem dopisovanju je vendarle bilo potrebno tudi kaj ukreniti: vlada je tako v torek naložila svoji kadrovski komisiji, naj odobri določeni znesek za svetnike, čeprav ne v zahtevani višini (skoraj šest milijonov tolarjev). Nakazali so jim le 60 odstotkov te vsote, kar pa bo brž kone le izhod v sili. Državni zbor je namreč svetnikom izplačal februarska nadomestila dohodkov, a mu je ob tem zmanjkalo denarja za plačilo vseh obveznih prispevkov in sicer v vrednosti skoraj dveh milijonov tolarjev. Vmešala se je tudi SDK, posledica tega pa je bila, da sta ob marčevsko plačilno kuverto bila tako predsednik kot tudi sekretarka državnega sveta. Vlada bo, kot vse kaže, morala ukrepati v primeru svetnikov še enkrat, in sicer ob koncu tega izplačilnega meseca. Ob tem upa, da bo po tem tega dopisovanja s Subičevo konec, saj naj bi med tem časom zbor sprejel državni proračun in hkrati tudi razčistil vse dileme glede vseh materialnih stroškov državnega sveta.

AVSTRIJA / KRIZA

Izredna seja avstrijskega parlamenta

Velestečaji zbudili stranke

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - "Dejansko se že nahajamo v pravi recesiji", pravi Ewald Walterskirchen, gospodarski strokovnjak instituta za gospodarske raziskave WIFO. Gospodarstvo po njegovih besedah nazaduje. Strokovnjaki prvič napovedujejo nazadovanje industrijske produkcije za 3 odstotke ter inflacijo v višini 3, 5 odstotkov. Prvič po kriznem visku leta 1981 Avstrija ne bo beležila gospodarske rasti. Hkrati bo alpska republika letos doživela največjo stopnjo brezposelnosti po 40 letih - 6, 9 odstotkov. Za prihodnje leto napovedujejo 7, 1 odstotkov brezposelnosti, a hkrati tudi - če je temu po vseh narobe prognozah preteklega leta verjeti - ponovno poživitev konjunkture z dvoodstotno rastjo gospodarstva .....

To so - poleg špektakularnih gospodarskih polomij Assmanovega imperija firm na Štajerskem in papirnice Hallein v Salzburgu - zaskrbljujoča gospodarsko-politična izhodišča, ki so zdaj postavila pod izredni pritisk avstrijsko politiko. Zato se danes avstrijski parlament v okviru izrednega zasedanja ukvarja z več kot kritično gospodarsko situacijo v državi.

Za sklic te seje so poskrbele opozicijske stranke - FPÖ, Zeleni in Liberalni forum. Iniciativo je v običajno popularnem stilu vzel v zakup Jörg Haider, ki od vlade zahteva ukrepe proti brezposelnosti in izrabljanju socialnega sistema ter podporo za obrt in srednje velika podjetja. Zeleni poudarjajo, da pri vpoklicu izrednega zasedanja državnega zbora ne gre za koordinirano postopanje s svobodnjaki. Zeleni mandatarji, tako klubska predsednica Petrovič, se zavzemajo v prvi vrsti "za ustanovitev parlamentarnega industrijskega odpora, ki naj bi izdelal ustrezen krizni inštrumentarij". Liberalni forum vladi očitava zlasti "zgrešeno subvencijsko politiko".

Generalna sekretarka koalicijske vladne stranke ÖVP s tem v zvezi opoziciji očitava "ustvarjanje panike". Kancler Vranitzky se zasedanja zaradi svojega potovanja v Hongkong in na Kitajsko ne bo mogel udeležiti. Zastopal ga bo vicekancler Erhard Busek, ki je moral preložiti svoje potovanje v Egipt.

V zvezi s konkurzom šestih podjetij iz gospodarskega imperija privatnega podjetnika Gewerke Emmericha Assmanna - ogroženih je 1200 delovnih mest! - so zdaj prišli na dan novi očitki. Assmann je v teku preteklih let - nenazadnje zaradi svojih dobrih političnih povezav do obeh velikih strank, med drugim je vršil tudi politične funkcije v ÖVP- prejel iz lonca davkoplačevalcev državne subvencije v višini skoraj ene milijarde šilingov.

V prvi vrsti so to bili državni prispevki za reševanje kriznih (v mnogih primerih poprej državnih) podjetij ter prispevki uprave delovnega trga za osiguranje delovnih mest.

Zeleni zdaj ostro kritizirajo netransparentno državno subenvencijsko politiko ter vladi očitavajo, da tudi v preteklih letih ni bila skromna pri podborah za Assmanna, čeprav naj bi bilo že razvidno, da bo prišlo do gospodarskega brodoloma. Zato Zeleni zdaj zahtevajo, da se naj z zadevo Assmann ukvarja državno tožilstvo zaradi suma goljufivega oškodovanja upnikov.

AVSTRIJA / TISKOVNA KONFERENCA PETRA PILZA

"Avstrija ima samo še leto, da doseže zaprtje JE Krško!"

Koroški volilni zakon antidemokratičen, ampak v korist Haiderju

IVAN LUKAN

CELOVEC - Avstrijska vezna vlada ima samo še leto do največ leta in pol časa, da doseže zaprtje jedrskih elektran v neposrednji višini avstrijske meje. To je na včerajšnji tiskovni konferenci v Celovcu poudaril član predstojništva avstrijskih Zelnih Peter Pilz. Konkretno je zeleni politik navedel jedrske elektrarne Krško, Bohonice, Temelin in Dukovani in s tem v zvezi poudaril, da je skrajni čas, da pomaga Avstrija tako Sloveniji in Hrvaškik kot tudi Češki in Slovaški pri izstopu iz jedrske energije. Če avstrijska zvezna vlada ne bo v najkrajšem času izdelala scenarij za tak izstop in tem državam ponudila pomoč, potem se lahko zgodi, da bodo Avstrijci morali nadaljnjih dvajset let živeti v neposrednji bližini "zarečih bomb". To zaradi tega, ker mednarodna atomska družba Euratom samo čaka na to, da bo v naslednjih letih predvsem v vzhodnoevropskem prostoru oskrbovala obstoječe in nove jedrske elektrarne z zahodno tehnologijo. Leta pa se dolgo ni garancija za to, da bodo te elektrarne potem tudi varne. Trenutni riziko v obstoječih elektrarnah ob avstrijski je z dvajsetimi odstotki do leta 2000 zelo visok, je poudaril vodilni politik Zelene alternative v Avstriji. Glede pomoči Sloveniji oz. ostalim državam pri izstopu iz koriščenja jedrske energije pa je Pilz dejal, da bi Avstrija morala pomagati predvsem pri investicijah za varčevanje energije, kratkoročno pa bi morala tudi pomagati s pošiljanjem toka v te države. Za slučaj, da zvezna vlada na Dunaju ne bo ukrepala in pripravila načrt za pomoč sosednjim državam, bodo Zeleni sami izdelali tako "izstopni scenarij" ter tematiko jedrskih elektrarn v avstrijski soseščini postavili kot glavno politično temo v avstrijski politiki. S tem v vzezi je Pilz kritiziral tudi koroškega deželnega glavarja Christofa Zernatte, da le-ta premalo odločno nastopa napram vzezni vladi na Dunaju.

Član zveznega vodstva Zelene alternative je na tiskovni konferenci zavzel stališče tudi do avstrijsko-slovenskih in avstrijsko-hrvaških odnosih in dejal, da so le-ti nezadvoljivi, kar dodatno otežkoča reševanje nujnih problemov, kot je to na primer jedrska elektrarna v Krškem. Avstrija naj bi v bodočnosti postala aktivnejša, predvsem kar se tiče Slovenije, je dejal Pilz in pri tem menil, da za sedanje nezadovoljivo stanje sokriva tudi Slovenija sama, "ker ji še manjka potrebna samozavest". Glede Koroške pa je menil, da se Slovenija očitno nahaja v škripcih, ker se očitno še ni na jasnem, kako kot nova država nastopati napram zvezni deželi.

Ostro je Pilz kritiziral stanje demokracije na Hrvaškem in na Slovaškem. Predsednika Tudjmana in Meciarja je dobesedno je oba politika označil kot "četrt- do poldiktatorje", glede Hrvaške pa je napovedal, da bodo Zeleni od avstrijske vlade zelo odločno zahtevali, da le-ta v odnosih z Hrvaško zahteva zaščito demokracije in manjšinjskih in človekovih pravic. S tem v zvezi gredo razmišljanja tudi v smer sklica zunanjepolitičnega sveta v avstrijskem parlamentu.

Pilz, ki se je v sredo zvečer v Celovcu sestal s koroškim deželnim glavarjem Zernattom v zadevi načrtovane novelacije zakona za deželnozborske volitve na Koroškem, je v zvezi s to temo poudaril, da se tako socialdemokratska stranka kot tudi Zernattova ljudska stranka očitno ne zavedata, da gre za zakon, ki ne sledi demokratično-političnim trendom v ostali Avstriji in v Evropi.

Dejstvo, da je za vstop v koroski deželni zbor potrebnih nad 10 odstotkov glasov v enem volilnem okrožju, od vsega začetka izločuje manjše stranke kot na primer Zelene, in tudi občanska gibanja, manjšine itd. Hkrati pa je koroški volilni zakon model, ki je najbolj v prid Haiderju, saj mu - v znanih koroških razmerah - srednjeročno omogoča celo prevzem oblasti na Koroškem. Na nevarnost, da Koroška lahko postane Bavarska Avstrije je opozoril tudi Zernatta, govoril pa bo tudi še z Ambrozyjem.

Glede virilnega mandata za slovensko narodnostno skupnost v deželnem zboru pa je Pilz menil, da bi bil tak mandat pomenil "demokratsko-politično neumnost", saj bi tak mandat nič drugega pomenil kot "nepremišljen beg iz notranje sprtosti slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem".

Član avstrijskega predstojništva Zelenih Peter Pilz

NOVICE

Klestil na Madžarskem

DUNAJ/BUDIMPEŠTA - Državni obisk avstrijskega zveznega predsednika na Madžarskem - prvi po 15 letih - je potekal v vzdušju prijateljstva in nemotenih avstrijsko-madžarskih sosedskih odnosov. Dan pred obiskom Klestila je bilo rešeno edino odprto vprašanje med obema državama s podpisom bilateralnega sporazuma o novem urejanju madžarskih agrarnih izvozov v Avstrijo. Madžarski predsednik Arpad Göncz potemtakem ni pretiraval, ko je začel pogovore s Thomasom Klestilo z opazko: "Sestali smo se, da bi reševali probleme v medsebojnih odnosih, v katerih sploh ni več problemov." Za Madžarsko je Avstrija prav gotovo ena izmed najpomembnejših dežel, daj je za ZDA kar drugi največji investor v madžarskem gospodarstvu. Posebej pozitivne so bile torej tudi reakcije na Klestilovo napoved o avstrijski pomoči Madžarom na poti v ES.

Strmoglavilo AUA-letalo

GRADEC - Na avstrijskem Stajerskem je strmoglavilo letalo AUA tipa Cessna. Nesreča je terjala življenje pilota, razbitine letala za šolanje pa so našli šele po večurnem iskanju na neki planini v nadmorski višini 2500 metrov. Vzrok za nesrečno ni znan, 22-letni pilot je po rekonstrukciji nesreče po vsej verjetnosti poskušal zasilno pristati.

Svetovne turistične igre

CELOVEC - Spomladi leta 1994 bo Koroška prizorišče svetovnih turističnih iger. To je sporočil koroški deželni glavar Christof Zernatto. Kolegij koroške deželne vlade je s tem v zvezi tudi sklenil finančno podporo za to prireditev, na kateri pričakujejo nad 600 aktivnih udeležencev. Na sporedu iger so naslednje discipline: golf, tenis, crosstek, mountainbiking, plavanje, plezanje itd. Organizator iger bo podjetje Österreich-Werbung, stroški za to mendarodno prireditev pa bodo znašale okrog deset milijonov šilingov.

Dobrodelna prireditev za begunce v Sloveniji in Hrvaški

BELJAK - Pod pokroviteljstvom visokih osebnosti iz avstrijskega, slovenskega in hrvaškega družbenega življenja bo v četrtek, 22. aprila 1993. ob 20. uri v kongresni hiši v Beljaku velika mendarodna gala pod geslom "Zato smo prijatelji". V okviru te dobrodelne prireditve za begunce v Sloveniji in na Hrvaškem bodo nastopili znani umetniki, pevci zbori, orkestri itd. iz Avstrije, Slovenije in Hrvaške. Organizatorji mednarodne gale so za begunce v Sloveniji in Hrvaški odprli tudi poseben konto pri Bank Austria AG oz. Zentralsparkasse und Kommerzbank AG - Wien. Stevilka žiro-računa je 422-502-807.

Tri leta zapora za krajo orožja za Balkan

INNSBRUCK - Tri leta zaporne kazni je dobil glavni obtoženec v innsbruškem procesu zaradi kraje orožja, ogrožanja nevtralnosti in nakopičenja nevarnih bojnih sredstev, dva izmed obtožencev pa sta bila oproščena obtožbe.

Delikt: v januarju 1992 je bilo izpraznjeno skladišče avstrijske vojske v vzhodnotirolskem Kartitschu, storilci so ukradli 43 avtomatskih pušk ter nekaj strojnic in avtomatičnih pištol z ustrezno opremo in municijo. Nekateri izmed devetih obtožencev slovijo kot somračne figure salzburškega in dunajskega podzemlja. Trije izmed njih so bili obtoženi vloma v skladišče, ostali pa soorganizacije in prikrivanja kaznjivega dejanja.

Skupina je svojo akcijo načrtovala z namenom, da orožje proda v krizna območja nekdanje Jugoslavije. Že pred vlomom so v Ljubljana navezali stike s potencialnimi kupci orožja. Vendar je storilcem nevarna roba po kraji postala prevroča. Skušali so jo spraviti v promet preko dunajskega podzemlja, in pri tem so bili nekaj tednov po vlomu prijeti. (I.S.)

CELOVEC / »PROSTI ČAS«

»Slovenija je za nas večji izvozni trg kot velika Rusija!«

Govor predsednika sejma Dermuta

IVAN LUKAN

CELOVEC - Na razstavišču celovškega sejma so včeraj v prisotnosti ministrice za zaščito okolja Marie Rauch-Kallath slovesno odprli 18. sejem "Prosti čas '93", ki bo trajal do vključnno nedeljo, 4. aprila.

Na sejmu, na katerem razstavlja več kot 500 razstavljalcev iz vseh srednjeevropskih držav - tudi Slovenija je zastopana - pričakujejo blizu 45.000 obiskovalcev, med njimi tudi nekaj tisoč iz sosednje Slovenije. Predsednik sejma Dermuth je v svojem nagovoru predvsem izpostavil pomen sodelovanja med državami in deželami v prostoru Alpe-Jadran in pri tem poudaril, da je Slovenija za Avstrijo večji izvozni trg kot na primer velika Rusija.

Sejem je namenjen predvsem razstavljalcem in obiskovalcem v Južni Avstriji, Sloveniji ter Furlaniji-Julijski krajini ter nudi na strnjenem prostoru najboljše možnosti za primerjavo različnih ponudb na področjih potovanja, mode, gradbeništva, športa itd. Sejem je odprt vsak dan od 9. do 18. ure, vstopnina za domače obiskovalce znaša 60 šilingoàv, za goste iz Slovenije pa 30 šilingov, če so si vstopnico kupili v Sloveniji.

CELOVEC / SEMINAR UNIVERZE IN SVETA EVROPE

Komunikacija in izobrazba zavaruje človekove pravice

IVAN LUKAN

CELOVEC - V koroški prestolnici se je sredi tedna končal 2. celovški seminar na temo "Medkulturni koncepti za uresničitev človekovih pravic". Na seminarju je sodelovalo okoli 60 znanstvenikov iz 17 evropskih držav, organizirala ga pa je celovška univerza za izobraževalne vede v sodelovanju in s podporo Sveta Evrope.

Na tiskovni konferenci ob zaključku seminarja so direktor za človekove pravice pri Svetu Evrope Peter Leuprecht ter Brigitte Busch in Vladimir Wakounig (oba univerza Celovec) seznanili s vrsto projektov na področju medkulturne komunikacije ter medkulturne izobrazbe.

Eno od glavnih težišč je bila tudi vojna na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Predvsem udeleženci iz vzhodnoevropskih držav so ob tej priliki opozorili na negativno vlogo medijev v bivši Jugoslavije, saj so le-ti bistveno prispevali k izbruhu nacionalizma ter k vojni na Hrvaškem in predvsem v Bosni in Hercegovini. Udeleženci seminarja so ob tem ugotovili, da je ta "jezik sovraštva" medtem zajel tudi druge evropske države, tako da so nujni predvsem medijski projekti, ki bi tudi manjšinam zagotovili dostop do informacij in do komunikacijskih možnostih. Menili so, da je samo na ta način mogoče odstraniti obstoječe komunikacijske barijere med ljudi in narodi. Novi komunikacijski tokovi pa bi brez dvoma prispevali k oblikovanju civilne in predvsem človeške družbe.

Brigitte Busch je s tem v zvezi omenila projekt "Radio Rijeka-Fiume International", ki naj bi oddajal v več jezikih in s svojim sporedom skušal zbližati narode na ozemlju bivše Jugoslavije, predvsem na Hrvaškem in v sosednji Bosni in Hercegovni. Projekt še ni startal, ker ja močno ovira hrvaška država. Leuprecht je s tem v zvezi najavil, da bo drža hrvaških oblasti do tega projekta merilo, kako resno jemlje nova država pluarlistično demokracijo in človekove pravice.

Na seminarju je bilo tudi poudarjeno, da so, predvsem v vzhodnoevropskih državah, posebnega pomena tudi medkulturni vzgojni projekti. Z realizacijo čimveč takih projektov je mogoče doseči preventivo glede nastajanja etničnih konflikotv.

S tem v zvezi so bili omenjeni tudi šolski modeli, v okviru katerih pa nikakor ne bi bilo prostora za ločevanje otrok po etničnih in jezikovnih kriterijih. Ob tem so udeleženci seminarja poudarili, da bo večjezičnost v bodoči Evropi samoumevnja, da pa jesedaj treba že zdaj na šolah poskbeti za primerno izobraževalno ponudbo.

Vladimir Wakounig in Brigitte Busch sta na tiskovni konferenci tudi povedala, da bo za koordinacijo različnih pobud na področju interkulturne komunikacije in interkulturne izobrazbe na celovški univerzi ustanovljen poseben interdisciplinarni delovni krožek.

PRIREDITVE

Petek, 2.4.1993

GLOBASNICA

Župnišče, 20.00 - "Literarni večer"z domačimi pesniki; glasbeni okvir: Janez Gregorič;

ŠENTJAKOB

Farna dvorana, 20.00 - Ponovitev Cankarjevih "Hlapcev" - gostuje: Gledališče ob Dravi, prireditelja: SPD "Rož" in Slovenska prosvetna zveza;

TINJE

Dom prosvete, 14.00 - Tečaj: "Slikanje in tisk na blago za začetnike in napredujoče", vodi: Anica Vrečar;

LOČILO

Posojilnica Ločilo, 20.00 - "Naravno vrtnarjenje", referentka: Tatjana Angerer, biologinja Kotmara vas;

Sobota, 3.4.1993

GLOBASNICA

Gostilna Soštar, 14.30 - Otroški popoldan;

RADIŠE

Kulturni dom, 15.00 - Lutkovna igra: "Zimska pravljica" (Darka Ceh), nastopa: Lutkovna skupina "Mi smo mi" iz Celovca, prireditelj: SPD Radiše;

Nedelja, 4.4.1993

CELOVEC

Mestno gledališče, 15.00 - Kabale und Liebe, drama Friedricha Schillerja;

GLOBASNICA

Farna dvorana, 14.30 - Igra "Voda" (Joža Vomberger);

DOBRLA VAS

Farni dom, 16.00 - Koncert SPD "Srce".

VZHODNA EVROPA / SANACIJA OKOLJA

Ekološki Marshallov načrt neizvedljiv?

Glavna ovira je denar - Objavljena kritična študija strokovnjaka Martina Kasparja

DUNAJ - Ekološki Marshallov načrt za Češko, Slovaško, Madžarsko, Hrvaško in Slovenijo, ki naj bi ga na pobudo avstrijske ministrice za okolje Rauch-Kallat sprejela in financirala skupnost evropskih razvitih držav, je v avstrijski javnosti bil deležen tudi številnih negativnih odmevov. Kot smo prorčali, načrt predvideva tehnološko in finančno pomoč pri ekoloških investicijah in sanaciji zastarelih, škodljivih industrijskih in drugih objektov v višini 24 milijard dolarjev (približno 280 milijard šilingov).

Avstrjski mediji s tem v zvezi ponovno kritizirajo, da nekatere izmed omejenih držav slej ko prej vztrajajo pri izgradnji in vdrževanju nevarnih in zastaralih jedrskih elektrarn. Tako so zdaj postali znani tudi načrti Budimpešte o gradnji nove jedrske elektrarne v vzhodnem delu Madžarske po letu 2005, posebne pozornist pa je v Avstriji deležna jedrska elektrarna Temelin na Češkem, proti kateri se je odločno izrekla tudi avstrijska vzezna vlada.

Z zahodno finančno pomočjo, tako ena izmed osnovnih smernic avstrijskega 'ekonačrta', naj bi v prvi vrsti bile sanirane termoelektrarne v vzhodnih državah, med nje spada tudi elektrarna v Šoštanju. Pri vsoti 280 milijard šilingov naj bi bila Avstrija udeležena z 13 milijardami šilingi.

Avtor pred tednom dni predstavljene kritične študije o možnostih sanacije okolja v vzhodnoevropskih državah, Martin Kaspar, pa je v zvezi avstrijskega ekološkega marshallevega načrta dejal, da je predstavitev načrtov in žongliranje s številkami eno, praksa pa drugo. Kaspar izrecno dvomi o praktični izvedljivosti načrta, "saj mora avstrijska ministrica za okolje pri finančnem ministru prosjačiti za vsakih 50 milijonov šilingov, kako naj bi potem financirala nekakšen marshallov projekt s temu ustrezno večjim finančnim obsegom? " je retorično zaključil avtor najnovejše kritične študije o možnostih sanacije okolja v vzhodnoevropskih državah.

AVSTRIJA / REVIZIJA

Gospodarska "rast" za plus/minus 0 odstotkov

DUNAJ — Že tretjič po lanskem poletju so strokovnjaki vodilnega avstrijskega inštituta za gospodarske raziskave (WIFO) morali popraviti svoje konjunkture napovedi.

Septembra lani so pričakovali še gospodarsko rast dveh procentov, decembra 1992. leta so jo popravili na 1, 3 procent, ta teden pa so končno sporočili, da se bo Avstrija letos morala zadovoljiti z gospodarsko rastjo v obsegu plus/minus 0 odstotkov.

To naj pomeni, da še vedno upajo na malenkostno rast gospodarstva, lahko pa bi se še naprej poslabšalo, se pravi, da bi prišlo do nazadovanja.

Glavni vzrok za poslabšanje gospodarske rasti v Avstriji je močna odvisnost in navezanost na nemško gospodarstvo. Gospodarski strokovnjaki sprva očitno niso računali s tako močno gospodarsko polomijo in upadanjem konjukture v Nemčiji in v zahodni Evropi. V dinamičnost usmerjeno gospodarstvo na stagnacijo reagira kot na krizo. WIFO zaenkrat ne izključuje nadaljnjega poslabšanja situacije. (I.S.)

GLASBA / CD PLOŠČA

Temna stran srca

THE THE: »DUSK«, rock, CD plošča, založila Sony Music, distribucija Dots, cca 2.400 SiT

MARKO MILOSAVLJEVIC

Ste si kdaj česa tako močno želeli, da se je leto polastilo vašega telesa in vaše duše? In ko ste to končno dobili, ste ugotovili, da to sploh ni bilo to, česar ste si želeli? In nato se te iste pokvarjene male misli prilepijo na nekaj - ali nekoga - novega! In vsa ta prekleta stvar se začne znova.

Matt Johnson, alfa in omega angleške skupine The The, je na koncu prve pesmi s plošče »Dusk«, »True Happiness This Way Lies«, programsko zapisal: »Edina resnična svoboda je svoboda pred željami srca.« »Dusk« (Mrak) je zato potovanje na tisto temnejšo stran ljubezni in človeškega srca, stran, prepolno obsedenosti, odvisnosti in neobvladljivih nagonov. Če je to sploh še ljubezen, je še najbližje Frommovi definiciji ljubezni kot sadomazohističnem značaju, ki označuje simbiotično odvisnost, ne pa vzajemnega potrjevanja in enotnosti na osnovi enakosti.

In prav v tem pogledu je plošča »Dusk« zakoniti naslednik prvenca skupine The The, »Soul Mining« ('83). »Kopanje po duši« je bila namreč zbirka nevarnih razmerij in opojnih depresij, zelo intimna plošča torej, prav to pa je tudi »Dusk« - čustveno zelo bogata, zelo odkrita in razkrita plošča, kot da bi poslušalec Johnsonov verz, zapisan v pesmi »Helpline Operator«: »Priznaj mi stvari, ki jih celo sebi ne moreš priznati,« z zrcalom odbil proti avtorju samemu. Glasbeno je »Dusk« logično nadaljevanje kitarskega rocka s prejšnje plošče »Mind Bomb« ('89). Tudi ekipa je ostala enaka: Johnny Marr (ex-Smiths, Electronic) - kitare, Dave Palmer (ex-Scritti Politti) - bobni in James Eller - bas. Zvok je sicer nekoliko bolj agresiven kot na plošči »Mind Bomb«, kljub temu pa glasbeno ni bil storjen nek večji korak naprej; pravzaprav bi tistim slabšim pesmim že lahko očital manirizem in stagnacijo ter jih uvrstil v kakšen drugorazredni rock, kar pa za Johnsona oziroma za The The gotovo ni kompliment.

Plošča »Dusk« ima svoje vzpone in padce. V vzponih dosega vrhove (glasbenega) sveta, padci pa so pač padci in so zato nevarni. Pred poslušanjem tega albuma si zato vzemite čas in najprej preberite tekste; verjemite, da bodo dali, ko boste poslušali ploščo, povsem novo (zelo pozitivno) dimenzijo (sicer nihajoči) celotni podobi albuma »Dusk«.

GLASBA / GOSTOVANJE V OKVIRU TEDNA »PARIS LA NUIT«

Lyon ponoči

Jazz kvartet Workshop de Lyon je v ponedeljek, 29. marca, nastopil v Klubu Cankarjevega doma

ICO VIDMAR

»Francijo mnogi enačijo s Parizom. Francija ni Pariz. Za novo kulturo je Pariz preveč tradicionalno mesto. Nove izkušnje se dogajajo zunaj Pariza.« Takšna izjava prvega med enakimi francoske novojazzovske scene Louisa Sclavisa niti malo ni naključna. Obenem (brez zlobe) popravlja naslov »pariške nočne glasbe«, ki se bo do konca aprila razkazovala v Klubu Cankarjevega doma. Jazzovski del »pariškega« festivala se ne bi mogel začeti bolje. S kvartetom iz Lyona seveda, ki med poznavalci uživa velik ugled in redno od začetka osemdesetih let gostuje na vseh vidnejših evropskih odrih. Workshop de Lyon je bila včasih Sclavisova matična zasedba, s katero se je začel meteorski vzpon tega glasbenika, ki je najbolj zaslužen za povečano zanimanje za francoski jazz, skupaj z sodelavci v združbi ARFI (L'Association a la Recherche d'un Foklore Imaginaire), katere konstitutivni del je kvartet - glasbena dalavnica. Spomnim se prave ARFI mrzlice pred leti, ki je izza udobnega francoskega zapečka privabila te glasbenike na festivale. Prodor francoskega jazza se nadaljuje, »domačijska mentaliteta, ki ni internacionalna« (Sclavisova izjava na moerškem festivalu '92), se umika slednji v prid. Priložnosti, ki se ponuja s pestrim programom, zares ne kaže zamuditi. Sclavisa je v Workshop de Lyon zamenjal pihalec Jean-Paul Autin, ostali so basist Jean Bolcato, saksofonist Maurice Merle in bobnar Christian Rollet. Skupina diha kot eden s svojo vizijo »imaginarne folklore«, začinjene z zadržano muzikalnostjo, ki vseskozi ostaja spodaj tudi v najbolj abstraktnih in raziskujočih delih skladb. Ne poznam skupine, v kateri bi bila prislovično na spremljavo obsojena ritmična sekcija z basom in bobni tako enakopravno soudeležena v igri pihal, da spremljajo nenavadno barvit Bolcatov solo na basu ali pa pravi Rolletov sprehod skozi ritme sveta. Zgradbe skladb so polne presenetljivih obratov in navdahnjenih rešitev, ki prej ali slej pristanejo v sproščeni folkswingovski plesnosti. Ironični momenti v predstavi z »zamrznjeno sliko« jazz benda v akciji, ki postane tišina (sicer njihov star, a učinkvit štos), spravljajo občinstvo v zadrego. Smeh je dovoljen. In odrešujoč v cincanju slušateljev. Koncert Workshop de Lyon je bil ena najboljših jazzovskih predstav zadnjega časa. Francoski kulturni center s tem festivalom ohranja status najbolj prizadevnega organizatorja glasbenih in drugih prireditev. Že nocoj se ob 21.30 se na istem mestu ponuja nova paša za oči in uho. V goste prihaja Richard Galliano New Musette Quartet s svojim jazzom na njegovi novi musette, harmoniki, ki vzdržuje »imaginarno folkloro« drugačnega pedigreja. In s še enim imenitnim basistom - Jean Jacquesom Avenelom.

Workshop de Lyon med nastopom (Foto: Jože Suhadolnik/ TRIO)

SLIKARSTVO / GLEDALIŠČE / PLES / GLASBA — EUROAGENDA — FILM / KIPARSTVO / ARHITEKTURA / FOTO

VIDEM

Udine Jazz ' 93

Sportna palača Camera pri Vidmu, od 2. aprila do 17. maja, Udine Jazz '93, vstopnice: Agencija Appiani, Gorica; Blue Gardenia, Pordenone; Utat Piagi, Trst; Angolo della Musica, Videm;

Videm bo od aprila pa do srede maja prizorišče pomembne jazzovske prireditve. Na Udine Jazz '93 bodo namreč nastopili nekateri izjemni jazz glasbeniki, číslana imena v svetu afroameriške glasbe.
Uvod v revijo bo petkov koncert Jan Garbarek Group. Saksofonist Jan Garbarek spada med najbolj znane evropske jazziste. Norvežan, star 46 let, je stopil na jazzovsko pot z 18 leti v orkestru Georgea Russela. Sodeloval je z izjemnimi kreativci, najpomembnejše pa je gotovo sodelovanje s pianistom Keithom Jarrettom v njegovem takoimenovanem »evropskem kvartetu« (z bobnarjem Jonom Christensenom in basistom Pallejem Danielsonom). V sedemdesetih letih je med drugim v kvartetu s pianistom Bobom Stenssonom izdal ploščo Wichi-tai-to, ki je bila v anketi eminentne jazzovske revije Down beat proglašena za ploščo leta.
Jan Garbarek se bo predstavil v Vidmu s kvintetom, ki ga sestavljajo še klaviaturist Rainer Bruninghaus, basist Eberhard Weber, tolkačica Marylin Mazur in pevka Mari Boine Persen. Koncert se bo začel ob 21. uri
Druga etapa videmske revije bo 19. aprila. Nastopil bo trio, ki ga sestavljajo bobnar Peter Erskine (pred leti je že igral v Ljubljani s kitaristom Johnom Abercrombiejem in basistom Marcom Johnsonom), pianist John Taylor in basist Palle Danielson. Istega dne, a popoldne, bo Peter Erskine vodil »super drum stage«, tečaj za bobnarje.
Sledil bo nastop skupine Sa.Lo.Ma.Ga. skupno s solističnim nastopom Louisa Sclavisa, 29. aprila v avditoriju Menossi.
V maju bosta na sporedu spet dva izjemna koncerta: najprej bo 10. maja nastopil Ray Anderson s svojim kvartetom, teden kasneje pa bo na vrsti pravcata jazzovska poslastica: trio, ki ga sestavljajo saksofonist in klarinetist Gimmy Giuffre, pianist Paul Bley in Steve Swallow. (M. K.)

LONDON

Akvareli, akvareli

Royal Academy of Arts, Picadilly: Veliko obdobje britanskega akvarela 1750 - 1880, do 12. aprila, odprto vsak dan od 10h do 18h, zaprto v petek, 9. aprila.

Razstava v londonski Kraljevi akademiji umetnosti sledi revolucionarnim in trajnim spremembam, ki so značilne za tehniko akvarelnega slikanja med leti 1750 in 1880.
Na ogled je preko tristo del, med avtorji pa naletimo na slavna imena J.M.W. Turnerja, Johna Constableja, Williama Blakea, Samuela Palmerja, Davida Coxa in Petra de Winta.
Akvarelno tehnika je bila izredno popularna predvsem v 17. stoletju, ko so z vodnimi barvami slikali mesta, kraje in pokrajine.
Alexander Cozens pa je odkril, da je akvarel idealna tehnika za sprostitev domišljije: vihrave packe so ga popeljaje v domišljijske pokrajine na papirju. Tako je poudarek prenesel s pustega beleženja in akvarelom ter krajinskemu slikanju nasploh vhadnil nov pomen.
Ob koncu 18. stoletja akvarel ni več poznal meja: Girtin, Cotman in Turner so odkrili njegove razsežnosti.
V 19. stoletju je bil akvarel povsem enakovredna tehnika tudi mogočnemu oljnemu slikarstvu.
Londonska razstava prikazuje akvarele v vsej svoji mnogostranosti.
Razstavo v londonski Kraljevi akademiji umetnosti je sponzoriralo mednarodno podjetje Martini and Rossi, ki pogosto finančno podpre podobne projekte. (A.K.)

J.M.W. Turner: Grad Kidwelly, Carmarthenshire (detajl)

SELB

Filmi na meji držav in kultur

16. mednarodni dnevi filma, od 15. do 18. aprila, informacije: Grenzland - Filmtage, Hornschuhstrasse 1, Postfach 307, D - W - 8592, Wunsiedel, telefon: 9949 9232 80555

V Selbu, nemškem mestecu ob češki meji (v bližini Bayreutha), bodo letos na že 16. mednarodnih dnevih filma predstavili tudi nekaj slovenskih, hrvaških in makedonskih filmov. Od Slovencev bodo tako fizično kot umetniško navzoči Damjan Kozole (s filmom Na zdravje!), Filip Robar-Dorin (Ovni in mamuti) in Metod Pevec (Vse je pod kontrolo), od Hrvatov Krsto Papić (Zgodba s Hrvaške) in od Makedoncev Stole Popov (Tetoviranje).
Posebna zanimivost bo retrospektiva filmov Dušana Makavejeva. Prikazali bodo devet filmov tega, leta 1932 v Beogradu rojenega režiserja, ki sicer živi v Parizu: od zgodnjih del iz šesetdesetih let (Clovek ni ptica), prek Coca Cola Kid in Montenegra do zadnjega iz leta 1992 (Gorilla Bathes at Noon - Gorila se kopa opoldne), ki ga je posnel v nemški produkciji.
Poleg teh režiserjev bo Selb gostil še filmske ustvarjalce iz Nemčije, Češke in Madžarske. (L. N.)

LONDON

Najhitrejše kolo na svetu

Science Museum, Exhibition Road: Superbike - oblikovan za uspeh, do 20. junija, odprto od ponedeljka do sobote od 10. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih od 11. do 18. ure

Lotus Sport je najhitrejše kolo na svetu. Kolesar Chris Boardman je z njim osvojil zlato medaljo na lanskih olimpijskih igrah in za osem sekund presegel dosedanji svetovni rekord v kolesarjenju na štirikilometrski progi. Razstava Superbike, ki jo sponzorira Nuclear Electric, pripoveduje zgodbo o tem kolesu.
Kolesarski entuziast Mike Burrows je prototip kolesa izdelal v manj kot petih mesecih in ga s pomočjo Lotus Engineering Company pretvoril v najhitrejše kolo na svetu. Razstava v londonskem Science Museumu opisuje hitri razvoj in produkcijski proces kot tudi spremembe v kolesarjenju, ki so potrebne, da kolesar doseže veliko hitrost.
V središču pozornosti je prav tisto kolo, s katerim si je Chris Boardman prikolesaril zlato medaljo. Posebej oblikovan monokromatski okvir je samo ena od številnih komponent, ki jih obiskovalci razstave lahko primerjajo z običajnimi kolesi. Na ogled so tudi obleka in čevlji Chrisa Boardmana, ki jih je nosil med tekmo.
Računalniška tehnologija omogoča obiskovalcu, da se vključi v simuliran proizvodni proces, med samo razstavo pa so v muzeju pripravili tudi številna predavanja, delavnice in šolo kolesarjenja. Hkrati je ameriška tovarna v Kaliforniji predstavila bolj »ulično« verzijo superbikea; nanj so namreč montirali zavore, prestave in krmilo, ki ustrezajo uličnim vožnjam nepoklicnih kolesarjev. Predvidoma bo tako kolo stalo več kot 2500 angleških funtov.
Prve delavnice in predavanja so v muzeju pripravili za velikonočne praznike. Tako bo v sredo, 7. aprila, in v četrtek, 8. aprila, ob 13. in 15. uri strokovno vodstvo po razstavi. Muzejski kustos Peter Mann se bo spraševal, zakaj je superbike takšne oblike. Vodstvo, ki traja le dvajset minut, je namenjeno vsem, predvsem pa otrokon, starejšim od enajst let.
V petek, 9. aprila, pa bo kolesarka, kuharica in avtorica knjig Josie Dew predstavila svoje kolesarsko popotovanje okoli sveta. Dewova je prekolesarila več kot 120 tisoč milj in obiskala 37 držav na štirih celinah. Predavanje je namenjeno otrokom, primerno pa je za vse, ki so stari nad šest let. (A. K.)

MÜNCHEN

Viktorijansko slikarstvo sredi Bavarske

Neuen Pinakothek, Barer Strasse 29: Viktorijansko slikarstvo - od Turnerja do Whistlerja, do 2. maja, odprto od torka do sobote od 9.15 do 16.30 ure, ob torkih tudi od 19. do 21. ure

Razstava v münchenski Novi Pinakoteki je plod dolgoletnega sodelovanja med londonskim British Council, liverpoolsko Art Gallery in münchensko Neue Pinakothek. Na ogled je sto deset oljnih slik, akvarelov in risb več kot sedemdesetih umetnikov. Razstava prikazuje pa obdobje več kot šestih desetletij, ko je Velika Britanija uživala sloves evropske velesile tudi po svoji umetniški produkciji.
Pristop k razsatavi je tokrat nekoliko drugačen: avtorji skušajo predvsem pokazati različnost, pestrost umetniškega izraza te izredno bogate epohe, s tem pa tudi likovni razvoj posameznih avtorjev in slikarstva nasploh.
Kronološko se razstava začne z avtorji, rojenimi v 18. stoletju: Turnerjem, Martinom, Wilkiejem in Danbyjem. Tematsko je čutiti močan vpliv nemške romantike, ki je bil v zgodnjem obdobju vladanja kraljice Viktorije še toliko močnejši. Predstavljenih je tudi nekaj širši javnosti manj znanih, imen, ki so bila v svojem času v Angliji zelo popularna. Razstavo zaključujejo dela Sickerta, Sargenta, Whistlerja in drugih umetnikov, ki so ustvarjali na prelomu stoletja. (A. K.)

W.R. Sickert:Mršava Adeline, 1906

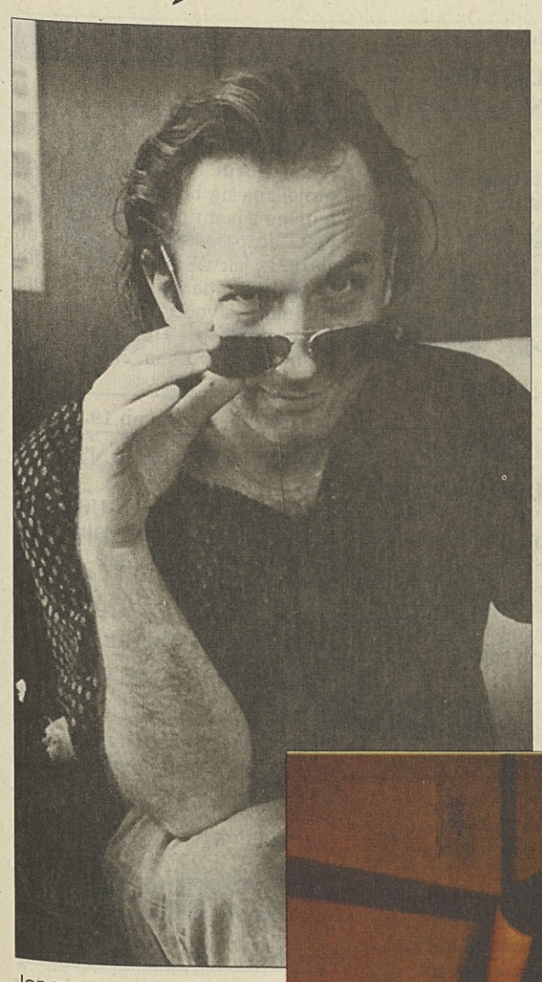

Jonasov zvezdni sij najbolj blešči s televizijskega zaslona - vodi Videošpon in biljardni kotiček v Studiu City (Obe foto: Barbara Sršen)

GLEDALIŠČE / KO SE ZBEREJO ZVEZDE

Schwarzwald po slovensko ali Klinika Tivoli d.o.o.

Povečava junakov uspešnice Mestnega gledališča Ljubljana

MIHA TREFALT

V letošnji sezoni je mlada generacija avtorjev, tekstopisci Lučka Jagodic, Marko Pokorn in Boštjan Tadel, ki je hkrati tudi režiser uprizoritve z igralci Brankom Đuričem, Tanjo Ribič, Mirjam Korbar, Jonasom Žnidaršičem in Gorazdom Logarjem ustvarila komično melodramo z naslovom Klinika Tivoli d.o.o. Tej klinični sahovnici predhodi izvirna radijska nadaljevanka, ki jo avtorji tokrat predstavljajo v odrski preobleki. Predstavo, ki so jo premierno uprizorili na Mali sceni MGL, so zaradi velikega zanimanja po nekaj ponovitvah preselili na veliki oder, kjer zdaj junaki Klinike zabavajo občinstvo.

Kaj je pravzaprav pri tej predstavi tisto, kar toliko ljudi privabi v gledališče? Odgovor je preprost. Poleg zgodbe, ki ne prinaša velikih zapletov in preobratov, zgodbe, ki svoj melodramski žanr podvrže distanci in parodiji, zgodbe z obveznim happy endom, ki je zgrajena na zakonitostih "žajfastih" nadaljevank, med katerimi prevladujejo ekranizirani Dr. romani - spomnimo se samo ameriške mamutske TV nadaljevanke Dr. Kildare, s katero je zaslovel Richard Chamberlain in ob kateri se je pretočilo morje solza - ob vsem tem so tu še igralci, skrbno izbrani zato, da vsebinsko trivialno, če ne že abotno zgodbo naredijo primerno za potrošniško konzumiranje. Nedalec od resnice je tudi uprizoritev v MGL, ki jo dokaj uspešno rešujejo nastopajoči, saj so tudi izven gledaliških dvoran, seveda vsak na svoj način, zvezde.

»Zdi se mi, da pravega gledališkega zvezdništva pri nas ni. Naši zvezdniki so politiki in pa medijski ljudje,« je pogovor o zvezdah povzela Mirjam Korbar in nadaljevala, da "mora biti igralec pri nas srečen, če se lahko dvakrat pojavi na televiziji in ga vidi tretjina Slovencev, kar je pravzaprav zelo majhen avditorij. Pri nas pravih zvezdnikov, razen morda Mise Molk in Jonasa Z., ni. Mi lahko samo izbiramo, mediji izberejo«.

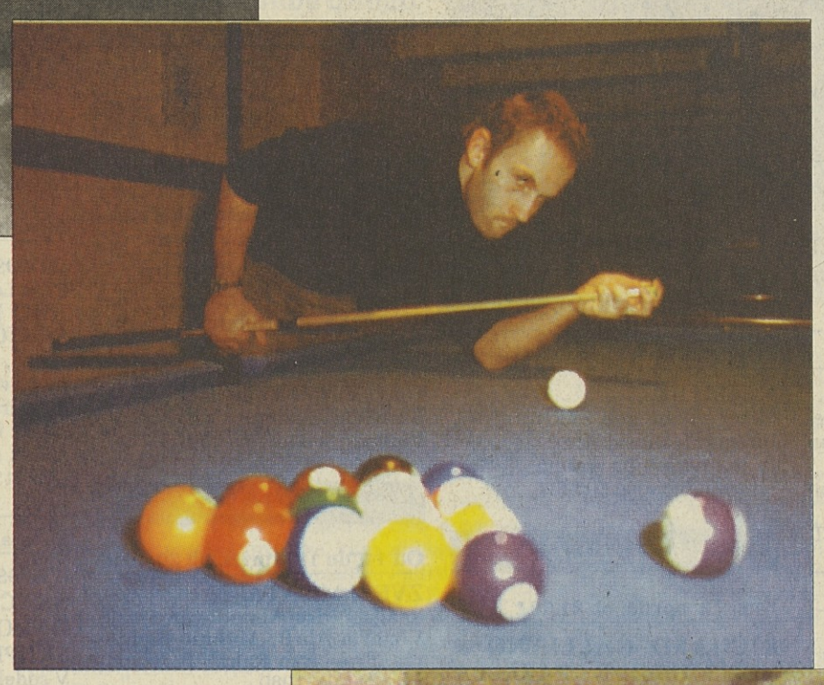

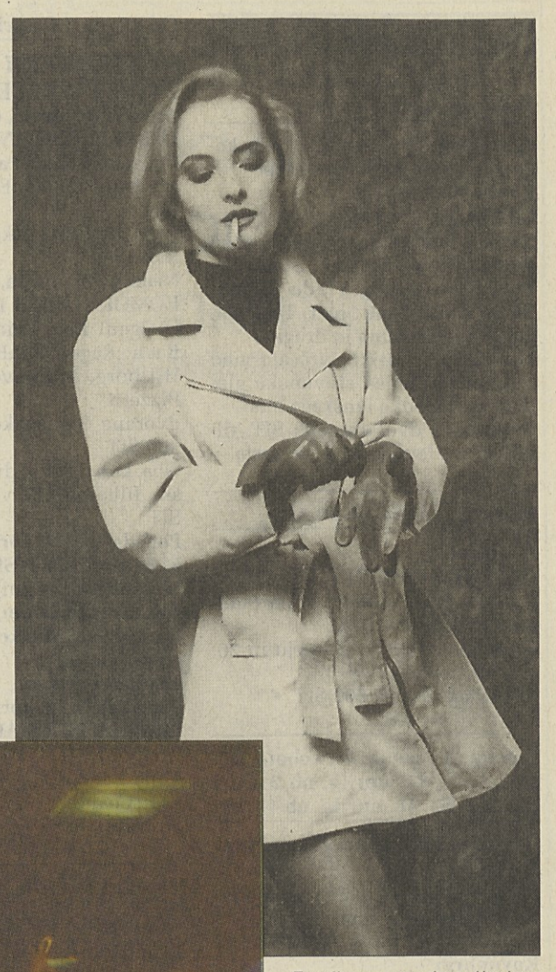

Tanjina zvezdna tirnica poteka v glavnem na deskah Mestnega gledališča pa tudi po modnih stezah (Črnobela fotografija je zasebna last portretiranke, barvno je posnela Barbara Sršen)

Med prvimi izmed zvezd je prav gotovo **Jonas Ž**(nidaršič), eden redkih slovenskih igralcev, ki se lahko pohvalijo z diplomo na uporabni matematiki in eden tistih, ki slovensko materinsko javnost razburja s pedagoško nonšalantnimi nasveti njihovim hčeram in sinovom in kroji MTV-jevski imidž ljubljanskih adolescentov. V bolnišnici na koncu mesta igra vlogo dr. Podbevška, nesojenega ljubimca dr. Beletove (Mirjam Korbar) in o svojem "zvezdniškem statusu" v gledališki garderobi "skromno" moduje: »O zvezdništvu ne razmišljam, saj vsi vemo, da je Cavazza najboljši. Vendar mislim, da je čas, da se tudi zvezdniki začno obnašati zvezdniško, da začnejo delati škandale. To je res zvezdništvo, ki pa je včasih prav naporno. Pravzaprav sem prepričan, da je bolje če pri nas zvezdništva ni in nisem prepričan, da so zvezde, o katerih beremo, prav srečni ljudje. Mislim, da si česa podobnega zase ne bi želel. Ko greš na Akademijo, sanjaš o avtogramih, ko pa jih danes vsakodnevno delim, je to težka muka«.

O vlogi dr. Maxa, o začetniškem zvezdništvu in o zvezdništvu svojih soigralcev je pomodroval tudi **Gorazd Logar**, sicer še student 3. letnika Akademije, ki je v letošnji sezoni nastopil v Salomi (EG Glej) in Kralju Learu. »Moram reči, da vsi ti niso zvezde, kadar gre za delo v gledališču. Verjetno je potrebno biti včasih malo bolj previden, se držati v ozadju tudi na vajah, vendar pa moram priznati, da smo imeli zelo korektne medsebojne odnose, saj za to, če so zvezde, niso krivi sami, za zvezde jih naredijo drugi.«

Med zvezdami Tivolske klinike nikakor ne gre prezreti **Branka Đurića - Đure**, ki nastopa v vlogi Nenada, gledališkega lastnika družbe z omejeno odgovornostjo, ki si je zvezdniški sloves priboril že pred leti v Sarajevu kot član banda Bombaj štampa in z oddajami Top lista nadrealista, med katerimi so izstopale Đurove kučne čarolije. Danes živi v Ljubljani, piše scenarije in režira TV reklame.

Drugo žensko vlogo, vlogo gostinske podjetnice Tosce, je režiser Boštjan Tadel dodelil lepotici in zveri MGL **Tanji Ribič**, ki je gledališke obiskovalce v letošnji sezoni presenetila v dveh popolnoma diametralno nasprotnih vlogah, v komediji Hrup za odrom in Platonovu. Tanja Ribič, ki se je v mladosti ukvarjala z nogometom in karatejem, se ima za absolutno smešnega človeka. »Zame se dolgo ni vedelo, ali bom moški ali ženska. Šele v drugem letniku akademije sem ugotovila, da pri fantih ne bo uspeha z mojim starim imidžem, zato sem pustila rasti lase in se drugače oblačiti. Zanimivo je, da me do takrat nihče v kakršnemkoli kontestu ni imel za lepo in neumno. Takoj ko začnes skrbeti zase in za svoj izgled, pa te ožigosajo. Danes se s podobnimi opazkami ne ukvarjam več in prav dam Borutu Veselku, ki pravi '-kdor me ne mara, me ni vreden'«.

Mirjam Korbar, igralka Mestnega gledališca, rojena v znamenju raka in zmaja, v Tivolski kliniki izredno uživa, kot sama napol v šali pravi "nekoč sem si želela študirati medicino. Vedno sem si želela igrati zdravnico. Ta, ki jo igram v predstavi, sicer ni čisto seriozna zdravnica, je bolj zajebantska, ampak igrati v belem, to je bila moja želja. Zdaj imam sicer en bel kostimček, sicer ni s krilom, je hlačni, je pa OK«. Vloga zdravnice, katere interesi so, poleg službenih, razpeti med dr. Grosmana (Gorazd Logar) in dr. Podbevška (Jonas Z.) - slednji na koncu zaradi ugodnega razpleta odpotuje v Ameriko - je ena izmed njenih komičnih vlog, ki jih je v zadnjih sezonah odigrala kar nekaj: »Prej so me vedno imeli za tragedinjo, mislim tako, v narekovajih. Tudi v sebi sem nosila dvom o tem, ali sem lahko sploh smešna na odru, kajti biti na odru smešen, je težka naloga. Počasi sem v komičnih vlogah začela uživati, vedno več samozaupanja je bilo v meni, zato danes vsaj enako rada, če že ne rajši igram tudi komične vloge, saj je zanje potrebno imeti še več izkušenj. Preprosto uživam, še posebno v Kliniki, ki je posebna komedija, čisto današnja, sodobna«.

Najmlajši med zvezdami - Gorazd (Foto: S. Stražar/TRIO)

Ne čisto zares najresnejša med njimi - Mirjam (Foto zasebna last)

GLASBA / KONCERT

Demokratizirani Orfej iz Amerike

MIRJAM ŽGAVEC

V torek je v Cankarjevem domu gostoval Komorni orkester Orpheus iz New Yorka. Komorni orkester Orpheus iz New Yorka je ne samo eden najboljših, ampak tudi eden najbolj demokratičnih orkestrov na svetu. Organizacijska struktura izvajalcev in njihove igre temelji na odgovornosti vsakega posameznika, ki mora definirati glasbeno delo, ne pa - kot običajno - samo pasivno sprejemati dirigentove interpretacijske vizije. Orpheus nima dirigenta. Njegovo delo je poverjeno najprej koncertnemu mojstru, nato pa se vodjem posameznih sekcij in specifika Orpheusa je, da se tako prvi kot drugi, od skladbe do skladbe menjavajo, takorekoč krožijo, po predhodnem konsenzu vseh sodelujočih. Ta tip orkestrske »komune«očitno deluje skladno v svojih rezultatih; težko bi si namreč predstavljali bolj uglašeno in enotno ekipo glasbenikov, ki bi v prid sami stvari tako dobro razumela principe kolektivne igre. Iz orkestra dihata mehkoba in enotnost in na trenutke je bil muzični užitek že kar boleč. Dveurna doza lepote brez deformacij je namreč ob siceršnjih skušnjah domačih odrov poslušalski presežek, po drugi strani pa zaradi stoodstotne ubranosti tudi nekakšen manko, ker v takšni igri ne more biti niti tveganja niti presenečenja Igrali so priljubljene skladatelje: Haydna, Beethovna, Rossinija in za konec Bartoka. Že po prvih taktih Haydnove 6. simfonije - Jutro - so dali vedeti, da jim gre zaupati do konca in res so bile prav vse skladbe podane z jasno oblikovano logiko in kar pojočo razdelanostjo ter integracijo detajlov.

Ob njihovi konstantni kvaliteti so prišle toliko bolj do izraza solistične točke. Najprej pianist Richard Goode v Beethovnovem 2. klavirskem koncertu, čigar precizna artikulacija je iz stavka v stavek stopnjevala čistost tematičnih substanc in v sklepnem rondoju dosegla osvoboditev ritmične sile. Čisto drugačno reaktivnost je takoj za tem izživel klarinetist Charles Neidich, ki je igral Rossinijevo Introdukcijo, temo in variacije za klarinet in orekester. V njegovem nastopu je pokalo od rossinijevskega vitalizma, ki ne pozna predsodkov, ki ne dvomi in natanko tako je bila skladba tudi odigrana. Rossini v Introdukciji, temi in variacijah prosto koketira s prvinami predklasičnega in klasičnega stila, ki sta mu inspirativna, doda še nekaj veselega samega sebe in bravurozno drvi skozi svetove opoja. V zadnji skladbi, Bartokovem Divertimentu za godala, je orkester ponovno muziciral brez solista. To pozno Bartokovo delo je Orpheus izpeljal z barvno diferenciacijo, poglobljeno in resno, ker pomeni, da je Orpheus zmožen prodreti v srž vsakršne skladateljske volje, se podrediti vsakršnemu temperamentu ter pameti, ne da bi ob tem tratil svoj dragoceni čas z balastom neupravičenih ekshibicij.

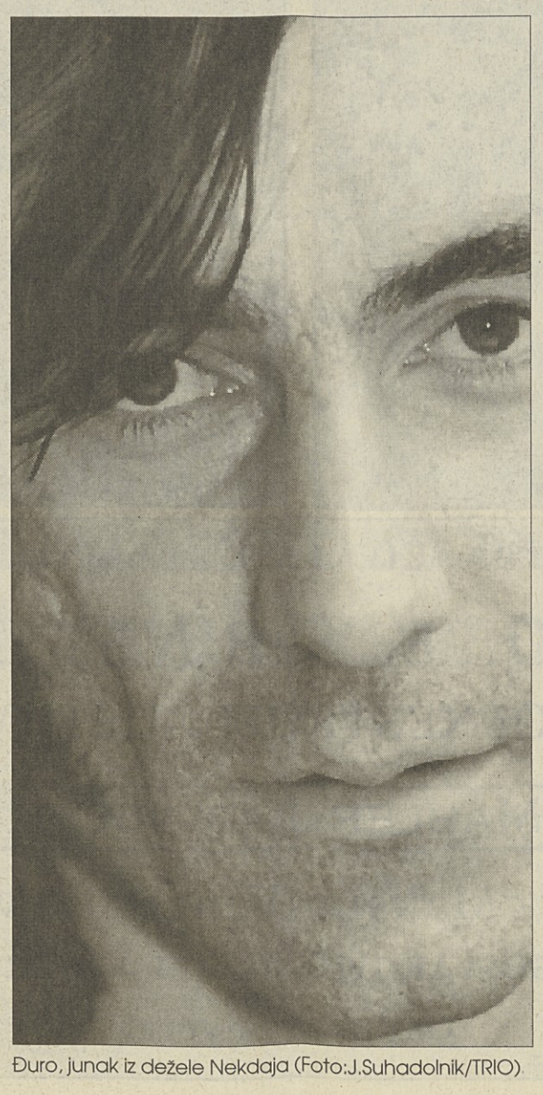

Đuro, junak iz dežele Nekdaja (Foto:J.Suhadolnik/TRIO)

LITERATURA / POEZIJA NA CD PLOŠČI

Umrl bom v Buenos Airesu

MARKO JENŠTERLE

Morire en Buenos Aires - Vida y obra de Horacio Ferrer; Melpea Discos 1992; Izdano v Argentini. »Umrl bom v Buenos Airesu« je naslov CD plošče Horacia Ferrera, rojenega v Urugvaju,zaradi njegovega dolgoletnega življenja v Buenos Airesu pa enega najpomembnejših sodobnih argentinskih pesnikov. Ferrer je eden tistih umetnikov, ki je svojo dušo že zdavnaj zapisal argentinskemu tangu, omenjena plošča pa ga sedaj predstavlja še zvočno, in sicer z recitacijami, v družbi z uglednimi argentinskimi pevci in glasbeniki. Večina od osemnajstih skladb na tej plošči so Ferrerjeve recitacije njegovih znanih pesmi ob glasbeni spremljavi, na nekaterih posnetkih pa njegova besedila pojejo drugi pevci. Glede tega bi to delo lahko primerjali z dvema podvigoma pred davnimi leti, ko je znani pisatelj Ernesto Sabato na LP plošči ob glasbeni spremljavi predstavil znano zgodbo o smrti generala Lavalleja iz njegovega romana Grobovi in junaki, ali pa, ko je Astor Piazzolla uglasbil milonge Jorgeja Luisa Borgesa, ki jih je nato ob spremljavi Piazzollovega ansambla na posnel Edmundo Rivero, eden najslavnejših argentinskih pevcev tanga.Tudi Ferrer je močno povezan z imenom Piazzolle, s katerim je sodeloval že od leta 1955 naprej in prispeval besedila za velik del njegovih vokalno-instrumentalnih skladb. Ferrerova CD plošča je sicer sestavni del njegovih zbranih del z naslovom Življenje in delo Ferrera in predstavlja četrti del tega velikega argentinskega založniškega projekta, izdanega v času, ko so praznovali 500-letnico Kolumbovega prihoda v Ameriko.Ferrerova vloga v argentinski kulturi je ogromna, predvsem je veliko naredil za ohranitev tradicije tanga in njegovo popularizacijo, in to s pomočjo vseh zvrsti umetnosti. Ferrer ni le izjemen pesnik, temveč se je tanga loteval tudi kot novinar, esejist ter urednik radijskih in televizisjkih oddaj. Sodeloval je z najpomembnejšimi izvajalci te glasbe, svoje pesmi je predstavljal na literarnih večerih po vsej Ameriki in Evropi in leta 1981 tango celo pripeljal na parisko univerzo, kjer je predstavil svojo Knjigo o tangu. Leta 1990 je doma ustanovil Narodno akademijo za tango Republike Argentine in postal njen prvi predsednik.Tango, ki ga je po svetu najbolj popularizoval pokojni argentinski pevec Carlos Gardel, s Ferrerom v svoji tekstovni in zvočni obliki še naprej ostaja najboljši prepoznavni znak Argentine, predvsem pa Ferrer znova potrjuje misel Enriqueja Santosa Discepola (prav tako pomembnega ustvarjalca tanga), da gre pri tangu za »žalostno misel, ki se plese«. Do danes se ni nihče našel ustreznejše definicije. Če kdo zna plesati na nostalgijo, potem so to nedvomno Argentinci, kdor pa hoče nostalgijo tudi slišati, naj prisluhne Ferreru, ki je na plošči svojo besedo s papirja prenesel tudi v naš zvočni svet.

ČANKARJEV DOM - SPORED PRIREDITEV V APRILU

GLEDALIŠČE

Petek, 2. aprila, ob 19.30

Gostovanje Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice
Ranko Marinković:
GLORIJA
Režija - **Janez Pipan**, igrajo: **Lučka Počkaj, Janez Starina, Stane Leban, Bine Matoh, Vlado Novak, Sandi Krosl, Tone Solar, Teja Glažar, Radoš Bolčina** in drugi
Uprizoritev kritiki uvrščajo med najpomembnejše slovenske gledališke dogodke lanskega leta.
Linhartova dvorana, 500 SIT, dijaki in študentje - 50% popusta

Petek, 2. aprila, ob 20. uri

B. Slade:
OB LETU OSOREJ
Režija - **Boris Kobal**, igrata **Polona Vetrih in Ivo Ban**
Gostovanje: 8. 4. v Zagorju in 26. 4. v Trebnjem
Stihova dvorana, 600 SIT

Sobota, 3., petek, 9., sobota, 10. in sobota, 17. aprila, ob 21. uri ter nedelja, 18. aprila, ob 18. uri

Gregor Strniša/ Damir Zlatar Frey:
ŽABE
Producenta **Koreodrama Ljubljana in Cankarjev dom**
Štefka Drolc, Boris Ostan, Pavle Ravnohrib
Spozorja - **Gorenje Velenje in Ljubljanska banka d.d.**
Ovalna dvorana, 600 SIT

Od 13. do 17. aprila

PODOBE TRENUTKOV
Izbrane predstave gledaliških dosežkov ljubljanskih srednješolcev
Kosovelova, Stihova dvorana, 300 SIT, z naročilnico 20% popusta

Četrtek, 22. aprila, ob 20. uri

Pierre Corneille:
ODRSKA UTVARA
Gostovanje Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja
Režija **Bojan Jablanovec**, igrajo **Peter Boštjančič, Vlado Novak, Tomaž Gubenšek, Darja Reichman, Milada Kalezić** in drugi
Prva uprizoritev Corneilla na Slovenskem! Je tisto, o čemer nam govorijo misleci, da je zgolj privid, že vsa resničnost? Kaj je torej resničnost: smrt ali življenje? Jablanovčev zdrs v postmodernizem (berite kot kletvico) je posebne vrste. Je namreč utemeljen in po dolgih letih predstavlja poskus klasične režije na slovenskih odrih.
Simon Kardum,
Slovenske novice, 18. 3. 1993
Linhartova dvorana, 400 SIT, 50% popusta za dijake in študente

Sobota, 24. aprila, ob 20. uri

P. Shaffer:
LETICIJA IN LUSTREK
Režija **Dušan Jovanović**, igrajo **Milena Zupančič, Polona Vetrih in Iztok Valič.**
Gostovanje: 4. 4. v Metliki in 25. 4 v Logatcu
Stihova dvorana, 500 SIT

GLASBA

Ponedeljek, 5. aprila, ob 15. in 17. uri

ZBOROVSKI ŽIV ŽAV - v sodelovanju z GML
Stihova dvorana, zaključeno za GML

Ponedeljek, 5. aprila, ob 19.30

ORGELSKI VEČER
ANGELA TOMANIČ
Program: **Bach, Šifler, Trost, Dupré, Bizjak**
Gallusova dvorana, 200 SIT

Četrtek, 8. in petek, 9. aprila, ob 19.30

KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE
oranžni abonma I in II
Dirigent - **Milan Horvat**, solisti: **Olga Gracelj, Eva Novšak-Houška, Krzysztof Szmyt, Josip Lešaja, Neven Belamarič, Juan Vasle.**
Sodelujeta **Slovenski komorni zbor, Consortium musicum**; zborovodja - **Mirko Cuderman.**
Program: **J. S. Bach** - Pasijon po Janezu
Gallusova dvorana, 500, 400, 300 SIT

Sobota, 10. aprila, ob 20. uri

GREENTOWN JAZZ BAND
Jazz - swing
10 let Greentown Jazz Banda na velikonočno soboto!
Greentown Jazz Band z gosti: BP Convention, New Swing Quartet, Nada Žgur Singers in z vsemi nekdanjimi člani: Petar Ugrin, Merik Klešničar, Tomaž Grintal, Milan Ferlež in Marijan Loborec.
Gallusova dvorana, 800, 600 SIT

Od 10. do 12. aprila!

VELIKONOČNI ZBOROVSKI FESTIVAL
Sobota, 10. aprila, ob 20. uri
PRAŠKI KOMORNI ZBOR
Dirigent - **Josef Pančik**, program: Martinu, Lukaš, Eben, Rahmaninov
dvorana Slovenske filharmonije, 300 SIT
Nedelja, 11. aprila, ob 20. uri
KOMORNI ZBOR ERIC ERICSON
Dirigent **Eric Ericson**, program: Bach, Reger, SchHtz, Lindholm, Hillborg, Monteverdi, Poulenc, Pizzetti
dvorana Slovenske filharmonije, 300 SIT
Oba koncerta v dvorani Slovenske filharmonije v kompletu 500 SIT
Ponedeljek, 12. aprila, ob 11. uri
MAŠA V TRNOVSKI CERKVI
Mešani zbor župnije Trnovo, dirigent **Srečko Grum**, organista **Matej Voje in Marko Nagode**, program: Vierne
Trnovska cerkev
Ponedeljek, 12. aprila, ob 20. uri
LJUBLJANSKI MADRIGALISTI
Dirigent **Matjaž Šček**, organist **Tone Potočnik**, program: Martin, Frescobaldi
Stolnica

Torek, 13. aprila, ob 19.30

KOMORNI VEČER
BERLINSKI TRIO
Suzanne Ehrhardt, kljunasta flavta; **Joachim Klier**, violone; **Armin Thalheim**, čembalo
Program: **Schmelzer, Fontana, Frescobaldi, Cima, van Eyck, Swelinck, Uccellini, Corelli, Dieupart, Telemann**
dvorana Slovenske filharmonije, 300 SIT

Sreda, 14. aprila, ob 19.30

MLADI MLADIM
V sodelovanju z GML
Nataša Majer, klavir
Program: **Bach, Mozart**
Spremna beseda **Mateja Stražar**
Kosovelova dvorana, 300, 150 SIT

Četrtek, 15. aprila, ob 19.30

KLAVIRSKI VEČER DUBRAVKA TOMŠIČ
Slovenska prva dama klavirja ponovno v Cankarjevem domu!
Program: **W. A. Mozart** - Fantazija v c-molu, KV 457, Sonata v c-molu, KV 457, **J. Brahms** - Štiri klavirske skladbe, op. 119, **F. Chopin** - Štirje Scherzi
Gallusova dvorana, 500, 300 SIT

Petek, 16. aprila, ob 20. uri

KONCERT SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA
zeleni abonma
Dirigent - **Nikolaj Aleksejev**, Rusija; solist - **Vasilij Melnikov**, violina, Rusija. Program: **J. Golob** - Novo delo (krstna izvedba), **A. Berg** - Koncert za violino in orkester "Spominu angela", **A. Bruckner** - Simfonija št. 9 v d-molu
Gallusova dvorana, 500, 400, 300 SIT

DUBRAVKA TOMŠIČ, slovenska prva dama klavirja ponovno v Cankarjevem domu!
GALLUSOVA DVORANA, četrtek, 15. aprila, ob 19.30

Sobota, 17.(abonenti in izven) in nedelja 18. aprila (izven), ob 20. uri

PRO MUSICA - Mojstrski abonma koncertne agencije Gallus International
PINCHAS ZUKERMAN, violina
MARC NEIKRUG, klavir
Program: 17. 4. - **Schubert, Beethoven, Mozart, Fauré**; 18. 4. - **Beethoven**
Gallusova dvorana, 2000, 1700, 1400 SIT

Ponedeljek, 19. aprila, ob 19.30

KARIN ADAM - violina
DORIS ADAM - klavir
Srebrni abonma, mednarodni mojstrski ciklus - v sodelovanju z veleposlaništvom Republike Avstrije
Program: **F. Schubert** - Duo v A-duru op. 162, **G. Fauré** - Sonata v A-duru op. 13, **M. Ravel** - Sonata v G-duru, Koncertna rapsodija Tzigane
dvorana SF, 400, 300 SIT

Torek, 20. aprila, ob 19.30

KONCERT MLADINSKEGA ORKESTRA GUSTAV MAHLER, Dunaj
Dirigent - **Sir Neville Marriner**, solist - **Maksim Vengerov**, violina
Program: **D. Šostakovič** - Simfonija št. 1, **M. Bruch** - Koncert za violino in orkester, **E. Elgar** - Variacije Enigma
V sodelovanju z veleposlaništvom Republike Avstrije
Gallusova dvorana, 1000, 800 SIT

Torek, 20. aprila, ob 21.30

JAMES BLOOD ULMER
James Blood Ulmer - Jamalaadeen Tacuma - Ronald Shannon Jackson
Atomski trio! Funk, glasno, mojstrsko!
Linhartova dvorana, 900, 800 SIT

Sreda, 21. aprila, ob 20. uri

LIPA ZELENELA JE...
JUBILEJNI KONCERT OB DESETLETNICI ZBORA
Zbor pod dirigentskim vodstvom **Marka Muniha, Jerneja Habjanича, in Lajka Milisavljevica** je pripravil program z deli **Araguesa, Corala, Dawsona, Kubika, Cikkerja, Morera, Streita, Thompsona, Odaka, Maklakiewicza** ter z deli slovenskih avtorjev **Pahorja, Hubada, Švikaršica, Sattnerja, Lipovska in Kumra.**
Gallusova dvorana, 500, 300 SIT

Četrtek, 22. in petek, 23. aprila, ob 19.30

KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE
modri abonma I in II
Dirigent - **Kazushi Ono**, solistka - **Jasminka Stančul**, klavir
Program: **P. I. Čajkovski** - Romeo in Julija, fantazija-uvertura, **W. A. Mozart** - Koncert za klavir in orkester št. 23 v A-duru K488, **B. Bartók** - Koncert za orkester
Gallusova dvorana, 500, 400, 300 SIT

Petek, 23. aprila, ob 20. uri

NE DAJ SE...
Večer z **Radetom ŠERBEDŽIJO, Juretom Ivanušičem** za klavirjem in s skrivnostnim gostom
Stihova dvorana, 500 SIT

KLUB CD

Petek, 2. aprila, ob 21.30

RICHARD GALLIANO & NEW MUSETTE - PARIS LA NUIT
Zasedba kvarteta New Musette: **Richard Galliano** - harmonika; **Frédéric Sylvestre** - kitara; **Jean Jacques Avenel** - kontrabas; **Charles Bellonz** - bobni
Slavni štiridesetletni harmonikar je izumitelj nove, z jazzom obarvane plesne glasbe "java".
Klub CD, 1500, 1000 SIT

Petek, 9. aprila, ob 21.30

JULIETTE - PARIS LA NUIT
Šanson/kabaret
Čudovita Juliette, polna šarma, čustev, inteligence in humorja. Posrečeno združuje milino in ostrino, zna pisati, peti, igrati klavir.
Klub CD, 1500, 1000 SIT

Torek, 13. aprila, ob 21.30

ANTOINE HERVE - PARIS LA NUIT
Jazz klavir solo
Klub CD, 600, 800 SIT

Petek, 16. aprila, ob 21.30

CHRISTIAN ESCOUDE "TRIO GITANE" - PARIS LA NUIT
Gypsy jazz
Zasedba: **Christian Escoudé, Frédéric Sylvestre, Marie-Ange Martin** - kitare.
Christiana Escoudéja uvrščajo med t.i. kitare ciganskega jazza, čeprav ima zelo svojstven in značilen zven. V začetku osemdesetih let je nastopal z **Johnom MacLaughlinom.**
Klub CD, 1500, 1000 SIT

Sobota, 24. aprila, ob 21.30

ALENKA VIDRIH - PARIS LA NUIT
Pesmi Edith Piaff
Alenka Vidrih ob spremljavi klavirja in harmonike na gledališko zamišljeni sceni oživlja dušo in življenje pevke Edith Piaff.
Klub CD, 800, 600 SIT

Centre culturel français
LJUBLJANA

BALET, PLES

5., 6. in 7. aprila, ob 20. uri (izven), vsak dan tudi za srednješolce v organiziranih skupinah - po dogovoru z Opero

Molitveni stroj NOORDUNG
Produkcija SNG Opera in balet Ljubljana, koprodukcija Cankarjev dom
Solisti in baletni ansambel **SNG Opere in baleta Ljubljana**
Koreograf **Vladimir Bassara.**
Linhartova dvorana, 750, 600 SIT

FILM

Od 14. do 18. aprila, ob 20. uri

ZVEŽI ME/ATAME
Režija **Pedro Almodovar**, igrajo **Victoria Abril, Antonio Banderas, Francisco Rabal.** Proizvodnja Španija, 1980.
Erotična komedija enega izmed najbolj gledanih evropskih režiserjev, ki je po svetovnem uspehu ŽENSK NA ROBU ŽIVČNEGA ZLOMA osvojil tudi razvajeno ameriško občinstvo. Slovenski podnapisi!
Linhartova dvorana, 400 SIT

21. - 24. aprila, ob 20. uri

FILMANE BRITANSKE DRAME
v sklopu razstave Sodobna angleška dramatika
HIGH HOPES - Velika upanja (Mike Leigh)
MY BEAUTIFULL LAUNDRETTE - Moja lepa pralnica (Hanif Kureishi)
THIS SPORTING LIFE - To športno življenje
TRULY MADLY DEEPLY - Iskreno, noro in globoko
Na podlagi tekstov sodobnih britanskih dramatikov je nastalo že mnogo uspešnih filmskih priredb. Simultano prevajanje
Linhartova (21. 4.), Kosovelova dvorana

PREDAVANJA

Četrtek, 1. aprila, ob 19. uri

VSE BARVE MODRINE
Avtor **Borut FURLAN** pravi, da projekcija ne bo biološko ali potopisno -avanturistično predavanje, pač pa estetski doživljaj ob glasbi in barvah ter oblikah, ki jih le redko najdemo v vsakdanjem življenju. Uvodni tekst in predstavitev avtorja - **Tom Turk.**
Kosovelova dvorana, 250 SIT

Četrtek, 15. aprila, ob 19. uri

SKUŠNJAVE SV. ANTONA PUŠČAVNIKA
Predavanje **dr. Marka Uršica** iz cikla Društva za primerjalno religiologijo
sejna V4, vabljeni!

Torek, 20. aprila, ob 19. uri

POSTMODERNA IN KATOLIŠKA CERKEV
Predavanje **prof. dr. Draga Ocvirka in Igorja Škamperla** v ciklu Verska kulturna dediščina.
sejna E3, vabljeni, 220 brezplačnih vstopnic!

OTROŠKI PROGRAM

Sobota, 3. aprila, ob 11. uri

OTROŠKA MATINEJA
Fran Levstik - Helena Zajc:
KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO
Igrica, ki vam jo bo predstavilo **Lutkovno gledališče Jože Pengov,** je režirala Helena Zajc, temelji na glasbi Urbana Kodra in je zgrajena kot slikanica. Kosovelova dvorana, 150 SIT

Sobota, 17. aprila, ob 11. uri

OTROŠKA MATINEJA
SREČANJE IZBRANIH OTROŠKIH FOLKLORNIH SKUPIN
V sodelovanju z ZKOS
Linhartova dvorana, 200 SIT

KONGRES

Petek, 2. aprila, od 9. do 13. ure

KONGRES O VINU
Evropska študentska organizacija
Kosovelova dvorana

6. do 9. aprila, od 10. do 18. ure

I. SLOVENSKI FINANČNI SEJEM - KAPITAL '93
prostori CD

Četrtek, 15., od 8. do 19. ure in petek, 16. aprila, od 8. do 16. ure

KONFERENCE IAT (Inovativna avtomobilska tehnologija) Z RAZSTAVO IAT
Kosovelova dvorana

RAZSTAVE

Do 11. aprila

DESETLETJE SLIKARSTVA AVSTRIJA 1980-1990 - ZBIRKA SCHÖMER
V sodelovanju z veleposlaništvom Republike Avstrije
Galerija CD

Od 29 aprila do 6. junija

OSKAR KOKOSCHKA
Skice s potovanj - grafike
V sodelovanju z deželnim muzejem **Rupertinum - Salzburg**
Galerija CD

Od 1. do 25. aprila

PODOBE DOMISLJIJE - SARMEDE '92
Razstava otroških ilustratorjev iz vsega sveta, organizirana vsako leto v kraju Sarmede - Vittorio Veneto
Pokrovitelj razstave - **STEFANEL**
Sprejemna dvorana

Od 1. do 11. aprila

BIENALE OTROŠKE ILUSTRACIJE BRATISLAVA - BIB
Mala galerija CD

Od 14. aprila do 9. maja

HERMAN PIVK
KRALJ LEAR - fotografije
Mala galerija CD

Od 19. aprila do 9. maja

SODOBNA ANGLEŠKA DRAMATIKA
V sodelovanju z **Britanskim svetom - Ljubljana**
I. preddverje

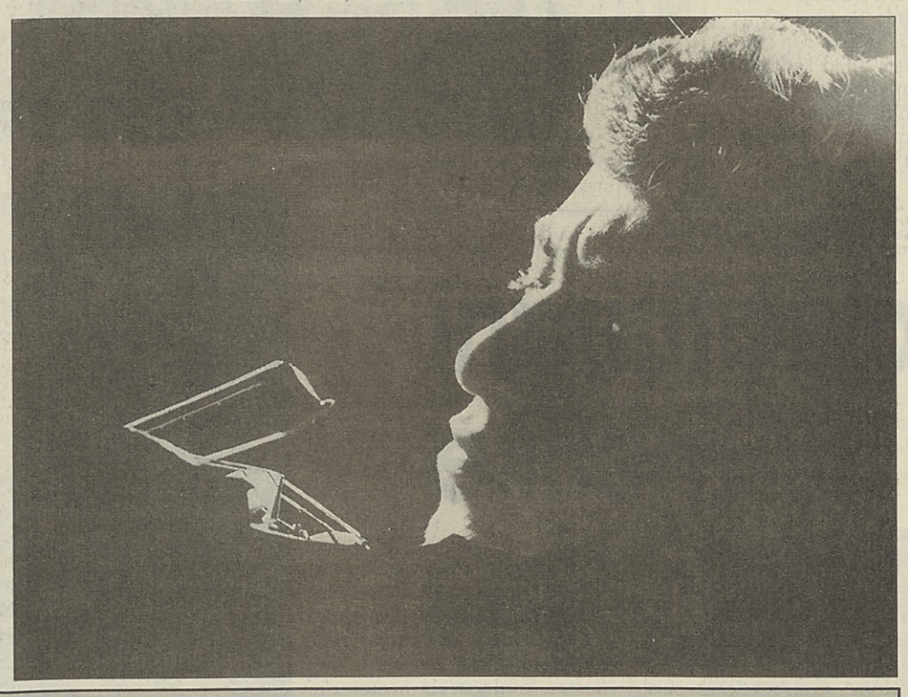

Torek, 20. aprila, ob 19.30

DIRIGENT SEZONE: SIR NEVILLE MARRINER
Z MLADINSKIM ORKESTROM GUSTAV MAHLER, Dunaj

IBM Slovenija

GUSTAV MAHLER JUGENDORCHESTER

solist - **Maksim Vengerov**, violina
ŠOSTAKOVIČ, BRUCH, ELGAR
Gallusova dvorana

POGLEJMO RESNICI V OČI

Spremenjenje na gori

BOŠTJAN HORVAT

Šest dni potem vzame Jezus s seboj Petra, Jakoba in njegovega brata Janeza in jih povede na visoko goro, na samo. Vpričo njih se je spremenil. Njegov obraz se je zablešcal kakor sonce in njegova obleka je postala bela kakor luč. Naenkrat sta se jim pokazala Mojzes in Elija in se pogovarjala z njim. Peter pa se je oglasil in rekel Jezusu: 'Dobro je, da smo tukaj, Gospod! Ce hočeš, postavim tu tri šotore: tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.' Ko je še govoril, jih je svetal oblak obdal s senco in iz oblaka se je zaslišal glas: 'To je moj ljubljeni Sin, zelo sem ga vesel; njega poslušajte! ' Ko so učenci to zaslišali, so se silno prestrašili in padli na obraz...« (Matejev evnagelij 17, 1-13)

Biblijsko spoznanje, da smo vsi ljudje ustvarjeni po božji podobi, tudi tisti bližnji, ki so drugačni, na prvi pogled lahko tudi odvratni ali celo sovražni, vsekakor ni navdihovalo mladih krščanskih demokratov (MKD), ko so predsedniku Kučanu zastavili javno vprašanje, zakaj se nekdanji oficirji JA, ki niso ob pravem času pristopili k teritorialni obrambi, obračajo nanj zaradi reševanja problemov, kot so pokojnine in podobno. (Republika, 31. 3. 1993, str. 2). Tudi uradna slovenska Cerkev v zadnjem času poziva k strpnosti do pripadnikov narodov s tistimi božjimi lastnostmi, ki v marsikateri slovenski nacionalistični duši povzročajo gnus in sovraštvo.

Namesto da bi se MKD ravnali po božjih zgledih in prepoznali v »drugačnih« ljudeh božjo, svojo lastno podobo, razglašajo tiste prosvetljene Slovence, ki imajo vpliv, da ljudem v očitni človeški stiski pomagajo, za kršilce zakona. Obupna se zdi usoda človeka, ki je razglašen za »sovražnika ljudstva« tam, kjer živi od svoje mladosti, kjer si je ustvaril svojo (slovensko!) družino in dom. Obupna je tudi usoda njegove družine, ki jo oblast postavlja v zadnji krog pekla. Iskanje zakonske pravice pri predsedniku republike je vsekakor dejanje obupa; tudi predsednikovo posredovanje za nesrečnika pri vsemogočnem osvoboditelju Slovenije je podobno dejanje.

»TIČ«

Memorandum Sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin med drugim ugotavlja: »Bistvena lastnost demokratične pravne države je, da pravo in človekove pravice veljajo tudi in še zlasti za tiste posameznike, ki so razglašeni za 'sovražnike ljudstva'«. (Poročevalec, št. 2, 1993, str. 55). Nobena skrivnost ni, da so vse pravice, ki jih iščejo oficirji JA v Sloveniji, povezane s pridobitvijo slovenskega državljanstva. Mnogim je slovenska država že odrekla gostoljubje, mnogim med njimi nikakor se nikakor ne posreči dobiti od odgovornih ministrstev nikakršnega odgovora na svoje prošnje. Poglejmo resnici v oči: postopke za pridobitev državljanstva vodi ministrstvo za notranje zadeve, vendar stvar ni tako preprosta; o vsem dejansko odloča obrambno ministrstvo. Cemu? Ker informacijsko obvladuje problematiko »oficirjev JA«. Kako? Nekateri oficirji, ki so »pravočasno« prestopli v TO, so iz strahu za lastno eksistenco natvezili vse mogoče informacije o svojih prejšnjih kolegih varnostnemu organu obrambnega ministrstva. Ponavadi informacije, ki so bile praktično nepreverljive ali dvoumne in celo neresnične. Ta del posla bi bil razumljiv, če bi šlo za izjave pred odgovornim upravnim organom. Opozoriti pa je potebno, da je VOMO varnostno-obveščevalna služba in da so vsi njeni ukrepi sodijo med »tajne metode in sredstva«. Da gre dejansko za takšne metode, potrjujejo tudi primeri, da so v naslednji fazi delavci VOMO uporabljali tudi metodo vgrajevanja operativnih pozicij v bližino posameznika. Po domače povedano: »vrbovali« so tudi sorodnike posameznika, da ugotovijo njegovo obnašanje, lojalnost, morebitno povezanost s tujimi obveščevalnimi službami in tako dalje.

Kaj porečejo na takšno poslovanje člani MKD? Clan njihove ustanoviteljice je predstojnik te varnostne službe. Kako je mogoče, da slovenska država pri vodenju upravnih postopkov uporablja »posebne metode in sredstva?« Naj zopet spomnimo na opozorila Sveta za varstvo človekovih pravic (ibidem): »Svet meni, da podatkov, pridobljenih z uporabo sredstev in metod dela tajnih služb, ni mogoče uporabiti kot dokaz v kazenskem postopku.

Vsaka uporaba tako pridobljenih podatkov, zunaj z odločbo sodišča opredeljenega cilja, mora veljati za kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja in pravic uradne osebe.« Verjetno ni potrebno poudarjati, da gre z uporabo takšnih metod v upravnem postopku za enako kršitev.

Ali bodo MKD in njihovi ideološki somišljeniki kdaj dočakali »spremenjenje na gori« ali pa slovenski »demokraciji in pravni državi grozi samomor iz strahu pred smrtjo, ko bo uporabila pretirano mero represije...« (ibidem).

Matejev evangelij se konča s sprevidenjem: Jezus pa je stopil k njim in rekel: »Vstanite in ne bojte se!« Povzdignili so oči, pa niso videli nikogar razen Jezusa. Medtem ko so šli z gore, jim je Jezus zapovedal: »Nikomur ne povejte, kar ste videli, dokler Sin človekov ne vstane od mrtvih!« Učenci pa so ga vprašali: »Zakaj torej pismouki govorijo, da mora prej priti Elija?« Odgovoril je: »Elija bo res prišel, a ga niso prepoznali, temveč so storili z njim, kar so hoteli. Tako bo tudi sin človekov trpel od njih.« Tedaj so učenci razumeli, da jim je govoril o Janezu Krstniku.

GLOSA

Na oltarju parcialnih interesov

JOŽE PIRJEVEC

Pred leti sem pogosto hodil v Hampton Court, renesančni grad na Temzi, kjer ima angleška kraljica med drugim v podnajemu svoje ostarele »služabnike«. Lady Catherine Peake, ki tam stanuje, je bila namreč tako prijazna, da mi je dala na voljo dnevnike svojega moža, britanskega ambasadorja v Beogradu na prelomnici štiridesetih in petdesetih let. Med papirji sira Charlesa sem našel tudi jezen zapis v zvezi z njegovim italijanskim kolegom, ces Harold Nicolson je imel popolnoma prav, ko je v svoji knjigi tako negativno označil italijansko diplomacijo. Nicolsonovo besedilo je za človeka, ki se ukvarja z mednarodno politiko in diplomatsko zgodovino, tako rekoč obvezno branje, zato mi ni bilo težko razumeti, da sir Charles misli na njegovo knjigo Mirovna pogajanja 1919, ki sem jo imel v rokah, ko sem bil še na Dunaju. Ker pa se nisem spomnil, kaj je v njej tako kritičnega na rovaš italijanske diplomacije, sem šel naslednji dan v British Library, da preverim, za kaj gre. V svojih spominih na pariško konferenco po prvi svetovni vojni, na kateri se je kovala usoda Evrope po velikem viharju in je bilo treba med drugim zakoličiti nove meje med državami naslednicami habsburškega cesarstva, Nicolson zares ni mehak s predstavniki rimske vlade Orlandom in Sonninom. V zvezi z njunimi ozemeljskimi zahtevami, posebno v jadranskem prostoru, pravi: »Apetit Italije je bil večji, prebavne zmožnosti pa dosti manjše kot pri katerekoli drugi državi. Odločena je bila, da postane velika sila, ni pa imela notranje moči, ki bi upravičevala takšno ambicijo. Jasno je bilo, da Italija januarja 1919 kaže svoj najslabši braz... Računajo lahko samo na simpatijo, ne pa na svojo notranjo silo: in to simpatijo so si zapravili s stalno nevoljo, neverodostojnostjo in slepariјo... V metodah smo bolj kot v načrtih italijanske delegacije odkrivali vse, kar je bilo v stari diplomaciji najbolj odvratnega.«

Ob krizi, ki jo je v zadnjih tednih povzročila italijanska diplomacija, sem se spomnil na te Nicolsonove besede, kajti videti je, da se v Rimu stvari v zadnjih sedemdesetih letih niso premaknile dosti na boljše. Poglejmo, zakaj: Italija neposredno meji na tisti del srednje in podonavske Evrope, ki zaradi propada starega režima danes s težavo išče nova ravnovesja. V tem kotlu, v osrčju katerega divja vojna, je Slovenija razmeroma najbolj stabilna in mirna točka, tako rekoč blazina med Italijo (in zahodno Evropo) in balkanskim kaosom. Interes Rima bi očitno bil, da slovenske pozicije še krepi in se skuša v tem pomembnem veznem členu med padsko in panonsko nižino čim bolje zasidrati. Italijanska diplomacija pa se je odločila za povsem drugačno taktiko: umetno je dvignila oblak prahu okrog vprašanja italijanske manjšine v Istri (pri čemer ni povsem jasno, kam meri, saj se zanjo štirideset let ni zmenila) in vprašanje spremenila v kamen spotike na poti slovenskega vključevanja v Zahodno Evropo.

Na oltarju parcialnih interesov, ki bi jih bilo treba rešiti v sproščenem dogovarjanju, je žrtvovala dosti pomembnejše interese krepitve stabilnosti v osrčju naše celine. Med drugim je vse storila z argumenti, ki slonijo na trhlih moralnih temeljih: kajti, kako lahko Rim zahteva za svojo manjšino v dveh suverenih državah tisto, namreč status enakega varstva, ki ga sam ni znal uresničiti v lastni. Slovenska manjšina je namreč, kot predobro vemo, še danes razcepljena na tri kategorije, glede pač na pokrajino, v kateri živi. V teh razmerah je očitno, da se poteza italijanske diplomacije kaj zlahka spremeni v neprijeten bumerang. Ce bo Ljubljana iskala podpore v Bonnu, se bo s tem še okrepil nemški vpliv v tem koncu Evrope na škodo italijanskega. Ce bo vprašanje manjšin preneseno v evropske forume, bo pred vsemi razgaljeno štiridesetletno italijansko nespoštovanje lastnih ustavnih in pogodbenih obveznosti.

Ce evropska skupnost italijanskim predlogom ne bo prisluhnila, bo s tem potrjen padec italijanske veljave na mednarodnem polju kot odjek njene notranje krize. Ce se italijanska poteza posreči, bo na naši meji prišlo do naraščajoče napetosti z nepredvidljivimi posledicami. Bosna je v tem smislu še kako zgovoren primer.

POŠTA

Pozabljeni v Bosni?

Slovenci, ki živijo na območju nekdanje avstroogrske monarhije in »stare« - »nove« Jugoslavije, so se prvič v svoji večstoletni zgodovini v resnici znašli na tujem oziroma mileje rečeno - v diaspori.

V Hrvaško in Bosno (nekoliko manj v Hercegovino) so največkrat prihajali po svoji volji (zaradi domačih gospodarskih težav), pa tudi zaradi administrativnih nalog (zlasti še v časih »socialistične gradnje«) kot nepogrešljivi strokovni kader.

Po razpadu Jugoslavije - zlasti bosanskega večkulturnega modela in pospeševanja nacionalnih programov - in potem, ko je izbruhnila vojna, so se Slovenci v Bosni čez noč znašli v statusno brezzračnem prostoru: v posteljo si še šel kot Jugoslovan (slovenskega porekla), zbudil pa si se kot nihče!

Malo tistih, ki so se zavedali položaja, se je že v prvih dneh vojne začeli spontano zbirati in organizirati. Mogoče je še najbolj značilen primer slovenske skupnosti v Sarajevu, ki se je organizirala v Zvezo Slovencev v BiH. V njej deluje Slovensko kulturno društvo Ivan Cankar, ki ima svoj odbor za gospodarstvo, odbor za kulturo in odbor za socialno varstvo ter humanitarno pomoč. V obdobju od oktobra lani do danes je ta zveza opravila pomembno delo pri evidentiranju Slovencev in članov njihovih družin - v Bosni jih je med 60.000 in 100.000 - ter pri zbiranju pomembnih gospodarstvenikov, približno sedemdesetih, ki so sodelovali s Slovenijo. Evidentirali so stanja poslovnih prostorov, ki so bili last podjetij iz Slovenije. Slovenska podjetja so bila lastnik 8.800 kvadratnih metrov površin, v najemu pa so jih imela 20.000 kvadratnih metrov; škoda pri vseh teh objektih je ocenjena na približno 40 milijonov mark. Zveza Slovencev BiH je sodelovala tudi pri pošiljanju dveh konvojev in pri razdeljevanju skromne humanitarne pomoči, ki je prispela prek Karitasa. Lahko rečemo, da je ta zveza brez kakršne koli pomoči od drugod (z izjemo konvojev) v položaju, ko največje število javnih služb v Sarajevu sploh ne deluje, opravila vse, kar je bilo v njeni moči. A problem Slovencev v Bosni je preveč zapleten in težaven, da bi ga lahko rešili samo z maloštevilnimi konvoji ali z občasno humanitarno pomočjo. Ne želimo zanikali problemov Slovencev v svetu in naporov državnih organov pri njihovem reševanju, opozarjamo pa na problem Slovencev v Bosni, zlasti tistih v Sarajevu. Tu gre res za življenje in smrt v dobesednem smislu. Ti bi morali zdaj imeti prednost, predvsem zato, ker si jih velika večina želi ostati v Bosni, kar pa je dobro. Slovenija se tako ne bi obremenila z dodatnim številom beguncev v zares nezavidljivem gospodarskem položaju, v Bosni pa bi ostala izjemno kompetentna slovenska skupnost, sposobna opravljati funkcijo gospodarskega in kulturnega mostu med obema državama, ko bodo po koncu vojne za to ustvarjeni pogoji.

Ceprav jim to, kar je Slovenija doslej storila zanje, ne daje pretiranega upanja, Slovenci v Bosni verjamejo v svojo staro domovino. Prav zato je treba čimprej začeti delovati: dokončati zaplete v zvezi s konvoji - pripeljati tiste, ki si to želijo (predvsem otroke in starejše), organizirati učinkovito vsakomesečno humanitarno pomoč (zlasti zdravila, hrano, obleko in oblačila za otroke) ter vključiti slovensko skupnost v redni program sekretariata za Slovence v tujini. Podpreti je treba vse dejavnosti pri ohranjanju kulturne identitete posameznikov in skupnosti, pravno razrešiti probleme v zvezi z državljanstvom in pokojninami ter vzdrževati uradno in redno komunikacijo s Slovenijo.

Ne čisto brez grenkobe se včasih sprašujemo, ali je Slovenija res pozabila na svoje rojake v Bosni, predvsem pa, ali bo ravnala v skladu z njihovimi pričakovanji?

Stanislav Koblar, Sarajevo

LISTKI

Teta Barbara

DJURO ŠMICBERGER

Zgodilo se je, da je teta Berta v dnevni sobi pozabila listek skrivnostne vsebine. Na njem je pisalo: 13. 15 RTL, 15. 20 Sky one, 18.35 Zagreb. Bine, najmlajši in najbolj navihan član družine, je v nasprotju z drugimi vzdrževal pristne odnose s teto Berto in je tudi prvi razvozlal uganko.

- Santa Barbara, je pomenljivo rekel.

- Saj ni mogoče. Trikrat na dan. Prava zmešnjava nadaljevanj. Brez povezave, brez repa in glave, so se zgražali drugi člani družine.

Sledil je družinski posvet, s katerega je teta Berta, čeprav v vlogi obtoženke, odšla kot moralna zmagovalka. Začelo se je s krajšim kulturnoestetskim predavanjem poglavarja družine, Bertinega mlajšega brata. Kako zmore preživeti ob televizorju toliko ur in gledati abotno nadaljevanko, ki se vleče kot jara kača in v njej ni umetniške vrednosti niti toliko, kolikor je črnega za nohtom. Bine je pogledal svoje nohte in ponižno vprašal poglavarja družine, če tudi on spremlja Santo Barbaro.

Odgovora ni dobil, saj so se zvrstila nova in nova vprašanja, naslovljena na teto. Ce sploh kaj razume, saj ne zna ne angleško ne nemško in tudi hrvaško bolj slabo. Se zaveda, da je njeno spremljanje nadaljevanke nekaj takega, kot če bi prebirala roman zdaj pri tretjem, potem pri petnajstem in še pri enaindvajsetem poglavju? Najbolj neokusno je bilo zadnje vprašanje: ali sploh upa, da bo doživela konec nadaljevanke, ki ima baje več kot tisoč nadaljevanj?

Teta Berta se ni spuščala v podrobnosti, ampak je zastavila usodno nasprotno vprašanje:

- Ste kdaj pomislili, kolikokrat na dan gledate in poslušate na televiziji in na radiu poročila? Je to kaj drugače od Sante Barbare? Ce samo pomislim, kako gredo te vaše stranke narazen in se spet z drugimi združujejo, ne vidim velike razlike v primerjavi s tistim, kar se dogaja v nadaljevanki. Njeni junaki me pogosto spomnijo na vaše poslance in ministre, na sindikalne funkcionarje in kmečke dobrotnike pod Prešernovim spomenikom. Cvekaš o umetnosti, dragi brat, toda dovolj dolgo sem že na svetu in moje življenje je bilo vsej prej kot umetniško. Najini odnosi so kvečjemu izumetničeni, pa jih bova oba vendarle nekako preživela.

Dnevni red družinskega posveta je bil izčrpan z Binetovim konstruktivnim predlogom, da teto Berto prekrstijo v teto Barbaro. Na novo ime so se hitro navadili in brez zlobnih pripomb je dopuščeno, da kdo od članov družine čez tetino ramo pogleda na ekran, kadar je na sporedu ena od treh inačic nadaljevanke Santa Barbara.

PRED EVROSONGOM '93

Evrovizija v imenu politike

GREGOR KOZOVINC

Kot že toliko let doslej si bo Evropa tudi letos privoščila spektakel, ki naj bi predstavil najnovejše glasbene dosežke Stare celine. V Millstreetu na Irskem bodo izbrali pesem Evrovizije. In prvič bodo nastopile tudi nove evropske države. Med njimi, razumljivo, tudi Slovenija.

Največjemu evropskemu glasbenemu spektaklu bi lahko brez kančka slabe vesti očitali vsaj pomanjkanje kvalitete - konec koncev je mogoče na MTV slišati neprimerno kvalitetnejše glasbene proizvode -, toda bolj zanimiva, včasih prav komična, je politična komponenta omenjenega cirkusa.

Organizatorji prireditev so seveda vedno kategorično trdili, in to trdijo tudi danes, da je izbor pesmi Evrovizije izključno glasbena prireditev in da nima nič skupnega s političnimi dogodki v Evropi. Gledalci - vsaj tisti, ki jim čutila zadovoljivo funkcionirajo - pa so si, tako vsaj upam, o spektaklu izoblikovali svoje mnenje. In niso se motili. Točkovanje za najboljšo pesem je pogosto potekalo v imenu politike.

Velika Britanija in Irska nista nikoli skrivali medsebojnega sovraštva, ki izvira iz dolgotrajne britanske »okupacije« Severne Irske. To pa menda sodi že v politiko. Pri glasovanju sta si vzajemno dodeljevali kar najmanjše število točk.

Podobni so bili »glasovalni« odnosi med Grčijo in Turčijo, Turčijo in Ciprom ter končno med nekdanjo Jugoslavijo in Izraelom.

Izrazito politično je bilo zadnje jugoslovansko predtekmovanje za nastop na Pesmi Evrovizije. Bebi Dol - sicer gospodični iz Beograda - so največ točk dodelile žirije iz beograjskega, novosadskega, pristinskega in takrat še titograjskega televizijskega studia.

Podobnost s takratnimi političnimi dogodki v Jugoslaviji je bila, razumljivo, zgolj naključna. Letos pa so se pojavile nove države in Evropa je spet pokazala meje lastne demokratičnosti. Kljub deklarirani enakopravnosti se bo moralo sedem »svežih« držav na predtekmovanju v Ljubljani - in Slovenci smo zelo ponosni na to - potegovati za finalni nastop v Millstreetu. Tja bodo odpotovali le trije najboljši. Sklepati je torej mogoče, da glas »sveže« države odtehta le tri sedmine glasu »starih«. Tekmovanje za pesem Evrovizije je očitno najprimernejša priložnost za dokazovanje superiornosti stabilnih in »tradicionalno demokratičnih«.

V zvezi z evrosongom '93 pa si lahko privoščimo tudi drobno špekulacijo. V Millstreet bodo skoraj zagotovo odpotovali predstavniki Bosne in Hercegovine. In tudi na finalnem tekmovanju bo uvrstitev bosanske »canzone« precej visoka.

Evropa se preprosto ne more izogniti malikovanju lastne usmiljenosti. Zato bodo namesto prave - politične in vojaške - pomoči krvaveči državi ponudili brezpredmetno moralno podporo in usmiljenje. To pa vojne v BiH ne more ustaviti.

Evropejci - sicer predstavniki civilizacije, ki menda slovi po kar pregovorni omikanosti - so torej ponovno dokazali, kdo je kdo. Ubogim Bosancem bodo poklonili zmago, potem pa bodo počasi začeli graditi nov berlinski zdi, ki jih bo varoval pred »hordami z vzhoda in juga«. Kdo ve, morda bodo pustili tu in tam tudi kakšno lino.

MENJALNIŠKI TEČAJI

1. aprila 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM) nakupni	prodajni	Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS) nakupni	prodajni	Italijanska lira (tečaj za 100 ITL) nakupni	prodajni
A Banka	65,65	67,00	9,26	9,44	6,20	6,71
AMTK Plus	66,10	67,00	9,25	9,40	6,60	6,90
Avtohiša Ljubljana*	66,00	66,50	9,10	9,30	6,20	6,75
Ažur	66,20	66,90	9,30	9,50	6,52	6,78
Banka Vipa, Nova Gorica	65,73	66,32	9,26	9,45	6,36	6,70
Bobr Fužine in Trzin	66,30	66,70	9,25	9,50	6,55	6,80
BTC Terminal Sežana	65,80	66,50	9,25	9,45	6,25	6,65
BTC Ljubljana*	65,40	66,60	9,10	9,50	6,45	6,90
Come 2 Us*	65,70	66,50	9,25	9,40	6,45	6,75
Dom na trgu	66,35	66,79	9,33	9,39	6,42	6,77
Emona Globtour*	66,00	66,90	9,30	9,53	6,50	6,75
Eurotours international	66,20	66,95	9,25	9,45	6,50	6,80
Feniks Koper	65,60	66,60	9,14	9,45	6,30	6,69
Feniks Markovec Koper	65,60	66,60	9,12	9,45	6,32	6,68
Feniks Portorož	65,70	66,60	9,22	9,44	6,25	6,68
Fiba d.o.o. Koper	65,50	66,38	9,05	9,36	6,35	6,65
Firadas	65,40	66,70	9,20	9,40	6,50	6,80
Galileo Kozina	65,80	66,30	9,00	9,30	6,60	6,70
Golfturist Ljubljana	65,50	66,30	9,20	9,45	6,50	6,85
Golfturist Domžale	66,00	66,40	9,10	9,40	6,60	6,90
Hida*	66,45	66,55	9,38	9,43	6,61	6,70
Hipotekarna banka Koper	65,15	66,45	9,15	9,45	6,35	6,90
Hram Rožice Mengeš	66,40	66,70	9,20	9,30	6,57	6,75
Hranilno kreditna služba	65,90	66,90	9,25	9,44	6,35	6,79
Idila Sečovlje	65,80	66,60	9,25	9,50	6,40	6,75
Ilirika Ilirska Bistrica	65,60	66,60	9,09	9,42	6,45	6,66
Ilirika Slovenj Gradec	65,95	66,50	9,30	9,38	6,55	6,74
Ilirika Postojna	65,90	66,60	9,16	9,40	6,56	6,66
Ilirika Sežana	66,30	66,50	9,26	9,43	6,61	6,75
Invest Škofja Loka	66,30	66,90	9,40	9,52	6,50	6,83
Italdesign Nova Gorica*	65,80	66,60	9,30	9,50	6,55	6,69
Klub Slovenijales	66,30	66,95	9,26	9,45	6,50	6,70
Komercialna banka Triglav d.d.	65,60	66,60	9,25	9,45	6,40	6,77
Kompas Hertz Celje*	65,60	66,10	9,25	9,35	6,45	6,75
Kompas Hertz Velenje*	65,60	66,10	9,25	9,35	6,45	6,75
Kompas Hertz Idrija*	65,60	66,10	9,25	9,35	6,45	6,75
Kompas Hertz Tolmin*	65,60	66,10	9,25	9,35	6,45	6,75
Kompas Hertz Novo Mesto*	65,60	66,10	9,25	9,35	6,45	6,75
Kompas Hertz Krško*	65,60	66,10	9,25	9,35	6,45	6,75
Kompas Hertz Bled*	65,60	66,10	9,25	9,35	6,45	6,75
Kompas Fintrade	66,00	66,89	9,35	9,49	6,50	6,79
Kompas Holidays	66,20	66,80	9,30	9,45	6,50	6,70
Libertas*	65,40	66,30	9,18	9,38	6,42	6,68
Ljubljanska banka d.d.	65,55	67,40	9,26	9,58	6,53	6,82
LB Banka Zasavje Trbovlje	65,00	66,80	9,24	9,49	6,45	6,77
LB Dolenjska banka NM	66,10	67,30	9,30	9,55	6,55	6,90
LB Komercialna banka NG*	64,40	66,80	9,01	9,50	6,35	6,76
LB Kreditna banka Maribor d.d.*	65,30	67,30	9,30	9,53	6,40	6,95
LB Splošna banka Celje	65,60	66,85	9,30	9,50	6,48	6,67
MA - Vir	66,10	66,60	9,10	9,50	6,50	6,90
Madai Nova Gorica*	65,80	66,40	9,25	9,44	6,55	6,70
Media*	66,40	67,00	9,30	9,45	6,55	6,80
Niprom I*	66,50	66,80	9,40	9,45	6,55	6,75
Niprom II*	66,50	66,80	9,40	9,45	6,55	6,75
Otok Bled	65,51	66,30	9,29	9,38	6,58	6,78
Optimizem Idrija	65,65	66,40	9,25	9,40	6,52	6,74
Optimizem Lož*	65,70	67,00	9,25	9,55	6,54	6,80
Optimizem Postojna*	65,85	66,60	9,15	9,40	6,55	6,66
Panna	66,00	66,50	9,10	9,45	6,55	6,90
Petrol*	66,30	66,70	9,25	9,45	6,55	6,75
Pigal Solkan*	65,65	66,40	9,35	9,45	6,55	6,75
Pigal Kobarid*	65,65	66,40	9,35	9,45	6,55	6,75
Pigal Obutek*	65,65	66,40	9,35	9,45	6,55	6,75
Pigal Diskont*	65,65	66,40	9,35	9,45	6,55	6,75
Poštna banka Slovenije*	65,00	66,30	9,10	9,38	6,00	6,79
Probanka Maribor	65,60	66,90	9,25	9,50	6,50	7,00
Publikum Ljubljana	66,50	66,70	9,22	9,45	6,55	6,82
Publikum Celje	65,83	66,39	9,28	9,39	6,53	6,79
Publikum Dobova	66,20	66,80	9,15	9,55	6,05	6,50
Publikum Kostanjevica	66,20	66,80	9,15	9,55	6,05	6,50
Publikum Krško	66,20	66,80	9,15	9,55	6,05	6,50
Publikum Maribor	65,70	66,19	9,24	9,32	6,40	6,79
Publikum Metlika	66,10	66,80	9,20	9,40	6,55	6,80
Publikum Mozirje	65,60	66,38	9,25	9,39	6,40	6,79
Publikum Novo Mesto	66,10	66,80	9,20	9,40	6,55	6,80
Publikum Piran	65,65	66,48	9,18	9,39	6,40	6,72
Publikum Tolmin	66,00	66,79	9,28	9,39	6,45	6,68
Publikum Sevnica	65,85	66,40	9,25	9,40	6,45	6,79
Publikum Šentilj	65,65	66,19	9,24	9,33	6,40	6,79
Publikum Šentjur pri Celju	65,75	66,29	9,25	9,35	6,50	6,79
Publikum Trebnje	66,20	66,80	9,20	9,38	6,45	6,79
Publikum Zagorje	65,60	66,30	9,26	9,46	6,50	6,75
Publikum Žalec	65,85	66,59	9,28	9,38	6,50	6,75
Sit - on	66,00	66,70	9,20	9,40	6,20	7,00
SKB d.d. Ljubljana* **	66,15	66,45	9,40	9,44	6,62	6,82
Slovenijaturist Ljubljana	66,30	66,70	9,36	9,45	6,60	6,70
Slovenijaturist Jesenice	66,00	66,75	9,28	9,40	6,22	6,70
Slovenijaturist žel. p. Ljubljana*	66,25	66,75	9,25	9,38	6,50	6,75
Slovenijaturist žel. p. Maribor*	65,70	66,80	9,28	9,44	6,00	6,50
Sl. hran. in posojilnica Kranj	66,00	66,40	9,25	9,40	6,60	6,80
Slovenska investicijska banka*	66,10	66,80	9,30	9,45	6,40	6,75
Sonce	66,20	66,80	9,35	9,50	6,58	6,84
SZKB d.d. Ljubljana	65,90	66,90	9,25	9,44	6,35	6,79
Tartarus Postojna	65,15	66,39	9,08	9,40	6,40	6,72
Tentours Domžale	66,00	66,50	9,10	9,45	6,70	6,90
Tori*	66,00	66,70	9,26	9,50	6,49	6,85
Tourist service	65,00	66,80	8,97	9,47	6,35	6,75
Trias*	66,30	66,50	9,30	9,45	6,60	6,80
Upimo	66,30	66,45	9,35	9,43	6,65	6,83
Wolf Ljubljana*	66,50	67,00	9,35	9,50	6,50	6,75

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKE, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVAŠKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 64 z dne 1. aprila 1993 — Tečaji veljajo od 2.4.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	71,8757	72,0920	72,3083
Avstrija	040	šiling	100	908,6277	911,3618	914,0959
Belgija	056	frank	100	310,3131	311,2468	312,1805
Kanada	124	dolar	1	81,8487	82,0950	82,3413
Danska	208	krona	100	1663,7610	1668,7673	1673,7736
Finska	246	marka	100	1759,9747	1765,2705	1770,5663
Francija	250	frank	100	1884,3172	1889,9872	1895,6572
Nemčija	280	marka	100	6392,9339	6412,1704	6431,4069
Grčija	300	drahma	100	—	46,9756	47,1165
Irska	372	funt	1	—	156,1363	156,6047
Italija	380	lira	100	6,4312	6,4506	6,4700
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	7,0000	—
Japonska	392	jen	100	90,2363	90,5078	90,7793
Nizozemska	528	gulden	100	5686,1951	5703,3050	5720,4149
Norveška	578	krona	100	1502,0198	1506,5394	1511,0590
Portugalska	620	escudo	100	69,0436	69,2514	69,4592
Švedska	752	krona	100	1330,6892	1334,6933	1338,6974
Švica	756	frank	100	6899,2543	6920,0143	6940,7743
Velika Britanija	826	funt šterling	1	155,9236	156,3928	156,8320
ZDA	840	dolar	1	103,1564	103,4668	103,7772
Evropska Skupnost	955	ECU	1	123,0753	124,2486	124,6213
Španija	995	peseta	100	89,5011	89,7704	90,0397

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 2. APRILA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj) (A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT) APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. JUNIJA 1993:					1,000,000	624,865	631,956	1,256,821
69		124,9730%	126,3911%	125,6821%	100,000	62,487	63,196	125,682

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 2. aprila 1993 od 00.00 ure dalje

država	valuta	enota	ZA DEVIZE nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	952,2710	955,1136
Francija	frank	100	1974,8250	1980,7200
Nemčija	marka	100	6700,0000	6720,0000
Italija	lira	100	6,7402	6,7603
V.Britanija	funt	1	163,41300	163,9008
ZDA	dolar	1	108,1112	108,4339

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	66,75	67,00
SKB Banka d.d.	DEM	67,00	67,20

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij
Tečaj velja dne 2. aprila 1993 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
Creditanstalt - Nova banka	DEM	67,05	67,25
Bank Austria	DEM	66,80	67,10
UBK banka	DEM	66,65	67,05
SZKB	DEM	66,90	67,15

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi v sporazumu.

* Banke, ki objavljamo tečaje, se zavezujemo kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

MILANSKI DEVIZNI TRG

1. APRIL 1993 valuta (*)	v LIRAH nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1603,390	—
ECU	—	1927,920	—
nemška marka	—	993,730	—
francoski frank	—	292,910	—
funt šterling	—	2423,360	—
holandski gulden	—	883,850	—
belgijski frank	—	48,250	—
španska pezeta	—	13,900	—
danska krona	—	258,590	—
irski funt	—	2419,190	—
grška drahma	—	7,280	—
portugalski escudo	—	10,740	—
kanadski dolar	—	1273,540	—
japonski jen	—	14,040	—
švicarski frank	—	1072,140	—
avstrijski šiling	—	141,230	—
norveška krona	—	233,330	—
švedska krona	—	207,570	—
finska marka	—	273,150	—
avstralski dolar	—	1118,360	—

(*) indikativne kotacije zavoda Banca d'Italia

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

1. APRIL 1993 menjalnica	v SLT za 100 HRD nakupni	prodajni
Ažur Grosuplje	6,00	7,50
Fiba	5,90	8,00
Hida*	6,00	7,60
Ilirika Sežana	6,20	8,90
Kreditna banka Maribor	6,00	9,00
Libertas Koper	6,00	8,50
MA Vir	6,00	8,00
Slovenijaturist Ljubljana	6,30	7,00
Sonce	6,00	8,30
Tentours Domžale	6,00	10,00
Tori	6,00	8,00

Tečaj velja danes:*

ZVEZA BANK CELOVEC

31. MARCA 1993 valuta	v ŠILINGIH nakupni	prodajnii
ameriški dolar	11,1500	11,6500
kanadski dolar	8,9000	9,3000
funt šterling	16,7500	17,5500
švicarski frank	744,0000	774,0000
belgijski frank	33,5500	34,8500
francoski frank	204,0000	212,0000
holandski gulden	613,0000	637,0000
nemška marka	689,7000	715,7000
italijanska lira	0,6950	0,7350
danska krona	179,5000	186,5000
norveška krona	161,5000	168,5000
švedska krona	143,5000	150,5000
finska marka	188,0000	198,0000
portugalski escudo	7,4500	7,8500
španska peseta	9,7000	10,2000
japonski jen	9,6500	10,0500
slovenski tolar	10,3000	11,3000
hrvaški dinar	0,0400	0,0700

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute.
Vir: *Zveza slovenskih bank v Celovcu.*

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

1. APRIL 1993 valuta	v DEM nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1,613	-
francoski frank	-	29,475	-
nizozemski gulden	-	88,945	-
belgijski frank	-	4,854	-
španska peseta	-	1,400	-
danska krona	-	26,025	-
kanadski dolar	-	1,280	-
japonski jen	-	1,411	-
švicarski frank	-	107,920	-
avstrijski šiling	-	14,213	-
italijanska lira	-	1,000	-
švedska krona	-	20,815	-

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

1. APRIL 1993 valuta	v LIRAH nakupni	prodajni
ameriški dolar	1575,00	1615,00
nemška marka	980,00	1001,00
francoski frank	287,00	296,00
holandski gulden	868,00	894,00
belgijski frank	47,30	48,70
funt šterling	2375,00	2445,00
irski šterling	2375,00	2445,00
danska krona	254,00	261,00
grška drahma	6,80	7,60
kanadski dolar	1250,00	1287,00
japonski jen	13,70	14,00
švicarski frank	1060,00	1080,00
avstrijski šiling	138,50	142,50
norveška krona	229,00	236,00
švedska krona	203,00	208,00
portugalski escudo	10,00	11,00
španska pezeta	13,60	14,00
avstralski dolar	1100,00	1130,00
madžarski florint	10,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	0,70	1,20

KMEČKA BANKA - GORICA

1. APRIL 1993 valuta	v LIRAH nakupni	prodajni
ameriški dolar	1585,00	1630,00
nemška marka	979,00	999,00
francoski frank	285,00	295,00
holandski gulden	868,00	889,00
belgijski frank	47,00	48,70
funt šterling	2370,00	2430,00
irski šterling	2370,00	2420,00
danska krona	255,00	265,00
grška drahma	7,00	8,00
kanadski dolar	1255,00	1295,00
švicarski frank	1057,00	1077,00
avstrijski šiling	138,30	142,80
slovenski tolar	14,50	15,00

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

1. APRIL 1993

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,30	11,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,25	11,25
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	10,30	11,30
Avstrija	Posojilnica Ločilo	10,00	11,00
Italija	Kmečka banka Gorica	14,50	15,00
Italija	Tržaška kreditna banka	14,50	15,00

NARODNA BANKA HRVAŠKE

2. APRIL 1993

država	valuta	enota	ZA DEVIZE nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	13544,5776	13585,3336	13626,0896
Kanada	dolar	1	1220,1043	1223,7756	1227,4469
Francija	frank	100	28091,0876	28175,6144	28260,1412
Nemčija	marka	100	95313,2000	95600,0000	95886,8000
Italija	lira	100	96,0757	96,3648	96,6539
Japonska	jen	100	1341,1520	1345,1876	1349,2232
Švica	frank	100	102966,2781	103276,1064	103585,9347
Velika Britanija	funt	1	2321,6389	2326,6248	2335,6107
Slovenija	tolar	100		1430,0000	
ZDA	dolar	1	1538,8316	1543,4620	1548,0924

Tečaj HRD velja za obračun carin in starega deviznega varčevanja.

DEVIZNI TRG BEOGRAD

1. APRIL 1993

država	valuta	enota	ZA DEVIZE nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6563,5139	6583,2637	6603,0135
Francija	frank	100	13607,7940	13648,7400	13689,6870
Nemčija	marka	100	46182,9600	46321,9260	46460,8920
Italija	lira	100	46,6032	46,7434	46,8836
Švica	frank	100	50003,2310	50153,6920	50304,1530
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1116,5378	1119,8975	1123,2572

NARODNA BANKA MAKEDONIJE

8. FEBRUAR 1993

država	valuta	enota	ZA DEVIZE nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	10774,69	1108,02	1142,34
Kanada	dolar	1	1024,21	1027,32	1030,40
Francija	frank	100	23099,54	23169,14	23238,65
Nemčija	marka	100	78144,93	78380,07	78515,20
Italija	lira	100	84,63	84,88	85,14
Švica	frank	100	84591,88	84846,42	85100,96
R. Hrvaška	dinar	100	—	197,03	—
Jugoslavija	dinar	100	—	25,00	—
R. Slovenija	tolar	100	—	1231,45	—
ZDA	dolar	1	1291,73	1295,62	1299,50

JAPONSKA / IZVOZ AVTOMOBILOV V EVROPO

Manj japonskih vozil bo v Nemčiji, več v Italiji

Novi sporazum med Japonsko in Evropsko skupnostjo predvideva 6, 3 - odstotno zmanjšanje izvoza v tem letu

TOKIO - Zaradi padca prodaje avtomobilov evropskih proizvajalcev v letu 1993 se je Japonska po pogajanjih z Evropsko skupnostjo (ES) obvezala, da bo letos - v primerjavi z letom 1992 - zmanjšala svoj izvoz avtomobilov v države ES za 9, 4 odstotka, je v četrtek sporočil uradni predstavnik Evropske komisije v Tokiu.

Sporazum, ki so ga podpisali včeraj in z njim zaključili pogajanja, ki so se začela oktobra lani, temelji na predvidevanjih, da se bo prodaja na avtomobilskem tržišču zmanjšala za 6, 3 odstotka v letu 1993, in zadeva predvsem Nemčijo, Beneluks, Dansko in Grčijo. V nasprotju s temi pa se bo izvoz v Francijo povečal za 12 odstotkov, v Italijo za 17, 5 odstotka, v Spanijo za 11 odstotkov, na Portugalsko za 13, 6 odstotka in v Veliko Britanijo za 20, 4 odstotka, in sicer v skladu s sporazumom, ki sta ga julija 1991 podpisali Japonska in ES in ki ureja postopno povečevanje japonskega uvoza v Evropo do leta 1999. Ta najbolj občutljiva tržišča so bila do leta 1992 zavarovana z letnimi kvotami, v letu 1993 pa jih bo nadomestil omenjeni sporazum. Med temi državami so samo pri Italiji naredili nekaj popravkov, ki so povezani s sorazmerno konjunkturo, čeprav so ocenili, da bo prišlo do 8, 5-odstotnega padca »brez primere v zadnjih 20 letih«, kar pa se ni zgodilo, kot je poudaril uradni predstavnik ES. V skladu s sporazumom, ki ga je podpisal japonski minister za zunanjo trgovino in industrijo in ki ne vključuje proizvodnje japonskih tovarn s sedežem v Evropi, naj bi japonski izvoz v letu 1993 dosegel 1.089.000 vozil v primerjavi z 1.202.000 vozil leta 1992 oziroma 1.073.000 vozil v letu 1993 proti 1.185.000 vozilom v letu 1992, če ne upoštevamo Kanarskih otokov, ki so postali del carinske unije znotraj ES. Vse te številke zajemajo tako osebna vozila kot mala tovorna vozila.

Leta 1992 je Japonska že pristala na 6-odstotno znižanje svojega izvoza v ES na osnovi dejanskega padca med 2, 5 in 2, 6 odstotki na avtomobilskem tržišču. Zmanjšanje uvoza za leto 1993 v ES v okviru 6, 5 odstotka (na 13.030 vozil) je odvisno tudi od dejanskih podatkov v drugi polovici leta, je dodal predstavnik ES, ki je tudi omenil, da ne gre za povsem zanesljive napovedi, saj so te v precejšnji meri odvisne od razvoja nemškega tržišča, ki je hkrati največje znotraj ES in je v tem trenutku najbolj občutljivo.

Prva dva meseca letošnjega leta sta pokazala 20-odstotni padec prodaje na evropskem tržišču in Evropska komisija predvideva, da bo za prvo trimesečje to povprečje ostalo pri 15 odstotkih.

Volkswagen, prvi avtomobilski proizvajalec v Evropi, je v sredo napovedal 10-odstotno zmanjšanje prodaje na evropskem tržišču v letu 1993 in 20-odstotno zmanjšanje na nemškem tržišču. Sporazum med japonskim ministrstvom in Evropsko komisijo za nemško tržišče predvideva povprečen padec za 14, 3 odstotka (na 3.558.000 vozil), seveda ob spremljanju natančnejših podatkov med letom. (AFP)

Foto: Srđan Živulović

FINSKA / JAVNA PORABA

Znižanje obsega javnega dolga

Za porabo države je v proračunu za začetek predvidenih 41 odstotkov BDP

HELSINKI - Finska, ki je globoko v recesijskih dolgovih, načrtuje zmanjšanje javne porabe za 7, 73 milijarde ameriških dolarjev v letih od 1994 do 1997.

Cilj zategovanja pasu je uravnoteženje državnega dolga na manj kot 70 odstotkov bruto domačega proizvoda še pred letom 1997, je sporočila vlada v svojem poročilu, ki je sledilo pogovorom v sredo. Želijo tudi znižati obrestne mere in omogočiti stabilen gospodarski razvoj z okrepitvijo javnih financ in vlaganj ter delovanje tržišča delovne sile, je zapisano v poročilu. Vlada namerava nemudoma pripraviti osnutek tistih zakonodajnih ukrepov, s katerimi bi uveljavila to zmanjšanje. Parlament naj bi jih obravnaval že jeseni. Vlada ima v parlamentu sicer večino, a bo znotraj sistema kvalificirane manjšine za zmanjšanje nekaterih postavk nujno potrebovala tudi podporo opozicije. Premier Esco Aho je izjavil, da je za 80 odstotkov načrtovanih znižanj potrebna navadna večina glasov, za kar se vlada utegne odločiti v primeru, če bi opozicija odrekla svojo podporo. Vlada je sestavljena pretežno iz Ahovih centristov in konzervativcev, med opozicijo pa so Socialdemokratska stranka in levo usmerjena zveza, ki sta tesno povezani z delavskim gibanjem. Sindikalni predstavniki so se vladnim načrtom že uprli, saj predvidevajo tudi zmanjšanje dosedanje socialne varnosti.

Kot predvideva vladni načrt, naj bi stroške zmanjšali za 1, 7 milijarde dolarjev oziroma za 2 odstotka BDP v letu 1994, za 2, 55 milijarde oziroma 3 odstotke v letu 1995 in za 3, 40 milijarde oziroma 4 odstotke BDP v letu 1996. Za trošenje države je v letošnjem proračunu predvidenih 32, 7 milijarde dolarjev oziroma 41 odstotkov BDP, ki bodo po vsej verjetnosti ob koncu leta narasli na 48, 5 odstotka BDP.

»Večja konkurenčnost, nizka inflacija, povečevanje izvoza in presežek v trgovinski bilanci (2, 12 milijarde dolarjev leta 1992) so temelji za oživitev gospodarske rasti,« je zapisalo finančno ministrstvo v svojem finančnem poročilu.

Vlada si prizadeva, da bi uravnotežila tekoči proračun v letu 1994, potem ko je v letu 1992 primanjkljaj znašal 3, 88 milijarde dolarjev. Izjavila je, da v celoti podpira dvoodstotno inflacijsko sidro, ki ga je zoper inflacijo postavila finska banka, kar izključuje spremembe v javnih stroških, davkih in pri stanovanjski gradnji. (Reuter)

Ameriški proračun bo manjši

WASHINGTON - Predstavniški dom je v sredo zvečer potrdil načrt zmanjšanja proračuna za 496 milijard dolarjev, ki ga predvideva gospodarski program predsednika Billa Clintona. Sodeč po tej odločitvi je pričakovati hitro sprejetje drugih ukrepov, ki jih predvideva program: povečanje davkov, zmanjšanje proračunske porabe za obrambo in načrt sprostitve 16, 3 milijarde dolarjev za ustvarjenje novih delovnih mest. To glasovanje brez presenečenj - z 240 glasovi za in 184 proti - naj bi bilo prvo v vrsti glasovanj, ki bodo sledila, da bi se do konca tedna utrdili temelji gospodarskega programa Billa Clinotna. Zjutraj istega dne je predsenik Clinton iz Bele hiše znova pozval kongres, naj pred koncem tedna izglasuje projekt zmanjšanja proračunskega primanjkljaja in program ustvarjanja novih delovnih mest. »Če nam to uspe, potem bo teh šest tednov zgodovinskih,« je dejal predsednik Clinton. (APF)

Madžarski ekonomisti o inflaciji

BUDIMPEŠTA-Ekonomisti so začeli podrobneje pregledovati madžarske uradne napovedi za inflacijo v letu 1993, saj po njihovem mnenju rast cen hrane kaže, da je napovedovanje le 14- do 17-odstotne rasti drobnoprodajnih cen nerealno. Časopis Magyar Hirlap navaja podatke Marie Zite Petschnig iz Financial Research PLC, ki napoveduje, da se bodo drobnoprodajne cene dvignile kar za 25 odstotkov. V letu 1992 so narasle za 23 odstotkov.

»Pričakovati moramo vsaj 20-odstotno inflacijo, ki utegne narasti celo do 25 odstotkov v tem letu. Če k temu pristejemo še januarsko in vladno napoved o naraščanju inflacije med marcem in decembrom, dobimo 21 odstotkov,« je izjavila. Cene prehrambenih izdelkov so se konec lanskega leta zaradi hude suše močno povečale, ta porast pa bo vplival tudi na nadaljnje zviševanje. Drobnoprodajne cene prehrambenih izdelkov so se v januarju povečale za 6, 8 odstotka in v februarju za 1, 7 odstotka. Marčevski podatki še niso na voljo. Omenjeni časopis navaja tudi državnega sekretarja Almosa Kovacza, namestnika finančnega ministra, ki je povedal, da vlada še ni natančno določila svojih uradnih napovedi, je pa priznala, da splošne napovedi o porastu inflacije niso upoštevale velikega skoka cen prehrambenih izdelkov. Menil je, da lahko lanskoletni inflacijski pritisk letošnji inflaciji doda 2 odstotni točki, hkrati pa, da povečano konkurenco med proizvajalci in hude omejitve pri prihodkih prebivalcev delujejo v nasprotni smeri in znižujejo inflacijo. Nekateri ekonomisti so vzeli pod drobnogled tudi uradne napovedi o tem, da bo v letu 1993 bruto domači proizvod narasel do 3 odstotke. Andras Vertes, vodja Instituta za ekonomske raziskave, napoveduje ničelno rast bruto domačega proizvoda zaradi odsotnosti stimulativnih ukrepov, kot so subvencije posameznim podjetjem, premogovni industriji oziroma kmetijstvu. Hirlak navaja tudi predstavnika Budimpeštanske banke, Andrasa Vigvaryja, ki meni, da se gospodarstvo še ni začelo vzpenjati. »V tem položaju si vlada lahko prizadeva samo za to, da bi ustavila nadaljnje padanje domačega bruto proizvoda.«(Reuter)

AMERIŠKA BANKA ZA RAZVOJ / LETNO SREČANJE

Za trgovanje brez omejitev

HAMBURG - Lawrence Summers, namestnik ameriškega finančnega ministra, je za uvodne besede na letnem srečanju Meddržavne ameriške banke za razvoj (Inter-American Development Bank) zapisal, da Združene države verjamejo v prost tržni sistem, poskušale pa bodo odpraviti tudi vse ovire, ki bi se pojavile pri njegovem uresničevanju.

Napisal je tudi, da ameriški predsednik Bill Clinton podpira razširitev severnoameriškega sporazuma o svobodni trgovini (NAFTA), ki naj bi povezal gospodarstva Združenih držav, Kanade in Mehike z ostalimi državami zahodne poloble. Večina ministrov je bila zadovoljna z njegovo trditvijo, da podpira prosti trg. Med zadovoljnimi je bil tudi venezuelski minister za razvoj Ricardo Hausmann, ki je povedal: »Dobili smo pozitiven znak, ki smo ga tako željno pričakovali.« Opozoril pa je tudi, da ne gre pretiravati s prevelikim optimizmom, saj morajo sporazum sprejeti še zakonodajne veje oblasti v vseh treh državah.

Summers je za zaključek zapisal: »S Kanado in Mehiko poskušamo doseči ključna sporazuma o varstvu okolja in o pravicah delavcev. Upamo, da nam bo uspelo za pristop prepričati in navdušiti tudi ostale države.«Poslanci so na srečanju tudi poudarili, da se bojijo, da bo Clintonova administracija, ki hoče povečati gospodarsko rast, še naprej izvajala ukrepe za zaščito domačega tržišča, čeprav so države Latinske Amerike potrebovale več let, da so odprle svoje trge. Povedali so, da je bilo mnogo njihovih kolegov razočaranih, ker se Lawrence Summers ni osebno udeležil srečanja, ampak je njegov govor prebral eden njegovih namestnikov, James Fall, pomočnik finančnega ministra za države v razvoju.

V govoru je Summers izpostavil Brazilijo in Peru kot državi, ki se soočata z resnimi političnimi in gospodarskimi izzivi: »Voditelji latinskoameriških držav morajo kritično oceniti in pregledati vprašanja, ki se nanašajo na zmanjšanje revščine, spoštovanje človekovih pravic in svobočin, varstvo okolja in na vladne ovire, ki zavirajo gospodarski razvoj.«

ČRNOMORSKE DRŽAVE / TRGOVINA IN RAZVOJ

Razmišljanje o banki, ki bi finančno podpirala sodelovanje med članicami

ISTANBUL - Predstavniki 11 držav sporazuma o črnomorskem gospodarskem sodelovanju se bodo prihodnji teden sestali v Atenah, da bi proučili ustanovitev regionalnih bank, ki naj bi podpirale posamezne projekte in trgovino, je včeraj povedal turški uradni predstavnik. »Bančna in finančna pripravljalna skupina se bo 8. in 9. aprila sestala v Atenah . Proučili bodo osnutke načrtov za ustanovitev bank,« je izjavil Oktay Ozuye, generalni sekretar za črnomorsko sodelovanje. Sporazum zajema Grčijo, Turčijo, Romunijo, Bolgarijo, Albanijo in šest republik nekdanje ZSSR, vključno z Rusijo.

Ozuyea je povedal, da bo na dnevnem redu v Atenah tudi vprašanje o osnovnem kapitalu Črnomorske banke za trgovino in razvoj z deleži držav članic in tudi drugih, ki niso članice omenjenega sporazuma. Banka bo finančno podpirala trgovino med državami članicami, njihove skupne projekte in svetovala regionalnim bančnim ustanovam. Uradni predstavnik Turčije je povedal, da bo banka poiskala sredstva tudi na Zahodu, če članicam ne bo uspelo zagotoviti zadostnega kapitala za učinkovit začetek delovanja.

Namen sporazuma je ukiniti trgovinske ovire in pospešiti sodelovanje med državami članicami na področju energije, transporta, informacij, telekomunikacij ter pri vprašanjih v zvezi z okoljem.

(Reuter)

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA / GOSPODARSTVO V PRIMEŽU POLITIČNIH SPREMEMB

Premalo konkurence

Zaradi mednarodne izolacije je gospodarstvo postalo preveč samozadostno

MILOŠ EKAR

LJUBLJANA - Južnoafriško gospodarstvo je eno redkih na kontinentu, ki se še lahko pohvali z razmeroma uspešnim delovanjem, vendar je videz varljiv, saj nam bližnji pogled razkrije vrsto pomanjkljivosti in nedoslednosti, ki bi - če ne bodo kmalu odpravljene - lahko tudi to gospodarstvo potegnile v globoko recesijo. Tako kot se je z odpravo berlinskega zidu in koncem hladne vojne začelo na Vzhodu najprej evforično, nato pa mukotrpno približevanje obubožanih držav tržnemu gospodarstvu, tako se tudi Južnoafriška republika spopada s težavami, ki jih prinaša postopna odprava rasnega razlikovanja in vladavine belcev. Bela manjšina (pet milijonov, 29 milijonov črncev in tri milijone mešanih) je gospodarsko, politično in socialno priviligiran sloj prebivalstva, saj je družbeni proizvod na belega prebivalca v enem zadnjih oporišč rasizma na svetu leta 1988 znašal 6.500 dolarjev, medtem ko je dohodek na Zimbabvejca znašal le slabo desetino tega (640 dolarjev) ali v Botsvani (1.600 dolarjev). Črnsko prebivalstvo v Južnoafriški republiki pa ni v nič boljšem položaju. Podobni so tudi primerjalni podatki o življenjski dobi, smrtnosti otrok in tako dalje. Južnoafriška republika združuje bogastvo Zahoda in revščino tretjega sveta, je zapisal novinar londonskega Economista. Vprašanje je, kako po odpravi rasizma zagotoviti, da država ne bo v celoti zdrsnila na raven tretjega sveta.

Predvsem bo treba marsikatero vprašanje reševati z veliko mero strpnosti in preudarnosti, kar pa bo po mnogih desetletjih sovraštva, ki ga je nakopicila politika rasne nestrpnosti, težko uresničiti. Problem so že boji za oblast med prevladujočim Afriškim narodnim kongresom (ANC) Nelsona Mandele in Buthelezijevo stranko Inkatha, ki so praviloma neusmiljeni in krvavi, saj so od leta 1990 do danes zahtevali okrog 9000 življenj. Problem pa so tudi radikalci v vrstah ANC, kot je na primer nekdanja žena Nelsona Mandele, Winnie Mandela, ki je izjavila, da se je vodstvo belske manjšine, združeno v Narodni stranki, sparilo z ANC, da bi ohranilo svoja svilena oblačila, elita ANC pa z belci zato, da bi uživala to novo ugodje.

Njihova stališča in zahteve niso združljiva s pomirljivimi toni in smislom za politično realnost, s katerim želi vodstvo ANC prepričati belce, da se tudi potem, ko bodo oni prevzeli oblast, belcem ne bo godilo nič slabše. V afriških državah, kjer so črnci nasledili oblast belih kolonialistov, je gospodarstvo praviloma naglo nazadovalo, prav tako pa tudi vse ostale oblike družbene organiziranosti. Razmere so v marsičem spominjale na porevolucionarna obdobja nekdanjih socialističnih držav, kjer so novi gospodarji z nesprejemljivi političnimi potezami uničili še tisto malo zdrave gospodarske osnove, kolikor je je do takrat ostalo pri življenju. Belci v Južnoafriški republiki so izobraženi in zaradi dosedanje politike obvladujejo državne in upravne službe. Če jih bodo črnci po prevzemu oblasti pometali iz služb, da bi tako zmanjšali nezaposlenost v svojih vrstah - ta je zares katastrofalna, saj dosega kar 40 odstotkov aktivnega prebivalstva - si bodo naredili medvedjo uslugo.

Kljub številnim naravnm bogastvom in razmeroma ugodnim klimatskim pogojem ima Južnoafriška republika velike gospodarske težave, ki imajo po mnenju kritičnih ekonomistov globoke korenine in jih niso povzročile le sankcije zaradi apartheida in padec cen nekaterih surovin na svetovnih trgih. Tako je država v šestdesetih letih sprejela program nadomeščanja uvoženega blaga z domačimi izdelki, kar naj bi zmanjšalo odvisnost od izvora surovin, gospodarstvo pa naj bi postalo samozadostno. Rezultati so bili prav nasprotni: ukrep je podpiral neuspešna podjetja, ki so lahko »počivala« v senci visokih uvoznih dajatev; od leta 1975 je družbeni bruto proizvod padal, nič bolje se ni dogajalo s produktivnostjo. Stanje so v začetku osemdesetih le še poslabšale sankcije in strog nadzor južnoafriškega trgovanja s tujino.

Podjetja, ki niso mogla vlagati kapitala v tujini, so zato doma pokupila konkurenčna podjetja in tako še zmanjšala že tako ne bogvedi kako močnega poslovnega tekmovanja, ki je za zdaj še vedno najboljši znani vzpodbujevalec gospodarske uspešnosti. Kljub številnim neobetavnim znamenjem se najdejo tudi taki, ki menijo, da bi Južnoafriška republika utegnila kmalu postati gospodarska uspešnica. Svoj optimizem utemeljujejo s trditvijo, da bi miren prenos oblasti na črnsko večino, odprava sankcije in ponovna možnost najemanja posojil v tujini lahko omogočili hiter gospodarski vzpon s takimi deli, kot bi bila gradnja cenenih stanovanjskih naselij, novih cest, železnic in druge infrastrukture. Po teh napovedih bi južnoafrisko gospodarstvo lahko hitro doseglo okrog petodstotno letno rast.

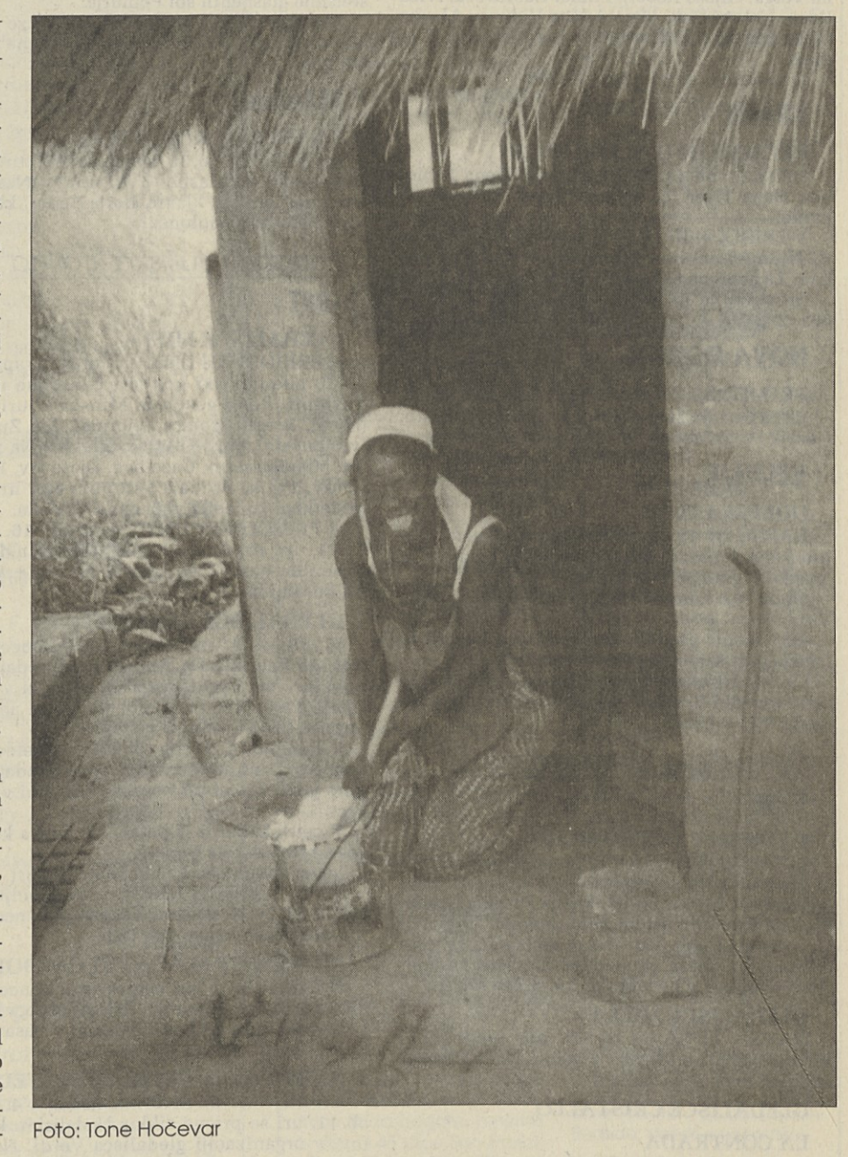

Foto: Tone Hočevar

Gledališča

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
DANES: ob 19.30 (Linhartova dvorana) R. Marinković: Glorija. Gostuje PDG Nova Gorica. Cena vstopnic je 500 SIT, za dijake in študente 250 SIT.
Ob 20. uri (Stihova dvorana) B.Slade: Ob letu osorej. Vstopnina je 600 SIT.
V PRIHODNJIH DNEH: 5. in 6. aprila ob 20. uri Molitveni stroj Noordung. Za izven in konto.
Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG
DANES: ob 20. uri premiera B. Friel: Ples v avgustu. Režija Dušan Jovanović, igrajo: Bojan Emeršič, Silva Čušin, Milena Zupančič, Saša Pavček, Neda Bric, Veronika Drolc, Jernej Šugman in Brane Hribar. Predstava je za izven in konto.
Ob 20. uri (Mala Drama) W.Allen: Zaigraj še enkrat, Sam. Razprodano.
JUTRI: ob 19.30 uri B. Friel: Ples v avgustu. Za abonma Prva Repriza in izven.
Ob 20. uri A.Nicolaj: Blagi pokojniki, dragi možje. Za izven in konto.
Informacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter uro pred predstavo na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET
JUTRI: ob 19. uri Offenbach: Hoffmanove pripovedke. Za izven in konto.
Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
DANES: ob 19.30 E.Kishon: bil je škrjanec. Za izven in konto.
Ob 22. uri Jagodic-Pokorn-Tadel: Klinika Tivoli, d.o.o. Za izven in konto.
JUTRI: ob 19.30 uri G.Tabori: Goldbergove variacije. Za izven in konto.
Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE
DANES: ob 19. uri A. A. Rozman: Tartif. Za izven. Režija Vito Taufer.
JUTRI: ob 19. uri A.A.Rozman: Tartif. Za izven.
Prodaja in rezervacijs vstopnic v Galeriji SMG na Trgu francoske revolucije 5 med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 17.30, telefon 061/153-312, na dan predstave pa tudi uro pred predstavo pri blagajni gledališča.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
DANES: ob 19.30 uri J. Anouilh: Ljubi tiški (vse podrekajo). Za abonma Red A in izven.:
JUTRI: ob 19.30 uri J.Anouilh: Ljubi tiški (vse podrekajo). V glavni vlogi igra Jurij Souček, k.g.
Prodaja vstopnic dva dni pred dnevom predstave od 17.do 19. ure, na dan predstave pa dve uri pred predstavo. Rezervacije na tel. 061/312-860.

KUD FRANCE PREŠEREN
DANES: ob 20.30 uri Napravite mi zanj krsto. Tragična veseloigra z lutkami. Tel. 061/332-288.

MARIBOR

SNG DRAMA
JUTRI: ob 19.30 premiera Purgatorio - La divina commedia, pesnika Danteja Alighierija, dramatika Nenada Prokića, režiserja Tomaža Pandurja.
V PRIHODNJIH DNEH: 10. aprila ob 19.30 premiera Paradiso -La divina commedia.
Igrajo: Brane Šturbej, Matjaž Tribušon, Ksenija Mišič, Livio Badurina, Radko Polič, Milena Muhič, Peter Ternovšek, Rado Pavalec, Sonja Blaž, Anica Sivec, Anica Kumer, Radoš bolčina, Irena Mihelič, Ivo Leskovec, Zvonko Funda, Irena Varga, Aljoša Rebolj, Franci Gabrovšek, Ivica Knez, Nataša Sirk, Maja Aduša Vidmar, Alenka Cilenšek, Lidija Simončič, Josipina Babič in drugi.
Informacije na tel. 062/221-206.

KRANJ

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
DANES: ob 19.30 uri Barbara Hieng Samobor: Hana Tiger. Za abonma Petek II., izven in konto.
V PRIHODNJIH DNEH: 3. aprila ob 19.30 uri B. Hieng-Samobor: Hana Tiger, ljubezenska igra. Za abonma Sobota II., izven in konto.
Informacije in rezervacije na tel. 064/222-681, 222-701.

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
JUTRI: ob 20. uri (Solkan) L.Pirandello: Henrik IV. Za abonente iz Idrije in izven

VELENJE

DOM KULTURE
DANES: ob 11. uri (Mala dvorana) gledališka predstava,v okviru Gimnazijade Po kom je... v izvedbi I. gimnazije Maribor.
Ob 13. uri komedija Bog, v izvedbi Gimnazije Vič.
Ob 16. uri gledališka predstava Pegam in Lanbergam, v izvedbi Gimnazije Ptuj.
Ob 18. uri tragikomedija Grenki sadeži pravice, v izvedbi Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije v Ljubljani.

Furlanija-Julijska krajina

TRST

DVORANA TRIPCOVICH
JUTRI: ob 20. uri (red S) bo na sporedu deveta predstava Donizettijeve opere Lucia di Lammermoor. Dirigent Lü Jia. Režija Patrizia Gracis. Prodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripcovich. nastopajo: Marzio Giossi, Alaxandrina Pendatchanska, Cèsar Hernandez, Umberto Chiummo. Ponovitev v nedeljo, ob 16. uri za red G.

GLEDALIŠČE MIELA
DANES: ob 16. in ob 20. uri gostovanje Vienna's English Theatre z delom Neila Simona »I ought to be in pictures«.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA
DANES: ob 20.30 - Gostovanje Alberta Lionella in Erike Blanc z delom Sache Guitry »Mogli, figli e amanti«. Nastopajo: Aldo Alori, Anna Maria Bottini. Scene Umberto Bertracca, kostumi Grazia Alfonsi. Režija Alberto Lionello. Jutri ponovitev ob 20.30.

MILJE

GLEDALIŠČE VERDI
V PRIHODNJIH DNEH: v četrtek, 8. aprila, ob 21. uri za niz komičnega teatra: »Io sono una cooperativa«. V glavnih vlogah Lucia Vasini in Maurizio Milani. Predprodaja vstopnic pri UTAT - Pasaža Protti 2 (tel. 040/630063).

VIDEM

AVDITORIJ MENOSSI
Ul. S. Pietro - S. Osvaldo
DANES: ob 21. uri druga predstava niza Contatto comico. Nastopila bosta Sergio Bini in Domenico Costanzo z delom Bustric - Bustric nell'Isola di Cocco. Ponovitev jutri, 3. aprila, ob 21. uri.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE
V PRIHODNJIH DNEH: v nedeljo, 4. aprila, ob 15. uri drama Friedricha Schillerja Kabale und Liebe.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

SLOVENSKA FILHARMONIJA
DANES: ob 19.30 uri koncert študentov Akademije za glasbo in Simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije. Dirigent Marko Letonja. Solisti: Renata Penezić, flavta, Diana Grubišić, harfa, Maja Babnik, viola in Andrej Goričar, klavir.. Vstop je prost. Vabljeni.
V PRIHODNJIH DNEH: 6. aprila ob 18. uri Sprehod skozi zgodovino jazza, v sodelovanju z Big Bandom RTV Ljubljana. Tokratni večer bo posvečen bluesu. Dirigent in komentator bo Alojz Krajnčan, gostja večera pa Alenka Godec.

CANKARJEV DOM
DANES: ob 21.30 (Klub CD) Richard Galliano and New Musette - Paris la Nuit. Vstopnice 1000, 1500 SIT.
V PRIHODNJIH DNEH: 5. aprila ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) Orgelski večer z Angelo Tomanic. Vstopnice 200 SIT.
Informacije na tel. 061/222-815.

LJUDSKI DOM ŠENTVID
JUTRI: ob 19. uri Koncert odraslih pevskih zborov.

MARIBOR

KAZINSKA DVORANA
DANES: ob 19.30 Koncert Musice Slovenice. Solistka: Natalija Vorobjova. Klavir: Janko Setinc.
Blagajna je odprta vsak dan, razen nedelje, od 11. do 16. ure ter uro pred predstavo. Infomacije na tel. 062/221-206.

ZAGORJE

DELAVSKI DOM
DANES: ob 19.30 koncert orkestra Academia Ars Musicae s solistom Igorjem Ozimom. Cena vstopnice je 400 SIT.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM
NAPOVEDUJEMO: 18. aprila ob 20.30 uri koncert svetovno znanega trobentača Kennyja Wheelerja s spremljajočim quartetom. Informacije na tel. 065/45-093.

ŠKOFJA LOKA

KAPELA ŠKOFJELOŠKEGA GRADU
DANES: ob 20. uri koncert vokalne skupine Ave. Umetniški vodja Andraž Hauptman.

GORNJA RADGONA

AVLA OSNOVNE ŠOLE
DANES: ob 17. uri tradicionalno, XV. srečanje glasbenih šol Pomurja.
Srečanje poteka v organizaciji Zveze kulturnih organizacij G. Radgona in Glasbene šole G. Radgona.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA
DANES: ob 18.30 uri koncert študentov Akademije za glasbo- Trio unico. Nastopajo Hermina Jerman, klavir, Boris Rener, klavir in Milan Hudnik, violončelo.

Furlanija-Julijska krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA
V PRIHODNJIH DNEH: v torek, 6. aprila, ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene matice. Nastopili bodo gostje iz Minska - Jurij Likin (oboa), Sergej Gromov (violina), Ilia Žukovski (violončelo), Jurij Gildjuk (klavir). Na programu Mendelssohn, Gazelova, Dješevov, Rahmanoniv, Falik. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta v gledališču Miela.
V PRIHODNJIH DNEH: v petek, 16. aprila, ob 21. uri niz koncertov »Zattere alla deriva«. Nastopila bosta Trio Lingua Franca & Val Resia Ensemble.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
JUTRI: ob 21. uri človečerni koncert kantavtorja Fabrizia De Andrè. Predprodaja vstopnic je v teku pri v osrednji blagajni v Pasaži Protti. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne.
V nedeljo, 4. aprila, ob 21. uri človečerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasaži Protti).
V četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.
Izven abonmaja. Za abonente popust.
V PRIHODNJIH DNEH: v ponedeljek, 26. aprila, ob 20.30 koncert Tržaškega koncertnega društva. Nastopil bo Uto Ughi.

ŠPORTNA PALAČA PRI ČARBOLI
DANES: ob 21. uri človečerni koncert kantavtorja Marca Masinija. Predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA
V PRIHODNJIH DNEH: v nedeljo, 4. aprila, ob 11. uri se prične ciklus Nedeljskih koncertov, v organizaciji gledališča Verdi. Nastopil bo »Il trio d'archi», ki bo izvajal Schubertove in Beethovnove skladbe. Predprodaja vstopnic pri blagajni Dvorane Tripcovich in v nedeljo od 10. ure pri blagajni Muzeja Revoltella.

VIDEM

ŠPORTNA PALAČA ČARNERA
DANES: koncert Udine Jazz 92. Nastopila bo skupina Jan Garbarek s pevko Mari Boine Persen.

Alpe-jadran

MESTRE

GLEDALIŠČE TONIOLO
V PRIHODNJIH DNEH: 6. aprila koncert Fabia Concata, ki pa bo nastopil tudi v diskoteki Hippodrome v Trziču, 22. aprila.

TREVISO

PALAVERDE
NAPOVEDUJEMO: 20. aprila bo v Trevisu otvoril turnejo Vasco Rossi, 12. junija pa bo nastopil na stadionu v Vidmu.

Razne prireditve

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
DANES IN JUTRI: ob 18. in 20. uri (Kosovelova dvorana) Igra solz/ The Crying Game. Film Neila Jordana. Vstopnina je 400 SIT.
Informacije na tel. 061/222-815.

CELJE

KULTURNI DOM DPD SVOBODA
V PRIHODNJIH DNEH: vsako sredo do sredine aprila bo potekala Likovna šola za začetnike. 50-urni program vodi kustosinja Muzeja grafičnih umetnosti Anica Ferjančič. Prijave v sprejema Alica Javšnik v Zdravstvenem domu Celje, tel. 063/27-721.

Furlanija-Julijska krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA
Do ponedeljka, 19. aprila bodo v gledališču Miela predvajali filme angleških mojstrov Michaela Powela in Emerica Pressburgerja.
V PRIHODNJIH DNEH: 5. aprila ob 18.00 in 20.30: »The red Shoes», i. M. Shearer, L. Massine, F. Ashton; 19. aprila ob 18.00, 20.00, in 22.00: »The Tales of Hoffmann», i. M. Shearer, L. Massine, L. Tcherina, F. Ashton. Zadnjo predstavo bosta komentirala Martin Scorsese in Bruce Eder.

GORICA

GORIŠKI GRAD
Dvorana pokrajinskega muzeja
DANES: ob 18.30 bo na goriškem gradu predstavitev zadnje knjige poezij Cirila Zlobca »Ljubezen dvoedina». Uvodno misel bo posredoval dr. Matjaž Kmecl.
Predstavitev prireja Kulturni dom - Gorica v sodelovanju z gorisko pokrajinsko upravo.

KINO VITTORIA
Travnik
DANES: ob 15.30 za sekcijo Krizna območja bivše Jugoslavije: »Državno prvenstvo v streljanju« - Dušan Povh (14'), »Dosje Milošević« - Vladimir Vodušek (45'), »Dosje armada« - Ljerka Bizilj (44'), »Operacija 1-2-3-62 - Miran Zupanič, Helena Koder (47'), »Dosje Bosna« - Zoran Medved (45'); 19.00 Omizje: Bosna od Tvrdka do Radovana - Zoran Medved (120'); 21.00 »Oči Bosne« - Miran Zupanič (45'); 22.00 Hommage Peter Handke, »Kronika tekočih dogodkov« (Chronik der laufenden Ereignisse - 90').
JUTRI: ob 15.00 Ljudje ob meji: Stanje stvari (Lorenzo Iosa), Slovenci v zamejstvu (Ernst Ružič, Janko Kos, Igor Gruden), Ponižani in razžaljeni (Marjan Sticker); posebni program RAI: Poldnevniki (Silvio Stancich), Slovenski utrinki (Ibolya Dončec, Andreja Kovač), Mostovi (Sandor Szunyogh), Živeti hočemo (Mirko Bogataj); 18.00 srečanje: Slovenske manjšine v zamejstvu in manjšine v Sloveniji - prisotnost na televizijskem mediju; 20.30 Hommage Peter Handke - Odsotnost (Die Abwesenheit); 22.30 Vse je pod kontrolo (Metod Pevec), Zdravljica (Damjan Kozole), Križci in krožci (Aleksandra Vokač), No more heroes any more (Marko Kovačić), Bravo - Laibach (Peter Vezjak).

Za najmlajše

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
JUTRI: ob 11. uri (Kosovelova vorana) otroška matineja, Fran Levstik- Helena Zajc: Kdo je napravil Vidku srajčico. V izvedbi Lutkovnega gledališča Jože Pengov. Vstopnice 150 SIT.
Informacije na tel. 061/222-815.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
DANES: ob 17. uri Kubatova-Loboda: Oh, te princese. Za izven
JUTRI: ob 11. in 17. uri (Veliki oder) L. F. Baum: Čarovnik iz Oza, gostovanje Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja. Za izven.
V PRIHODNJIH DNEH: 4. aprila ob 17. uri (Veliki oder) Marie Kubatova - Matjaž Loboda: Oh, te princese. Za izven.
Informacije na tel. 061/314-962.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
V PRIHODNJIH DNEH: 4. aprila ob 11. uri Krilič: Jajce. Za izven. Tel 062/26-748.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE
DANES: ob 10. in 11.30 uri S. Makarovič: Gal med lutkami. Gostovanje LG Ljubljana.
JUTRI: ob 10. in 15. uri Svetlana Makarovič: Gal med lutkami. Gostovanje Lutkovnega gledališča iz Ljubljane.

AJDOVŠČINA

DOM KULTURE
JUTRI: ob 9.30 in 10.30 H.C.Andersen: Slavček. Gostuje PDG Nova Gorica.

NOVO MESTO

DOM KULTURE
DANES: ob 10. in 12. uri L.F.Baum: Čarovnik iz Oza. Gostuje SLG Celje.

PORTOROŽ

AVDITORIJ
JUTRI: ob 19. uri gostovanje Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta: Andersen-Jesih »Cesarjeva nova oblačila«. Režija Vladimir Jurc.

Koroška

RADIŠE

KULTURNI DOM
JUTRI: ob 15.00 - Lutkovna igra »Zimska pravljica» (Darka Ceh). Nastopa Lutkovna skupina »Mi smo mi» iz Celovca, prireditelj SPD Radiše.

Razstave

LJUBLJANA

ČANKARJEV DOM
Do 11. aprila (Mala galerija CD) bienale otroške ilustracije Bratislava- BIB.
Do 11. aprila (Galerija CD) je na ogled razstava Desetletje slikarstva - Avstrija 1980 - 1990 - Zbirka Schomer.
Do 25. aprila (Sprejemna dvorana) je na ogled razstava otroških ilustratorjev iz vsega sveta Podobe domišljije- Sarmede 92'.

NARODNA GALERIJA
Na ogled je razstava Marka Pernharta: Izbrane slike iz Slovenije in Koroške. Informacije na tel. 061/219-740.

GALERIJA GRAD TIVOLI
Na ogled je razstava Mlada slovenska grafika. Razstavljalci: Crtomir Frelih, Klementina Golija, Samuel Grajfoner, Gregor Kokalj, Karel Plemenitaš, Nataša Ribič, Zora Stančič, Marija Starič - Jensko in Petra Varl- Simončič.
V PRIHODNJIH DNEH: 6. aprila ob 18. uri predstavitev devetih likovnih umetnikov, ki razstavljajo pod naslovom Mlada slovenska grafika. Razgovor bo vodil Marjan Tršar.
Informacije na tel. 061/225-632.

GALERIJA INSULA
Na ogled je razstava Jožefa Muhovica.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA
Na ogled je spominska razstava Riharda Jakopiča.
Galerija je odprta vsak dan, razen sobote popoldan in nedelje, od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.

GALERIJA KOMPAS
Na ogled je razstava slik akademskega slikarja Tomana Veljka, ciklus slik z naslovom Praznovanje pomladi.

KULTURNI DOM ŠPANSKI BORCI
DANES: ob 19. uri otvoritev slikarske razstave Toiva Rjannela. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.
Do 10. aprila si lahko ogledate razstavo slik Janeza Ambrožiča.

ATELIER ZOIS
Do 15. aprila bo na ogled razstava Ko se fotograf(ija) predstavi. Razstavlja fotograf Dragan Arrigler. Tel. 061/153-244.

GALERIJA KRKA
Do 28. aprila bo na ogled razstava slik Maje Berden.

GALERIJA STOPNIŠČE
Na ogled je razstava fotografij Janija Novaka. Galerija je odprta vsak delavnik od 8. do 4. zjutraj. Informacije na tel. 061/313-926.

PREDSTAVNIŠTVO MURE
Na ogled je 1. razstava del članov Društva Likovnih Umetnikov Prekmurja in Prlekije.

VODNIKOVA DOMAČIJA
Na ogled je razstava fotografij mojstra Rafaela Podobnika.

GALERIJA KAPELICA
Do 9. aprila je na ogled fotografska razstava z naslovom Biti ženska avtorice Jasmina Vidmar. Odprto vsak dan od 11. do 17. ure, razen sobote in nedelje.

KUD FRANCE PREŠEREN
Do 7. aprila bo na ogled prodajna razstava izdelkov šole pletenja v begunskem zbirnem centru Trnovo v Ljubljani. Odprto med 15. iljo in ponedeljek je galerija zaprta.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE
Do 13. aprila je na ogled fotografska razstava Mateja Okorna: Akt in Primoža Predaliča: Igra pred zrcalom - portreti slovenskih igralcev .
Na ogled je razstava sibirskega slikarja Nikolaja Ribakova.
Muzej je odprt od torka do nedelje od 10. do 18. ure. Vstopnine ni. Tel. 061/323-968.

PLEČNIKOVA KNJIGARNA
Subičeva ul. 1a
Do 1. maja si lahko ogledate razstavo Andreja Dolinarja z naslovom Cvetje- krajina- človek.

GALERIJA ŠKUC
Na ogled je razstava slik Nike Span in Tadeja Tozona.

MARIBOR

UMETNOSTNA GALERIJA
Na ogled je retrospektivna fotografska razstava z naslovom Veno Pilon, pariški fotograf.

RAZSTAVNI SALON ROTOVŽ (Trg Borisa Kraigherja)
Na ogled je razstava del mariborskega grafika Simona Grajfonerja, nagrajenca raznih razstav, med drugim tudi letošnjega grafičnega bienala na Otočcu.

SLOVENJ GRADEC

GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI
Na ogled je razstava Nove pridobitve za stalno zbirko Galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec 1987-1992.

CELJE

LIKOVNI SALON
Na ogled je razstava Komedija na plakatu.

LIKOVNI SALON
Do 10. aprila si lahko ogledate pregledno razstavo Tihožitja, Gojmirja Antona Kosa.

VELENJE

KULTURNI CENTER IVAN NAPOTNIK
Na ogled je razstava akvarelov in monotipij Jureta Godca.

ŽALEC

SAVINOV LIKOVNI SALON
Do 9. aprila bo na ogled razstava likovnih del Mihe Maleša na temo Ženska, mati. Odprto vsak dan, razen nedelje, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure.

PTUJ

GRAD
Na ogled je razstava z naslovom Nakit - magična moč oblike, ki jo prirejata Pokrajinski muzej Ptuj in Arheološki muzej iz Zadra.

KRANJ

CLUB GALOISES BLONDES
Na ogled je razstava grafitov Strip core.

GALERIJA V PREŠERNOVI HIŠI
Na ogled je razstava akademske slikarke Melite Vovk.

GALERIJA MESTNE HIŠE
Na ogled je razstava slik akademske slikarke Brigite Požegar- Mulej.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA 2
Na ogled je razstava slik Klavdija Tutte. Informacije na tel. 066/73-753.

TARTINIJEVA HIŠA
Na ogled je razstava likovnih del Sama Tavzlja.

GALERIJA SV. DONATA
Na ogled je razstava del Janeza Boljke.

KOPER

GALERIJI LOŽA
Na ogled je razstava slik Toma Podgornika.

NOVA GORICA

LIKOVNA VITRINA
Na ogled ja razstava slik Antona Plemlja.

PREDDVERJE POKRAJINSKEGA ARHIVA
Na ogled je razstava Nova oblast - nova imena, preimenovanje krajev na območju občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin v letih 1945-1955.

DOBROVO V BRDIH

Na ogled je razstava del Ivane Kobilica in Ferda Vesela. Odprto v sredo, četrtek in petek od 12. do 18. ure ter ob sobotah in nedeljah od 11. do 16. ure.

SOLKAN

VILA BARTOLOMEI
Do junija je na ogled etnološka razstava Škedenjska krušarica. Razstava je med tednom odprta od 8. do 14. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 13. do 17. ure.

KANAL

SPOMINSKA SOBA MARIJA KOGOJA
Na ogled je razstava 100 let rojstva muzealca, arhivista in pesnika Ludvika Zorzuta, originalne skladbe Vinka Vodopivca.

TOLMIN

KNJIŽNICA CIRILA KOSMAČA
Na ogled je razstava umetniške fotografije Tihožitja Mojmirja Maraža.

SEŽANA

MALA GALERIJA
Do 30. aprila je na ogled razstava akvarelov Slavke Kranjec.

KD SREČKO KOSOVEL
Na ogled je razstava slik Jožeta Tisnikarja.

IDRIJA

GALERIJA IDRIJA
Na ogled je razstava slik Božidarja Jakca.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA
DANES: ob 20. uri otvoritev razstave fotografij Boštjana Gunčarja. Razstavo si lahko ogledate vsak dan med 9.30 in 12.30 uro ter med 16. in 19. uro, ob sobotah od 9. do 12. ure.

GALERIJA LOŠKEGA MUZEJA
Na ogled je razstava del beneških umetnikov. Razstavljajo: Gianni Balus, Giovanni Carlig, Brunetta di Lenardo, Loretta Dorbolo, Giacinto Iussa, Tresa Lendaro, Paolo Manzini, Sandra Manzini, Gianni Osgbach, Alessio Petricig, Alvardo Petricig, Paolo Pteicig, Claudia Raza, Luisa Tomasetig, Rosina Zufferli.
Informacije na tel. 064/622-261.

OKROGLI STOLP
Na ogled je razstava Uran v mineralogiji, v rudah in v Žirovskem vrhu.

KROPA

KOVAŠKI MUZEJ
Na ogled je prenovljena in razširjena razstavna zbirka o nekdanjem čebljarstvu v Lipniški dolini.

BEGUNJE

GALERIJA AVSENIK
Na ogled je razstava tržaškega slikarja Franka Vecchieta.

BLED

GALERIJA GRADU GRIMŠČE
Na ogled je razstava kranjskih motivov Fedorja Zigona.

RADOVLJICA

FOTOGALERIJA PASAŽA (RADOVLJIŠKA GRAŠČINA)
Na ogled je del klubske razstave fotografij foto-kino kluba Radovljica.

GASILSKI DOM NA GORJUŠAH
Na ogled je razstava slikarjev amaterjev občine Radovljica.

KAMNIK

GALERIJA BALANTIČ
Na ogled je prodajna razstava olj in akvarelov akademskega slikarja Petra Adamiča. Odprto vsak dan od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure. Tel. 061/831-141.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ
Na ogled je pregledna razstava slik reliefov Blanke Stepančič.

SEVNICA

GRAD
Do 7. maja je na ogled razstava Almire Sadar in Marije Jenko z naslovom Odrazi lastnih podob v grafikah, tekstilu in oblačilih.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA
Na ogled je 3. medregionalna likovna razstava, na kateri sodelujejo umetniki celjske, dolenjske, gorenjske in zasavske regije ter umetniki iz Prekmurja. Razstava bo odprta do 11. aprila.

PINCE

ŠAŠKI DOM
Na ogled je razstava ročnih del. Prireditev sodi v sklop prireditev ob mesecu madžarske kulture.

FJK

TRST

TK GALERIJA
Ul. Sv. Franciska 20
Na ogled je razstava Mihe Maleša ob 90-letnici umetnikovega rojstva.

KULTURNI DOM
Do 13. aprila je na ogled razstava »Skavti in gozdovniki na Slovenskem«, ki jo je pripravil Muzej narodne osvoboditve iz Maribora. Pokrovitelja razstave sta Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturno-gospodarska zveza. Urnik ogleda: vsako soboto od 10. do 12. ure, ob gledaliških predstavah - pol ure pred predstavo, po dogovoru z organizatorji - RV tel. 632663, SZSO tel. 215086.

GALERIJA CARTESIUS
Ul. Marconi 16
Jutri, ob 18. uri otvoritev razstave Livia Rosignana. Razstava bo na ogled do 22. aprila ob delavnikih - razen ponedeljka - od 11. do 12.30 in od 16.30 do 19.30, ob praznikih od 11. do 13. (za Veliko noč zaprto).

MUZEJ ŽIDOVSKE SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER
Ul. Del Monte 5
Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik ogledov: ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrtkih od 10. do 13. ure.

MIRAMARSKI GRAD
Zgodovinski muzej
Na ogled je stalna razstava »Načrti za Miramar».

ART LIGHT HALL
Trg S. Giovanni 3 (I. nadstr.)
Danes, ob 18.30 bodo odprli razstavo skulptur Piera Marcuccija. Razstava bo na ogled do 23. t.m. po običajnem urniku vsak dan od 18.00 do 20.00 razen ponedeljka in praznikov.

GALERIJA BASSANESE
Trg Giotti 8
Danes, ob 18.00 bodo odprli razstavo slikarja Sergia Scabarja, ki bo na ogled do 22. t.m. vsak delovnik od 17.00 do 20.00.

MUZEJ REVOLTELLA
Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«.
V organizaciji Tržaške letoviščarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vršijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella, ene najlepših neoklasičnih tržaških poslopij ter najvažnejše galerije sodobne umetnosti.

GLEDALIŠČE MIELA
Na ogled je razstava Oliviera Toscanija. Urnik: ob delavnikih od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

SEDEŽ LETOVIŠČARSKE USTANOVE
Ul. S. Nicolò, 20
Na ogled je razstava Marina Cassettija.

ART GALLERY
Ul. S.Servolo 6
Na ogled je razstava grafične skupine Bottega del Tintoretto: Cristina Albillos, Giulia Pitacco, Roberto Mazzetto, Cristina Venditti.

RAZSTAVNA DVORANA BIVŠE PIVOVARNE DREHER

TRGOVSKI CENTER GIULIA
Na ogled je razstava o Morski biologiji v Trstu od leta 1800 do danes, ki so jo pripravili člani vodstva Miramarskega morskega parka, ki spada pod sklad WWF in Deželna služba za okolje Furlanije-Julijske krajine. Razstavo si lahko ogledate vsak dan (razen ob nedeljah) od 9. do 19. ure. Za vodene obiske lahko poklicete na tel. št. 040/224147.

TRŽAŠKI FOTOGRAFSKI KROŽEK
Ul. Zovenzoni 4
Na ogled je fotografska razstava Tullia Stravisija z naslovom »Nature morte (o quasi). Urnik: ob delavnikih od 18.00-20.00, ob praznikih od 11.00-13.00, ob ponedeljkih zaprto. Razstava bo na ogled do 6. aprila.

RICMANJE

BARAGOV DOM
Na ogled je razstava »Ricmanjski pomniki«, ki spada v sklop praznovanj vaškega patrona, sv. Jožefa. Razstavo so pripravili župnija v Ricmanjih in Goriški grad-Grad Kromberk pod pokroviteljstvom Sveta slovenskih organizacij. Razstava bo na ogled do Velike noči ob delavnikih: 9-12, 15-17.

GORICA

KATOLIŠKA KNJIGARNA
Se danes in jutri je na ogled skupinska razstava desetih goriških likovnikov. Urnik: ob urah odprtja knjigarne.

TRŽIČ

RESTAVRACIJA L'ORCHESTRA
Do 9. aprila je na ogled razstava grafik Zvesta Apollonia. Urnik: od ponedeljka do četrtka 12.30-15.30, 18-23, ob petkih in sobotah 18.30-22.30. Ob nedeljah zaprto.

RONKE

ART GALLERY
(Kavarna Trieste)
Odprta je fotografska razstava Martina Rauchenwalda, Maurizia Frullanija in Rajka Bizjaka. Na ogled vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 9. do 22. ure.

Koroška

CELOVEC

EVROPSKA HIŠA
Reitschulgasse 4
Na ogled je razstava G. Silberberger, F. J. Graf (Zrcalne slike).

BELJAK

GALERIJA UNART
Kaiser Josef-Platz 3
Se danes je na ogled razstava del Andreja Mayr-Freiberger, Renate Jindra, keramike.

TINJE

GALERIJA TINJE
Na ogled je razstava del Helmuta Blažeja (mešane tehnike).

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.50 Video strani
Tedenski izbor
09.00 Ovčar Hobo, 10/12 del ameriške nanizanke
09.25 Videošpon
10.10 Umetniški večer
Sodobna ameriška literatura: Arthur Miller, VPS 1005
11.25 Vsi moji sinovi, ameriški film, VPS 1125
13.00 Poročila
13.05 Poslovna borza, ponovitev
Filmsko popoldne
14.45 On in ona, ponovitev 4/13 dela ameriške humoristične nanizanke, VPS 1440
15.10 Rose zmaguje, ponovitev 1/4 dela avstralske nadaljevanke, VPS 1505
15.55 Vrnitev na otok zakladov, 9/10 del angleške nadaljevanke, VPS 1555
17.00 TV dnevnik 1 - slovenska kronika
17.15 Huckleberry Finn in njegovi prijatelji, 4/26 del koprodukcijske nadaljevanke
17.40 Prvi uspehi: Galerijska zgodba
17.45 Oscar Junior: Skrivnosti življenja, italijanska nanizanka
18.00 Regionalni studio Koper
18.50 Pari, tv-igrica
19.30 TV dnevnik 2, vreme
19.56 Šport
20.05 Forum
20.30 Črni petek za gangsterje, angleški film, VPS 2030
22.20 TV dnevnik 3, vreme, VPS 2220
22.44 Šport
22.55 **Večerni gost: Sestra Vida Žabot**
00.00 Video strani

SLOVENIJA 2

Tedenski izbor
11.05 Že veste
11.35 Gospodarska oddaja: R & R
12.10 C.A. Cueni: Iskanje Salome, 2/6 dela švicarske nadalj.
13.00 Poročila
16.45 Osmi dan, ponovitev
17.25 Mostovi
18.00 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
18.45 Znanje za znanje, učite se z nami
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Studio City
22.10 Koncert orkestra akademije za glasbo - M.Ravel: Koncert za orkester
Sova
22.40 Popolna tujca, 24/28 del ameriške nanizanke
23.10 Rose zmaguje, 2/4 del avstralske nadaljevanke
00.00 **Jenatsch, švicarski film**
01.35 Video strani

KANAL A

09.00 RIS, risanke in spoti
10.25 Ninja želve, 57. del ameriške risane sesrije
11.00 Drugačen svet, ponovitev 129. dela ameriške nadalj.
18.30 Rock starine, 7. oddaja o starem rocku
20.00 Risanka
20.15 Dnevnoinformativni program in vreme
20.30 Drugačen svet, 130 del ameriške nadaljevanke
21.20 Dan po jutrišnjem, 13. del ameriške poljudnoznanstvene serije
21.50 Navdušenje, ameriški film
23.20 Rock starine, 8. oddaja o starem rocku
23.50 Dnevnoinformativni program in vreme, ponovitev
00.05 Poročila v angleščini: Deutsche Welle
00.30 Astrološka napoved
00.40 Live & Kickin', ponovitev 5. brcanja v živo
01.55 Video strani

KOPER

18.00 Studio 2, pogovor z gosti

RAI 1

6.50 Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15 Film: La domenica della buona gente (kom., '53), vmes vesti
12.00 Variete: Buona fortuna
12.30 Dnevnik 1
12.35 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Fatti, misfatti e...
14.30 Italijanske kronike
14.45 Dok.: Il far da sé
15.15 Otroški variete
15.45 Mladinski variete: Big!
17.55 V Parlamentu in vesti
18.10 Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.40 Vremenska napoved
18.45 Dok.: Kvarkov svet
20.00 Dnevnik in šport
20.40 Aktualno: Uno 7
22.05 Aktualno: I giorni dell'infanzia, vmes (23.00) dnevnik
24.00 Vreme in dnevnik
0.30 Danes v Parlamentu
0.40 Rubrika opolnoči

RAI 2

7.00 Risanke in nanizanke
8.45 Jutranji dnevnik
9.05 Rubrika o vrtnarstvu
9.25 IP v smučanu
10.40 Nan.: Lassie
11.30 Kratke vesti
11.45 Segreti per voi...
12.00 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik, gospodarstvo, Tribuna za referendum, rubrikaTrentatre in vreme
14.10 Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30 Kronike v živo
17.15 Vesti in Iz Parlamenta
17.25 Pogum življenja
18.10 Športne vesti
18.20 Nan.: L'ispettore Tibbs
19.15 Nad.: Beautiful
19.45 Dnevnik in šport
20.40 Aktualno: I fatti vostri
23.15 TG 2 - Pegaz
23.55 Nočni dnevnik
24.00 Filmske novosti
0.10 Boks: Mastrodonato-Manca (IP)

RAI 3

6.45 Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes vesti
12.15 IP v smučanju: moški veleslalom, 2. tek
14.00 Deželne vesti
14.20 Popoldanski dnevnik
15.15 Dok.: Korzika
15.45 Športno popoldne
17.20 Športna rubrika Derby
17.30 Kulturni tednik On-off
17.50 Pregled tujega tiska
18.00 Dok.: Geo, nato nan.
18.50 Šport, vreme, dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon, Blob in Una Cartolina
20.30 Kviz: Porca miseria
22.30 Dnevnik ob 22.30
22.45 Aktualno: Milano, Italija, 23.40 Voglia di tenerezza
0.30 Dnevnik in vreme

RETE 4

6.24 Nanizanke
8.10 Nad.: General Hospital, 8.40 Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Amanda, 11.50 Celeste, vmes (9.30) vesti
12.45 Il pranzo è servito
13.30 TG 4 vesti
14.05 Nad.: Sentieri, 15.05 Grecia, 15.45 Anche i ricchi piangono
17.00 Lui, lei l'altro
17.30 TG 4 vesti
17.45 Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.15 Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
19.00 TG4 vesti in nad. La signora in rosa
20.30 Nad.: Renzo in Lucia
22.30 Film: Lawrence d'Arabia (zgod., VB '62), vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30 Na prvi strani
9.05 Variete: Maurizio Costanzo Show
11.30 Variete: Ore 12
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotiadiani
13.35 Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, 15.00 Ti amo parliamone,15.30 Scene da un matrimonio
16.00 Otroski variete
18.00 Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Striscia la notizia
20.40 Varieteja: Scherzi a parte, 22.45 Gommapiuma
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti)

ITALIA 1

6.30 Otroski variete
9.15 Nanizanke
12.45 Odprti studio
13.00 Otroski variete
13.45 Nan.: Agli ordini papà
14.15 Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05 Nan.: Baywatch
17.05 Varieteja: Twin Clips, 17.30 Mitico
18.05 Nan.: Tarzan
18.30 Variete: Ma mi faccia il piacere
19.00 Unometeo in šport
19.15 Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke
20.30 Film: Allucinazione perversa (dram., ZDA '90, i. T. Robbins, Danny Aiello)
22.40 Aktualno: L'istruttoria
1.00 Odprti studio, pregled tiska in Studio sport

TELE 4

Lastne oddaje:
13.30 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00 Mannix, ameriška tv nanizanka
13.50 Juke box, ponovitev
16.00 TV novice
16.05 Čarobna svetilka
Dolgo iskanje, angleška dokumentarna serija
Vohuna, am. tv naniz.
17.20 Meridiani
18.00 Studio 2, pogovor z gosti
18.50 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.25 Mannix, am. tv nan.
20.15 Nočni sodnik, am. tv nanizanka
20.40 Koncert simfoničnega orkestra slovenske Filharmonije: A. Vivaldi: Letni časi, op.8
21.40 Glasbeni utrinek: J. Strauss: Romanca št. 1, op. 243
21.45 TV dnevnik
21.55 Globus
22.25 Jaguar, ameriški pustolovski film, 1955
23.10 Nočni sodnik, ameriška tv nanizanka

Avstrija 1

09.00 Čas v sliki
10.30 Obišči mamo, oče dela, ponovitev filma
13.35 Sinha Moca, 131. del
14.50 Mojstri jutrišnjega dne
15.50 Paradižniki proti vampirjem
16.15 Cool
16.30 Video uspešnice in kviz
18.00 Čas v sliki
18.30 Prijatelji: Kavalir z rožo
20.15 XY-nerešeno: Policija prosi za pomoč
21.20 Pogledi od strani
21.30 Zbodljaj, nemški film
22.55 Čas v sliki
23.20 XY-nerešeno: Odmevi gledalcev
23.30 Noč na Manhattnu, nemška kriminalka
00.55 Manekenka in vohljač, serija
01.40 Poročila
Tisoč mojstrovin

Avstrija 2

15.45 Tisoč mojstrovin
15.55 Ljubezen v aprilu, ameriški film (Pat Boone)
17.30 Češki gradovi: Schwarzenbergovi, 1. del
18.00 Hooperman: Preskus vzdržljivosti
18.30 Milijonsko kolo, igra
20.00 Kultura
20.15 Tehnične zvijače in zabavni znanstveni poskusi
21.00 Znanost
21.15 Siling, gospodarski magazin
22.30 Will Vinton, ameriški filmski risar, 2. del portreta
The California raisins

Hrvaška 1

07.50 TV koledar
08.00 Poročila
Zgodbe iz Monticella, 97. del
10.00 Poročila
11.15 Nemška lekcija, 10.
11.30 Zlatko Krilić: Skrivnostno pismo, 2/3 del
12.00 Poročila
Svet se vrti naprej, 97. del
13.30 Mikser M
14.00 Poročila
14.50 Odmevi, ponovitev 4., zadnjega dela nadalj.
16.00 Poročila
16.05 Informatika: Pixel
16.35 Dvajsettisoč milj pod morjem, avstralski risani film
17.30 Hrvaška država in ljudje
18.05 Izziv duha
18.10 Alpe-Donava-Jadran: Slike iz srednje Evrope
18.40 Santa Barbara, 367. del ameriške nadaljev.
19.30 Dnevnik 1
20.05 Film-video-film
20.45 Papirnata maska, angleški triler
22.35 Dnevnik 2
23.00 Slika na sliko
23.45 Poročila v angleščini
00.00 Sanje brez meja

Hrvaška 2

17.00 Svet se vrti naprej, 97. del
17.45 Slika na sliko
18.30 Hrvaške zgodbe in novele
19.00 Magija, 11/12 del
19.30 Dnevnik 1
20.05 Čas teče, 2. del humoristične nanizanke
20.35 Potovanja: Zadnji vlak za Kanado, 2. del
21.40 Cro pop rock
22.30 Lovejoy, 3/12 del nan.
Adamsovi, 2/16 del humoristične nan.
Magija, 12., zadnji del
Julijini strahovi, angleško/kanadski film

Madžarska

05.40 Dobro jutro
08.35 Čez dan
09.00 Sosedje, 155. del, pon.
09.50 Žrebanje lota
10.50 Igra
11.05 Sotrpini
11.20 Pomoč v duševni stiski
12.00 Poročila
16.00 Popoldanski saldo
16.40 Northwood, 5. del kanadske serije
17.15 Za otroke, risanke
17.45 Svet denarja
18.55 Vprašanja kristjanov
19.10 Novi Galvolgyi šov
20.00 Dnevnik
20.40 Dallas, ponovitev
21.35 Panorama, svetovna politika
22.40 Konec dneva, film Ingmarja Bergmana
00.55 Dnevnik

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4 ; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-Ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Za in proti; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program.

Slovenija 2

(UKV 87,8; 92,4; 93,5;95,3; 96,9;97,7; 98,9; 99,9; MHz)
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditev; 10.40 Primorski val; 11.00 Country glasba; 11.15 Jezikovne minute; 11.50 Vreme; 12.00 Točno opoldne; 12.05 Popevka tedna; 12.40 Štajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobtinice; 15.10 Menjalniški tečaj; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.15 Nedeljski izlet; 17.50 Šport; 19.30 Stop pops; 21.45 Radijska igra; 22.20 Radio Študent na našem valu.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz, od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16.00 SV 918 kHz)
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Izobraževalni program; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Izbrana proza ; 10.25 Vodomet melodij; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Zborovska glasba; 13.40 Glasbena tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Koncertni solisti; 18.05 Opera; 19.30 Stuttgartski komorni orkester; 22.05 Radijska igra; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Napoved in koledar; 6.30 Jutranjik, osmrtnice; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pesem tedna; 10.00 Mnenjsko rešeto; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podoknice; 15.15 Hit dneva; 16.00 Glasbeni desert; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Osmrtnice; 18.00 Ob glasbi, ob glasbi; 18.45 New Age; 19.00 Dnevnik.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Pozdrav, almanah; 6.20 drobci; 7.00 Dober dan otroci; 7.45 Prireditve; 8.00 Ura je 8; 8.05 Horoskop, slovarček; 8.25 Na valu RK; 8.35 Popevka tedna; 9.00 Ulica velikih vrtov; 9.35 Ugibajmo skupaj; 9.50 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Tema dneva; 11.00 Politika in aktualnosti; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Diskoteka Sound; 16.00 Ob štirih; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve; 16.35 Boutique Gallus; 16.50 Zgodovinske plošče; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Folk studio; 20.00 Nočni program.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Okno na Arbat; 8.40 Soft music; 9.00 Literarni utrinek; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert; 11.30 Odprta knjiga: Rosa na steklu (M. Sosič); 11.45 New Age; 12.00 Alpe-Jadran; 12.20 Slov. glasba; 12.40 APZ Maribor; 12.50 Orkestri; 13.20 Potpuri; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Made in Italy; 15.30 Mladi val; 16.45 Postni govori; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: poklon Kogoju - Naš božanski stvarnik; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Rock zvezde; 19.20 Napovednik.

Radio Občine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Mix time; 20.00 Za naše ljudi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Janko Messner (iz njegovih del bere igralec Boris Kralj).

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

7.00 Awake on the Wildside, vodi Rebecca de Ruvo; 10.00 Video, vodi Paul King; 13.00 Video, vodi Simone Engelen; 16.00 Greatest Hits, vodi Paul King; 17.00 Coca Cola Report, vodi Kristiane Backer; 17.15 MTV v kinu; 17.30 Poročila; 22.00 Greatest Hits, ponovitev; 23.15 MTV v kinu, vodi Pip Dann; 3.00 Nočni video

SKY ONE

7.00 The DJ Kat Show; 10.10 risanke pred šolo; 11.30 Drzni in lepi; 12.00 Hart to Hart; 13.00 Sokolov greben; 14.30 Drugačen svet; 15.20 Santa Barbara; 18.00 Zvezdne steze: The Next Generation; 19.99 Games World; 20.30 Družinske vezi; 22.00 Rokoborba; 23.30: Zvezdne steze: The Next Generation

MOVIE CHANNEL

7.45 Twentieth Century; 9.20 Peter & Pompey; 13.00 Velike ideje; 17.55 Dot and the Smuggle; 19.00 Ishtar; 23.00 Carolina Sceletons

PRO 7

5.00 Serije: Človek z druge zvezde; 6.00 Risanke; 9.20 Vrtnice so za bogate, ameriški tv film;11.45 Ulice San Francisca; 12.40 Show Billa Cosbyja; 13.15 Perry Mason; 14.05 Matlock: Fotomontaža, ponovitev ameriške tv kriminalke; 20.15 Hitri pobeg, ameriški film, 22.00 Mike Hammere; **23.00 Obred, ameriška grozljivka**; 2.05 Mission Firegame, ponovitev angleškega filma

RTL

0.05 Črna Emanuela - divje ure naslade, italijanski erotični film; 1.40 Blake Snake, ameriški erotični film

PREMIERE

14.15 Materinsko moštvo, ameriška komedija; 15.45 Policaj med ljubeznijo in zakonom, ameriška kriminalka; 17.25 Medved, francoski film; 20.15 Veliki zastoj, nemški film; 22.10 Mission of the Shark, ameriška vojna drama; 23.45 Hitman, am. akcijski film; 1.15 Omen IV: Prerokovanje, ameriški film; 2.50 Roxy, ameriški, erotični film

EUROSPORT

8.30 Aerobika; 9.30 Konjeništvo, pon.; 10.00 Hokej na ledu; NFL; 12.00 Nogomet, pon; 14.00 Tenis: ATP turnir, prenos iz Španije; 20.00 Mednarodni motošport; 22.00 Košarka: NBA, 1.30 Športne novice

3SAT

20.45 Sponsae Christi, tv igra; 22.50 Sani, švicarski film

SAT 1

10.15 Izpraznite cirkuško arено, nemško/francoski film; 20.15 Od obale do obale, ameriški film; 23.00 Danish Bedside, danski erotični film;

SKY MOVIES

7.45 Twentieth Century; 19.00 Ishtar; 23.00 Carolina Sceletons;

SUPER CHANNEL

12.00 Dokumentarec; 18.30 Bonanza; 20.30 Film Europe; 23.00 Svengali, ameriški film

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 22.55

Večerni gost: sestra Vida Žabot

Nekateri so jo razglasili za razkriškega Martina Čedermaca, drugi so jo označili kot upornico

V oddaji Večerni gost, ki jo uspešno vodi Aleksander Čolnik, bomo imeli priložnost pobliže spoznati sestro **Vido Žabot**, ki je v javnosti postala znana po svojih prizadevanjih za slovensko bogoslužje v Razkrižju.

Vida Žabot je šestintridesetletna sestra salezijanskega reda, rojena v Gibini pri Razkrižju; diplomirala je iz filozofije in pedagogike, kasneje specializirala psihologijo. Že petnajst let je v tem redu v Italiji, kjer vrsto let poučuje na različnih verskih šolah in dela kot psihologinja v družinskih posvetovalnicah.

Slovenska javnost jo je prvič spoznala v začetku avgusta, ko je bil ustanovljen odbor za uresničevanje zahtev faranov Razkrižja in ko so verniki iz te županije z zborovanjem pred tamkajšnjo cerkvijo Svetega Janeza Nepomuka začeli s bojkotom maš hrvaškega župnika Stjepana Slavička.

Njeno vlogo v boju za slovenski jezik v cerkvi so ljudje dojemali na različne načine, nekateri so jo razglasili za razkriškega Martina Čedermaca, drugi so jo označili kot upornico.

Zaradi svojega delovanja je morala celo na zagovor v Rim k svoji vrhovni predstojnici, saj je bilo njeno poučevanje verouka v slovenščini označeno kot politično, protizakonito in uperjeno proti hrvaškemu narodu. Vrhovna mati jo je razumela in ji odobrila vrnitev in nadaljnje delo z otroki.

Nocoj se sestra Vida Žabot ne predstavja samo kot borka za slovenski jezik, temveč predvsem kot redovnica in ženska. Spoznali bomo njen pogled in odnos do življenja, sveta, boga ...

TV SLOVENIJA 2 — 00.00

SOVA: JENATSCH, švicarski film

*Zgodba filma **Jenatsch** (1987), ki je bil predstavljen na münchenskem festivalu, je precej nenavadna.*
Uveljavljeni švicarski režiser Daniel Schmid je v filmu poskusil predstaviti življenje Jörga Jenatscha, graubündenškega borca za svobodo iz 17. stoletja, skozi oči mladega novinarja. Christoph mora intervjuvati antropologa, ki je vodil izkopavanje Jenatschevega groba. Odkrivanje preteklosti ga popolnoma prevzame in kmalu je sam sredi prizorov, ki so se odigrali nekoč pred davnimi leti ...

RETE 4 — 22.30

LAWRENCE D'ARABIA, angleški film

Leta 1926 poročnik T. E. Lawrence odpotuje Na Bližnji vzhod, da bi dvignil Arabce proti turkom. Film je pravzaprav biografija skrivnostnega pustolovca, ki je vrsto let vodil angleško politiko na Bližnjem vzhodu. Neustrašnega junaka je odlično upodobil Peter O'Toole.
*Film **Lawrence Arabski**, vsebuje celo vrsto atraktivnih prizorov iz puščave in je za leto 1962 prejel dva oskarja, za najboljši film in za režijo.*
Igrajo: Peter O'Toole, Alec Guinness, Anthony Quinn, Omar Sharif in drugi.

RA SLOVENIJA 3 — 22.00

RADIJSKA IGRA: MUZIKUS

*Radijska igra **Muzikus** slovenskega avtorja Metoda Pevca prav te dni zastopa Radio Slovenija na mednarodnem festivalu Prix Futura v Berlinu.*
Igra Muzikus, ki je po obliki skomponirana zelo domiselno, je po žanru znanstvenofantastična grozljivka. Njena tema je totalna represija, ki jo v času informacijske družbe izvede skupina neidentificiranih ljudi. Njihov pritisk seže do takšne popolnosti, da odpravijo celo glasbo kot univerzalni planetarni jezik. Režim spravi vse »nasprotnike« v zavod za duševno bolne, nadzoru se izvije le neznani starec Muzikus ...

PRO 7 — 23.00

OBRED, ameriška grozljivka

Policijski psiholog, ki raziskuje vrsto umorov otrok, pride na sled santteriji, mistični sekti, ki se je iz Kube razširila v Združene države Amerike. Skrivnostna sekta spominja na woodoo.
Režiser John Schlesinger je film posnel po romanu Nicholasa Conda.
Glavnega igralca Martina Sheena se bomo spomnili iz Coppolovega celovečernega filma Apokalipsa zdaj. Nastopal pa je tudi v številnih drugih filmih, tako sam kot s sinovoma (Charlie Sheen, Emilio Estevez).
Poleg njega igrajo še Helen Shaver, Richard Masur in drugi.

KOŠARKA / PROMOCIJSKA LIGA - 23. KOLO

Najlažje za Cicibono

VANJA JOGAN

Do konca promocijskega prvenstva manjkajo le še štiri kola, Cicibona in Sokol pa igrata že dolgo brez pravega motiva, medtem ko so Brežani krepko zapleteni v boj proti izpadu iz lige, saj je Cancianijeva peterka kar sedemkrat zgubila v zadnjih osmih tekmah in je zato iz dokaj mirnih voda zaplula na razburkano morje. Brežani bodo tudi v tem kolu pred težko nalogo, saj jih v gosteh čaka solidna peterka Fincantierija, ki je doma le redkokdaj izgubila.

Po peklenskem marcu, imajo cicibonaši trden namen, da končno prekinejo vrsto porazov, ponuja pa se jim lepa priložnost, saj bodo v »balonu« 1. maja gostili zadnjeuvrščeno Fiammo, ki pa bo seveda igrala s polno močjo, saj se bori proti izpadu. Marijevi fantje bodo spet nastopili brez centra Semna, ki je na odsel daljše potovanje. V popolnem nasprotju s cicibonaši so sokolovci v zadnjem mesecu zabeležili same zmage in bodo tudi v nedeljo zvečer skušali podaljšati zmagovito serijo. Naloga je zahtevna, v prvem delu prvenstva pa so Nabrežinci že visoko premagali Inter 1904.

Nekaj vprašanj smo tokrat postavili Brežanu Marku Salviju.

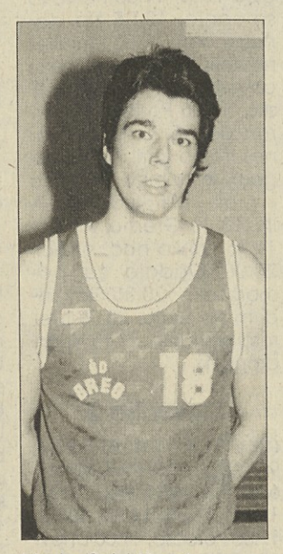

Marko Salvi (Breg)

Pred meseci ste dokazali, da znate igrati zelo dobro. Kako to, da že dalj časa nizate same neuspehe?

S povratkom Korošca smo vsi pridobili na samozavesti in smo igrali res sijajno. Oddaljili smo se od zadnjih na lestvici in prav gotovo popustili, kar se nam je maščevalo na naslednjih tekmah, sedaj pa smo spet v stiski.

Na prejšnji tekmi si bil izključen skupno z Robijem Žerjalom. Kaj sta nakuhala?

Osebno sem se sprl s sodnikom, ki je imel aroganten in ironičen pristop do nas, Robiju pa so popustili živci zaradi stalnega izzivanja nasprotnika Degrassija, ki ga je nalašč tudi udaril.

Do konca manjkajo samo še štiri tekme. Kakšen bo razplet v boju za izpad?

Prepričan sem, da se bomo rešili, saj imamo pred sabo še dva neposredna obračuna z neposrednima tekmecema in predvidevam vsaj še dve zmagi.

NAPOVEDI - Marko Salvi

Jadran Tkb - Cento +5

Matchwinner: Rauber(4.zbran); top scorer: Merlin(6); nad pričakovanjem: Pregarc(1).

Bor Radenska - Sgt +10

Matchwinner: R.Smotlak(6); top scorer: Carbonara(1); nad pričakovanjem: Barini(2).

Portogruaro - Kontovel -6

Matchwinner: Civardi(11); top scorer: Grilanc(16); nad pričakovanjem: Paulina(3).

Cicibona Plaster - Fiamma B. +15

Matchwinner: Furlan(6); top scorer: Cupin(13); nad pričakovanjem: Volk(2).

Inter 1904 - Sokol Warm +10

Matchwinner: D.Starc(8); top scorer: Škerlavaj(6); nad pričakovanjem: Stanisa(4).

Fincantieri - Breg +2

Matchwinner: R.Žerjal(3); top scorer: Korošec(9); nad pričakovanjem: B.Žerjal(2).

Dom Simek - Senators - 20

Matchwinner: Semolič(3); top scorer: Košuta(3); nad pričakovanjem: Jarc(2).

KOŠARKARSKA D LIGA / 26. KOLO

Se bo zgodil čudež?

Kontovel v Portogruaru Bor bi se rad oddolžil Sgt

Zadnjih pet tekem, ki manjkajo do konca letošnje sezone v košarkarski D ligi, bo za naša dva predstavnika povsem različnih, saj so borovci že izven vsake nevarnosti pred izpadom, Kontovelci pa bi morali osvojiti vse razpoložljive točke, če želijo ohraniti četrtoligaški status, pred seboj pa imajo tudi nekaj tako imenovanih nemogočih tekem, kar pomeni, da so realne možnosti za obstanek res minimalne. Po drugi strani smo tudi prepričani, da se bodo Kontovelci borili do konca in skušali osvojiti vsaj najboljšo pozicijo med tistimi štirimi ekipami, ki bodo nazadovale, saj se večkrat zgodi, da pride tudi do ponovne vključitve zaradi morebitnih odpovedi ob vpisu za prihodnjo sezono.

Prva izmed zgoraj omenjenih »nemogočih tekem« je na sporedu že v nedeljo, saj se bodo Kontovelci podali v Portogruaro, kjer jih čaka drugouvrščena ekipa, ki si seveda ne more privoščiti poraza, saj je v polnem teku za napredovanje v C ligo. Že pred meseci so igralci ekipe Beretich premagali Kontovelce, ki pa so se žilavo upirali fizično in tehnično boljšemu nasprotniku (končni izid je bil 84:91). Portogruaro ima v svojih vrstah tudi bivšega A ligaša Delle Vedove, ki je kljub letom izredno učinkovit in je večkrat sam spremenil razmerje moči na igrišču.

Borovci bodo spet igrali na domačem igrišču, pred seboj pa imajo nov tržaški derbi. Gostili bodo moštvo Sgt, ki je še vedno vpleteno v boj za obstanek, s presenetljivo zmago proti Portogruaru v prejšnjem kolu pa so igralci Sgt morda že opravili odločilni korak proti temu cilju. Sancinova ekipa ima seveda v mislih le zmago, saj bi se rada oddolžila za poraz iz prvega dela, ko so ob hudi poškodbi Smotlaka prepustili točki šele po podaljšku (90:79). Kar se tiče posameznih igralcev, je dokončno prenehal z aktivnim igranjem Luciano Poretti, ki ima težave s poškodovano ramo, v dvomu pa je tudi prisotnost Petra Ažmana, ki si je proti Kontovelu zvil gleženj. Sancin bo najbrž vključil v postavo Stefana Samca ali Michela Grbca, čeprav sta oba komaj okrevala po poškodbah. (V. Jogan)

ODBOJKA / 1. MOŠKA DIVIZIJA

Konec tedna začetek play offa

V 1. ženska divizija: Olympia se je oddolžila Villesseju - 2. ŽD: hud spodrsljaj Sočank

1. MOŠKA DIVIZIJA

Konec tedna se pričenja finalni del v 1. moški diviziji. Od naših ekip bosta Valprapor Espego in Naš prapor igrala v skupini za napredovanje v D ligo, Olympia Jestvine Pintar in Soča Valprapor Posojilnica Sovodnje pa v tolažilni skupini za uvrstitve od 5. do 10. mesta.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Olympia - Villesse 3:0 (15:1, 15:3, 15:10)

OLYMPIA: H. in K. Corsi, Černic, Bulfoni, Bratina, Braini, Lutman, Princi.

Villesse je v prvem delu Olympio premagal, tokrat pa ji ni nudil nobenega odpora, menda tudi zato, ker je nastopil okrnjen. Skratka, za Goričanke je bila to doslej najlažja zmaga, o kateri res ni kaj dosti povedati.

OSTALI IZIDI 11. KOLA: Corridoni - Pieris 3:0, Azzurra - Cormons 1:3, Morarese - Acli Ronchi 2:3, Lib. Gorizia - Farra 3:1.

VRSTNI RED: Libertas Gorizia 20, Olympia in Acli Ronchi 16, Farra 12, Villesse in Corridoni 10, Morarese, Azzurra in Libertas Cormons 8, Pieris 2.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Dom Imsa - Intrepida 3:0 (15:10, 15:8, 15:6)

DOM IMSA: Mikluš, Kocina, Zavadlav, Černic, Korisč, Lovisoni, Lovisutti, Tomšič, Sošol.

Domovke so zlahka prišle do točk. Njihova zmaga ni bila nikoli vprašljiva. Sesterko Intrepide sestavljajo sicer starejše igralke, ki pa so v bistvu rekreativke. Kapetanki Lovisuttijevi, ki je rahlo poškodovana, sploh ni bilo treba stopiti na igrišče, saj so bile njene mlajše soigralke nalogi povsem kos.

Hadrijana Corsi v napadu med tekmo Olympia-Villesse. Akciji sledita Evelin Bulfoni (levo) in Mirjam Černic

Soča Gostilna Devetak - Grado 0:3 (6:15, 12:15, 8:15)

SOČA: M. in V. Černic, K. in K. Devetak, V. Florenin, S. Pellegrin, R. Pinello.

Sočanke so v Gradežu doživele hud poraz. Na igrišče so stopile v omejenem številu, odsotnih je bilo kar 5 igralk. Nasprotnice so takoj dobro začele in pokazale dekletom iz Sovodenj svoje zmožnosti.

Le v drugem setu so naše igrale po svojem standardu in vodile 12:8, nato pa naredile nekaj ključnih napak, ki so povzročile izgubo seta (in tudi tekme). Zlasti v drugem in tretjem setu je bilo omejeno število igralk največji problem, saj je onemogočilo katerokoli menjavo. (S.P.)

OSTALA IZIDA 7. KOLA: Torriana - San Luigi 3:1, Cormons - Staranzano 0:3.

VRSTNI RED: Staranzano 14, Torriana 12, San Luigi 10, Dom Imsa 8, Grado 6, Soča Gostilna Devetek 4, Intrepida 2, Libertas Cormons 0.

Fabio Ruzzier drugi na tekmi v Parizu

Boljši le Alžirec

Po uspehu pred dvema tednoma v Luganu se je hitrohodec Fabio Ruzzier to nedeljo udeležil v Parizu 35. klasičnega mednarodnega tekmovanja v hitri hoji »Challenger Facoetti«. Proga je bila dolga 24 km, nastopilo pa je 68 atletov iz Francije, Belgije, Italije, Švice, Luksemburga ter Alžirije. Že petič je zmagal Alžirec Ferguene, ki pa se je moral letos do zadnjega kroga boriti za zmago prav z Ruzzierjem, ki se vse do konca ni hotel predati. Ferguene se lahko pohvali s celo vrsto afriških rekordov in nastopov na vseh največjih svetovnih tekmovanjih. Zato je drugo mesto za našega atleta odličen uspeh, saj je za sabo pustil Belgijca Leroya, ki je bil lani 3. na svetovnem mladinskem prvenstvu.

Omenimo naj še, da so na tekmovanju nastopili še trije Tržačani, od katerih je bil Dorigo 15., medtem ko sta Sterpin ter Polanz na koncupristala okoli 40. mesta.

Obvestila

SPORTNO DRUŠTVO BREG
sklicuje danes 2. aprila REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v društvenih prostorih ob 19.30 v prvem sklicanju in ob 20.00 v drugem sklicanju. Dnevni red: 1. otvoritev in imenovanje delavnega predsedstva; 2. poročila predsednika, tajnika in blagajnika; 3. poročila načelnikov sekcij; 4. poročilo nadzornega odbora in razrešnica; 5. volitve; 6. razno. Vabljeni!

SD BREG
SMUČARSKA SEKCIJA
obvešča vse prijavljene, da bo odhod avtobusa na zamejsko prvenstvo v smučanju v nedeljo, 4. aprila ob 6. uri iz Doline, ob 6.10 iz Boljunca in ob 6.25 z Opčin.

SMUČARSKI KLUB BRDINA
sporoča, da bo odhod avtobusa za izlet v Sappado v nedeljo, 4. aprila, ob 5.45 z Opčin.

JAMARSKI ODSEK GRMADA
organizira tečaj jamarske tehnike. Zainteresirani naj tel. na št. 299442 od 18. do 20. ure (Franc).

ODBOJKARSKI KLUB VAL
sporoča, da bo zbirališče navijačev za skupni odhod na prvenstveno tekmo moške C1 lige v Pordenon jutri, 3. aprila ob 16. uri pred gostilno Turi na trgu v Standrežu.

ODBOJKA / ZA UVRSTITEV V PLAY OFF NA GORIŠKEM

»Naraščajnice« Doma izločile Farro zdaj pa jih čaka še vodilni Grado

Sočanke v tolažilni skupini brez tekmic - Derbija naraščajnikov ni bilo

Združena ekipa Soča Valprapor Pos. Sovodnje med »dečki« premočno prva (F. Jarc)

DEČKI

Združena ekipa Soča Valprapor, ki si je že zagotovila naslov pokrajinskega prvaka, bo v današnjem predzadnjem kolu v Standrežu (pričetek ob 19.15) še zadnjič gostila ronški Acli, mlajša vrsta Valprapor Soče Kmečka banka pa v nedeljo zjutraj proti krminskemu Libertasu računa na tretji par točk

IZIDA 18. KOLA: Acli - Valprapor Soča K. banka 3:0, Cormons - Torriana 0:3, Soča Valprapor P. Sovodnje prosta.

VRSTNI RED: Soča Valprapor Posojilnica Sovodnje 28, Torriana 20, Acli 16, Valprapor Soča Kmečka banka 4, Cormons 2.

DEKLICE

Play off

Fincantieri - Dom Imsa 3:0 (15:5, 15:5, 15:5)

DOM IMSA: Mikluš, Černic, Zavadlal, Tomšič, Lovisoni, Kovic, Korsič in Humar.

Tudi v povratnem srečanju je Fincantieri gladko premagal domovke, ki igrajo zdaj v tej finalni fazi že nekoliko demotivirano, Tržičanke so vsekakor za razred boljše od tekmic.

OSTALI IZID 4. KOLA: Azzurra - Staranzano 2:3.

VRSTNI RED: Fincantieri 8, Azzurra in Staranzano 4, Dom Imsa 0.

Od 9. do 14. mesta

VBL Cormons - Soča 1:3 (2:15, 15:9, 11:15, 1:15)

Sovodenjke so v tej skupini prav gotovo najboljša ekipa. Nasprotnice, ki so si v zadnjih tekmah dobro opomogle, so zaigrale nagažirano, a sočanke so popustile le v drugem setu. (Š.P.)

OSTALA IZIDA 3. KOLA: Sanson - Volley club Monfalcone 3:2, Grado - Acli neod.

VRSTNI RED: Soča 6, Acli in Sanson 2, Volley club in Cormons 0.

NARAŠČAJNIKI

Valprapor Soča CDR - Torriana 3:0 (15:5, 15:3, 15:8)

VALPRAPOR SOČA: G. in R. Lutman, Mucci, Pellegrin, Braione, Černic, Devetak, Frandolič.

Nadaljuje se zmagovita pot združene ekipe naraščajnikov, ki je v 1. kolu druge faze še tretjič gladko premagala Torriano. Zanjo je pokrajinska faza v bistvu formalnost.

Olympia - Valprapor Soča CDR neod.

Ker se je Olympia predstavila samo s petimi igralci, tekme niso odigrali, tekmovalna komisija pa bo brzkone Goričane kaznovala s porazom brez boja in odvzemom dveh točk. Res škoda, saj je kazalo, da bo Olympii do konca prvenstva celo uspelo na drugem mestu dohiteti Torriana, zdaj pa bo to nedvomno težje.

VRSTNI RED: Valprapor Soča CDR 21, Torriana 10, Olympia 8, Fincantieri -2.

NARAŠČAJNICE

Dom Imsa - Farra 3:0 (15:10, 15:6, 15:12)

DOM IMSA: Pavio, Kovic, Humar, Tomšič, Uršič, Kocjančič, Batistič, Mužina.

Domovke so s to zmago (zaostala tekma) izločile Farro iz boja za play off, njihov glavni tekmec pa je zdaj Staranzano. Začele so slabo in gostje so povedle s 7:1 in 10:4. Tedaj so naše odbojkarice zaigrale bolj organizirano in pripravile preobrat. V drugem nizu je bila njihova premoč bolj očitna, v tretjem pa se jim je spet zataknilo in Farra je ob menjavi igrišča vodila z 8:4. Nasprotnika so domovke ujele pri deseti točki in z nekaj dobrimi servisi set tudi dobile.

Jutri jih v Gradežu čaka nastop proti vodilnemu Gradu. Če mu bodo odvzele vsaj set, se bodo uvrstile v končnico za naslov.

IZIDI 15. KOLA: Dom Imsa - Pizz. Italia 3:0, Farra - Lib. Gorizia 3:0, Acli - Mossa 1:2, Sagrado - Staranzano 0:3, Fincantieri - Grado 0:3.

VRSTNI RED: Grado 41, Dom Imsa 37, Staranzano 35, Farra 33, Sagrado 22, Pizz. Italia 20, Lib. Gorizia 15, Fincantieri 8, Mossa 7, Acli 1.

GIMANSTIKA / NA DVEH NASTOPIH

Borove telovadke dosegle nekaj izvrstnih rezultatov

Borove gimnastičarke so opravile v minulem tednu dva res uspešna nastopa. V nedeljo so dosegle v Campu Formidu, v sklepnem delu letošnjega deželnega prvenstva v športno-ritmični gimnastiki zelo dobre uvrstitve, ki bi pa bile zanesljivo še precej boljše, če jih ne bi sodnice oškodovale iz povsem netekmovalnih vzrokov. Odbile so jim namreč točke zaradi dresov in pomanjkanja društvenih značk, čeprav v minulih nastopih tega niso zahtevale. Odnos gimnastične federacije do sojenja na tekmah najmlajših je vsekakor tak, da ne vodi k širitvi in rasti te panoge, saj pretirana strogost sodnic vzbuja pri desetletnih otrocih le odpor in razočaranje.

V kategoriji naraščajnic, kjer so nastopila naša dekleta, se je v konkurenci 17 najboljših telovadk iz vse dežele, ki so zastopale barve 7 društev, najbolje odrezala obetavna Borova telovadka Karin Mezgec, ki je osvojila 3. mesto in je z bronasto kolajno potrdila uvrstitev iz prvega dela prvenstva. Odlična je bila zlasti v vaji z žogo, kjer je presegla osmico in je s tem potrdila tradicijo tega našega društva, po kateri že vsa leta posega v sam deželni kakovostni vrh ritmične gimnastike. Zelo dobra nastopa sta opravili tudi Erika Gregori in Petra Žagar, ki sta potrdili, da sta v zadnjem času v izredni formi in sta na najboljši poti, da se v bodoče uvrstita med najboljše naraščajnice v deželi.

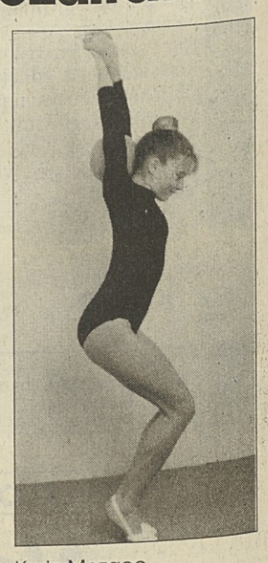

Karin Mezgec

Borovke so dan prej nastopile tudi na slovenskem državnem prvenstvu za ritmičarke v Ljubljani, kjer so v kategoriji za množičnost dosegla pomembno uveljavitev med najboljšimi tekmovalkami iz vse sosednje republike. Blestela je zlasti Petra Žagar, ki je v najtežji kategoriji osvojila 4. mesto. Žal, je bila njena vaja nekoliko prekratka, saj bi ji sicer zelo verjetno ne ušla niti zmaga. Od ostalih borovk je bila dobra tudi Megy Mauri, uspešno je prestala svoj prvi tekmovalni nastop Petra Dilli, medtem ko je bila Veroniki Žerjal zanesljivo namenjena precej višja uvrstitev od dosežene, če ne bi v drugem delu vaje izgubila orientacije potem, ko je prvega opravila res izvrstno.

Vsekakor, dva zelo dobra nastopa mladih borovk. -boj-

Danes igra za vas Totocalcio

Katja Vodopivec

Brescia - Ancona	1X
Cagliari - Genoa	1
Foggia - Atalanta	2
Roma - Fiorentina	12
Sampdoria - Inter	1X2
Torino - Lazio	1
Ascoli - Cremonese	1X2
Bari - Venezia	1X
Lucchese - Reggiana	X2
Monza - Cosenza	X
Verona - Cesena	1
Giarre - Catania	2
Novara - Mantova	1

Katja Vodopivec (letnik 76) že šest let igra odbojko pri Boru. V tem času je z mladinskimi ekipami Bora osvojila celo vrsto deželnih in pokrajinskih naslovov, leta 89 pa celo državni naslov v superminivolleyju. Letos redno igra tudi v članski šesterki v C1 ligi, z ekipo Under 18 pa se bo v nedeljo potegovala za prestop v naslednje kolo meddeželne faze. Pred leti se je ukvarjala tudi s plavanjem in akrobatiko. Prejšnji teden je Margaret Macchiut pravilno napovedala 9 izidov.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Velika negotovost na dirki v Neaplju V Trstu glavni favorit Notorius Ami

1. dirka (Modena): kasač Columinist (skupina 1) lahko ponovi uspeh s prejšnje dirke, toda paziti je treba tudi na Lemoyne Square (X) in Incredibile DJ (2);

2. dirka (Modena): Lugno (1) je zaradi ugodnega položaja obvezen favorit, toda zmaga lahko tudi Giagi Di Gia (X), če bo takoj prevzel vodstvo, v skupini 2 pa zasluži pozornost Imbo;

3. dirka (Padova): Nene del Ronco (2) je dober finiser, zelo stalen je Miraforte (1), v dobri formi pa je tudi Lochness Om (X);

4. dirka (Neapelj): prognoza je zelo težka, mi pa smo se odločili za konje Nano Riz (2), Lanturlo (1) in Ninolesco Ben (X);

5. dirka (Montegiorgio): Marzio Doro (2) je konj, ki ga bo treba premagati. To bosta poskušala Fermi (X) in Iblis High (1);

6. dirka (Trst): Notorius Ami (X) ima najboljšo številko in ga bo težko premagati, vendar pa se Nasnubi (2) in Nigel Lem (1) ne bosta vnaprej predala.

Dirka tris

NAŠI FAVORITI: 13) Fire Play; 18) Impavida, 1) Always in Love.

DODATEK ZA SISTEMISTE: 10) Mattacino, 4) Lasting Lass, 17) Gim Leap

Totip

1. —	prvi	12
	drugi	X
2. —	prvi	1X
	drugi	2
3. —	prvi	2
	drugi	X1
4. —	prvi	12
	drugi	X
5. —	prvi	2
	drugi	X1
6. —	prvi	X
	drugi	12

Gostje povsod uspešni Pesaro se je rešil

Košarka: v Italiji

PESARO - Po povratnih tekmah osmine finala končnice italijanskega košarkarskega prvenstva so znani že kar trije četrtfinalisti. Kleenex, Clear in Panasonic so po uspehih na domačih tleh nekoliko proti pričakovanju zmagali tudi v Livornu, Veroni in Reggio Emiliji.

Podvig pa je uspel Scavoliniju, ki je proti Bialettiju izgubil v Pesaru, a tesno zmagal v Montecatiniju, odločilna tretja tekma pa bo spet v nedeljo v Pesaru.

Včerajšnji rezultati (v oklepaju izid prve tekme): Baker Livorno - Kleenex Pistoia 76:82 (74:92), Glaxo Verona - Clear Cantù 71:76 (84:89), Sidis Reggio Emilia - Panasonic Reggio Calabria 84:86 (91:108), Bialetti Montecatini - Scavolini Pesaro 82:85 (103:93).

Četrtfinalni pari: Benetton Treviso - Panasonic Reggio Emilia, Stefanel Trst - Clear Cantù, Knorr Bologna - Kleenex Pistoia, Philips Milan - zmagovalec dvoboja Bialetti - Scavolini Pesaro

MOTOCIKLIZEM / PRED NEDELJSKO DIRKO V MALEZIJI

Honda pripravlja »maščevanje«

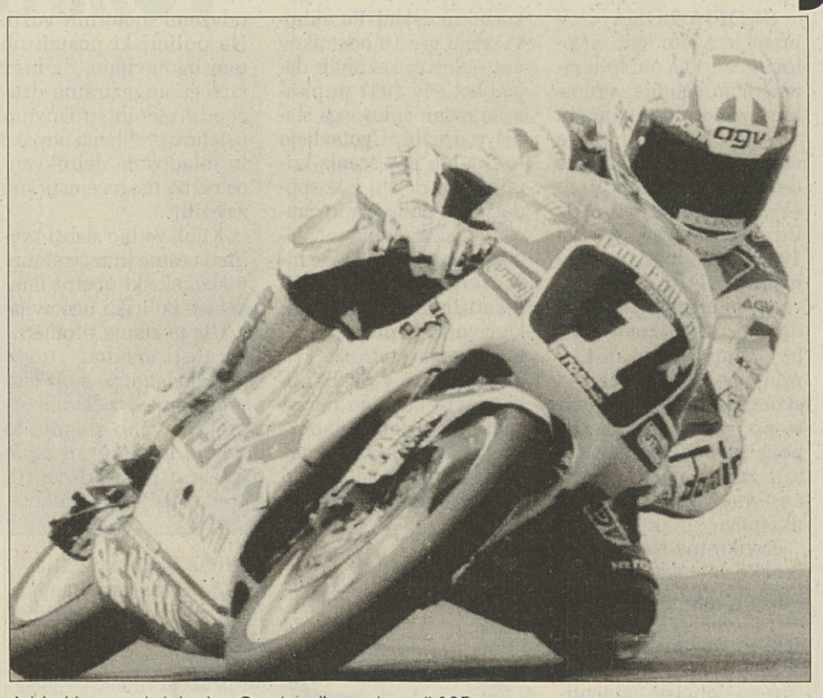

Arhivski posnetek Lorisa Capirossija na hondi 125 ccm

SHAH ALAM - V Maleziji bo v nedeljo že druga letošnja dirka za svetovno prvenstvo v motociklizmu, po prvih, deloma presenetljivih rezultatih, v Avstraliji pa se že govori o revanšah.

To velja predvsem za Hondin tabor, ki nikakor ni prebavil rezultatov za Veliko nagrado Avstralije. Honda je sicer dosegla dvojno zmago v razredu do 125 ccm pred Aprilio, toda v bolj prestižnih razredih se je morala zadovoljiti s skromnejšimi rezultati.

Tako je bil v razredu do 250 ccm najbolje uvrščen Hondin voznik Italijan Massimiliano Biaggi, ki je bil tretji za Japoncem Harado na yamahi in Američanom Kocinskim na suzukiju. Še slabše je bilo v najtežjem razredu (500 ccm), kjer je bil Dary Beatty s hondo četrti za Schwantzem na suzukiju, Raineyem na yamahi in Chandlerjem na cagivi.

Zaradi tega je tudi ing. Yoichi Oguma, ki vodi družbo HRC in z njo tudi športno aktivnost Honde sledil motociklistični karavani tudi v Malezijo, kjer bodo skušali narediti vse, da se pripravijo predvsem na dirko 18. aprila, ki bo na stezi v Suzuki, ki je v lasti Honde.

Največ preglavic Hondinim mehanikom povzroča 500-kubični motor. Beatty je v Eastern Creeku poskušal pobegniti konkurentom, toda na koncu je moral priznati premoč yamahe, suzukija in cagive, drugi voznik Doohan pa je zaradi problemov z motorjem celo odstopil.

Zdaj so se razširile govorice, da so pri Hondi pripravili nekatere pomembne novosti, ki zadevajo vbrizg goriva in vzmetenje, ki naj bi bilo res »aktivno« in ne samo elektronsko nadzorovano.

Nezadovoljni pa so tudi pri Aprilii, težave pa naj bi rešila inženirja Jan Witteveen in Gaetano Cocco, ki naj bi našla ustrezno rešitev problemov s stabilnostjo, ki so očitni predvsem pri modelu 250 ccm.

Nedeljski program

Dirka bo potekala na 3.505 m dolgi stezi, prvi pa bodo ob 12. uri startali motorji do 250 ccm, ki bodo prevozili 31 krogov (108, 655 km). Ob 13.15. bo start pollitrskih motorjev (33 krogov - 115, 655 km), ob 14.30 pa motorjev do 125 ccm (29 krogov - 101, 645 km).

Lani je na 125 ccm zmagal Italijan Alessandro Gramigni na aprilii, v razredu do 250 ccm je bil najboljši njegov rojak Luca Cadalora na hondi, v najtežjem razredu (do 500 ccm) pa je zmagal Avstralec Michael Doohan na hondi.

SMUČARSKI TEK / NA ŠVEDSKEM

Trojni uspeh azzurrov

Pri ženskah zmagala Rusinja Jegorova pred Di Cento

Silvio Fauner med enim od nastopov na letošnjem svetovnem prvenstvu v nordijskih disciplinah v Falunu

PITEAA - Italijanski smučarski tekači so na tekmovanju na Svedskem dosegli trojno zmago. V teku na 9, 9 km dolgi progi je bil namreč najhitrejši Silvio Fauner, ki je progo pretekel v 25 minutah in 40 sekundah, pred De Zoltom 25:41, Albarellom (vsi Ita) 25:42, Badamšinom 25:43 in Botvinovim (oba Rus) 25:49.

Pri ženskah je bilA na 6, 6 km dolgi progi najhitrejša Rusinja Ljubov Jegorova s časom 19:23, le sekundo pa je bila počasnejša Italijanka Manuela Di Centa. Občutno počasnejša je bila na tretjem mestu Finka Roligova, ki je progo pretekla v 19 minutah in 43 sekundah.

NOVICE

Italijanski odbojkarski play off: znani vsi četrtfinalisti

BOLOGNA - Moštvi Falconare in Alpitoura iz Cunea sta se uvrstili v četrtfinale končnice italijanskega odbojkarskega prvenstva. V tretji tekmi osmine finala je Falconara s 3:0 (17:16, 15:8, 15:7) premagala moštvo Centro Matic iz Firenc, Alpitour pa je s 3:1 (15:10, 2:15, 15:12, 15:9) odpravil modenski Panini. Četrtfinalni pari: Maxicono Parma - Falconara; Messaggero Ravenna - Gabeca Montichiari; Misura Milan - Charro Padova; Sisley Treviso - Alpitour Cuneo. Prve tekme bodo jutri. Igra se na dve zmagi, od polfinala dalje pa na tri.

Milanski »levi« drugič

MILAN - Moštvo milanskih Lionsov je drugič zapored osvojilo naslov italijanskega prvaka v hoekju na ledu. V peti finalni tekmi je v Milanu z 2:1 premagal bocenski Bolzano.

Angleži člani skupine A

EINDHOVEN - Na svetovnem prvenstvu skupine B v hokeju na ledu sta se v odločilnem dvoboju za napredovanje v najkakovostnejši razred svetovnega hokeja pomerili reprezentanci Velike Britanije in Nizozemske. Po ogorčenem boju so z rezultatom 3:2 (0:1, 1:1, 2:0) slavili »kanadski« Britanci in se tako že uvrstili v skupino A. Rezultat druge tekme: Danska - Romunija 4:3 (0:0, 1:3, 3:0).

LESTVICA

Velika Britanija	5	5	0	26:9	10
Poljska	5	4	1	57:10	8
Nizozemska	5	4	1	40:9	8
Danska	5	3	2	2 5:15	6
Japonska	4	2	2	22:12	4
Romunija	5	1	4	11:32	2
Bolgarija	5	0	5	4:49	0
Kitajska	4	0	4	5:54	0

Uspešna vrnitev Evansove

NASHVILLE - Olimpijska zmagovalka Janet Evans, ki na plavalnih tekmovanjih ni nastopala že vse od olimpijade v Barceloni, je sinoči na prvenstvu ZDA zmagala v svoji disciplini 800 m prosto s časom 8:34, 99 in tako osvojila že 31. naslov državne prvakinje. Rezultati 800 m prosto - moški: 1. Carvin 8:10, 70, 2. Johnson 8:12, 71, 3. Dolan 8:17, 29; ženske: 1. Evans 8:34, 99, 2. Anderson 8:44, 38, 3. Larsen 8:44, 88.

Le »kralji« oddali točko

NEW YORK - Rezultati tekem ameriške profesionalne lige NHL, odigranih v sredo: Quebec Nordiques - Montreal Canadiens 6:2, Buffalo Sabres - New Jersey Devils 5:2, Los Angeles Kings - Toronto Maple Leafs 5:5, Edmonton Oilers - Minnesota North Stars 5:2.

Vse zmage domačim

NEW YORK - Rezultati sredinih tekem v ameriški košarkarski ligi NBA: Indiana Pacers - Washington Bullets 114:95, Boston Celtics - Philadelphia 76ers 109:103, Detroit Pistons - Portland Trail Blazers 120:111, Seattle Supersonics - Dallas Maverics 103:96, Utah Jazz - San Antonio Spurs 93:85, Atlanta Hawks - Denver Nuggets 103:94, Minnesota Timber Wolves - Los Angeles Lakers 126:113.

Gilbert izpadel

OSAKA - V drugem kolu mednarodnega moškega teniškega turnirja na Japonskem je presenetljivo izpadel četrti nosilec Američan Brad Gilbert. Z rezultatom 6:2, 6:7 (4:7) in 6:2 ga je premagal rojak Jim Grabb. Rezultati 2. kola: Chang (2) - Adams (oba ZDA) 6:4, 6:2, Mansdorf (Izr/5) - Bryan (ZDA) 6:1, 6:2, Rusedski (Kan) - Bates (VB) 6:4, 7:6 (7:3), Raoux (Fra) - Flach (ZDA) 6:3, 6:2, Grabb - Gilbert (oba ZDA) 6:2, 6:7 (4:7), 6:2, Matsuoka (Jap) - Stark (ZDA) 4:6, 7:6 (7:1), 7:6 (7:2), Simian (Fra) - Fromberg (Avtralija) 6:3, 2:6, 6:4, Courier (ZDA/1) - Stolle (Avstralija) 6:2, 3:6, 6:4.

Streljanje na glinaste golobe

KAIRO - Na prvem svetovnem prvenstvu v streljanju na glinaste golobe, ki se bo danes začelo v egiptovski prestolnici, bodo v disciplinah trap in skect sodelovali tudi slovenski predstavniki. Selektor reprezentance Milič je za nastop izbral naslednjo trojico: Rebernik (Olimpija, Ljubljana), Rakuša (Ptuj) in Dekleva (4. junij, Ilirska Bistrica). Na prvenstvu bodo letos uvedli nekatere novosti, saj »ostrostrelci« ne bodo več streljali z 28-gramskim strelivom, temveč s 24-gramskim, kar pomeni 50 kroglic manj. Prvi dan tekmovanja bodo streljali na 75, drugi dan pa na 50 glinastih golobov. V finalni del tekmovanja se bo uvrstilo le šest najboljših tekmovalcev, ki se bodo na prvenstvu merili vse do 8. aprila.

DOPING / OSUMLJEN CANIGGIA

Romo pretresa kokainska afera

Argentinec Caniggia (v sredini) na tekmi z Brescio v prejšnjem kolu

RIM - Na »osmega rimskega kralja«Paula Roberta Falcaa in njegovega nekdanjega zmagovitega moštva, ki je prestolnici sveta poklonilo dolgo pričakovani »scudetto«, se navijači Rome v teh dneh spominjajo z veliko dozo otožnosti. Odkar ugaša politična zvezda nekdanjega italijanskega premiera in po splošnem mnenju sive emincence kluba Giulia Andreottija, se tudi nad Romo zgrinjajo vse bolj temni oblaki. Začelo se je z aretacijo predsednika Ciarrapica in posledično ugotovitvjo, da je klub na robu finančnega zloma. Potem je vmes prišel torkov obliz velike pokalne zmage proti Milanu, po kateri naj bi »zadihala« tudi klubska blagajna, posebno, če se bo moštvu odprla pot v Evropo. Včeraj pa so morali navijači požreti novo grenko pilulo. Nekateri časopisi so se obširneje razpisali o tem, da so na doping kontroli po prvenstveni tekmi 21. marca Roma - Napoli ugotovili v krvi enega od igralcev Rome sledi kokaina.

Prvoaprilska šala? Pooblaščeni podpredsednik kluba Aldo Pasquali je takoj izjavil, da Roma ni prejela še nobenega uradnega obvestila, vendar je s sedeža športnomedicinske zveze pronicnila vest, da bodo protianalizo opravili že v ponedeljek. Torej, vest je resnična. Kateri igralec naj bi jemal mamila, niso sporočili, vendar je možno ugibati le med dvema, ki sta po omenjeni tekmi opravila kontrolo, to pa sta Argentinec Caniggia in Nemec Hässler, pri čemer pa največji sum pade na račun plavolasega Caniggio, čigar neprepričljivi nastopi pridobivajo zdaj povsem drugačno luč.

In kaj se lahko izcimi iz vse zadeve? Poznavalci pravijo, da do spremembe rezultata tekme z Napolijem ne more priti. Klub lahko doleti le globa, razen seveda, če ne bi prišlo na dan, da je nogometaše namenoma drogiral denimo klubski zdravnik, vendar je res malo verjetno, da bi se pri tem poslužil kokaina. Trda pa bi predla nogometašu. Cakal bi ga disciplinski postopek in diskvalifikacija, ki bi veljala tudi na mednarodni ravni.

Za italijansko nogometno prvenstvo kokain ni novost. Pred dvema letoma sta se v zanko kontrole že ujela Maradona (Napoli) in Bortolotti (Brescia). Še manj je doping novost za Romo, saj sta pred dvema letoma in pol zaradi jemanja amfetamina enoletno kazen morala prestati napadalec Carnevale in zdajšnji vratar Juventusa Peruzzi.

SVETLE IN TEMNE PLATI ŠPORTNE SLAVE

Ali bo George Best le našel notranji mir?

Bivši zvezdnik ni več odvisen od alkohola

BELFAST - Športna slava je danes eden najbolj zaželenih ciljev vsakega mladeniča ali mladenke ne glede na to, kje na svetu se zanjo poteguje. V času, ko je šport postal velik posel in se v njem pretakajo neverjetne vsote denarja, si vsak želi odrezati svoj del pogače in si tako zagotoviti ne samo sredstva za preživetje, ampak tudi častno mesto v zgodovini. Pot do uspeha je za marsikoga trnova, cilji skoraj nedosegljivi, tako da tudi z napornim delom uspejo le maloštevilni. Srečnejše je pod okrilje vzela narava. Podarila jim je izjemen talent, ki jim pomaga na poti do uspeha, na žalost pa mnogi od njih po doseženem cilju niso sposobni ceniti vrednosti doseženega in kaj hitro utonejo v povprečju. Takih ni malo, od nekdanjega svetovnega prvaka v formuli 1 Hunta do nekdanjega boksarskega prvaka Mikea Tysona in še mnogih njima podobnih.

Med njimi pa se nam je najbolj vtisnil v spomin nekdanji nogometaš Manchester Uniteda George Best. Njegova športna pot in življenjska zgodba nista smo pretresljivi, ampak tudi poučni za marsikaterega našega zvezdnika. Odraščal je v predmestju Belfasta, kjer so ga kmalu opazili budni Unitedovi iskalci talentov. S 15 leti je odšel v Manchester, s 17 pa leta 1963 postal eden najmlajših igralcev, ki so zaigrali v prvem moštvu tega slovitega kluba. V naslednjih desetih letih je veljal za enega najboljših otoških igralcev. Mnogi analitiki trdijo, da je bil najboj talentiran otoški igralec vseh časov z možnostmi, da bi postal tudi najboljši nogometaš na svetu. George Best je bil pravi umetnik z žogo. V njegovih žilah je sicer tekla severnoirska kri, vendar pa je bil v »žonglerstvu« enakovreden največjim južnoameriškim zvezdam. Preigraval je tako učinkovito, da so se ga nasprotniki izogibali. Besta so cenili tudi drugod po Evropi in svetu. Portugalci so ga po srečanju med Manchestrom in Benifico v Lisboni leta 1966, ko je dobesedno sam »razbil« nekdanje evropske klubske prvake, poimenovali El Beatle. Dve leti kasneje sta se moštvi spet srečali, tokrat v finalu na Wembleyu, kjer je United zmagal s 4:1. George Best je enkrat zadel, istega leta je bil najboljši strelec angleške lige, kot 22-letnik je postal otoški igralec leta, najboljši igralec stare celine. Mnogi so upravičeno menili, da je skoraj dosegel največjo nogometno slavo.

Vendar Irec ni bil pripravljen na odrekanja. Nošen na valovih velike priljubljenosti, brez prave vzgoje in samodiscipline ni vzdržal peklenskega ritma življenja, kakršnega si je narekoval. Hitri avtomobili, nočno življenje in popivanja - afere so polnile časopisne stolpce. Športna slava ga je prevzela in odvzela od nogometa, njegov neslavni konec pa je dober primer za vse, ki prihajajo za njim. Praktično je nogometno kariero končal leta 1974, ko ga je takratni menedžer Uniteda Frank O'Farrel dobesedno izgnal iz kluba. V naslednjih desetih letih je zamenjal kar dvanajst moštev, ko pa je leta 1984 dokončno strnil svojo športno pot, je bil duševna razvalina. Večkrat se je zdravil zaradi odvisnosti od alkohola in bil celo v zaporu. George Best danes časopisnih stolpcev ne polni več, v petem poskusu se mu je uspelo odvaditi alkohola, večkrat sodeluje kot komentator z britanskimi televizijskimi postajami. Na otoku je grehom navkljub ostal nepozaben, prav tako v Manchestru, kjer, čeprav so ga odslovili, pravijo, da imajo v svojih vrstah novega Besta, 17-letnega Valižana Ryana Giggsa, kar je svojevrstno priznanje obema. V 46. letu starosti mu je tako ostalo polno lepih in grenkih spominov in samo upamo lahko, da je ta nepozabni igralec le našel svoj notranji mir. (IZTOK GOLOB)

Van Basten še ni zdrav

MILAN - Milanovega nogometnega asa Marca Van Bastna sicer ne bodo spet operirali na desnem gležnju, a bo moral mirovati še najmanj mesec dni. To je rezultat ponovnega zdravniskega pregleda, ki se mu je nizozemski nogometaš podvrgel včeraj v Antwerpnu v kliniki prof. Marca Martensa.

Ta se je z Milanovimi zdravniki dogovoril za program rehabilitacije, spet pa bodo Van Bastna pregledali v začetku maja. Kaže torej, da je zadeva bolj resna, kot so sprva menili.

ATLETIKA / TEK PO ULICAH MILANA

Jutri »Stramilano«

V Milanu so včeraj izžrebali startne številke za sobotni ulični tek Stramilano. Favoriti so (od leve proti desni) Italijan Panetta, Kenijec Tanui in Mehikanec Barrios (AP)

ČRNA KRONIKA

Vzel »ponujeno« Hondo

LJUTOMER - Pregovor, da priložnost pač dela tatu, se je tudi tokrat izkazal kot resničen. Voznica Honde-Civic iz Markišavcev je sredi zadnjega marčevskega dne parkirala več kot 2, 2 milijona tolarjev vreden avtomobilček pred avtomehanično delavnico na ulici Bratov Pihler v Ljutomeru in odšla. Ko se je vrnila, avtomobila ni bilo več. Pritožila se je policistom in jim za »opravičilo« še povedala, da je pustila avto odprt, pa tudi kontaktni ključ je bil kar v ključavnici...

Dobro je ključ skriti!

LENDAVA - Enkrat v zadnjih treh dneh prejšnjega meseca je neznani obiskovalec malo pobrskal okoli zaklenjenih vrat - očitno takrat prazne hiše - v Dolnjem Lakošu in našel ključ. In glej čudo, bil je ravno pravšnji za režo »trdno« zaklenjene hiše. Najdba je bila vredna 50.000 tolarjev - toliko deviz je namreč v hiši čakalo na take »goste«.

Vlomi, tatvine, goljufije

MARIBOR - Zadnjih 24 ur marca so na mariborski upravi za notranje zadeve zabeležili 24 dejanj z elementi kaznivih dejanj. Predvsem je šlo za večje ali manjše tatvine, kriminalisti pa so odkrili in zaklenili tudi nekaj možakarjev, ki so živeli na »oni strani zakona«.

Tako v policijskem poročilu 31. marca piše, da so ujeli 21-letnega Aleša K., ki je vlomil v počitnisko hišico v Podlehniku. Pri pregledu prostorov ga je zanimalo predvsem, ali je pri hiši kaj hrane. Ali dobivamo v naši državi novo kategorijo tatov?

S cest pa so policisti »počistili« tudi Willyja L. S., nemškega državljana, ki sicer začasno živi na Dravskem polju - sumijo ga goljufije pri sklepanju pogodb s slovenskimi poslovneži.

Ni bil požig

MARIBOR - V sredo nekaj po 13. uri je gorelo v skladišču gotovih izdelkov Dinos v Bohovi pri štajerski prestolnici. V skladišču je zgorelo približno 300 ton izdelkov: volne, gaze, regeneracijskih tkanin, sintetike in še približno 30 ton surovinskega materiala. Prva ocena škode je med 13 in 15 milijoni tolarjev, kriminalisti in strokovnjaki pa so včeraj pogorišče še pregledovali in iščejo natančnejše vzroke požara.

Skok v prazno

LJUBLJANA - V sredo so kranjski policisti v ljubljanski Prehodni dom za tujce na Celovški cesti pripeljali moškega, ki pri sebi ni imel dokumentov - predstavljal pa se je z imenom Sead K., 26 let, begunec iz BiH. Okoli 20. ure se je Sead odločil za beg - splezal je na okensko polico in z nje hotel skočiti na meter in pol oddaljene požarne stopnice. Skok je bil prekratek in »begunec« je padel osem metrov globoko na asfaltirano dvorišče garaž mestnega potniškega prometa. Našel ga je vratar podjetja in ga »pospremil« v Klinični center.

Trde glave na mopedih

CELJE - Včeraj so celjski policisti ponovno izvedli poostren nadzor udeležencev v cestnem prometu, ki so se med osmo in štirinajsto uro po celjskih cestah in ulicah vozili s kolesi s pomožnimi motorji in motornimi kolesi. Bera kršilcev cestnoprometnih predpisov je bila še bolj porazna kot pred nekaj dnevi. Med 208 zaustavljenimi vozniki so 17 trdobučnežev kaznovali, ker niso imeli varnostnih čelad, 26 mandatnih kazni so izrekli zaradi drugih prekrškov, kar 49 voznikov ali skoraj četrtino zaustavljenih pa bodo predlagali v postopek sodniku za prekrške. (B. P.)

Koliko je vredna čelada za motoriste?

LJUBLJANA - Po najnovejši revalorizaciji cenika cestnih prekrškov, ki je začel veljati minulo soboto, vožnja brez čelade na(!) glavi stane motorista ali njegovega sopotnika po tri tisočake. Od 1. julija 1989 je namreč varnostna čelada obvezna za vse motoriste. Kako pa se tega pravila držijo naši »easy riderji«, lahko vidimo vsak dan na cestah. Lani je v prometnih nesrečah umrlo 44 motoristov, leta 1991 pa 58. Vsega skupaj je bilo lani na naših cestah 1249 nesreč, v katere so bili vpleteni večji ali manjši motoristi, od tega jih je bilo kar 985 brez čelad. Koliko je torej res vredna čelada, ko sedemo na motor, jih bo od teh ponesrečencev morda povedalo 819 - predvsem fantov, ki so jo lani skupili, ker niso nosili varovalne čelade. (V.K.)

BMW v Tomos

VRHNIKA - Sreda, zvečer: 39-letna Olga O. z Loga pri Brezovici vozi z beemvejem po magistralni cesti od Vrhnike proti Brezovici. Pri Sinji gorici dohiti kolo z motorjem, ki ga vozi 30-letni Janez H. Kot kaže, je Olga prepozno opazila, da je motorist zavijal v levo, kajti kljub zaviranju in umikanju ga je zadela.

Motorček se je zagozdil pod avtomobil, Janeza pa je vrglo na pokrov motorja in z glavo je močno udaril v vetrobransko steklo - nato je padel z avtomobila na avtobusno postajo ob cesti, kjer je obležal mrtev.

GORENJSKA / POLICIJSKO POROČILO

Mirno mesto

Manj razgrajanja kot lani

ŠKOFJA LOKA - »V preteklem letu smo zagotovili oziroma ohranili razmeroma ugodne varnostne razmere na območju škofjeloške občine,« je sklenil letno poročilo o delu tamkajšnje policijske postaje komandir Edvard Rovtar. V letu 1993 so na postaji in njenih oddelkih v Gorenji vasi, Železnikih in Žireh opazili padec kršitev zoper javni red in mir, v primerjavi z letom prej za skoraj polovico. Nasploh se po podatki škofjeloške policijske postaje ponašajo z zmanjšanjem praktično vseh prekrškov in ukrepov.

Konkretne številke za lansko leto kažejo: 822 kršitev, 149 intervencij na javnih krajih, 210 v zasebnih prostorih in pripor 41 oseb. V preteklem letu so policisti evidentirali in obravnavali 12 delovnih nezgod in podali 11 poročil različnim podjetjem v zvezi z varovanjem premoženja. Na področju varstva okolja so obravnavali štiri primere - onesnažena voda zajetja v Hotovlji, dvakrat onesnažena selška Sora in onesnaženje zaradi močnega deževja.

Povečanje v primerjavi z letom 1991 pa so škofjeloški policisti zabeležili na področju evidentiranja kaznivih dejanj. Po njihovi oceni gre 19 odstotkov več odkritih kaznivih dejanj kot leta 1992 pripisati na račun splošnega stanja v družbi. Ugotavljajo tudi rahlo naraščanje kriminalnih dejanj z gospodarskega področja in premoženjskih deliktov. Večina kaznivih dejanj je bila storjenih na območju mestnih in primestnih krajevnih skupnosti. Znotraj širšega področja kriminalitete so v Škofji Loki opazili občuten porast kaznivih dejanj mladostnikov. V strukturi tovrstne kriminalitete prevladujejo tatvine, goljufije in odvzemi motornih vozil. Na policijski postaji ob tem ugotavljajo, da brez širšega angažiranja družbe in njenih strokovnih ustanov problema otroške in mladostne delinkvence ne bo mogoče uspešno zajeziti.

Kljub vedno slabši kvaliteti cestne infrastrukture v škofjeloški občini tamkajšnji policisti ugotavljajo, da je stanje prometne varnosti ugodno, številčno gledano, pa se je lani v primerjavi z letom poprej bistveno zmanjšalo število laže (30) in hudo telesno poškodovanih oseb (24). **Vine Bešter**

Mirno mesto pod gradom (Foto:TRIO)

JUTRI

3. aprila

3. aprila leta 1897 je na Dunaju po dolgi bolezni umrl skladatelj Johannes Brahms.

Bil je otrok kmečkih staršev. Rodil je se v Hamburgu, 7. maja 1833. Njegov oče je bil muzikant in Johannesu, glasbeno izjemno nadarjenemu, se je pisala enaka usoda. Imel pa je srečo. Opazil ga je dober glasbenik Otto Cossel, ki mu je omogočil solidno glasbeno šolanje.

Pri Edvardu Marxsenu je Brahms dobil temeljito znanje kompozicije in klavirske tehnike. Že devetnajstleten je imel prvo koncertno turnejo kot pianist, skupaj z madžarskim političnim emigrantom, violinistom Eduardom Remenyjem. Tako se je začela triumfalna kariera velikega glasbenika. Na tej prvi turneji je Brahms spoznal malo starejšega violinista Joaciuma, ki ga je priporočil slavnemu Schumannu in njegovi ženi Klari. Oba sta se navdušila za mladega glasbenega genija in pot v vrhove glasbene smetane je bila Brahmsu odprta.

Svoj glasbeni genij je prelil v obsežen opus zlasti simfoničnih del, vokalno-instrumentalnih kompozicij, enako nedosegljiv pa je v svetu komorne glasbe.

Vrh svojega ustvarjanja je Brahms dosegel na Dunaju, kjer je našel idealno okolje za delo. Poleti je rad bival v Porečah ob Vrbskem jezeru.

TUNIZIJA

IGOR FABJAN

Beduinska poroka

»Ali,« se je s širokim nasmehom predstavil črnolasi dolgin v eni izmed oaz na jugu Tunizije. Ob hladni cocacoli se je hitro razgovoril in kmalu sem vedel vse o njegovih težavah v šoli in pogumnih načrtih za lastno odvetniško pisarno... Čisto mimogrede je omenil, da bo v njegovi vasi danes poroka in če me zanima...

»Seveda!« sem bil takoj navdušen in nekaj minut kasneje sva že stopala med redkimi palmami in s peskom napol zasutimi opuščenimi bivališči. Na drugi strani so se ob zapraseni poti vrstile visoke ograje in enolične stene kockastih hiš.

Vstopila sva skozi ena izmed lesenih vrat, se za trenutek ustavila v nekakšnem preddverju in že sva se znašla na prostornem dvorišču. Iz pravokotnega odprtega prostora so se na dve strani vrstila modro obarvana vrata, ki so vodila v preproste sobe. Te običajno ne premorejo kaj prida pohištva. V kotu ene izmed njih sem opazil nizko omaro, ob stenah pa so ležale blazine, ki dobro nadomeščajo stole in postelje. V poletni vročini tako ali tako vsi spijo zunaj na kovinskih posteljah, kjer so varni pred škorpijoni, ki oživijo v puščavskem pesku, takoj ko začne sonce izgubljati svojo moč.

Druga stran dvorišča je namenjena domačim živalim. V ograjenem kotu se je skrival osliček, zraven se je glasno postavljal puran z mlado družino, ki so ji delale družbo race, v hladni luknji pod zemljo pa so si našli zatočišče zajci, ki pridejo na plano šele pod večer. Na dvorišču so kljubovale suši srednjevelike dateljnove palme, granatna jabolka in šopi trave, ki jih zajci še niso mogli pojesti.

Na nekakšni fantovščini moški ves dan posedajo na preprogah, srebajo čaj in modrujejo o tem in onem ter seveda ženina spodbujajo. Vse skupaj, vsaj na preprostejših porokah, poteka brez jedače in pijače, od gostov pa nihče ne pričakuje daril. Medtem se dekleta in žene zbirajo v nevestini hiši.

Priprave na poroko so običajno dolgotrajne. Zaroko sklenejo kakšno leto prej, v času do poroke pa ženske nakupujejo vse, kar bodo potrebovale v novem gospodinjstvu. Medtem se seveda rade pustijo razvajati z nakitom. Toda zadovoljne niso s čimerkoli. Prava ljubezen se izkaže z zlatom, o čemer se lahko hitro prepričaš na ulici. Ženske roke krasijo šopi zlatih zapestnic, prste pa paleta blesčečih prstanov... Tri dni pred poroko se začne nevesta mazati s kano po dlaneh in podplatih. Takšno ličenje je močno priljubljeno tudi v vsakdanjem življenju in prav pogosto naletiš na dekleta, tudi na najmlajše smrklje, s temnorjavo obarvanimi dlanmi in stopali. Na poročni dan se nevesta okopa v turški kopeli, s telesa pa si odstrani vse dlake. Tako urejena in oblečena v razkošno obleko polno zlatorumenih dodatkov, v družbi deklet čaka na ženina...

Ko se je začelo sonce izgubljati za slokim minaretom, so se pojavili moški v snežnobelih galabejah. Na dolgem povodcu so vodili okrašeno kamelo, na grbi katere se je pozibavala nekakšna nosilnica, zaščitena pred radovednimi pogledi s pisanimi preprogami. Sprevodu so sledile predvsem ženske, oblečene v tradicionalna oblačila, ki so jih dopolnjevali številni blesčeči dodatki, od velikih zlatih uhanov in verižic, do srebrnih okrasnih sponk. Radovednost je bila močnejša od rahlo začudenih pogledov moških, ko sem se odpravil za sprevodom, ki se je v oblaku prahu počasi pomikal skozi vas.

Pred ženinovim domom se je v prazno nosilnico povzpela izbrančeva sestra in sprevod, ki se je večal iz minute v minuto, je krenil naprej. Ko so se začeli zbirati tudi razposajeni otroci, je starejšim prekipelo. Najprej so jim samo žugali, potem je zapela palica, na koncu pa tudi kamni niso več kaj prida zalegli. S kamelo na čelu smo se ustavili pred nevestino hišo, kjer je nevesta zamenjala žensko v nosilnici. Pri tem so spremljevalci skrbno pazili, da je bila nevesta ves čas zakrita pred radovednimi pogledi. Ceremonija se je nadaljevala na osrednjem vaškem trgu, kjer se je pisana družina razdelila: levo so se postavile ženske, desno moški, na vrhnjem delu velikega prostora pa se je zvrstilo ožje sorodstvo mladoporočencev. Seveda je bila poleg tudi kamela z nevesto, ki je še vedno ždela v zakriti nosilnici. Ko je prijezdil postaven mladenič v tradicionalnih beduinskih oblačilih, ga je množica sprejela z glasnim odobravanjem. Z dolgim mečem v rokah je v galopu prikazoval razne veščine, ki jih nekdanji nomadi še vedno negujejo za posebne priložnosti.

Beduini so se še v prejšnjem stoletju selili po jugozahodnih prostranstvih tunizijske puščave. Toda danes le še redki prebivajo v velikih črnih šotorih in se selijo s kozjimi čredami in velblodi na nova pašna prostranstva. Večinoma so se ustalili v naseljih na obrobju puščave, kakršno je tudi Douz.

Na koncu predstave so ob glasbi bobnov in nenavadnih piščali zaplesali moški z belimi turbani. Razigrana množica je pospremila kamelo z nevesto do njenega novega doma, kjer se ji je kmalu pridružil še ženin. Nadaljnji obred je zame ostal uganka, saj sta se mladoporočenca vrnila med svate šele, ko se je v vrhovih bližnjih palm že smejala mlada luna. Čas je bil, da se poslovim od norega ritma bobnov, piščali in glasnih, nenavadnih vzklikov beduinskih žensk, ki so me spremljali vso pot do prenočišča v preprostem hotelu, katerega oblika je rahlo spominjala na nekdanje karavanseraje...

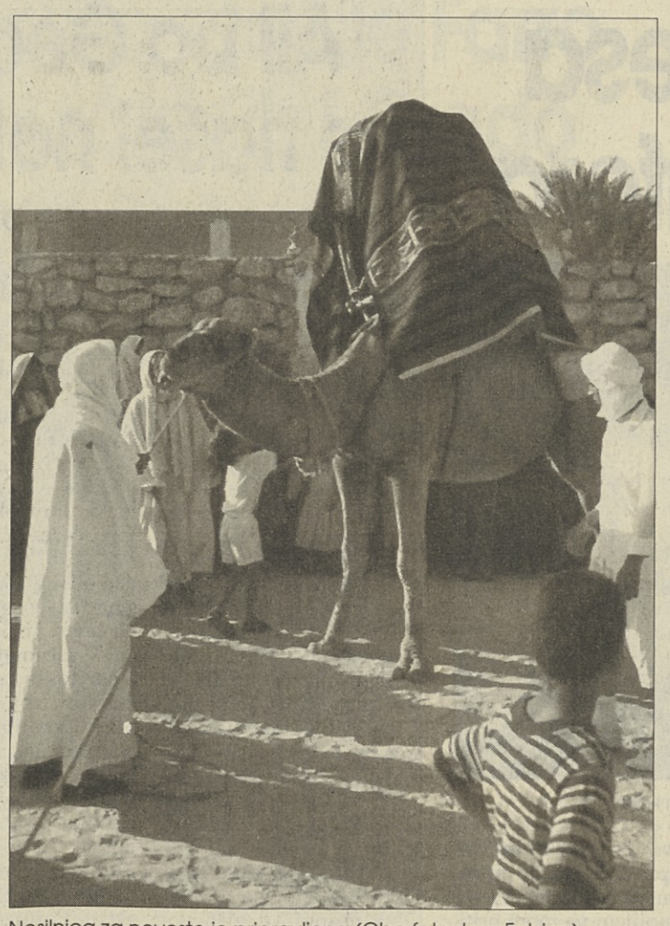

Nosilnica za nevesto je pripravljena (Obe foto: Igor Fabjan)

Priprave pred poroko

JEDILNIK

SLAVKO ADAMLJE

špageti z baziliko in smetano
oslič z jogurtom
blitva s krompirjem v solati
kolač

Oslič z jogurtom

SESTAVINE:

4 osliči, sol, limona, koruzna moka, olje za pečenje, rožmarin, za omako: trdo kuhano jajce, jogurt,100 g čebule, žlička gorčice, jajce, peteršilj

ČAS PRIPRAVE: 30 minut

Očiščene ribe natremo s soljo, pokapamo z limoninim sokom in v odprtino damo vejico rožmarina. Povaljamo jih v koruzni moki in na olivnem olju spečemo. V mikser damo surovo jajce, jogurt, gorčico, malo limoninega soka, sesekljano čebulo, sol, poper. Zmiksamo v gosto omako, primešamo sesekljano trdo kuhano jajce in peteršilj. Z dobljeno omako prelijemo pečene osliče in jih ponudimo z blitvo in krompirjem v solati.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAVCIČ PREDAN

čista sojina juha z rezanci
pogača s sirom in olivami
endivija solata s fižolom

Pogača s sirom in olivami

SESTAVINE:

500 g zamrznjenega listnatega testa, žlica masla, pol čebule, 250 g ementalca, 3 dl jogurta, mleti beli poper, pekoča paprika, 12 črnih oliv, žlica kaper

Listnato testo odtajamo. Čebulo narežamo na kocke in jo popražimo na maslu. Sir nastrgamo in ga zmešamo z jogurtom, poprom in papriko. Testo razvaljamo in ga položimo v moker pekač. Rob zavihamo in stisnemo z vilicami ob stene pekača, dno pa večkrat zarežemo. Testo namažemo s sirovo zmesjo in obložimo s čebulo, olivami in kaprami. Pečemo 20 minut pri 220 stopinjah. Pogačo ponudimo toplo.

VATIKAN / TISKOVNA KONFERENCA

Vztrajanje pri celibatu duhovnikov

VATIKAN - Cerkev vztraja pri celibatu. Vdovec, todi z otroki, lahko postane duhovnik katoliške cerkve, v nobenem primeru pa ne more postati duhovnik oženjen moški. To so potrdili na tiskovni konferenci, ki so jo v Vatikanu priredili za predstavitev nove knjige o celibatu. prisotnost številnih visokih cerkvenih dostojanstvenikov, kardinalov Sancheza in Moreire Nevesa ter celo nobelove nagrajenke za mir matere Tereze iz Kalkute pa priča o velikem pomenu, ki ga katoliška cerkev pripisuje temu svojemu strogemu pravilu. Na tiskovni konferenci so povedali, da število duhovniških poklicov narašča in da je mogoče upad v nekaterih državah premostiti z večjo mednarodno mobilnostjo. Tako je Vatikan zanikal stališče nemštkega teologa Karla Rahnerja, ki je pred kratkim dejal, da bo Cerkev prisiljena odpraviti celibat, če v nekaterih državah ne bo imela dovolj duhovnikov. Sicer pa prihaja do pritiskov v sami cerkvi, tako v Braziliji, kjer bi nekateri škofje želeli posvetiti poročene moške, ker ni dovolj duhovnikov, pa tudi v Afriki, kjer velja dejstvo, da nekdo ne more imeti otrok, za največjo nesrečo, ki lahko doleti človeka. Tudi v Cerkvi so mnenja deljena in verjetno odtod nujnost tiskovne konference, da se odpravijo vsi dvomi.

Na sliki (telefoto AP) načelnik tiskovnega urada v Vatikanu Joaquim Navarro in mati Tereza na včerajšnji tiskovni konferenci.

B R A Z I L I J A

Odpadki Mac Donald'sa za preživetje

OLIVIERO PLUVIANO, ANSA

SAO PAULO - Odpadki Mac Donald'sa brazilskega velemesta jamčijo preživetje nekaj tisoč družin. Izredno huda gospodarska kriza in suša, zaradi katere se je na stotisoče prebivalcev severnih kmetijskih predelov zgrnilo v velemesto sta povzročila v Sao Paulu izredno socialno stisko. Lakota je dosegla raven, ki je značilna za Afriko ali za Indijo in ki je popolnoma spremenila videz te prestolnice brazilske kave in sicer industrijskega velemesta. Tako upravniki vseh 63 Mac Donald'sov tvegajo, da jim Američani odvzamejo licenco, ker ob zaprtju puščajo na ulici ostanke: hamburgerje, kruh, krompir in še kaj. Mac Donald's ima namreč zelo stroga pravila in pripravljen sendvič je treba vreči v smeti, če stoji več kot šest ali deset minut. Hamburger je pripravljen in čaka na gosta, če pa gosta deset minut ni, mora hamburger v smeti. Upravniki sedaj vreče z ostanki zvečer »pozabijo« na ulici, namesto da bi jih izročili smetarski službi. Ostankov je kar precej, saj vsak Mac Donald's »proizvaja« več smeti kot katerakoli velika restavracija v mestu. Ti ostanki so tako pogoj za preživetje tisočev ljudi.

Sprva so pri Mac Donald'su zvečer sami razdeljevali ostanke. Tako so pred »fast foodi« nastajale dolge vrste že nekaj ur pred zaprtjem, to pa je odbijalo goste, ki so se bali, da bi jih sestradani čakajoči okradli ali oropali. Nekateri so hoteli celo postaviti barake za razdeljevanje hrane pred »Mac Donald'si«, tako da so morale oblasti poseči, da so vzpostavile red. Sedaj v večernih urah s kombiji odpeljejo vreče z ostanki na posebna zbirna mesta, ki so precej oddaljena od lokalov. »Seveda, tvegamo, da nam odvzamejo licenco,« pravi eden od upraviteljev, ki je želel ostati anonimen. »Vendar, le kako naj bi odvrgli ostanke v smeti, ko je toliko lačnih otrok v mestu, ko te otroke vidimo, kako podnevi sestradani gledajo skozi izložbe. Seveda razumem Američane, ki so zaskrbljeni zaradi higiene in tudi zaradi 'imidža', ki ga dajemo, vendar ne moremo drugače. V Braziliji si pač moramo pomagati,« pravi še upravitelj Mac Donald'sa.

ZDA / PRIKAZI ŽENSKE MODE V NEW YORKU

Zimska moda po ameriško

Tudi na modnih prikazih ženske mode za naslednjo jesensko-zimsko sezono, ki so te dni v New Yorku, je bilo videti veliko hlačnih kostimov; na sliki model A. Vittadini (AP)

NOVICE

Umrl oče španskega kralja

MADRID - Oče španskega kralja, 79-letni Juan Borbonški in Battenberški, je včeraj umrl v pamplonski univerzitetni bolnišnici zaradi raka v grlu. Španska vlada je že proglasila sedemdnevno žalovanje. Pokojnika bodo pokopali v »panteonu španskih kraljev« v samostanu Escorial, kjub temu da ni bil nikoli kralj, ker je moral po zmagi frankistov v izgnanstvo.

Bjorn Borg zmagal tožbo proti ženi Loredani Bertè

STOCKHOLM - Potem ko je neko milansko sodišče razsodilo, da mora švedski teniški igralec Bjorn Borg svoji bivši ženi Loredani Bertè za tri leta mesečno plačati 20 tisoč dolarjev »preživnine«, se je ta obrnil na švedsko sodstvo, ki mu je sedaj dalo prav. Loredana Bertè ima sedaj tri tedne, da vloži priziv, a ima malo izgledov, da bi zmagala, prav zaradi milanske razsodbe. Borg je namreč kot prvi vložil zahtevo po razporoki na Švedskem, njegova žena pa je vse poskušala z astronomsko preživnino rešiti v Italiji.

Mike Tyson bo postal musliman kot Cassius Clay

NEW YORK - Mike Tyson kot Cassius Clay: trideset let pred uglednim predhodnikom, ki se je preimenoval v Muhamada Alija, se je tudi »Jekleni Mike« odločil, da postane mohamedanec. Svoje novo ime, Malik Abdul Aziz, je poiskal v koranskih surah, ki mu jih razlaga njegov duhovni vodja, profesor Muhamad Sajdik. V novo vero bo prestopil skupaj s svojo zaročenko Geraldine pred koncem meseca. Mike Tyson prestaja v zaporu Youth Center v Indiani šestletno zaporno kazen zaradi posilstva.

Nov pokol kmetov v osrednji Kambodži

PHNOM PENH - V napadu z avtomatskim orožjem in raketami so Rdeči Kmeri ubili trideset kmetov v neki vasi osrednje Kampučije. Trenutno še ni znano, če so ubiti Kampučijci ali vietnamski priseljenci, do katerih so Pol Potovi gverilci do skrajnosti okrutni. Vsi poskusi mednarodnih sil, da bi zajezili to nasilje, so se izjalovili. Rdeči Kmeri so celo zagrozili, da bodo ubili princa Sihanuka, če se bo vrnil v Kambodžo.

LONDON / PO 80 LETIH

Brodolomce s Titanica bi lahko rešili?

LONDON - Britanska trgovska ladja Californian bi lahko rešila marsikaterega od 1500 potnikov Titanica, ki so izgubili življenje v najbolj znanem in dramatičnem brodolomu v zgodovini pomorstva. Skoraj gotovo tega ne bo uspel dokazati nihče, v teh dneh v Veliki Britaniji objavljena kniga pa ponovno odpira sporno vprašanje.

»The Ship that stood still« (Ladja, ki se ni premaknila) je naslov knjige, ki jo je napisal Holandec Edward de Groot, v njej pa je jasno navedeno, da bi lahko kapitan britanske ladje Californian Stanley Lord tisto tragično aprilsko noč leta 1912 rešil marsikaterega brodolomca. De Groot je na predstavitveni tiskovni konferenci izpodbil ugotovitve zadnje uradne preiskave o obnašanju kapitana Lorda, po kateri ne bi bistveno spremenil tragedije, če bi priskočil na pomoč. Californian je prispela na kraj brodoloma blizu tiste ledene gore, ob kateri se je končalo otvoritveno potovanje Titanica, ko je ta že pošiljala znake za pomoč. De Groot navaja tudi pričevanje ene od še devetih živečih, ki so preživeli brodolom Titanica. 88-letna Eva Hart je tiste tragične noči imela le sedem let, a ne bo pozabila ladje, ki je plula mimo prizorišča brodoloma. Leta 1912 je prva preiskava obsodila kapitana Lorda, ker ni nudil pomoči brodolomcem, lani pa so to razsodbo spremenili.

ZDA / TOVORNI JUMBO JE BIL STAR ŽE 23 LET

Na Aljaski je boeing 747 izgubil motor in nato srečno pristal na letališču

ANCHORAGE - Ameriški jumbo 747 (slika desno) je pri vzletu z letališča v Anchorageu na Aljaski zgubil levi notranji motor, ki je padel na tla (slika spodaj), nakar se je brez večjih problemov spet vrnil na zemljo. Letalo je bilo dokaj staro, saj je izšlo iz tovarne pred 23 leti.

Letalo so pred leti spremenili iz potniškega v tovorno in Evergreen International Airlines ga je dal v najem japonski letalski družbi.

Nesreča, ki se je pripetila na Aljaski je že tretja tovrstna v 16 mesecih in izvedenci Boeinga so že na poti v Anchorage, da bi ugotovili, kaj se je zgodilo. Decembra 1991 in oktobra 1992 sta dve letali 747 izgubili oba desna motorja in strmoglavili. V drugi nesreči je izraelski jumbo zadel stanovanjsko hišo pri Amsterdamu, pri čemer je bilo 50 mrtvih. Boeing je obvestil vse letalske družbe, naj kontrolirajo nosilce motorje, na katerih slednji visijo.

PRIPRAVLJA: SILVO KOVAČ

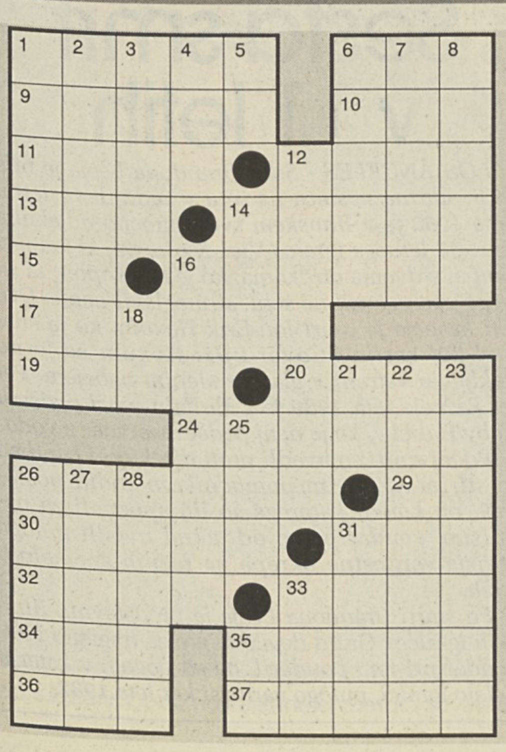

Vodoravno:
1. kemijski element z deloma kovinskimi in deloma nekovinskimi lastnostmi, katerega spojine so večinoma strupene, 6. poljska cvetica, 9. elektronka z dvema elektrodama, 10. ime slovenske kostumografke Vogelnik, 11. navojnica iz valovite pločevine za izložbe, 12. žival, ki leta, 13. ime slovenske pevke Prodnik, 14. dolgorepa papiga, 15. avtomobilska oznaka nekdanje Sovjetske zveze, 16. planšar, 17. pripadnik naroda na Britanskem otočju, 19. cestni ovinek, 20. južnoameriške Kordiljere, 24. slovenski maratonec (Mirko), 26. prebivalci države ob Perzijskem zalivu, 29. avtomobilska oznaka Skopja, 30. ime italijanske sopranistke Callas, 31. letovišče pri Opatiji na Hrvaškem, 32. kraj na Kočevskem, 33. visoka stopnja jeze, 34. izrastek na glavi, 35. ime nekdanje švedske filmske zvezde Garbo, 36. ime ameriškega satirika Buchwalda, 37. nekdanji argentinski politik (Juan) (iz črk Saros).

Navpično:
1. po abecedi urejen seznam naslovov, naslovnik, 2. pokrajina Ekvatorialne Gvineje v Afriki, nekdaj pod Španijo (dve besedi), 3. francoski pisatelj, najpomembnejši predstavnik naturalizma, rojen na današnji dan leta 1840 (Emile), 4. krajša oblika imena Edvard, 5. kemijski znak za natrij, 6. ogljikovodik z enim C in štirimi H atomi, 7. ime japonskega filmskega režiserja Kurosave, 8. lovec na kače, 12. prebivalci glavnega mesta Češke, 14. grška boginja nesreče, 16. vzpetina na Primorskem, 18. začetnici radikalnega francoskega revolucionarja Dantona, 21. kemijski znak za neodim, 22. prenosni mini disk za shranjevanje podatkov, 23. vas ob reki Iški pri Ljubljani (dve besedi), 25. telica, 26. dirkališče formule 1 v Italiji, 27. ranocelnik, 28. zapor, ječa, 31. ime slovenske rokometašice Černe, 33. ime nekdanje norveške premierke Harlem Brundtland, 35. avtomobilska oznaka Grčije.

REŠITEV
Vodoravno: arzen, mak, dioda, Eka, rolo, ptič, Ema, arara, SU, stanar, Anglež, rida, Andi, Vindiš, Iranci, SK, Maria, Ika, Onek, gnev, las, Greta, Art, Rosas

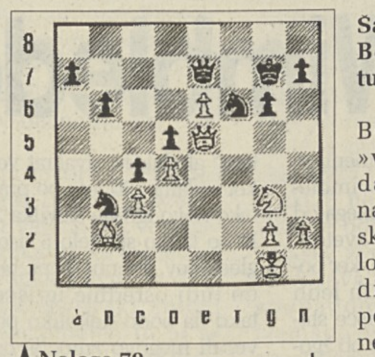

Naloga 79 Naloga 80

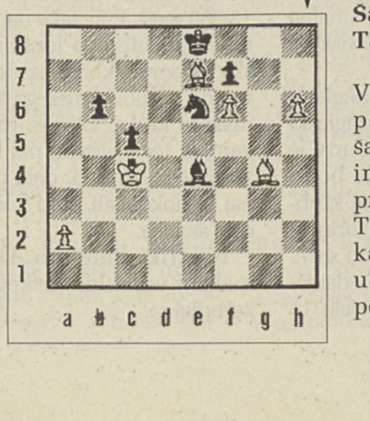

Šahovska naloga št.: 79
Botvinnik - Capablanca / Avro turnir 1938

Beli kmet na e6 se je nevarno »vklinil« v črno pozicijo in črna dama varuje njegovo napredovanje. Za vezanega črnega skakača na f6 ima beli pasivnega lovca na b2, ki si želi prostosti na diagonalah. Botvinnik, ki je na potezi, je odigral kombinacijo v nekaj potezah, ki je vodila k zmagi.

Šahovska naloga št.: 80
Tajmanov - Smislov / SZ 1966/67

V izenačenem materialnem položaju ima črni v poziciji na šahovnici neugoden položaj kralja in tudi beli kmet na h6 je blizu promocije v damo.
Tokrat morajo reševalci ugotoviti, kako je beli, ki je na potezi, na učinkovit način uveljavil boljšo postavitev figur in zmagal.

Rešitev naloge št.: 77

Za napad na belo damo, ki varuje točko g2 , Keres najprej žrtvuje kmeta 1...c6! 2.Dc6: Tc3! črna trdnjava zasede linijo c in beli jo ne sme vzeti. Po umiku 3.Dd5 zopet napad 3...Tc5 4.Dd2 /Na 4.Db7 Tc2! s prednostjo črnega/. Sklepni razplet pa nastane po potezi 4...Tc1:! in beli se vda! Na 5.Tc1: Sf3+ šeh; na 5.Dc1: Dg2 mat!

Rešitev naloge št.: 78

Pred odločilnim razpletom na polju f7 beli odigra potezo 1.b5! in si po 1...ab5 ustvari močnega prostega kmeta na liniji a, ki nastane po žrtvi dame 2.Df7:+! Tf7: 3.Tf7: črni nima dobre izbire: a) 3...Dc6 4.Tc7+; b) 3...Df7: 4.Lf7: Kf7. 5.a6 s prednostjo belega. V partiji je sledilo: 3...Sf2+ 4.Kg1 in

EVROPA /ZAHOD NESTALNO, SICER SONČNO

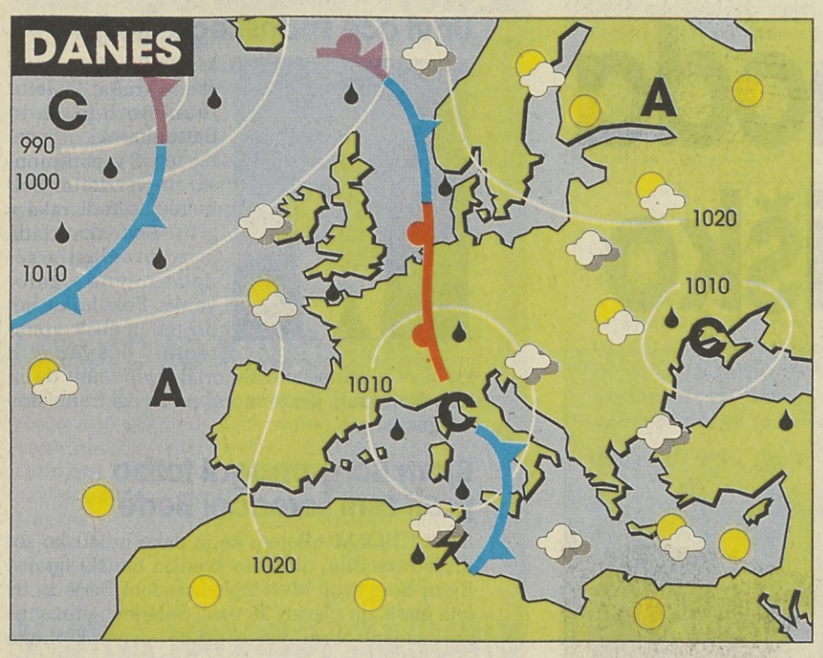

Nad severnim Sredozemljem nastaja ciklonsko območje. Frontalni val je dosegel Italijo.
V zahodni Evropi in zahodnem Sredozemlju bo nestalno, drugače pa sončno vreme.
V Italiji in ob Jadranu pooblačitve, drugje bo sončno.

ALPE JADRAN / V GLAVNEM ŠE SONČNO

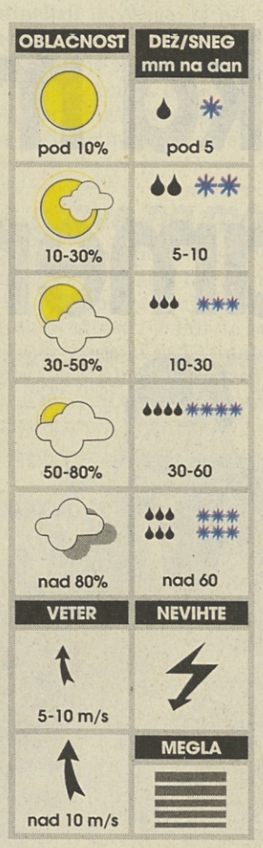

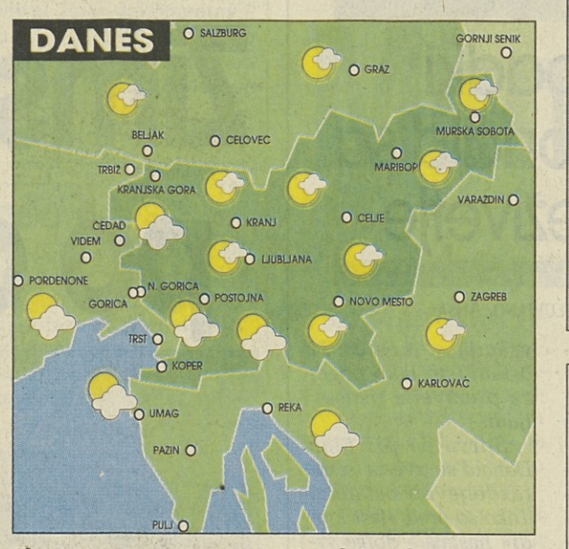

Slovenija:
Sprva bo precej jasno, popoldne se bo od zahoda postopno pooblačilo. Najvišje dnevne temperature od 12 do 17°C.

Sosednje pokrajine:
Tudi v sosednjih pokrajinah bo sončno, le v Italiji in ob Jadranu se bo pooblačilo..

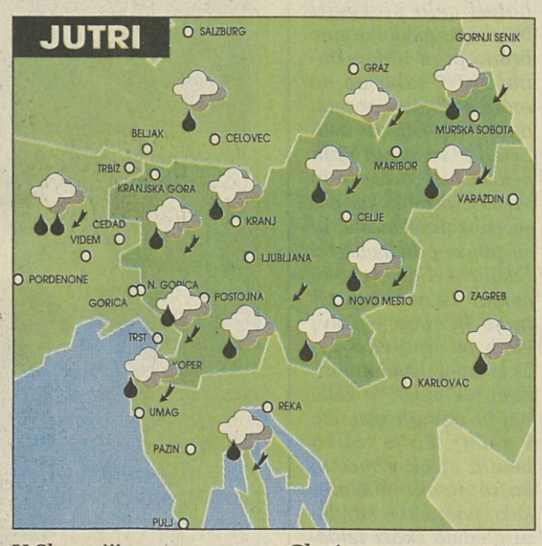

V Sloveniji:
Oblačno bo z manjšimi padavinami. Na Primorskem bo pihala burja. Hladno bo.

Obeti:
V nedeljo bo spet prevladovalo sončno vreme.

PRETOK REK

Pretok rek v m³ na sek. ob 7.uri

Mura, G.Radgona: 105, Drava HE Dravograd: 160, Sava Radovljica: 7, Sava Radeče: 66, Sava HE Mavčiče: 16; Sora Škofja Loka: —; Ljubljanica Moste: 14, Savinja Laško: 7; Krka Podbočje: 26, Kolpa Radenci: 27; Soča Solkan: 21.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:
Mura, G.Radgona: 111, Drava HE Dravograd: — Sava Radovljica: 33, Sava Radeče: 104, Sava HE Mavčiče: —Sora Suha: 98, Ljubljanica Moste: 55, Savinja Laško: 88; Krka Podbočje: 87, Kolpa Radenci: 97; Soča Solkan: 172.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes vzšlo ob 06.40 in zašlo ob 19.32. Dan bo dolg 12 ur in 52 minut. Luna bo vzšla ob 14.22 in zašla 03.35.

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.48 najnižje -15 cm, ob 6.18 najvišje 21 cm, ob 12.36 najnižje -39 cm, ob 19.14 najvišje 40 cm.
Jutri: ob 1.25 najnižje -28 cm, ob 7.10 najvišje 29 cm, ob 13.17 najnižje -43 cm, ob 19.44 najvišje 48 cm.

SETVENI KOLEDAR

Luna je v znamenju leva, element ogenj. Tako kot včeraj je tudi danes primeren dan za nego in sajenje sadnega drevja ter zelenjave z nadzemnimi plodovi.

V VEDNOST

Vpliv vetra na rastline

ANDREJA SUŠNIK

Kot vsak meteorološki dejavnik tudi veter ugodno in neugodno vpliva na rast rastlin.

Največje poškodbe zaradi vetra nastajajo na rastlinah v obdobju rasti. Vetrovi skupaj z nalivi povzročijo poleganje žitnih posevkov v fazi klasenja, v fazi dozorevanja lomljenje stebelc in ob polni zrelosti osipanje zrna iz klasja. Vetrovno vreme žužkocvetkam otežuje opraševanje, ker omejuje let žuželkam in osušuje brazde pestičev, kar povzroči slabšo oploditev. Ob cvetenju osipa cvetove ter povečuje odpadanje plodov v času dozorevanja. Poleg tega povzroča precejšnjo škodo kmetijstvu s prenašanjem semen plevelov in trosov rastlinskih bolezni. Vpliva na osnovne fiziološke procese v rastlini. Suhi vetrovi pri hitrosti 2-3 m/s ob visoki temperaturi in nizki vlagi povečajo izhlapevanje pri nekaterih rastlinah za dva do trikrat. Pogosti vetrovi ovirajo fotosintezo in povečujejo dihanje, kar zmanjša pridelek. Vetrovi v sušnih obdobjih, pri hitrostih, večjih od 10 m/s, odnašajo zgornje plasti tal in golijo korenine. Pozimi močni sunki vetra s hitrostjo 17-20 m/s zaradi velike sile lahko povzročijo ruvanje dreves, lomljenje vej ali drugih delov rastlin.

Veter za za rastline tudi koristno vlogo, saj meša zrak in prinaša nove količine ogljikovega dioksida. Spomladi izsušuje prevlažna tla in omogoča zgodnejšo setev.

Hkrati zmanjšuje nevarnost spomladanskih in zgodnjih jesenskih pozeb. Vetrocvetkam že veter majhne hitrosti s prenosom peloda omogoča opraševanje. Končno pa veter pomaga pri širjenju rastlinskih vrst z raznašanjem plodov in semen tudi na velike razdalje (anemohorija).

TEMPERATURE ALPE JADRAN
včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA	1/15
TRST	5/12
CELOVEC	-1/13
BRNIK	-1/14
MARIBOR	5/13
CELJE	3/15
NOVO MESTO	3/15
NOVA GORICA	0/13
MUR. SOBOTA	4/12
PORTOROŽ	1/12
POSTOJNA	-5/12
ILIRSKA BISTRICA	-4/14
KOČEVJE	0/15
ČRNOMELJ	3/16
SLOV. GRADEC	2/14
BOVEC	-1/13
RATEČE	-3/11
VOGEL	1/6
KREDARICA	-2/0
VIDEM	0/14
GRADEC	5/12
MONOŠTER	3/10
ZAGREB	6/14
REKA	-/13

TEMPERATURE PO EVROPI
včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI	2/4
STOCKHOLM	-/5
KØBENHAVN	3/6
MOSKVA	2/5
BERLIN	3/10
VARŠAVA	0/8
LONDON	8/-
AMSTERDAM	9/11
BRUSELJ	11/11
PARIZ	9/11
DUNAJ	2/10
MÜNCHEN	4/19
ZÜRICH	5/17
ŽENEVA	5/16
RIM	5/-
MILANO	5/12
BEOGRAD	2/9
BARCELONA	-/-
BUKAREŠTA	2/-
INSTANBUL	5/5
MADRID	9/13
LIZBONA	10/14
ATENE	-/14
LARNAKA	17/-
TUNIS	8/-
MALTA	-/-

SNEŽNE RAZMERE

SLOVENIJA		FURLANIJA-JK		KOROŠKA	
Kope	-/-	Cimolais	-/-	Podklošter	-/35
Vrhe	-/-	Clauf	-/-	Bad Kleinkirch	20/50
Lontovž	-/-	Piancavallo	0/20	Pliberk/Peca	-/30
Stari vrh	-/-	Žabnice/Ovčja v.	-/-	Slovenji Plajberk	-/50
Rogla	30/40	Raibl	-/-	Dobrač	-/30
Kanin	-/70	Forni Avoltri	-/-	Nassfeld/Mokrine	60/80
Cerkno	-/-	Forni di Sopra	-/-	Spittal/Goldeck	5/55
Soriška planina	-/30	Paluzza-Timau	-/-	Heiligenblut	20/140
Vogel	-/30	Paularo	-/-	Katschberg	60/80
Kobla	-/-	Pontebba	-/-	Koralpe/Golica	-/30
Mariborsko Pohorje	20/30	Pradibosco	20/40	Kötsch./Mauth.	20/30
Kranjska gora	-/-	Prato Carnico	-/-	Mallnitz	10/150
Pokljuka	15/20	Zoncolan	-/-		
Rog - Črmošnjice	-/-	Sauris	-/-	**AVSTRIJA**	
Prvine	-/-	S.la Chianzutan	-/-	Arlberg	35/330
Jezersko	-/-	Nevejsko sedlo	20/110	Seefeld	20/70
Ulovka	-/-	Višarje	35/60	Kitzbühel	10/75
Krvavec	-/-			Obertauern	120/220
Črni vrh	-/-	**VENETO**		Zell am See	20/100
		Sappada	0/50	Schladming/Pl.	10/100

CESTE PO SLOVENIJI

Suhe in normalno prevozne. Promet je tekoč, razen na MP Dolga vas - za izstop je treba čakati 10 ur.

Horoskop

piše
Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4 : Doslej bi vas življenje že moralo izučiti in vam pokazati, da je odnos dajanja in jemanja veliko boljši od vloge zmagovalca, ko vse lovorike pobirate sami.

BIK 21-4/20-5 : Pazite se vsakršnega pretiravanja, kajti tudi vaše sposobnosti imajo svoje meje. Posebno previdni bi morali biti za volanom.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Ne pritožujte se nad priložnostmi, ki v zadnjem času izmenično nastopajo v vašem ljubezenskem življenju.

RAK 22-6/22-7 : Pomemben cilj, ki ste si ga zastavili na poslovnem področju, postaja odločilen faktor za ureditev poznejših domačih razmer, zato pozor!

LEV 23-7/23-8 : Vaše zdravje je trdno, kmalu pa se boste srečali s posledicami neke dolgotrajne razvade...

DEVICA 24-8/22-9 : Vsem postaja očitno, da nevezane Device v tem obdobju privlačijo veliko pogledov. Priložnosti za romantične vezi. Uživate v tem, mar ne?

TEHTNICA 23-9/22-10 : Poslovni in finančni napredek postaja zmeraj bolj realen, čeprav je samo vam jasno, da ni prišel sam od sebe, ampak je posledica dolgotrajnih prizadevanj.

ŠKORPIJON 23-10/22-11 : Če načrtujete kakršno koli potovanje, boste morali biti prav posebno pozorni na vožnjo in si enkrat za vselej zapomniti, da niste sami na cesti.

STRELEC 23-11/21-12 : Vaše družabno in ljubezensko življenje je v tem obdobju tako zelo živahno, da vam ostaja le malo časa za drugo. Uživate v vsakem trenutku.

KOZOROG 22-12/20-1 : Vaša poslovna pričakovanja in obeti so popolnoma uresničljivi, to vam postaja iz dneva v dan bolj jasno. Še bolj se zavzemite.

VODNAR 21-1/19-2 : Po daljšem obdobju končno prihajate k sebi in postajate tako vitalni in energični, kot znate biti samo vi, kadar ste nečemu predani.

RIBI 20-2/20-3 : Vaša strast in živahnost se prenašata na vsa področja vašega življenja in v zadnjih mesecih postajata zaščitni znak vaše osebnosti. Se vam odpira »novo« življenje?

ZDA / BRANDON LEE JE UMRL POTEM KO SO NANJ STRELJALI S SLEPIMI NABOJI

Še nepojasnjene okoliščine, v katerih je umrl mladi zvezdnik kung-fuja B. Lee

Brandon Lee je bil star komaj 28 let (Foto arhiv AP)

WILMINGTON - Točne vzroke smrti igralca Brandona Leeja bo morda osvetlila obdukcija, ki jo bodo izvedli v prihodnjih dneh. Brandon je bil sin znanega Brucea Leeja in je umrl v sredo, dvanajst ur po operaciji, potem ko so nanj na setu filma, ki ga je trenutno snemal, streljali s slepimi naboji. Film govori o ubitem rock zvezdniku, ki se vrne med žive v iskanju maščevanja, vsebina pa je prosto povzeta po Edgarju Allanu Poeu. Po prvi policijski preiskavi kaže, da je šlo za naključno nesrečo, vendar bo mogoče dokončno razvozlati skrivnost mladega, a že dokaj obetajočega igralca, po obdukciji.

Kaže, da so se stvari odvijali nekako takole. Brandon Lee je na setu stopil iz trgovine, v rokah pa je imel papirnato vrečko s kupljenimi stvarmi, v njej pa je bil skrit tudi majhen eksplozivni naboj, ki bi moral eksplodirati v teenutku, ko bi na Brandona streljal drugi igralec. Tako se je tudi zgodilo: kolega je nanj streljal iz oddaljenosti kakih 5 metrov s pištolo nabito s slepimi naboji, vendar se je Brandon zgrudil na tla in obležal. Takoj so ga odpeljali v bolnišnico in podvrgli operaciji, saj je bil igralec ranjen v želodec. Operacija je sicer uspela, Brandon Lee pa je po 12 urah umrl, ne da bi prišel iz nezavesti.

Brandon Lee je bil star 28 let in se je rodil v Oaklandu, večji del svojega otroštva pa je preživel v Hongkongu, kjer je njegov oče Bruce Lee snemal en film za drugim, dokler ni umrl zaradi vnetja možganske mrene, kar je bila najbrž posledica uživanja tablet zoper glavobol. Kot Bruce je tudi Brandon zgradil svojo igralsko kariero na kung fuju in drugih borbenih veščinah. V svojem prvem filmu »Rapid fire« je igral vlogo ameriškega študenta, ki se znajde sredi spopada med ameriškimi in tajskimi prekupčevalci z mamili. Po besedah njegovega menedžerja je Brandon Lee imel pred sabo bleščečo filmsko kariero. Prihodnji mesec bi se moral poročiti z Elizo Hutton, ki je tudi sama igralka.

Sicer pa se je na setu filma, ki ga je Brandon snemal za družbo Carolco, pripetila že cela vrsta nesreč, tako da so nekateri člani filmske ekipe prepričani, da jih je nekdo urocil. Doslej se je odrski mojster hudo opekel, enden od scenografov je imel prometno nesrečo, eden od delavcev je imel živčni zlom in praktično pobesnel, drugi delavec si je s svedrom zvrtal luknjo v roki in kočno je vso sceno uničilo neurje. Kljub vsemu pa bi jim uspelo obdržati stroške v mejah 14 milijonov dolarjev, kot predvideno, če Lee ne bi umrl. (Rruter)

Šesta smrt v 11 letih

LOS ANGELES - Smrt Brandona Leeja je bila že 6. smrtna nesreča na setu v zadnjih 11 letih. Leta 1982 je v filmskem svetu močno odjeknila smrt 53-letnega igralca Vica Morrowa, ki je umrl skupaj z dvema otrokoma, ko je helikopter, ki so se ga posluževali na setu, strmoglavil nanje. Dve leti kasneje je umrl Jon-Erik Hexum, ko je snemal TV serijo »Cover-up«. Hexum se je po naključju vstrelil v glavo s slepim nabojem. Pet let kasneje leta 1989 je v Buffalu umrl reziserji Toby Halicky, ko je nanj padel rezervoar z vodo.

Po tej smrti so uvedli proti direktorju Landisu in štirim njegovim pomočnikom sodni postopek, ob koncu katerega so jih spoznali za nedolžne, vendar pa so od takrat uvedli mnogo strožje varnostne ukrepe na raznih snemalnih setih.

Po smrti Brandona Leeja je predstavnik filmskih igralcev Guild dejal, da gre za tragično vest, vendar pri tem poudaril, da so pogoji, v katerih delajo igralci, mnogo varnejši kot leta 1982.

VELIKA BRITANIJA / PO SEDEMDESETIH LETIH

Wimbledon bodo obnovili

LONDON - Spremenil se bo zunanji videz wimbledonskega turnirja, enega od najpomembnejših svetovnih teniških srečanj, ker bodo po sedemdesetih letih življenja podrli igrišče številka 1, ki se nahaja ob zgodovinskem »Centre Courtu«, kjer se odvijajo finalne tekme moškega in ženskega turnirja.

Predsednik »All England Tennis Club« (Vseangleški teniški klub) John Curry je včeraj povedal, da bodo igrišče 1 zgradili na klubskem zemljišču Aorangi Park. Novo igrišče bo seveda precej večje od sedanjega, saj bo lahko sprejelo 11 tisoč gledalcev, dvakrat več kot sedanji. Ob tem bo prav tako novo igrišče številka 2, ki bo lahko sprejelo 5 tisoč gledalcev. Prenovili pa bodo tudi osrednje igrišče, tako da bodo nekoliko povečali njegovo zmogljivost od sedanjih 13.100 na 13.900 mest. Prav tako načrtujejo podaljšanje londonske podzemske železnice vse do wimbledonskega teniškega kluba. Z uresničevanjem tega načrta, naj bi začeli čez dve leti, dela pa naj bi dokončali pred koncem stoletja.
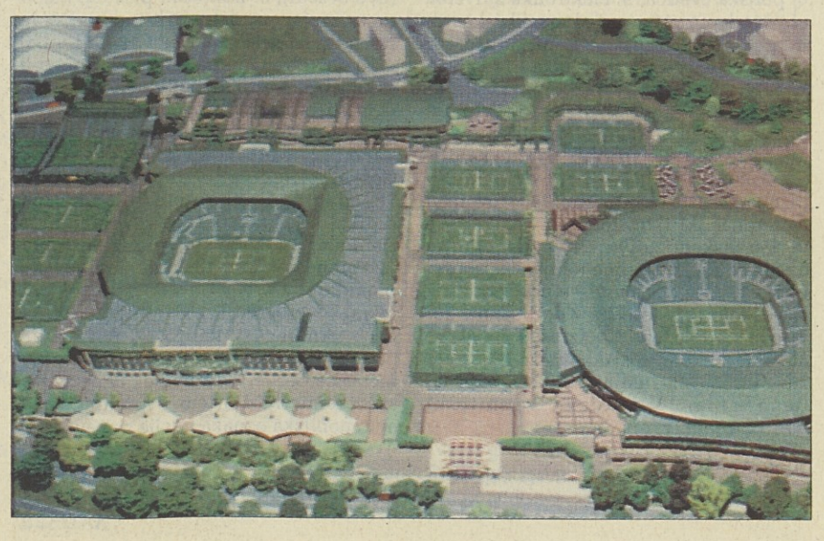
Na sliki (telefoto AP) maketa wimbledonskega kompleksa.